

**T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM ANA BİLİM DALI
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**HAYAT DERGİSİ DOLAYIMIYLA TÜRKİYE'DE YAŞAM TARZI
DERGİCİLİĞİNE BAKMAK**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

ÖZLEM YAVUZ

TEZ DANIŐMANI

DOÇ. DR. ŞEBNEM PALA GÜZEL

ANKARA-2015

**T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM ANA BİLİM DALI
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**HAYAT DERGİSİ DOLAYIMIYLA TÜRKİYE'DE YAŞAM TARZI
DERGİCİLİĞİNE BAKMAK**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

ÖZLEM YAVUZ

TEZ DANIŐMANI

DOÇ DR. ŞEBNEM PALA GÜZEL

ANKARA-2015

Özlem Yavuz tarafından hazırlanan **Hayat Dergisi Dolayısıyla Türkiye’de Yaşam Tarzı Dergiciliğine Bakmak** adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Kabul (sınav) Tarihi: 09/09/2015

(Jüri Üyesinin Unvanı, Adı-Soyadı ve Kurumu):

İmzası

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Cemal Güzel

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Senem Gençtürk Hızal

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Şebnem Pala Güzel

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

09/09/2015

Prof. Dr. Doğan TUNCER

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Uzun soluklu tez çalıőmamın ilk gününden son gününe kadar iyi ve kötü, kolay ve zor bir çok zaman geçirdim. Kimi zaman gerildim kimi zaman sevindim. Bütün bu zaman zarfı içerisinde desteklerini benden hiç esirgemeyen aileme, tüm sıkıntılı zamanlarımda yanımda olan arkadaőlarıma ve her daim yanımda olan Doç. Dr. Senem Gençtürk Hızal ve tez danıőmanım Doç. Dr. Şebnem Pala Güzel'e benden hiç esirgemedikleri yardımlarından dolayı çok teőekkürler...

ÖZET

Günümüzde birbiriyle yöndeşen iletişim teknolojileri, dünyanın her köşesinden insanı birbirine yakınlaştırırken, farklı dünya görüşü ve yaşam tarzlarına sahip insan topluluklarına ilişkin farkındalığı artırmaktadır. 1950'ler devlet eli ile milli burjuvazinin yaratılmaya çalışıldığı, çok partili yaşamın olağanlaştığı, kentleşmenin ve modernleşmenin yansımalarının belirginleştiği ve dolayısıyla tüketimin bir pratik olarak toplumsal yaşama dahil olduğu yıllardır. Buradan yola çıkarak bu tezin temel probleminin ekseninde 1950-1960'lı yıllar ve Hayat Dergisi bulunmaktadır. Tez; Hayat Dergisi'nin bugün çokça konuşulan yaşam tarzı medyasının Türkiye'deki ilk formlarından biri olduğu argümanının izini sürmektedir. Buna paralel olarak tez, Hayat Dergisi'nin biçim ve içeriği ile 1960'lardaki modernite ve batılılaşma eksenindeki yaşam tarzını nasıl yansıttığı, mevcut yaşam tarzını değiştirip dönüştürme amacı taşıyıp taşımadığı sorununun izini sürmeyi hedeflemektedir. Hayat Dergisi 1950'lerde Avrupa ve Amerika'daki yaşam tarzı dergilerinin Türkiye'deki neredeyse ilk örneğidir. Dolayısıyla tezin amacı; Hayat Dergisi'nin topluma neleri nasıl gösterdiğini, bunu gösterme biçimlerini, haber içeriklerinin kuruluşunu; buna paralel yaşam biçimlerini yansıttığı biçimine bakmaktır. Çünkü geçmişten günümüze giyimden, alışverişe, tatilden, ünlülerin yaşam stillerine kadar pek çok konu yardımıyla ele alındığı göz önünde bulundurulduğunda, toplumsal yaşamın modern ve batılı yaşam tarzına kanalize edilmesinde nasıl bir üslup ve içerik benimsendiği önemli hale gelmektedir. Hayat Dergisi 1950-1960'lı yılların en yüksek tirajlı yaşam tarzı dergilerinin başında gelmektedir. Özellikle en çok satış tirajı 1958-1968 yılları arasında olduğundan o yıllar aralığının yaşam tarzı ve tüketimi Hayat Dergisi'nin içerdiği bazı haber yazıları, reklamlar gelen bu yazılar ve görseller bizlere toplumsal, kültürel, ekonomik ve siyasal bağlama ilişkin ipuçları verirler ve yaşam tarzları hakkında bilgi sahibi olmamıza yardımcı olurlar.

ABSTRACT

CONTEMPLATING ON LIFESTYLE MAGAZINE PUBLISHING VIA HAYAT MAGAZINE

Today, the convergent communication technologies make people from all parts of the world closer to each other. Meanwhile, they increase people's awareness of societies with different lifestyles and viewpoints. The 1950s were the years when the government itself tried to create a national bourgeoisie, the multi-party system became ordinary, the effects of urbanization and modernization became clear and thus consumption became a practical part of social life. In this context, the main motivation behind this thesis is the 1950s and 1960s as well as "Hayat Magazine". Hayat Magazine is one of the first examples of life-style media, which is very popular in today's world, in Turkey. The study, in addition to the aforementioned points, aims to examine how this journal reflects life-style and whether it has an aim of changing and transforming the current life-style. Hayat Magazine can be said to be almost the first example of the life style magazines published in Europe and America in the 1950s in Turkey. Therefore, the main purpose of the thesis is to analyse what Hayat Magazine presents and how it presents them, how the content of the news are structured and the way it reflects life styles. When the fact that it includes a variety of topics from clothe fashion and shopping to holidays and celebrities' lives is taken into consideration, Hayat Magazine's function of promoting the Western and Modern life style becomes more important. Hayat Magazine was one of the leading life-style magazines with large circulation in the 1950s and 1960s. It achieved the highest circulation between 1958 and 1968. Therefore, the life-style and consumption of the period between these years will be examined through some news, advertisements and fashion themes it included from 1958 and 1968 because these documents from the past are clues that help us to inform about cultural, social and political contexts and life-styles in those periods.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
TABLolar LİSTESİ.....	V
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	VI
GİRİŞ.....	1
I. BÖLÜM: MODERNLEŞME EKSENİNDE TÜRKİYE’DE DERGİ VE YAŞAM TARZI DERGİCİLİĞİ.....	13
1.1. Dergicilik ve Yaşam Tarzı Dergiciliği.....	13
1.2. Türkiye’de Yaşam Tarzı Dergiciliği ve Hayat Dergisi.....	24
II. BÖLÜM: MODERNLEŞME EKSENİNDE HAYAT DERGİSİ VE TÜRKİYE BAĞLAMı	33
III. BÖLÜM: BULGULAR.....	52
3.1 Hayat Dergisi’nin No:1 ve No:10 sayılarının Analizi.....	57
3.2 Hayat Dergisi’nin No:11 ve No:20 sayılarının Analizi.....	69
3.3 Hayat Dergisi’nin No:21 ve No:30 sayılarının Analizi.....	84
3.4 Hayat Dergisi’nin No:31 ve No:40 sayılarının Analizi.....	103
3.5 Hayat Dergisi’nin No:41 ve No:50 sayılarının Analizi.....	118
3.6 Hayat Dergisi’nin No:51 ve No:59 sayılarının Analizi	131
3.7. Genel Değerlendirme.....	141
SONUÇ.....	153
KAYNAKÇA.....	160
EKLER.....	166
EK1. Hayat Dergisindeki Haftalık Konu Başlıklarının Dökümü	166
EK2 Dergi Kapakları (1-59.sayılar).....	172

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.....	26
Tablo 2.....	46
Tablo 3.....	50
Tablo 4.....	51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.....	10
Şekil 2.....	59
Şekil 3.....	62
Şekil 4.....	76
Şekil 5.....	85
Şekil 6.....	100
Şekil 7.....	118
Şekil 8.....	142
Şekil 9.....	144
Şekil 10.....	146
Şekil 11.....	148
Şekil 12	149
Şekil 13.....	150

GİRİŞ

Günümüzde birbiriyle yöndeşen iletişim teknolojileri, değişen ama aynı zamanda da benzeşen biçim ve içerikleriyle dünyanın her köşesinden insanı birbirine yakınlaştırırken, farklı dünya görüşü ve yaşam tarzlarına sahip insan topluluklarının bilinirliğini artırmaktadır. Buna karşın modernleşme sürecine eklenen birçok dünya ülkesinde yaşam tarzları giderek daha görünür bir biçimde birbirine benzemektedir.

Bu çeşitlenme gazete, dergi ve televizyon gibi araçlara ek olarak bilgisayarın sürece eklenmesiyle karmaşıklaşmıştır. Bu karmaşık araçlarla birlikte, bu araçlarda yer alan türlerde de bir farklaşma görünür hale gelmiştir. Bu durum yaşam tarzı gazeteciliği ve medyası kavramlarını gündeme getirmiştir.

Günümüz teknolojisinin yaşam tarzlarının benzeşmesindeki rolü iletişim çalışmalarının temel eksenlerinden birini oluşturmaktadır. Yalnızca gazete, radyo ve televizyon üçlüsünün oluşturduğu geleneksel mecraların tek bir araçta bütünleşecek biçimde her zaman ve her yerde izlerkitle tarafından erişilebilir olması benzeşmenin içeriği ve yönünü de tartışmalı hale getirmektedir. Ses, yazı, imge ve hareketli imge biçimde görünen enformasyonun her zaman ve yerdeliği fail ve kültür etkileşiminin önümüzdeki yıllarda ne gibi değişikliklere yol açabileceğini öngörmeyi gerekli kılmaktadır.

Her ne kadar, günümüzde yaşam tarzı medyası çok sayıda dergi, tematik televizyon ve radyo kanalı ya da internet gibi unsurları kapsayacak bir biçimde genişlemişse kavramın izini geçmişte sürmek mümkündür. Bu çalışmanın amacı, yaşam tarzı gazeteciliği kavramını, onunla eşsüremliler olarak 1950 ve 60'larda nüvelenen (Hanusch, 2012: 2) tüketim, popüler kültür gibi başka kavramlarla ilişkilendirerek geçmişteki izdüşümleriyle ele almaktır.

Nitekim günümüzde dergi ve televizyon kanallarında yaşam çeşitli biçimlerde kategorilendirilmekte, bu kategoriler detaylandırılıp daha tematik hale getirilerek neredeyse her bir tema için ayrı bir dergi ya da televizyon kanalı açılmaktadır. Oysa bu teze konu olan; edebiyattan tarihe, modadan gezi yazılarına uzanan konuların yer aldığı bir tür yelpazesini içeren Hayat Dergisi bugüne özgü tematik çeşitliliğe dair tüm içeriği

kapsayan yekpare bir mecradır; dolayısıyla yukarıdaki amaç için en iyi örneklerden biri sayılabilir. Günümüzde kadın, erkek, çocuk dergileri, hobi dergileri, gezi dergileri, yemek dergileriyle ve bunların online formları dahil neredeyse sayısız araç çıkarılmakta ve tüketim ve yaşam tarzı vurgusuyla bu alan giderek genişlemektedir.¹

Yaşam tarzı belli bir zamanmекanda biçimlenen kültürel, siyasal, ekonomik alanların karmaşık bir biçimde iç içe geçtiği fikirler, pratikler, örüntüler ve söylem biçimleridir. Yaşam tarzı her bireyin kendisine ait olan davranış ve anlatım biçimi demektir.² Bireylerin sosyal statüleri, arkadaş çevreleri hatta eğitim aldıkları kurumlar bile onların yaşam tarzlarını etkilemektedir. Hatta ilk yaşam tarzının ortaya çıkışı ailede başlamaktadır çünkü birey dünyaya geldiği andan itibaren sahip olduğu ailenin yaşam standartlarına göre yaşamakta ve büyüdükçe bunu kendisine göre değiştirebilmektedir. Dolayısı ile yaşam tarzının içeriği her bireyin inandığı, önem verdiği ve alıştığı pratikler ve anlam evreninin temel unsurları ile doldurulmaktadır. Yaşam tarzlarının mekanla doğrudan bir bağ oluşturması da göz ardı edilemez. Kentte yaşam sağlıklı yaşam sürmek için spor yapmak, otomobil kullanmak, ya da dünya markalarının bulunduğu alışveriş merkezlerine gitmek gibi pratikler türetirken, köy hayatı yaşamı, sebze meyve yetiştirmek, süt sağmak, organik ürünlerle beslenmek biçiminde idealize edilmektedir.

Bu bakımdan oldukça yeni bir kavram olan yaşam tarzı, bir bireyin ne yiyip içtiğinden yaşadığı mekâna, oturduğu evin semtinden, giydiği markaya, kullandığı arabadan yemek yediği mekâna kadar makro veya mikro ölçekte çeşitli unsurları kapsayan geniş bir yelpazede tanımlanmaktadır.

¹Nitekim 2012 yılındaki dergi tirajları göz önünde bulundurulduğunda; Forbes Dergisi iş dünyası dergileri arasında %46 ile ilk sırayı almaktadır. Kadın ve moda dergilerine baktığımızda; Cosmopolitan ve Vogue dergileri %21'lik beraberlik ile ilk sırayı paylaşmaktadırlar. Bu dergileri %18 ile Elle ve Instyle Dergileri, %13 ile M. Claire ve %8 ile Bazaar Dergisi takip etmektedir. Hobi kategorisinde olan bir diğer grup ise otomobil dergileridir. Aylık otomobil dergilerine bakıldığında; %74 ile Auto Motor Sport Dergisi ilk sıradadır. Dekorasyon dergilerine bakıldığında; 4.5 TL'ye satılan Evim ve 6 TL'ye satılan All Decor markaları dâhil edilmeyip, sadece 9TL'ye satılan Premium dergileri dikkate alındığında %35 ile Home Art Dergisi sıralamada birinci gelmiştir. Teknoloji dergileri incelendiğinde; %38 ile Chip Dergisi ilk sırayı almaktadır. Türk Dil Kurumu Sözlüğünde *yüksek sosyete* olarak tanımlanan *cemiyet* dergileri kategorisinde ise %31 ile Alem Dergisi birinciliğini korumaktadır. <http://www.aktuel.com.tr/medya/2013/02/16/dergi-satislari>

² http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.54575b82a583e3.66622965

Yaşam tarzları; insanları birbirlerinden farklılaştıran beğeni kalıplarının eşlik ettiği davranış biçimleridir. Yaşam tarzları; insanların neler yaptıklarını, ne için yaptıklarını ve amaçlarını anlamlandırmaya yardımcı olan bir kavramdır. Bu haliyle aracılı iletişimin somutlaştırdığı yaşam tarzı medyası, bu kalıpların formatlanmasında oldukça baskın bir unsur halini almıştır. Nitekim günümüzün pazar güdümlü bir gazetecilik faaliyeti sıklıkla bilgilen-eğlen (*infotainment*) haberleriyle yaşam tarzı gazeteciliğini billurlaştırmakta; tavsiye ve rehberlik etmek kadar eğlenmeyi ve gevşeyip rahatlamayı harmanlayan enformasyona yönelik bir eğilimi imlemektedir (Hanitzsch 2007'den akt. Hanusch, 2012: 3).

Kanımcı; yaşam tarzı medyasının görevi hedef kitlesine o günün yaşam standartlarında nasıl yaşaması gerektiğini öğreten ya da yol gösteren medyadır. 1950'li yıllardan günümüze yaşam tarzı medyası modadan bilgisayara otomobilden ev dekorasyonuna kadar birçok konuda yol gösterici olabilmektedir. Ev dekorasyonu, bilgisayar oyunları ya da moda için günümüzde çok sayıda mecra bulmaktayız. Yaşam tarzı medyası, zamanın koşullarına uygun bir biçimde bireylerin beğeni, tutum ve alışkanlıklarını değiştirmeye yönelik her zaman daha “yeni” ve “iyi”nin vaat edildiği ve baskın sınıf tarafından kabul görülen değerleri topluma sunma konusunda aracılık eden medyadır. Her zaman yeni olanı modern olarak sunan ve bunun için rıza üretmeye çalışan yaşam tarzı medyası bu şekilde toplumun daha yenilikçi ve değişimci olmasını sağlama misyonunu üstlenmektedir. Bu görüşten hareketle bu tezde 1956 yılında yayın hayatına başlayan Hayat Dergisi'nin çıktığı zamanın ruhuna (*zeitgeist*) uygun bir yaşam tarzı dergisi olduğu iddiasının peşinden gidilecektir.

Teknoloji ve modern yaşam tarzında batının ileri olması ile birlikte Türkiye modernleşmek için kendisine Batı Avrupa'yı örnek almıştır (Hakov, 2004: 39). Modernleşme aynı zamanda kültür ile de ilişkilidir. Atatürk; batılılaşmayı her yönden kabul etmiştir ki yaptığı devrimlerde bunu göstermektedir. Atatürk için modernleşme batının sadece tekniğini almak değil, fikir ve yaşam tarzını da benimsemektir (Erşan, 2006: 43). Atatürk'ün batılılaşma yolunda pozitivist paradigmanın temel kabullerinden yararlandığı; pozitivisminin etkilerinin Cumhuriyet döneminden 1950'li yılların ortalarına kadar görmenin mümkün olduğu düşünülmektedir (Doğan, 2002: 460). Saltanat ve hilafetin kaldırılması, eğitim ve öğretim birliğinin sağlanması, yazı, dil, tarih ve kıyafet

devrimleri, en önemlisi de Medeni Kanun'un kabulü gibi Atatürk devrimleri ya da aydınlanma devrimleri olarak adlandırılan reformlarla buna paralel giden laikleşme ve demokratikleşme süreçlerini yeni Türkiye bir kaç on yıla sığdırmıştır. Kurtuluş Savaşı ve Aydınlanma Devrimleri süreci birbirlerinden ayrılması güçtür. Bütün batı demokrasileri Aydınlanma, endüstrileşme ve kentleşme süreçleri sonunda kurulmuştur. Laikleşme ve demokratikleşme oluşumlarının ardında bu üç süreç vardır (Kongar, 2006: 172).

Bu üç süreç medyanın gücüyle yaygınlaşmıştır. Medyanın tarihsel gelişim sürecindeki gazete, dergi, radyo ve televizyon dizgesi bu üç süreç bağlamında ilerlemiştir. Dolayısı ile haberleşme ve haber alma konusunda gazeteden sonra gelen en eski iletişim aracı olan dergi haber alma adına modernitenin tarihinde çok önemli bir yere sahiptir. Endüstrileşme ve kentleşmeye bağlı olarak enformasyonun giderek daha büyük mekanlarda yaşayan büyük kitlelere daha rahat ulaştırabilmek adına kitle iletişim araçlarının işe koşulması belki bu yüzyılın en önemli özelliğidir.

Yaşam tarzı konusu ile Türkiye'de 1950'lerde Amerikan yaşam tarzını medya dolayısıyla incelediğimiz bu tezde "Hayat Dergisi"nden yola çıkmamadaki sebep, Amerika ve Avrupa'daki dergilere benzer teknolojilerle basılmış ve içeriği de batılı tarzda Hayat Dergisi'nin amacının Türk insanını özellikle Türk kadınlarını daha batılı ve modern yaşama özendirmek olduğunu göstermektedir.

Yaşam tarzı medyasının ortaya çıkışına baktığımızda temel saikin yeni bir yaklaşım olarak tüketicilerin zengin ve kişiselleştirilmiş bir ortam oluşturmak için sınırlı zaman ve dikkate ihtiyaçları olduğu temel kabulüdür. Dünyada sınırlı tüketici ilgisi ve zamanı ile sınırsız profesyonel ve kullanıcı tarafından oluşturulan yazılı ve görsel içerik neredeyse dünyanın her yerinde bir köprü niteliğindedir. Bu yaklaşıma uygun bir yayıncılık anlayışına yaşam tarzı medyası adını vermektedir.

Yaşam tarzı medyasının bu vizyonu gerçekleştirmek için, iki temel bileşene ihtiyacı vardır; birincisi, yeni içerik dağıtım modellerini tüketicilere kontrollü bir şekilde vermek, ikincisi ise, daha doğru ve ölçeklenebilir verilerin neler hakkında yapıldığı, izlendiği ve yaratıldığıdır. Bu iki önemli unsurların birleşimi bir medya pazarı yaratmak, örgütsel ve

teknik altyapısı sayesinde medya sağlayıcıları ve medya arayanlarını bağlayan bir platform yaratmaktadır.³

Öte yandan bu medyanın izlerkitleyi sunduğu yaşam tarzına ikna etmesi sorundur. Dolayısı ile burada “rıza” kavramı da büyük önem kazanmaktadır. Kavram Gramsci’den Chomsky’e birçok düşünürün üzerinde çalıştığı bir kavramdır. “*Rızanın imalatı*” kavramı temel olarak devletlerin ve şirketlerin normalde insanların karşı çıkabileceği davranışlarına olumlu bakmalarına veya tepkisiz kalmalarının nasıl sağlandığını çeşitli açılardan ele alır ve insanların istemedikleri şeyleri istiyormuş gibi hissetmelerini, ihtiyaç duymadıkları şeylere ihtiyaç duyduklarını sanmalarını ve kabul etmeyecekleri şeylere rıza göstermelerini sağlamak olarak tanımlanabilir.⁴

Bu durumda kapitalist üretim tarzının ve üretim ilişkilerine eklenmiş bir halkla ilişkiler faaliyeti devreye girdiği ve insanların zihinlerini denetim almaya çalışarak rızanın üretimini hedeflediği söylenebilir. Zaten basının vazgeçilmez bileşeni halkla ilişkilerin “günümüzdeki şekli ile gelişmesini” kapitalist üretim tarzı ve ilişkilerinin Avrupa’da özellikle Amerika’da gelişmesi” ile ilişkilendiren çalışmalar bulunmaktadır (Keloğlu, 2003: 92). “Halkla ilişkiler siyasal amaçlar için basınla (gazete, bildiri, bültenle) ve yüz yüze iletişimle (söyleşi, basın toplantısı) kullanarak belli hedefleri etkileme olarak ortaya çıkmaktadır.” (Keloğlu, 2003: 97). Modern halkla ilişkiler disiplini; Phineas Taylor Barnum (1810-1953), Ivy Lee (1877-1934), Edward L. Bernays (1891-1995), George Creel (1876-1953) gibi isimlerin çalışmalarıyla ABD’de ortaya çıkmıştır (Yamanoğlu, Gençtürk Hızal, Özdemir, 2013: 17). Ivy Lee’yi halkla ilişkiler konusunda Edward Bernays ve Carl Newson izledi. Halkla ilişkilerin babası olan Edward Bernays hem hükümet hem de özel sektör için propaganda kampanyaları geliştirmiştir (Keloğlu;2003:105). Halkla ilişkilerin babası olarak kabul ettiğimiz Bernays, 1952 yılında ilk *Public Relations* adlı kitabında halkla ilişkilerin ilk tarihsel anlatımını yazmıştır (Yamanoğlu ve diğerleri, 2013: 18). “Bernays’a göre halkla ilişkiler yeni bir meslek olarak 1919-1929 yılları arasında ortaya çıkmıştır.”(Yamanoğlu ve diğerleri, 2013: 19). Halkla ilişkilerin amacı halkın beynini kontrol etmektir. Bernays’ın sigara örneğinde olduğu gibi

³The Rise of Lifestyle Media *Achieving Success in the Digital Convergence Era, A Technology Center Publication*, Pricewaterhousecoopers, <https://www.pwc.com/us/en/technology-innovation-center/assets/lifestylemedia-gx.pdf>

⁴<http://www.bianet.org/biamag/medya/143865-medya-denetimi-ve-propaganda-modeli>

bir konu insanlara empoze edilmek istenirken aynı zamanda başka bir düşüncenin onlar üzerindeki etkisi ve psikolojik baskısı, insanların bir konu hakkında daha duyarlı olmalarını sağlamaktadır. Jacobson'un da dediği gibi insanlar hem psikolojik hem de fiziksel olarak etkilenmektedirler. Jacobson'un bir sigara paketi örneği insanlar için buruşturulmuş bir sigara paketi çöp kadar önemsizken, aynı çöpün bir çerçeve içinde sanat galerisinin duvarına asıldığında çok önemli ve anlamlı bir hal alabileceğini imler. Bu durum insanları psikolojik olarak çeşitli yollarla etkilemenin olanaklılığını akla getirir (Fiske, 1990: 36).

Kitle medyası da bu işlevi görmektedir. Chomsky ve Herman (2002), kitle medyasının, mesajları ve sembolleri sıradan insanlara ileten bir sistem olarak hizmet verirken eğlendirmek, avutmak, bilgi vermek ve bireyleri toplumun bütününe eklemleyen değerleri, inançları ve davranış kodlarını aşılacak işlevlerini de gerçekleştirdiğini ifade eder.

Chomsky ve Herman'a göre (2002:2) propaganda modelinin olmazsa olmaz unsurları ya da haber "süzgeçleri" şunlardır:

i) hâkim kitle medya şirketlerinin büyüklüğü, sahiplik yoğunlaşmaları, sahip oldukları servet ve kâr yönelimleri

ii) kitle medyasının birincil gelir kaynağının reklamcılık olması

iii) medyanın, hükümet, iş dünyası ve 'uzmanlar'ın sağladığı ve yukarıdaki birincil kaynakların ve gücü temsil eden unsurların finanse ettiği ve onayladığı bilgilere dayanması

iv) medyayı disiplin altına alan bir araç olarak medya mesajlarına yönelik her türlü negatif tepki anlamında 'tepki üretimi',

v) ulusal bir din ve denetim mekanizması olarak 'anti-komünizm'

Birbirleriyle etkileşim halindeki bu unsurlar yardımıyla işlenmemiş haldeki ham haberler süzgeçlenerek neyin haber değeri taşıyıp taşımadığına yönelik bir ayıklama yardımıyla birer propaganda kampanyasına dönüştürülürler. Diğer bir deyişle sıradan insanlar medyadan öğrendikleri doğrultuda hareket edip ona göre yaşamlarını şekillenmektedir. Medya araçları (dergi, gazete, televizyon) insanların gelişimine yardımcı olurken aynı zamanda onlara yol göstermektedir. Haberlerin medyada çıkmasını ya da

çıkmasını ya da hangi haberin gündemde kalacağını tahmin etmek gündemin değiştirilmesi ya da toplumun ne görmek istediğiyle alakalı bir durumdur. İktidarında bunda etkisi çok fazladır. Medya hem bazı haberler ile toplumu şekillendirir hem de toplumun dikkatini başka yöne çekmeyi çok kolay başarabilir. *“Propaganda modeli, bu çarpıcı ve ürkütücü cinayetlerin bile alçak perdeden bir yaklaşımla ele alınacağını ve kitle medyası tarafından hızla gündemden düşürüleceğini öngörür.”* (Chomsky,2002:82). Bu durum şu örnekle değerlendirmektedir: *“30 Mart 1985’te GAM lideri Hector Gomez Calito zorla alıkonuldu, işkence gördü ve öldürüldü. Karnı ve başka yerleri kaynak makinesiyle yakılmıştı ve yüzüne öylesine şiddetle vurulmuştu ki, dudakları şişmiş ve dişleri kırılmıştı.”* (Chomsky, 2002:82). Kitaptan birebir alınan bu haberin haber değerinin çok yüksek olması beklenebilir. Bu bilginin halkın dikkatini neyin çekip çekmeyeceğine medya tarafından çok kolay karar verilip uygulandığının bir göstergesidir. Ne var ki, bu haber Amerika’nın büyük medya mecraları olan Time, Newsweek veya CBS News’te haber olmamıştır.

Bu perspektiften hareketle, bir yaşam tarzı aracı olarak Hayat Dergisi’nin 1950’lerin propaganda ruhunu nasıl yansıttığı sorusu tezde yanıt aranacak diğer sorulara da temel oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda tez aşağıdaki sorulara şöyle sıralanabilir:

1. İlk çıktığı yıllarda Hayat Dergisi’nin Avrupa ve Amerikan yaşam tarzını sunuş biçimi nasıldır?
2. Hayat Dergisi’nde Batılı yaşam tarzı hangi alanlarda ve bağlamlarda kendine yer bulmaktadır?
3. Yaşam tarzı dergilerine neredeyse ilk örnek olan Hayat Dergisi’nin Türkiye bağlamındaki yaşam tarzlarını sunuş şekli nasıldır?
4. Batılı yaşam tarzına yönelik rızanın üretiminde Hayat Dergisi nasıl bir biçim ve içerik üretmektedir?

Yöntem

İletişim çalışmalarındaki araştırma süreçlerinde iki temel yaklaşım işe koşulmaktadır. Ekonomi politik yaklaşım, üretimdeki yapısal eşitsizliklere, temsile ve tüketime erişim sorunlarına odaklanır. Ekonomik dağıtımı, merkezine alarak ekonomi ve demokratik siyaset arasındaki ilişkiyi ön planda tutar. Medyanın, yönetici sınıfların egemen ideolojisini teşvik ettiğini, yeni toplumsal katmanların ve tahakküm biçimlerinin

yaratımına katkıda bulunduğunu savunur (Fenton, 2007: 7-8). Öte yandan kültürel çalışmalar popüler kültürel pratikleri ve medya tüketimini vurgular. Dolayısıyla bu tezin şemsiye metodolojisi, “yalnızca ekonomiye değil, toplumsal gerçekliğin kültürel boyutuna ve onun politik ve ekonomik bağlamla ilişkisini kuran (Kellner, 2008: 151)” ekonomi politik yaklaşımla kültürel çalışmaları bir araya getirecek bir zeminde yer almaktadır. Bu tarz bir yaklaşım, “kültürün yöneten yönetilen ilişkisi içinde üretildiği; bu nedenle de var olan güç yapılarını yeniden ürettiği ya da onlara karşı direndiği gerçeğini” (Kellner, 2008: 151) saklı tutar. Ayrıca, ekonomi politik yaklaşımla metinselci bir yaklaşımı harmanlayarak, metinleri üretildikleri ve dağıldıkları kültür dizgesine yerleştirmek suretiyle işe koşulacak bir metin çözümlemesinden yana bir tavır takınır. Bu çalışma bu ara yüzü kullanma çabasıdır.

Hayat Dergisi yaşam tarzını temsil eden bağlamlarla oluşturduğu alandaki görünümüleriyle değerlendirilmektedir. Bu bağlamlar günümüz yaşam tarzı medyasında temalar olarak kendini gösterirken Hayat Dergisi için bunlar birer bölüm olarak kodlanmışlardır. Örneğin sanat, edebiyat, moda, gezi, vb. gibi.

Dergi bir medya aracı olarak imge ve yazıyı birleştiren bir alanı kapsar. Yazı ve imgenin bu iç içe geçmişliği, anlamın biçimlenişini, derginin çıktığı dönemin görsel alışkanlıklarını, dönemin iktidar ve ideolojisinin söylemlerle bir araya geliş tarzlarına ilişkin zengin bir veri kaynağı oluşturur. Medya içeriğinin oluşturulması toplumsal ve ekonomik içerimleri dolaylı bir biçimde okumamızı sağlar.

Bu tezin araştırma nesnesi metinlerdir. Metinler gerçeklik hakkında bir dizi anlam içeren mesajdan oluşur. Bir metnin anlamının ortaya konması bağlamsal ve metinsel çözümleme ile olanaklıdır (Atabek, 2007: 160-161). Söylem çözümlemesiyle ortaya konan söylemlerin toplumsal izdüşümlerin tartışılması anlam derinliğini artıracaktır. Söylem çözümlemesi yalnızca “metinsel çözümleme ile sınırlı kalmamalı metnin yapıları ile bu yapıların algısal, sosyal, kültürel ve tarihsel bağlamlarını göz önünde bulundurmalıdır (Van Dijk, 2007: 167).

Kültür incelemelerinde insan eliyle yapılmış şeylerin, artefaktların içerik çözümlemesine odaklanan Thomas (2007:48) yalnızca *artifakt* olarak metinlerin değil,

kültürel ürünler ve kalıntıların toplumsal yaşamın gerektirdiği konu ve düşünceleri içermekle kalmayıp, uzun yaşam süreleri çerçevesinde bunların gelecek kuşaklara aktarımını gerçekleştirmek suretiyle toplumsal sürekliliğe katkıda bulduklarını şöyle ifade eder:

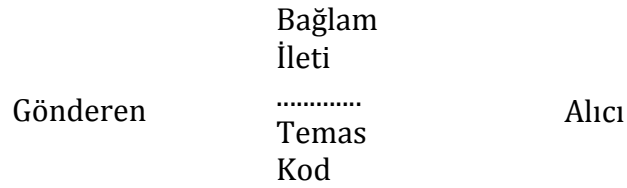
“Burada geleneklerin ve inanışların artifakt yapılarının üstünlüğü nedeniyle kesin ve değişmez olduklarını ileri sürmeyeceğim, gerçekte gelenekler ve inanışlar kesin ve değişmez değildir, gelişme kapasiteleri vardır. İşte bu nedenle değişik artifaktlar sadece kendi formal ve anlatsal karakterleri çerçevesinde değil zaman içindeki görünüş ve yerleri bakımından da incelenmelidir. Tarih içinde artifakt gruplarının nasıl bir bağlama yerleştirildiğini incelemeliyiz.”(2007:52).

Bağlamdaki bir değişiklik artifaktın kültürel değerini önemli ölçüde değiştirebilmektedir, bu da artifaktın neyi temsil ettiği hakkındaki düşüncemizi değiştirecektir. Thomas (2007:53), “zaman içinde verili bir anda o kültürdeki bireyler ve gruplar arasındaki bir artifaktın ‘anlamı’nın sabit kalmayacağı” konusunda bizi uarmaktadır. Sadece şeylerin değil insan da anlamı bakımından sabit değildir. Nitekim Pierce öz itibarıyla insanın kendisinin de semiyotik olduğunu, her düşüncenin bir gösterge olduğu görüşünden hareketle yaşamın da bir “düşünce katarı” (*train of thought*) olduğu saptamasına dayandırır. İnsanın ve kavramanın bu semiyotik yorumunun geçmiş şimdi ve gelecek boyutları vardır (Nöth, 1990: 41). Dolayısıyla Hayat Dergisi’nin içeriği konusunda yapılacak bir analiz o çağın ruhunu birebir anlamaktan çok bugünden geçmişe yapılan bir izdüşümdür. Bu, Batılı yaşam tarzı ve tüketim kültürünün Türkiye’deki görünümüne Hayat Dergisi dolayısıyla ve onun başka metinlerle oluşturduğu metinlerarasılığı göz önünde bulundurarak yapılacak bugünden bir anlamlandırma çabasıdır.

Bu çabadan hareketle, Hayat Dergisinin ilk 59 sayısı bölümlerine ayrılarak incelenmiş, içerik açısından bu bölümlerde günümüze taşınan enformasyondan hareketle metin-bağlam ilişkisi kurulmaya çalışılmıştır. Nitekim Bourdieu’ye göre; bağlamlar, toplumun kültürel yapılarına göre şekillenmiş, çerçevelenmiş kuralları imler, failer de bu kurallarla uyumlu olmalıdır (Schirato, Yell, 2000: 108). Hayat dergisinde kullanılan bölümler günümüz yaşam tarzı dergiciliğine paralel olarak bağlamlarına göre ayrıştırılmış, fotoğraflar, kapak resimleri ve yazılar baz alınarak, reklam içerikleri grafik ya da fotoğraflara bakılarak okurla iletişim ve etkileşimin dinamikleri serimlenmiştir.

Bir kitle iletişim aracı olarak basın da bir kişinin, diğer kişi veya kişilerle olan bilgi paylaşımına veya mesaj aktarımına aracılık etmektedir. Bu paylaşım veya aktarım basındaki yazılı; televizyon ve radyodaki gibi sözlü biçimlerde olabilir. İletişim, mesaj gönderildiğinde, doğru kod açımı gerçekleşiyorsa iletişim sağlanabilmektedir.

Kültürel çalışmaların metinselci yönelimi Jakobson Modeli'nin süreci anlamlandırmaya daha yatkın olduğu görüşündedir. Jakobson Modeli'nin iletişimi oluşturan etmenlerine baktığımızda şekil aşağıdaki gibidir.⁵

(Şekil 1)

“*Jacobson Modeli (1960)*”; öncelikle o da herkes gibi “gönderen alıcıya iletisini yollar” felsefesindedir ancak durum kendisinden başka bir şeyi nitelemelidir. Jacobson bu durumu “bağlam” olarak adlandırır ve daha sonra iki etmen daha ekler bunlardan birisi temastır yani gönderen ile alıcı arasındaki fiziksel ve psikolojik bağlantıdır (Fiske, 1990: 35). Bu süreçte bağlam insanların hem fiziksel hem de psikolojik bağlantı içinde olmalarına ve uzlaşımı kurmaları konusunda da bir anlamda yardımcı olur. Bağlam, mikro ölçekte sadece mekanla tanımlanabileceği makro ölçekte tarihsel, ekonomik ve kültürel bağlama gönderme yapmaktadır.

Bağlamlar ve uzlaşım göstergelerin anlamlandırılması için önemli bir zemin oluşturmaktadırlar. Tarihi antik çağa kadar uzanan gösterge kavramı “kendi dışında bir şeyi temsil eden ve temsil ettiği şeyin yerini tutabilecek nitelikte olan her çeşit biçim, nesne, olgu, vb’dir” olarak tanımlanmaktadır (Rifat, 2013 :97).

Fiske’ye göre ise iletişim; yüz yüze konuşma, televizyon, saç biçimleri ya da başkaları tarafından eleştirilmektir (Fiske,1990:1). Ona göre bu liste sonsuza dek uzatılabilir. Onun için iletişim sadece kelimelerde ya da yazılarda kalmamıştır. Beden dili

⁵Fiske John (2014). İletişim Çalışmalarına Giriş, çev. Süleyman İrvan, Ankara sf:115

ve insanların yaşam tarzları da onun için bir iletişimidir. Göstergebilim ise toplumsal etkileşimi, bireyleri belli bir kültürün bağlamına yerleştirmektedir. Fiske, kendisinin batılı ve sanayi toplumunun bir üyesi olduğunu kabul etmektedir çünkü kendisinin bu topluma ait olduğunu gösteren birçok neden bulmuştur. Bunlardan bir tanesi “Shakespeare”e kendi kültürünün diğer üyeleri gibi aşağı yukarı aynı biçimde tepki gösteriyor olmasıdır (Fiske, 1990: 3).

İletişim; bütün kültürlerin merkezinde yer almaktadır ve iletişim olmadan bir kültürün devam etmesi mümkün değildir. Dolayısı ile iletişim araştırmaları aynı zamanda kendisi ile etkileşim içinde olan kültür araştırmalarını da içermektedir (Fiske, 1990: 2). İnsanlar toplumla bağlarını sürdürebilmek için; gazete, radyo ve televizyon kullanma eğilimindedirler. Kitap ve filmleri ise sadece bir dinlenme aracı olarak kullanmaktadırlar. İyi eğitim alanlar basılı iletişim araçlarını kullanırlarken, iyi eğitim alamamış olanlar ise elektronik ve görsel iletişim araçlarına yönelme eğilimindedirler (Fiske, 1990: 19).

Bu tez ile birlikte modern yaşam tarzı konusunda yapılacak göstergebilimsel bir inceleme, modern ve batılı yaşam tarzı konusunda Hayat Dergisi'nin okur kitlesini yönlendirilme biçimi konusunda bize önemli veriler sağlayacaktır.

Göstergebilim, insanların birbirleriyle anlaşmak için kullandıkları doğal diller, davranışlar, çeşitli jestler, sağır dilsiz alfabesi, görüntüler, trafik işaretleri, bir kentin uzamsal düzenlenişi, kısacası bildirişim amacı taşıyan taşımanın her anlamlı bütün çeşitli birimlerden oluşan bir dizgedir. Gerçekleşme düzlemleri değişik olan bu dizgelerin birimleri de genelde, gösterge olarak adlandırılır. Göstergebilim, diller, kodlar, belirtgeler vb. gibi dizelerini inceleyen bilimdir.”⁶ Buradan da anlaşıldığı gibi; insanlar iletişimi bir nesne üzerinden bile yapabilmekte ve toplumsal statüsünü buna göre belirleyebilmektedirler.

Peirce, simgelerin gerçek göstergeler olduklarını söylemektedir (Uluyağcı,2007:218). Peirce, tasarladığı göstergebilimin unsurlarını üçe ayırır. Bunlar; katıksız dilbilgisi, gerçek anlamıyla mantık ve katıksız sözbilimdir.⁷ (Peirce'ün üçlü

⁶ Ahmet özgür, <http://www.academia.edu/2345316/GÖSTERGEBİLİM>

⁷ Ahmet özgür, <http://www.academia.edu/2345316/GÖSTERGEBİLİM>

modeline baktığımızda onun için iletişimin nasıl olduğu çok daha net anlaşılabilir. Ona göre gösterge, yorumlayıcı ve nesne birbirleriyle ilişkilidirler. Bir üçgen olarak düşündüğümüzde üçgenin iki ucunda kalan iki kavram birbirleriyle etkileşim içindedirler (Fiske, 1990: 42). Görüntüsel göstergede; gösterge nesnesine benzemektedir. Onun gibi ses çıkarabilir ya da görünebilir. Belirtisel göstergede; gösterge ile nesne arasında doğrudan bir bağlantı vardır. Bu durumda baktığımızda, fotoğraf bir görüntüsel göstergedir ki daha çok dergilerde kullanılmaktadır. Belirtisel göstergeye örnek olarak duman'ı verebiliriz çünkü ateşin belirtisel göstergesidir. Kelime bazında anlatılıyor ise sözcükte bir simgedir (Fiske, 1990: 46).

Fiske'ye göre her türlü iletişim; göstergeler ve kodlar içermektedir. Göstergeler, kendilerinden başka bir nesneye gönderme yapan eylemler yani anlamlandırmadır. Kodlar ise; içinde göstergelerin düzenlendiği ve göstergelerin birbirleri ile nasıl ilişkilendirileceğini belirleyen sistemlerdir (Fiske, 1990: 1). Göstergelerin hangi bağlamlarda ve nasıl kullanılacaklarını ve nasıl daha karmaşık iletiler oluşturacaklarını belirleyen kurallar ve uzlaşımlardır (Fiske, 1990: 19).

Sonuç olarak; tezin birinci bölümünde dünyada ve Türkiye'deki yaşam tarzı dergiciliğine tarihsel bir perspektiften bakılmaktadır.

Tezin ikinci bölümünde, Osmanlı'da ve Türkiye'deki modernleşme çabaları ekseninde yaşam tarzının basın yoluyla nasıl yansıtılıp manipüle edilerek geniş kesimlerin rızasına sunulduğu ele alınmaktadır.

Üçüncü bölümde Hayat Dergisi metinselci bir perspektiften değerlendirilmekte; modernleşme ve yaşam tarzının Hayat dergisi dolayısıyla okura nasıl sunulduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç bölümünde ise; konuya dayalı ve bağlamsal olarak incelenen Hayat Dergisi ve yaşam tarzı gazeteciliğine ilişkin yorum ve değerlendirmeler yer almaktadır.

BÖLÜM I: MODERNLEŞME EKSENİNDE TÜRKİYE'DE DERGİ VE YAŞAM TARZI DERGİCİLİĞİ

1.1. Dergicilik ve Yaşam Tarzı Dergiciliği

Tıpkı kitaplar, şiirler ya da televizyon programları gibi dergiler de birer metindir; bu tür metinlerle onları okuyanlar arasındaki etkileşim, onları okuyan ve yorumlayan insanlara göre şekil alırken, hem dergiler hem de okurlar değişir. Metinler, içerikleri bakımından taşınabilir ve dokunulabilir olmaktan çok yorumlanan şeyler oldukları için kişilerarası iletişimdeki fikir alışverişi sürecinde gelişen yazı türleri olarak değerlendirilmektedir (Schirato, Yell, 2000: 108).

Basılı ürünlerin yapım aşaması okura sunulmaz sadece bitmiş halleri okura verilir. Fakat okur bu ürünleri yavaş yavaş kendisi değiştirip üzerinde oynayabilir. Bu durum kültürel yapı ile alakalı bir durumdur. Bu metinlerin sürekli olarak değişip dönüştürülen bir süreçte anlamlandırıldığının göstergesidir. Metinlerin son halleri toplumsal yapıya ve okurların zihinsel yapısına göre değişebilir; bambaşka bir metin olarak karşımıza çıkabilir. Metinlerin farklı zamanmekanda çeşitli bağlamlara, çevreye ve duruma göre değişiklik gösterebilmektedir (Schirato, Yell, 2000: 110). Nitekim bir olay gazetede haber olduğunda farklı ve dergide haber olduğunda farklı biçimlerde çerçeveselendirilecek, içeriklendirilecek, sunulacak ve anlamlandırılacaktır.

Bunun en temel nedeni dergicilik ve gazetecilik arasında temel farklardır. Her ikisinin de amacı haber ulaştırmak olsa da gazeteler günlük olarak yayımlanmakta, yirmi dört saatte haberleri iletmek ile yükümlüken, dergiler daha geniş bir zaman aralığında yayımlanmaktadır. Dergilerin tüketilme süreleri de daha uzun olduğu için yazılarda ve fotoğraflarda kalıcılık önemlidir. Sayfa düzeni, yazılar ve fotoğraflara özen gösterilmektedir. Bir diğer fark ise dergilerin ciltli ve kapaklı olmalarıdır. Özellikle kapak tasarımları büyük önem taşımaktadır. Gazete ve dergi arasında kullanılan dilde de farklılıklar bulunmaktadır. Gazetelerde sade bir dil kullanılırken, dergilerde akıcı ve sürükleyici bir dil kullanılmaktadır (Gönenç, 2005: 25). Dergiler gazetelerden daha çekicidir çünkü basımlarının hızlı olması gerektiği için basım kalitesi ve kağıt yapısı olarak dergiler daha kalitelidir dolayısı ile de dergiler daha fazla arşivlenmektedir (Gönenç, 2005: 26). Çağımızda dergilerin önemi giderek artmaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerin bir

çoğunda dergi satışları gazete satışlarının önündedir. Bu durum Türkiye’de biraz farklı işlemektedir. O zamanlarda; doğa bilimleri, toplumsal, siyasal olaylar, din, felsefe, edebiyat gibi çok çeşitli konuları işleyen dergiler için ortak tiraj 500 civarındadır (Balta, 1995: 115). Batı’da 17. yüzyılda ortaya çıkan ve yaygınlaşan dergiciliğin Osmanlı’ya gelişinin 19 Yüzyılı bulmasının sebeplerinin başında matbaacılığın yaygınlaşmasındaki toplumsal ve ekonomik faktörler gelmektedir. Fakat ilk gazeteden sonra dergicilikte ülkemizde gelişme göstermiş ve zaman içinde dergi türleri de artmıştır.

Dergiler farklı gruplara ulaşma imkanı sunarlar. Belirli uzmanlık alanlarında çıkan dergiler daha az okura ama daha etkin bir şekilde ulaşma imkanı bulurlar. Bunun yanı sıra; dergiler günümüzde reklamları da hedef kitlelerine ulaştırmak ile görevlidirler. Dergiler aldıkları tiraj ve reklamlar ile kendilerini ispat ederler, güçlenirler ve hem sayı hem de çeşit bakımında giderek artarlar (Balta, 1995: 113).

Dergiler, yayımlandığı toplumların yaşam biçimlerini, siyasal koşullarını ve gelişim aşamalarını görebilmek adına gazeteler kadar önemli birer yayın organlarıdır (Gönenç, 2007: 64). Aynı zamanda dergiler gazetelere göre daha uzun ömürlüdürler. Bazı konularda yayımlanan dergiler ev ve iş yerlerinde uzun süre saklanmakta ve bir defadan çok okunup incelenmekte ve elden ele bir kaç farklı okur ile buluşabilmektedirler (Balta, 1995: 113).

İki basılı mecra gazete ve dergi önemli ölçüde sırtını yazıya dayamışsa da görselliği de oldukça erken keşfetmiştir. Nitekim, Briggs (2011:221) “infotainment” in (‘eğlendirici bilgilendirme’ ya da ‘haber eğlence’) parçası olarak Harmsworth’ün “1896 yılında Londra’da yayın hayatına başlayan” ve “kadınlara yönelik sayfa hazırlayan ilk günlük gazete” olan yarım penilik gazetesi Daily Mail’in açıkça okurlarını bilgilendirmek kadar eğlendirmek” arzusunda olduğu görüşündedir.

Basılı mecralar olan gazete ve derginin ürün haline gelmesi matbaayla olanaklıdır. “Elektronik medyanın çıkışından çok sonralar bile matbaa önemini hala koruması ve gazetelere ek olarak dergi, kitap ve ansiklopedilerin basımında bir artış” (Briggs, 2011: 223), önümüzdeki yıllarda da bu mecraların varlığını sürdüreceği şeklinde yorumlanabilir.

Türkiye’de dergi çeşitleri fazla olmasına karşın okunma oranlarının son derece az olmasının başta ekonomik nedenler olmak üzere bir çok nedeni vardır. Teknik açıdan eksiksiz olan dergiler oldukça pahalı satılmakta ve okuru olumsuz etkilemektedir. Bu sebeptendir ki, Türkiye’deki dergiciliğin neredeyse 30-40 yıl geride olduğunu söylemek mümkündür. Bunun kimlik, dağıtım ve bilgi sorunu gibi üç ana sebebi bulunmaktadır.

Türkiye’deki dergiciliğin geri kalmışlığının ve ülkeye yabancı kalmasının en önemli sebeplerinden biri dergi isimlerinin Türkçe olmamasıdır. Yabancı basının etkisindeki dergilerin Türk okuruna ulaşamama sebebinin “kimlik sorunu” olarak adlandırmak mümkündür. İkinci sorun ise Türkiye’de abonelik sisteminin tam olarak düzene sokulamamış olmasıdır. Bu durum dergilerin gelirini düşürmektedir. Dünyada bir dergiye abone olduğunda o dergiyi piyasaya sürülmeden önce okuma olanağı bulunmaktadır. Oysa ki; Türkiye’de posta sistemi bunu uygulamaya elverişli değildir. Yani başka bir sorunda dağıtımdır. ABD’de dergi yayıncılığı birliği 250 yıl önce kurulmuştur ve Türkiye’de hala böyle sivil toplum örgütü oluşturulamamıştır.⁸ Son yıllarda okur ve reklamcıların ilgisi sayesinde çok sayıda dergi yayım hayatına girmiştir. ABD’de ise her yıl 200-350 arası dergi yayımlanmaktadır. 1731 yılında ilk kez *magazin (dergi)* sözcüğünü de içeren bir adla “*Gentlemen’s Magazine*” Edward Cave tarafından yayımlanmıştır. Amerika’da ise dergi ilk İngiliz dergisinden yaklaşık 35 yıl sonra yayımlanmıştı. (Balta, 1995: 114).

Bu anlamda dergiye paralel olarak magazinleşmenin de tartışmalara eşlik ettiği söylenebilir. Tarihsel süreçte magazin basınına bakıldığında; sosyal yaşamın ve sosyal etkinliklerin insanların var olduğu günden bugüne ilgilendikleri alanlar oldukları için, magazin gazeteciliğinin de bu yönde insanların ilgilerin yönelik ortaya çıktığı söylenebilir (Büyükbaykal, 2007: 52). Bu tarz magazinlerin ünlü kişilerin yaşam tarzları ve statülerini aktarmalarının ardında sıradan insanlara bu tarz yaşamı sunmanın da ötesinde geniş halk kesimlerini bu tarz yaşam özendirmek yatmaktadır.

Magazin basını ülkemizde ilk olarak dergi formunda ortaya çıkmıştır. Osmanlı Batılılaşma çabalarının basına yansımaları gazeteden çok dergi ile gözlenmektedir. Özellikle Cumhuriyet’in ilanından sonra Türkiye’de her alanda bir batılılaşma eğilimi görünür

⁸http://www.yapraktanitim.com/dergicilik_hakkinda.html

olmuş, günlük monoton yaşamların dışında farklı ve geniş halk kitlelerinin takdir ettiği kişilerin özel yaşamları 1950’li yıllar ile birlikte dergilerde yer almaya başlamıştır. Cumhuriyet’in ilanı zamanında okuma-yazma oranının düşük olması sebebiyle büyük fotoğraflı haberler ve magazin gazeteciliği önemli bir iletişim aracı olmuştur (Büyükbaykal, 2007: 53). Medyadaki magazinleşme ile birlikte, toplumda merak uyandıran konular ve toplumun eğlenmesini sağlayan konular hatta ciddi konularda eğlendirici hale getirilerek sunulmuştur (Karahana Uslu, 2002: 2).

Magazin basını esas olarak, Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte odaya çıkmış, modernleşme ve batılılaşma unsurlarını Cumhuriyet ile birlikte değişim aracı olarak ortaya çıkarmıştır. Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte Tek Parti Dönemi boyunca; ileri batı teknolojisi, toplumun günlük yaşamında Batılılaşma, Türk kadınının klasik eş ve anne rolüyle birlikte batılı kadın olması ve vatandaşların batılı yaşam tarzını benimsemeleri basında konu olmuştur (Karahana Uslu, 2002: 3). Basın içeriğinin görsel malzemeye önem vermesi, haberin algılanmasını kolaylaştırmaktadır. Buna ek olarak özellikle magazin basınında tarihten günümüze kadar uzanan cinsellik konusu genel olarak kadın bedeni üzerinden işlenmiş, sıkça kadın fotoğrafları kullanılmış ve üst gelir grubuna ait kişilerin özel hayatları haber konusu edilmiştir (Karahana Uslu, 2002: 7).

İlk dergi 1665 yılında Fransa’da “Journal des Savants” adı ile çıkmış ve Kardinal Richelieu tarafından da desteklenerek yayımlanmıştır. Derginin baş yazarı ise Fransa’da ilk gazeteyi çıkaran Theopraste Renadout’dur. Bu dergi bilimsel dergi niteliğinde olup; fizik, kimya, meteoroloji gibi geniş bir yelpazeyi içermektedir.

Dergiciliğin tüm dünyada yaygınlaşmasını sağlayan ilk dergi yine Fransa’da yayımlanan içeriği ise insanları eğlendirmeye yönelik olan “MercureGalant” Dergisidir. Bu dergiyi ilk süreli yayın olarak da kabul edebiliriz (Yapar, 2001: 48).

“Fotogravürün gelişmesiyle dergilerde fotoğraf kullanımı artmış ve Amerikan eğilimli dergicilik anlayışı Fransa’da da yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu tür dergilerin ilki 1898 yılında yayımlanmaya başlanan “*la vieillustrée*” olmuştur” (Yapar, 2001: 49). 19. yy’da dergicilik büyük bir önem kazanmış ve dergi sayısında artış olmuştur. I. Dünya Savaşından sonra basına gelen denetimden dolayı gazeteler duraklamış ve dergiler popüler

olmuştur. Halkta siyaset içermeyen daha eğlenceli ve bol resimli olan dergileri tercih etmiştir (Yapar, 2001: 49).

Fotoğrafın kullanılmasıyla birlikte tüketici dergilerin sayısında da artış olmuştur. Kadın, erkek, haber dergileri veya yerel dergiler daha çok tüketici dergileri olarak geçmektedir. Bu dönemin dergileri arasında haberin yanı sıra fotoğrafa da geniş yer ayıran *L'Illustration*, *Paris-Match*, *Plaisir de France*, *Voila*, *Vu* gibi bir çok dergiye saymak olasıdır (Yapar, 2001: 50).

Amerika'daki kadın dergilerinin gelişimine bakıldığında; kadın dergileri; ev işleri, mutfak ve giyim konularına yer verirken aynı zamanda moda ve görgü konularına da yer vermiştir. Amerika'daki bu tarz dergiler 1930'lerden itibaren kültürel değişiklikler ile yeni bir tüketici ve okur grubu yaratmıştır. Bu gruplar evli-çalışan ve bekar-çalışan kadın olmak üzere iki gruptan oluşmaktaydı. 1959 yılında yayım hayatına başlayan "*Charm*" dergisinin tirajı 1960'ların ilk yıllarında bir milyona ulaşıyordu. "*Cosmopolitan*" dergisi ise Amerika'da ilk kez çıplak erkek resmi yayımlayan dergidir. Buna ek olarak; kadın haklarını da savunmaktadır. Dört milyon tirajı olan "*Redbook*" dergisi ise çalışan fakat evi, eşi ve çocuğu ile ilgilenmek durumunda olan kadına yönelik olarak yayımlanmıştır ((Balta, 1995: 118).

Bir kitle iletişim aracı olan dergilerin yaşam tarzı medyası içinde olmalarını tarihsel bir perspektiften ele aldığımızda; dünya ölçeğinde II. Dünya Savaşı'nı izleyen yıllarda dergilerin, gazetelerin yanında yazılı basın en önemli parçalarından biri olduğu söylenebilir. Dergicilik haber vermenin yanı sıra düşünceleri yaymak amacıyla kullanılmış bir yazılı basın türüdür (Yapar Gönenç, 2013: 5). Dergiler, gazetelerden sonra en yaygın yazılı basın türü olmasına rağmen gazeteler ile aralarında birçok farklılık vardır. En belirgin özelliği de gazeteler daha fazla haber niteliği taşırlarken; dergiler daha çok düşünce paylaşımı ve televizyonsuz zamanların televizyonu niteliğinde olmuştur. 1880'ler ile 1890'larda olan birçok şey 20.yy için bir başlangıç niteliğindedir. Kitaplar ve dergiler dâhil olmak üzere bütün kitle iletişim araçları piyasanın gerçeklikleri ile ilgilenmekteydi (Briggs, 2011: 224).

Yaşam tarzı gazeteciliği, akademik araştırma konusu olabilir ve diğer kültürel çalışmalara da ışık tutabilir. Yaşam tarzı gazeteciliği, son on yılda hızla yükselişine rağmen, gazetecilik çalışmalarında bilim adamlarından fazla ilgi görmemiş bir gazetecilik alanıdır. Kamu yararına gazetecilik gibi kavramlara aykırı olduğu için eleştirilmiş olup, bazıları tarafından değersiz olarak görülüp küçümsenmiştir. Ancak, alanın gelişimi ve gazeteciliğin genel ve özel tanımları çerçevesi içinde, yaşam tarzı gazeteciliği, öncelikle bireylerin günlük hayatlarında kullanabilecekleri mal ve hizmetler hakkında, eğlenceli yollarla sıklıkla somut bilgi ve tavsiye sağlayarak, tüketiciyi bilgilendiren, onlara farklı bir hitap şekliyle gazetecilik anlayışı sunan bir alandır ve daha çok araştırmayı hak etmektedir. Öyle ki, yaşam tarzı gazeteciliği, kültürel, sosyal, bireysel ve ekonomik açılardan, aşağıdaki özellikleri taşıdığı düşünülmektedir (Folker, 2012: 4):

- a) metalara kültürel ve statüye dayalı değerler yükleyerek tüketimi teşvik eder,
- b) yönlendirici bir üsluba sahiptir,
- c) serbest zamanı mantıksal hale getirerek alternatifler sunar,
- d) imaj, kimlik oluşturur ve yaşam kalitesi aracılığıyla toplumsal saygınlık ve statü vaat eder,
- e) gizli veya açık reklam yoluyla firmaların tanıtımını sağlar,
- f) harcama kapasitesi yüksek, tüketmeye muktedir, kentli ve değişime açık bir okur kitlesini hedefler,
- g) modayı bir araç olarak kullanır ve yönlendirir,
- h) Batı basınının yaşadığı değişimden ve küresel kültürden izler taşır,
- i) politika dışı alanlarda kendini gösterir,
- j) elit konumuna dâhil ettiği rol modelleri vardır
- k) özgürlüğü ve bireyselliği savunarak etkin bireyin oluşumunu vaat eder, ancak özünde bireyleri sistemle uyumlandırır ve onları birbirine yakınlaştırır (Folker, 2012: 4).

Bu özellikler göz önünde bulundurulduğunda, yaşam tarzı gazeteciliği, sosyal, kültürel, ekonomik ve politik çalışmalara da yön verir. Bunun esas sebebi, alanının geniş olması ve toplum içinde fazla rağbet görmesidir.

Ticarileşme, tarihsel olarak, yazılı basının hep uzağında tutulmuştur, ancak unutulmamalıdır ki, gazetecilik ve tüketim toplumu edebiyatın ayrılmaz bir parçası

olmuştur. Birçok kişiye göre gazetecilik siyasi haberleri veya kamusal önem taşıyan haberleri içermektedir; oysa bu anlayış günümüzde giderek değerini ve önemini yitirmektedir (Folker, 2012: 5). Her ne kadar günümüzde spor, seyahat, dekorasyon gibi kimi alanlar da bütünüyle yaşam tarzı gazeteciliğinin alanına girmişse de, üretim koşullarının değişmesi, tüketimin teşvik edilmesi, 1950'lerle birlikte bu alanın oluşmaya başladığını söylemek olanaklıdır. Bu açıdan, gazetecilikten, sadece siyasi haberler ya da kamu değeri taşıyan haberler beklemek yerine, yaşam tarzı gazeteciliği ve dünyada oynadığı rolü hakkında kapsamlı analizler, eğlence, kişisel gelişim, stresten kurtulma gibi konularda yararlı bir başlangıç noktası olacağı düşünülmektedir (Folker, 2012: 6). Bu konuda sunulan çalışmalar genellikle seyahat, müzik, yiyecek, moda ve kişisel teknoloji olarak yaşam tarzı gazeteciliğinde yer almaktadır. Daha da önemlisi, kültürlerarası karşılaştırmalı araştırma, gazetecilikle ilgili çalışmalarının giderek daha kapsamlı bir parçası haline gelmiştir. Özellikle Avustralya, Çin, Norveç, Danimarka, Singapur, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerde olmak üzere birçok yaşam tarzı gazeteciliği önem kazanmıştır. Bu yöndeki çalışmalar, medya sisteminin hangi alanlarda faaliyet gösterdiğini vurgulamak amacıyla yapılan bilinçli kararlar bütünüdür (Folker, 2012: 6). Fürsich ise *"Lifestyle Journalism As Popular Journalism"* adlı makalesinde, genellikle önemsiz olarak kabul edilen yaşam tarzı gazeteciliğini, kamu yararı açısından analiz edilmesi gerektiği savunmaktadır. Fürsich'e göre (2012:12), yorum, tavsiye ve ticari öğelerin, yaşam tarzı gazeteciliğinde önem kazanmasıyla birlikte, yeni bir medya türü olarak ortaya çıkan yaşam tarzı gazeteciliğinin sosyal, kültürel ve ekonomik bağlamda araştırma stratejilerine dönüştürülebilmesi gerekmektedir.

Yaşam tarzı gazeteciliği içinde bir alt tür sayılan seyahat yazıları, gazeteciler ve seyahat sağlayıcıları kendi değerlendirmelerinde etik ve dürüst olmak için çok çaba göstermektedir. Bu gazetecilik yeni ve modern bir görüngüdür ve anadamar gazetecilikten biraz farklıdır, ancak aynı tür ahlaki hedeflerle okurla buluşmaktadır. Onlar için kendi ilkelerini yanı sıra, bu kitleler üzerinde sahip olabileceği etkiyi değiştirerek veya yeniden formüle ederek okurun dikkatini çekebilir. Bu açıdan, yaşam tarzı gazeteciliği, sanılanın aksine, ciddi bir araştırma sonucu, okurla buluşabilir ve önemli bilgiler sunabilir.

Yaşam tarzı gazeteciliğinin alanına giren tüm mesaj biçim ve içeriğinin diğer sosyal, ekonomik, kültürel ve politik alanlarla arayüz oluşturduğu yadsınamaz. Kültürlerarası

yaklaşımlar perspektifinden yaşam tarzı gazeteciliği dünya genelinde olduğu kadar, ülke bağlamının değerlendirilmesinde büyük önem taşımaktadır. Bununla bağlantılı olarak, gelecekteki yaklaşımlar, ülkeler ve medya sistemleri arasındaki ilişkiyi de değerlendirmeyi de sağlayacaktır. Bu amaçla kimi yazarlar, anadamar gazetecilik anlayışının daha geniş bir perspektiften ele alınarak yaşam tarzı gazeteciliğinin de kapsanması gerektiğine dikkat çekmektedir (Folker, 2012: 7).

Yaşam tarzı gazeteciliği bir tür olarak analiz edildiğinde taşıdığı toplumsal değer göz ardı edilmemelidir. Kamu yararı bakımından değeri ikincil görülen yaşam tarzı gazeteciliği Irene Costera Meijer'in kavramı olan “*popüler haber*” olarak incelenmekte; John Fiske'in fikirleri kılavuz olarak sunulmaktadır (Fürsich, 2012: 12). Seyahat gazeteciliği ve müzik gazeteciliği, küreselleşme söyleminin bir parçası olarak, araştırma bulguları, bu gazetecilik tipini örneklendirmek için kullanılmıştır. Seyahat, yemek, müzik ve sanat gazeteciliğinin şemsiye kavramsallaştırması sayılan yaşam tarzı gazeteciliği, bir olay veya bir ürün hakkında bir kitleyi bilgilendirme; eleştirmeden gerekli değerlendirmeleri yapma amacı taşıdığı şeklinde eleştirilmektedir (Fürsich, 2012: 13).

Anadamar gazetecilik, normatif kavramlar çerçevesinde, hükümet ve iktidar kurumlarına yönelik, gözlemci (*watchdog*) rolü taşıyan ve gerektiğinde eleştiri yapan bir tür bu yönüyle yaşam tarzı gazeteciliğinde farklı sayılır. Bu yönüyle, yaşam tarzı gazeteciliği, özel ve bireysel yatkınlıkları güçlendirmek amacı taşır. Bunun yanı sıra, sınıfsal ve toplumsal hareketlilik, kimlik gibi geniş konular ile birlikte tınlar. Bu tarz gazeteciliği analiz etmek için ilk strateji, bu konuların önemini kavramaktır. Yaşam tarzı gazetecileri, lezzet kültürlerinin, statü ve gücün sosyal müzakere anlamında önemli bir parçası olduğundan yola çıkarak, okurlara gerekli bilgileri eleştirmeden sunar ve okurunun lezzet kültüründen faydalanmasını sağlar. Bu açıdan yaşam tarzı gazeteciliği, müzakere yoluyla kültürel araçlar kullanmakta ve elit kitle ile sıradan kitle arasında arabulucu bir rol üstlendiği şeklinde değerlendirilmektedir (Fürsich, 2012: 14).

Kuşkusuz sermaye kesimlerine ve ticari çıkarlara yakınlığı ve araçsallaştırılma riski açısından bu tür bir gazetecilik faaliyeti eleştirilebilir. Ticari bir içerikle yola çıkmasına rağmen, bu tür gazetecilik kapitalist sistemin bir ürünüdür. Kapitalist üretim tarzının ürün ve hizmetleri, ancak bu gazetecilik yoluyla tüketiciye ulaşır ve ekonomiyi canlandırır. Bu

bakımdan, yaşam tarzı gazeteciliğinin neden günümüzde de bu kadar popüler olduğunu ve üretimin yanı sıra tüketime odaklandığı anlaşılabilir.

Büyük ölçüde İkinci Dünya Savaşı sonrası yaşam tarzı medyasının önem kazanmasındaki diğer bir faktör ise, değişen yaşam tarzı ve standartlarıdır. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelerle yaşanan devrim, günlük yaşamda, iletişimde ve bilginin aktarımında çok önemli değişmelere yol açmış, sosyal medya ortamları, erişilebilir, ölçeklenebilir iletişim araçları üzerinden meydana getirilen sosyal etkileşim ve paylaşım alanları olarak belirginleşmiştir. Günümüz yaşam tarzı medyasında çok önemli yere sahip olan sosyal medya, bireylerin duygu ve düşüncelerini, gözlemlerini, tecrübelerini aktarmak ve birbirleriyle iletişim halinde bulunmak için kullandıkları çevrimiçi alanlar olarak tanımlanmaktadır (Fürsich, 2012: 19-20). Bu teknolojinin gelişmediği bir dönemde yayınlanmış olan yaşam tarzı dergileri de aynı gereksinimlere aracılık ettiğini yadsınamaz. Haftalık, iki hafta da bir ya da aylık periyodlarla yayınlanan bu tarz dergilerin gazeteden farklılaşan işlevinin de bu olduğu söylenebilir.

Bu açıdan, gazeteciliğin yeni boyutlara ulaşması da kaçınılmazdır. Gazetecilik açısından en temel yüz yüze ilişkiler için bilgi alma ve verme bakımından gönderen ve alan kendine göre haberleşme işaretlerini bölüştürür. Toplum içinde bilgi alma ve verme işlemi ise hep süregelir. Çağın ve yerin özellikleri ise bilgi alma ve vermeye çeşitlilik, farklı anlamlar kazandırır. Bu yönden, gazetecilik yapan araçların günümüzde bilgi alış verişi bakımından katkıları ve başarıları önemli boyutlara ulaştığı iddia edilebilir. Yaşam tarzı medyasında geline diğer nokta ise, kapitalizmin yeni formlar doğurmasıdır. Son yıllarda bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan bu gelişmelerden en hızlı etkilenen sektörlerden bir haline gelen medya, bu yenilikler sonucunda iletişim endüstrisi yeni platform ve uygulamalarla yeniden yapılanma içerisine girmiştir. Medya sektörü açısından özellikle 1980'lerden itibaren değişen sermaye yapısı, küreselleşme ve ekonominin geniş alanlara yayılması gibi unsurların etkisi ile yeni bir süreç başladığı görülmektedir (Fürsich, 2012: 23). Bilgi ve iletişim teknolojilerin gelişimiyle birlikte bu süreçte şirket birleşmeleri ve satın almalar önemli oranda artmıştır. Büyük şirketler açısından bilgi ve iletişim teknolojileri hem üretimin ve satışın küreselleşmesini kolaylaştıran yeni bir teknolojik temeli mümkün kılmış ve hem de gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerdeki kapitalist yapıların dünya kapitalist ekonomisi ile bütünleşme sürecini hızlandırmıştır. Bu açıdan

insanlar yeni arayışlara girmiş olup, rekabeti daha da görülebilir hale getiren alanlara yönelmiştir. Bu yüzden yaşam tarzı gazeteciliği doğmuştur.

Türkiye’de Demokrat Parti’nin iktidara gelmesi ve ABD’nin Marshall yardımlarına kadar magazin basını eğitim ve bilgilendirmeye önem verirken, Amerikan yaşam tarzının benimsenmesi ile bu konulara artık yerini Amerika yaşam tarzına bırakmıştır (Büyükbaykal; 2007: 53). Şehir yaşantısının, modern yaşam içinde çeşitli deneyimler ile renklendiği yazmaktadır. 1983 seçimleri le ANAP iktidar olmuş ve Turgut Özal, Cumhuriyet’in en magazinsel lideri olmuştur. 1980-1990 yılları magazin dergilerinde özellikle yeni gelişen müzik yer alırken tiyatro ve sinema artık bu sayfalardan kaldırılmaya başlanmıştır. (Büyükbaykal, 2007: 55). 1950 sonrasında Türkiye’de başlayan ve gelişen kentleşme süreci ile Türk milleti iletişim araçları ile kolayca ulaşılabilecek bir hal almıştır. Sonrasında ise tüketim ve Amerikan yaşam tarzı yayılmaya çalışılmıştır. Bu tarz magazin dergileri genellikle toplumu eğlendirmek amaçlı yayımlandığından genellikle sayfaları bol fotoğraflı ve kolay okunabilir olduğundan, okur kitlesini günlük yaşam stresinden uzaklaştırmaya yardımcı olur. Fakat bu tarz dergiler genellikle kadın okurlara hitap etmektedir. Bunu en başta olan sebebi magazin ve dedikodu unsurudur. Günümüzde de cinsellik konusunda kadın figürünü kullanmak magazin dergilerinin vazgeçilmezidir (Büyükbaykal, 2007: 57). Kristensen ve From ise, genel olarak, çağdaş gazetecilikte, yaşam tarzı gazetecilik ile kültürel gazetecilik arasındaki sınırların bulanık olduğu tartışılmaktadır. Çalışmalarını ayrıntılı deneysel çalışmalara, daha özele inersek, yaşam tarzı haberlerinin içerik analizine, 21. yüzyılın ilk 10 yılındaki Danimarka basınındaki kültür ve tüketim konularına, son olarak Danimarkalı kültürel gazetecilerin ve editörlerle yapılan röportajlara dayandıran Kristensen ve From, yaşam tarzı haberlerinin gittikçe yaygınlaştığını, bunun yanı sıra, kültür, yaşam tarzı ve tüketimin birbirine çok yakın ve hatta birbirinden ayıramaz konular olduğunu vurgulamaktadır. Hatta gazetecilerin bile bu konuları birbirinden ayırmakta zorluk çektikleri yazmaktadır. Jansson’un tüketimin medyalaşması yaklaşımı ışığında mevcut durum (Kristensen, 2011: 26) toplumun sosyolojik, medyatik ve kültürel açıdan değişiminin bir ifadesi olarak değerlendirilmektedir. Nitekim, birbirlerine bağlantılı olan bu terimler, aynı zamanda kültürün değişkenliği ve esnekliği konusunda da bize ipucu vermektedir. Yaşam tarzı içeriği, sadece 20 yıllık kısa bir geçmişe sahiptir, ancak en çok adı geçen bir tür haline dönüşmüştür. Çünkü yaşam tarzı gazeteciliği medyada çok fazla rağbet görmüştür. Hemen

hemen tüm yazılı basında yaşam tarzı yazılarına yer verilmesi, bu yazıların geniş bir kitleyi etkisi altına alması ve bunun getirisi olarak toplumumuzda yarattığı değişimler nedeniyle yaşam tarzı yazı türünün incelenmesi gerekli görülmüştür.

Bu gereklilik ile birlikte, asıl irdelenen sorun, kültür gazeteciliği ile yaşam tarzı gazeteciliği arasından çizginin bulanık olmasıdır. Bunun asıl sebebi, insanların tüketime dayalı aktivitelerini, kültürel çalışmalarla karıştırmasıdır. İhtiyaçların giderilmesi için gerçekleştirilen bir faaliyet olmaktan uzaklaşan tüketim kavramı, son yıllarda, sıklıkla vurgulanarak, toplumsal statü edinmek, bir gruba ait olmak, kimlik edinmek, özel ve ayrıcalıklı hissetmek gibi simgesel değerlere sahip olmaya yönelik faaliyetleri karşılayan bir anlam kazanmıştır. Tüketim aracılığıyla gelen yaşam tarzı kavramı ise benzer değerler, benzer zevkler, benzer alışkanlıklar ve yaşam biçimlerine sahip olmak anlamına gelmektedir. Bu sebeple, yazarlar, yaşam tarzı ve tüketim kültürü gösterenlerini nitel içerik analizi yöntemiyle incelemişlerdir (Kristensen, 2011: 33). Buna göre, yaşam tarzı yazıları insanları tüketime teşvik etmekte; tüketimle gelen bir yaşam tarzını teşvik etmektedirler. Bu sebeple, iki gazetecilik türünü birbirinden ayırmak nerdeyse imkânsızdır. Yaşam tarzı gazeteciliği, şu söylem üzerine kuruludur: Medya ürünleriyle aktarılan tüketim kültürünün dünyası, insanları yaşam tarzlarına göre konumlandırmaktadır. Toplumsal konum, yaşam tarzı ve kimlik sunumuna ilişkin değerler, medya ve reklamlar aracılığıyla mal ve hizmetlerle ilişkilendirilmekte ve ürünlerin tüketimiyle bu simgesel değerlere sahip olunacağına vurgu yapılmaktadır (Kristensen, 2011: 37). Bu sebeple, tüketici konumundaki yazılı basın okurları, onlara aktarılan yaşam tarzını benimseyerek, farklı bir kültür anlayışına sahip olacaklarını düşünmektedirler. Hâlbuki bu tip bir kültürel değişim ve başka bir yaşam kültürünü benimseme, kişinin üst kültür yapısını geliştirmekten çok, tüketim arzusunu tetiklemektedir ve onu asıl kültür öğelerinden uzaklaştırmaktadır.

Ayrıca, bu çalışmada, medyadaki kurumsal değişiklikler, kültür ve toplum medyatikleşmesi kavramına dâhil edilmiştir ve daha çok genel sosyal-kültürel dönüşümleri yansıtılmıştır. Bugün ekonomik bağlantılı medya ürünleri, kültürel nesnelere ve olaylar, medyatikleşmiş kültürü ve tüketimin dâhil olduğu yaşam tarzı, medya ve ekonomi yoluyla Batı toplumlarından Doğu toplumlarına hızla taşınmaktadır. Kültürel ve sosyal süreçler arasındaki yakın bağlantı, temel fizyolojik ihtiyaçlarını karşılanmasını daha sembolik, ama aynı zamanda daha endüstriyel mantık çerçevesine oturtuyor. Teorik bir bakış açısından

çok, kültürleştirilme kavramından hareketle, tüketim malları kültürel ürünler olarak sunulmaktadır; diğer bir deyişle, geleneksel kültürel ürünlerin piyasaya tüketim malları olarak bırakıldığı savunuyor. Buna göre, geniş anlamda medya, aktörler ve kültürel endüstrilerin baskısından yola çıkarak, çağdaş yaşam tarzı gazeteciliği ve kültürel gazetecilik konuları arasındaki sınırların bulanıklığı sonucu kolayca izah edilebilir ve açık bir şekilde anlaşılabilir. Günümüzde tüketim ve kültür yakından bağlantılı, aynı zamanda, terime dayalı olarak, iç içe geçmiş durumdadır. Bu kaçınılmaz bir sonuçtur ve birbirleriyle ilişkisi yakından incelenmelidir.

Kristensen'in çalışması Danimarka toplumunu yansıtsa da, dünya üzerinde bulunan ülkelerin, daha genel özelliklerini ve yaşam tarzı gazeteciliğini büyük ölçüde yansıtmaktadır (Kristensen, 2011: 39). Üretim ve tüketim arasındaki ilişkiyi evrenselleştirirken, tartışma ve sonuçlar, geniş çapta uluslararası öneme sahiptir. Ayrıca, genişleyen şekli ve içeriği ile yaşam tarzı gazeteciliğinin sınırları bulanıklaşırken, toplum içinde değişikliklerin bir yansıması olarak yorumlanabilir. Bu durum, gazeteciliğin sürekli değişken olduğunu yeniden açıkça belirtir ve yaşam tarzının kültür ve siyaset gibi farklı konulardan etkilendiğini bizlere göstermektedir.

1.2. Türkiye'de Yaşam Tarzı Dergiciliği ve Hayat Dergisi

14 Mayıs 1950'de yapılan genel seçimlerde Demokrat Parti'nin %52 oy alarak iktidara gelmesi tarihimizde önemli bir dönüm noktasıdır. 14 Mayıs 1950 seçimi, seçmenin serbest iradesinin sandığa yansıdığı ilk seçim olarak tarihe geçmiştir. Böylelikle, 27 yıl süren tek partili dönem sona ermiştir. 1950'de büyük bir çoğunlukla iktidara gelen DP, 1954 ve 1957 seçimlerinden de birinci parti olarak çıkmıştır.⁹

Türkiye 1950'li yıllardan önce birçok tekstil ürününü ithal ederken, 1950'lerden sonra ihtiyacının yarısını karşılama kapasitesine ulaştı. Cumhuriyetin ilanından sonra batılı giyim Türk kadını tarafından çok fazla benimsendiği için tekstil ürünleri Türk kadınlarının en popüler geçim kaynaklarından birisi haline geldi ve dolayısıyla moda ön planda kalmayı başardı. Tekstilin yanında eskilerden beri süre gelen Türk kilimi ve yeni bir endüstri olan sinema da önem kazanmaya başlamıştı. Sinemalarda sergilenen tüm yeni yapıtlar modern hayatı topluma anlatmak ve öyle olmalarını sağlamak içindi. Tüm bunların yanında eğitim

⁹<http://higheredu-sci.beun.edu.tr/text.php3?id=1532>, 24.03.2015

alanında da çok fazla ilerleme olmuş ve 1923 yılında her on kişiden biri okuma yazma biliyorken 1950'lere gelindiğinde gençlerin büyük çoğunluğu modern alfabe ile okuyup yazabiliyordu.¹⁰

Hayat Dergisi'nin çıktığı yıllarda (1956) okuma yazma oranının çok yüksek olmamasına rağmen derginin aynı zamanda fotoğraflarla olan görsel iletişime de uygunluğundan dolayı toplumlara ulaşmada sorun yaşamamıştır. Hatta ilk sayısında 193.000 adet satarak bir rekora imza atmıştır. Derginin içeriğindeki haberler ve kadınlara yönelik olan yazılar ve reklamlar aynı zamanda görsellerle de desteklendiği için iletişim anlamında çok küçük sorunlar olduğunu düşünmekteyim. Dergi daha çok orta-üst sınıf ve kentli kadınlara yönelik olsa da derginin erkek okurlarının da olduğunu basılı olan reklamlardan anlamaktayız. Bu da bir iletişim yöntemidir.

Amerikan yaşamının belirleyicileri ve yaşam tarzlarının tanıtımı dergi ve gazeteler aracılığı ile çok rahat yayılmaktaydı. 1950-1970 yılları arası yayımlanan magazin dergileri, Türkiye burjuvazisinin isteklerini karşılama görevini üstlenecekti. Dergicilik sektöründe matbaanın ve teknolojinin gelişmesi ile bir çok yenilik meydana gelmektedir. Yeni teknolojilerin getirilmesi (tifdruk-ofset) satışın artması için mecburi olarak değerlendirilebilir (Oktay, 1997: 79). Erol Önderoğlu; *"1957'de gazete ve dergi kağıtları ithalinin yalnızca devlet eliyle yapılması uygulaması başlatıldı."* diye yazarak Hayat Dergisinin zamanında yaşadığı kağıt sıkıntısı durumunu ve temin işinin devletin yaptığı durumunu kısaca özetlemektedir (Tılıç, 2003: 72). Bu tarz dergiler daha çok üst sınıf için üretilseler de dergilerin hedef kitlelerine orta üst sınıfı da almak mümkündür. *"Buradaki amaç; alt ve orta sınıflara sınıf atlatma güdüsünü oluşturmaktır."* (Oktay, 1997: 789). 1950-1960 yıllarında kadın hala erkeğe bağımlı durumda olduğu için; kadın sadece anne ve eş konumundadır. Dergiler bu durumu savunup aynı anda ötesine de geçmeye çalışmaktaydı ve 1960'lardan sonra kadın nüfus "toplumsal yaşama" daha fazla katılmaya başladı (Oktay, 1997: 86).

Kadın nüfusundaki okuma yazma oranının artmasıyla birlikte 1950-1970 yılları arasında magazinlerin büyük kentlerde tüketildiği söylenebilir. Bu durumda 1950-1970 yılları arası kültür ve eğlence tüketimine baktığımızda aşağıdaki tablo ile karşılaşmaktayız.

¹⁰<http://www.youtube.com/watch?v=ywFq0NxPpOY> - Amerikan Ordusu Türkiye Belgeseli

İSTANBUL	2001-2500 TL geliri olan gelirin % 7.28'ini 2501-3000 TL geliri olan gelirin % 4.04'ünü 3000-üstü TL geliri olan gelirin % 6.7'sini
ANKARA	1501-2000 TL geliri olan gelirin % 5.52'sini 2001- üstü TL geliri olan gelirin % 3.25'ini
İZMİR	1501-2000 TL geliri olan gelirin %4.97'sini 2001- üstü TL geliri olan gelirin % 6.68'ini harcamaktadır (Oktay, 1997: 86).

(Tablo 1)

Avrupa gibi Türkiye’de de yayımlanan ilk dergiler bilimsel nitelikliydi. Ülkemizde bilinen ilk Türkçe dergi 1849-1851 yılları arasında yayımlanan ve bir tıp dergisi olan “Vaka-i Tıbbiye”dir. Bu derginin aynı zamanda Fransızcası da bulunmaktadır. 1862 yılında Münif Paşa tarafından fizik, kimya, felsefe, ruhbilim, tarih ve coğrafya konularına yer veren ve gerçek anlamda bir dergi olan “Mecmua-i Fünun” dergisini yayımlamıştır. Bu dergi, Tanzimat aydınlarının seslerini duyurabildikleri batı dünyasındaki gelişmelere yer veren bilimsel bir dergidir.

İlk resimli Türk dergisi ise Mustafa Refik tarafından 1862 yılında sadece 3 sayı çıkabilen Mirat dergisidir. Bunu takip eden yıllarda ise müzik, çocuk ve mizah dergileri yayımlanmıştır (Gönenç, 2007: 64).

İlk çıkan kadın dergileri, kadınları eğitmek ve bilgilendirmek amacı ile çıkmıştır. Meşrutiyet yıllarında Batı’ya olan hayranlık dergilerde de hissedilmiştir. Osmanlı döneminde Tanzimat ile birlikte yaşanan değişimin en iyi göstergelerinden biri de kadın dergileridir. O zamanlarda kadınlar kendilerini ilk kez gazetelerde ve kadın dergilerinde ifade ediyorlardı. Tanzimat ile modernleşme sürecine giren Osmanlı, kadınların eğitimine de önem vermiştir.¹¹

¹¹<http://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-03/images/Kadin-dergileri.pdf>

Osmanlı tarihinin İstibdat Dönemi olarak anılan Abdülhamit'in 33 yıl süren baskılı yönetimi sırasında gazetecilik alanında durgunluk olmuş ve halk dergilere yönelmiştir. Dönemin dergileri daha çok yazı içerdiği için yöneticiler tarafından daha az tehlikeli bulunuyorlardı. Dönemin en önemli dergisi 1891 yılında Ahmet İhsan Tokgöz tarafından çıkarılan yazı işlerini ise Tevfik Fikret'in yürüttüğü, yazınsal ve batıdan etkilenmiş bir edebiyat dergisi olan "Servet-i Fünun" dergisidir. 1880-1890 yılları arasında yayımlanan dergilerin sayısı elliye ulaşırken bunların en önemlisi ise edebiyat ve düşün üzerine olan "Mecmua-i Ebüzziya" adlı dergidir. 1912'de 159. sayısı ile yayını bitiren dergi kendi matbaasında basılmıştır.

II. Meşrutiyet'in ilanı ve batılılaşma çabalarının etkisi ile dergi ve gazete sayısında yeniden bir artış olmuştur. Bütün düşünce akımları kendi dergilerini çıkarmaya başlamışlardı (Gönenç, 2007: 65). 1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Türk kadınında Avrupa ve Amerika'da filizlenmeye başlayan kadın hareketlerinin etkisinde kalması ve kadın olarak bilinçlenmesinin bir sonucu olarak kadın dergileri de bu çeşitlilik ve sayısal artıştan nasibini almıştır. Aydın kesim kızları ise yabancı dilde bildikleri için kadın haklarına öncülük etmişlerdir (Balta, 1995: 120).

Hatta mizah, kadın, çocuk, sanat, iktisat, din ve müzik dergileri yayımlanmaya başlamıştı. II. Meşrutiyetin ilanı ile gelen özgürlük ortamında kadınlara yönelik dergilerin sayısında da artış olmuş; Demet, Mahasin, Kadın, Kadınlar Dünyası ve Kadınlar Alemi gibi yeni dergiler yayın hayatına katılmıştır (Balta, 1995: 124). Meşrutiyet zamanındaki dergilerde moda, giyim ve süslenme sanatı gibi konular ortaya çıkmaya başlamıştır. Yine bu dönemlerde ortaya çıkan ve moda dergisi özelliği taşıyan "Malumat" adlı dergi kadınlara giyim biçimleri ve süslenme sanatını öğretmeyi hedeflemektedir. 1883-1884 yılları arasında çıkan "Şükufeza" adlı dergi kadınlar tarafından çıkarılan ilk dergidir. Bu yüzden dergicilik tarihinde önemli bir dergidir. Meşrutiyet'in ilan edilmesi ile birlikte dönemin kadın dergilerinin içeriklerinde ufak bir değişim olmuş ve özgürlük havası yaratılmıştır. Osmanlı da Batı'da ortaya çıkan kadın hareketlerinden etkilenmiştir.

Osmanlı'da ortaya çıkan kadın dergilerinden "Hanımlara Mahsus Gazete" 1893-1908 yılları arasında çıkmıştır; içeriğinde de aile, yaşam, sağlık ve eğitim konularından söz etmektedir. 1908 yılında çıkmaya başlayan "Mehasin" adlı derginin içeriği ise batı

modasını konu almaktadır. 1908-1910 yılları arasında çıkan “Kadın” adlı dergi içeriğinde edebi yazılara sohbet köşelerine ve kadınların toplumsal yaşama katılmalarını sağlayacak içeriklere yer vermektedir. “Kadınlar Dünyası” adlı dergi içeriğinde Avrupa tarzı giyinmiş kadın resimlerine yer vermiştir. Bunun yanı sıra ilk kez Müslüman kadınların fotoğraflarını da basmıştır. Bu dergi aynı zamanda tarihteki ilk feminist dergilerden birisidir. 1913-1918 yılları arasında çıkan “Hanımlar Alemi” adlı dergi kadınlara okumayı öğretmek amacı ile yayımlanmıştır. 1914-1915 yılları arasında çıkan “Kadınlar Alemi” adlı dergi İstanbul’da çıkan resimli bir kadın dergisidir. İçeriği ise; kadın hakları ve edebiyat üzerinedir. 1918-1919 yılları arasında İstanbul’da “Genç Kadın” dergisi çıkarılmıştır. Bu derginin içeriği bilimsel yazılar ve kadın erkek ilişkileri üzerine olmuştur. 1919-1923 yılları arasında resimli olarak çıkarılan “İnci” adlı dergi; ev kadınlarına ev hayatında iş kadınlarına ise iş hayatında yardımcı olan bir dergidir. Ayrıca; dergide moda, güzellik ve çocuk bakımı gibi konulara da yer verilmiştir. 1921 yılında çıkan “Hanım” adlı dergi bol resimli moda haberlerine yer vermiştir.¹²

Dönemin bir diğer önemli dergisi 1908-1914 yılları arasında 51 sayı yayınlanan bir fikir ve aktüalite dergisi olan “Resimli Kitab” dergisidir. Bu dergide gündemdeki önemli olaylara yer verilmiş ayrıca fotoğraflarda kullanılmıştır. Bu dergiyi magazin türü dergilerin öncüsü sayabiliriz. 1908 yılında çıkan “Mahasin” dergisinde kadınların geri kalmasının nedeninin din değil, eğitimsizlik ve doğunun tutuculuğu olarak belirtilmiştir (Balta, 1995: 125).

1909-1914 yılları arası, magazin olan “Şehbal” büyük ilgi odağı olmuştur. Bu dergi 15 günde bir çıkmıştır. Bu derginin yazarları arasında Halit Ziya Uşaklıgil, Hıfzı Tevfik Gönensoy, Faik Ali ve Hüseyin Sadettin bulunmaktadır.

Dönemin bir diğer önemli dergisi ise, Türkleri sanayileşme yolunda motive eden ve en kısa sürede ekonomik anlamda bağımsızlığını ilan edip sanayi ülkesi olmasını dileyen “Sanayi Dergisidir”. Bu dönemde batılılaşma yanlısı dergiler ön plandadır (Gönenç, 2007: 66). Cumhuriyet’in ilanından önceki kadın dergileri incelendiğinde; 1868 yılında Terakki Gazetesi çıkarılmış ve gazetede kadınların hakları ve toplumdaki yerinden söz

¹²<http://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-03/images/Kadin-dergileri.pdf>, 11.02.2015

edilmektedir. Buna ek olarak; Osmanlı kadını Batılı kadın ile karşılaştırarak Osmanlı kadınının geri kalmışlığını eğitim eksikliğine bağlamıştır (Balta, 1995: 121). Terakki Gazetesi aynı yıl “Muhadderat” (İslam kadınları için gazete) adlı bir ek çıkarmıştır. Burada da kadın sorunlarına yer verilmiştir. Bunun yanı sıra; kadınlara öğrenim hakkı tanınması, çok kadınla evliliğe karşı çıkmak ve tek eşliliği savunmak, kadın-erkek eşitliği ve batılı hareketlere de yer verilmiştir (Balta, 1995: 122).

Kurtuluş Savaşı sırasında Türk basını ikiye ayrılırken hemen hemen bütün dergiler milli mücadelenin yanı sıra Mustafa Kemal’in yanında yer aldılar. Bu dönemin önemli dergileri arasında; Büyük Mecmua (1919), Ümid (1919), Kurtuluş (1919), Aydede (1920) ve Aydınlık (1921), Dergah (1921) yer almaktadır. Cumhuriyetten önceki dönemde dergiler daha çok yazınsal nitelik taşımış ya da para ve şöhret kazanmak için çıkarılmıştır (Gönenç, 2007: 66). 1 Şubat 1919 yılında çıkan “İnci” adlı dergi içerik açısından farklılık göstererek bugünkü magazin dergiciliğine en yakın dergi olmuş ve yol göstermiştir (Balta, 1995: 126).

Cumhuriyet’in ilanından sonra Zekeriya Sertel tarafından 1924 yılında yayımlanmaya başlanan ve kültür-magazin olan “Resimli Ay” halka yönelik bir dergi olmuştur. Kendisini gerçekçi bir halk dergisi olarak göstererek yayın hayatına başlamıştır. (Cumhuriyet Ansiklopedisi 1, 2002: 43). Bu dergiden sonra bu tür dergiler çoğalmıştır (Gönenç, 2007: 67). 1930-1950 yılları arasında çıkan kadın dergilerine baktığımızda; 1934 yılında çıkan “Cumhuriyet” Dergisi Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte kadına verilen haklarla Türk kadını artık sadece anne olarak değil aynı zamanda iş yaşamında da desteklemiş ve o günün kadını çizmiştir (Balta, 1995: 127). 1937 yılında çıkan “Ev-İş” Dergisi moda, eliş, güzellik ve makyaja önem vermektedir. 1945 yılında çıkan “Ev-Kadın” adlı dergide; eliş, örgü, yemek tarifleri ve moda sayfaları yer almaktadır. 1947 yılında çıkan “Hanımeli” dergisinde, örgü, moda, eliş gibi konuların dışında şiir, sağlık, hukuk ve dünya kadınlarına ilişkin haberler vardır. Yapı Kredi Bankası tarafından 1947 yılında çıkarılan “Aile” dergisinin yönetmeni Vedat Nedim Tör, sekreteri Şevket Rado’dur. İçinde bir çok değerli yazarların yazıları bulunmakta ve buna ek olarak Şevket Rado’nun yazıları bulunmaktadır. Çocuk gelişimi, sağlık, eliş, yemek tarifleri moda gibi konuların yanında sanata da dair haberler bulunmaktadır (Balta, 1995: 128). Cumhuriyet’in ilanından sonra dergilerde; kadın erkek eşitliği, aile hayatı ve cumhuriyet kadını gibi konulara yer

verilmiştir. 1924 yılında çıkan “Süs” Dergisinin içeriği edebiyat, güzellik ve moda olmuştur. Aynı yıl çıkan “Firuze” adlı derginin içeriği ise kadın hareketleri ve aşk olmuştur. Fakat bu dergi sadece iki sayı yayınlanabilmiştir. 1925 yılında çıkmaya başlayan “Asar-ı Nisvan” adlı dergi ise yine kadınlara yönelik olup içeriğinde çocuk bakımı, aile sorunları, güzellik, moda, el işi gibi konulara yer verilmiştir. Aynı yıl çıkan bir diğer kadın dergisi ise “Kadın Yolu” dergisidir. Bu dergi daha çok kadın haklarını savunan bir dergi olmuştur. 1928 yılında çıkmaya başlayan “Yeni Kitap” adlı dergi magazin olma özelliğini taşıyan bir dergi olup kitap boyutunda çıkarılmıştır. 1931 yılında “El Emekleri” ve “Aile Dostu” isimli dergiler; 1934 yılında ise “Salon” adlı dergi çıkarılmıştır. Bu dergilerin içeriklerine baktığımızda yine güzellik, moda, saç bakımı gibi ünlülerden örnekler görülmektedir. Aynı yıl “Cumhuriyet Kadın Dergisi” yayınlanmıştır. 1936 yılında dış güzelliği vurgulayan Batılı ülkelerin moda akımlarına değinen “Moda Albümü” isminde moda dergisi çıkarılmıştır. Kadınlara yönelik 1940 ve 1950 yılları arasında yayınlanan dergiler ise şunlardır: Sesimiz (1940), Kadın Dünyası (1940), Kadınlar Alemi (1940), Ev-Kadın (1943), Asrın Kadını (1944), Türk Kadını (1944), Ev Kadını (1945), Aile (1947), Hanımeli (1947), Yeni Moda (1948), Yeni Holivud Magazin (1948), Hanımeli (1948), Büyük Moda Mecmuası (1949), Familya (1949), Dişi Kuş (1949), Resimli Romans (1951-1952). 1950’lere gelindiğinde Demokrat Parti iktidara gelmiş ve o dönemin gazete ve dergilerinde de etkilenme olmuştur. Kadın dergileri artık tüm aile bireylerine hitap etmeye başlamıştır. Aynı dönemde Şevket Rado tarafından 1952 yılında “Resimli Hayat” adında bir dergi çıkarılmıştır. Bu dergi daha çok kadınların hayatına yön verme üzerine çıkarılmıştır.¹³ Serbest Fıkra Döneminin en önemli dergisi Ocak 1932’de yayımlanmaya başlayan “Kadro Dergisi”dir. Derginin amacı, Atatürk devrimlerinin sınırlarını çizmek ve ilkelerini belirlemek olmuştur. İlk sayısında Türkiye, bir inkılap içindedir. 1933 yılında Sedat Simavi’nin çıkardığı 7 Gün Dergisinde çizgi ve illüstrasyonlar bulunmaktadır. Dergide kadın ve aile konuları ön plana çıkarmasına rağmen siyasal bir dergidir. 54.000 ile Türk Dergicilik tarihinde en çok satan dergi ünvanını almıştır (Gönenç, 2007: 68).

“1935 yılında ‘Cumhuriyet Devrimlerine bağlı gençliğin bilgi ve kültürünü yüceltmek amacıyla (Cumhuriyet Ansiklopedisi 1, 2002:246) ‘Yücel Dergisi’ yayımlanmaya başlanmıştır.” (Gönenç, 2007: 69).

¹³<http://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-03/images/Kadin-dergileri.pdf>, 24.04.2015

1930-1940 tek parti yönetimi ve II. Dünya Savaşı dergicilik alanında bir yavaşlamaya sebep olmuştur. Cumhuriyet ideolojisi tek elden topluma işletilmiştir. 1945-1950 yılları arasındaki dönemin ise ülkede çok partili yaşama geçiş sürecinin yaşandığı dönem olarak bilinmektedir. 1952 yılının Mayıs ayında çıkan “Resimli Hayat” dergisinin içeriğinde, fotoğraflarla aktüalite, kadın, moda, tiyatro, sinema, sanat ve spordur. Bunun yanında ünlü yıldızların özel yaşamlarının yanında Şevket Rado’nun “*radio sohbetleri*” adı ile çıkan yazıları yayımlanmıştır. Bu yazılarda ünlü kadın yıldızların başarıları kaleme alınmıştır (Balta, 1995: 129). 1950’lerde ülkenin içine girdiği değişimden kadın ve kadın dergileri de nasibini almış ve aileye yönelik, magazin türünde, moda, sanat ve edebiyat konularına yer veren Resimli Hayat, Yelpaze, Hayat, Yirminci Asır gibi dergiler yayın hayatına başlamıştır (Balta, 1995: 136). 1960’lı yıllara gelindiğinde dergiler; moda, dedikodu, sağlık vs. farklı uzmanlık alanlarına ayrılarak yayınlandı. Tüketim, üretimin önüne geçmeye başladı. Tüketimi arttırmak içinde dergiler daha çok ürün, daha çok bilinçlendirme çabası içindedir.

II. Dünya Savaşı zamanına bakıldığında; savaş ülkede ekonomik sorunların çıkmasına sebep olmakta ve geniş halk kitleleri arasında hoşnutsuzluk giderek artmaktaydı çünkü halk vergiler altında ezilmekteydi. Ayrıca jandarma aracılığı ile olan hükümet baskısı artmış; bu da büyük bir muhalefetin oluşmasına yol açmış ve DP otaya çıkmıştır. Bu dönemde “Marko Paşa” (1946) adlı mizah dergisi de milleti güldürürken düşündürmek amacıyla çıkmıştır (Gönenç, 2007: 70). O dönemdeki Amerikanlaşma hareketleri “Marko Paşa”nın gözünden kaçmamıştır. 1950 yılında DP göreve başlayınca mizah dergileriyle uğraşmış ve kapatmıştır (Gönenç, 2007: 71). Basın, kamuoyu oluşturma konusunda hiçbir zaman tam özgür olmamıştır. DP’nin iktidara gelmesinden 1960 darbesine kadar geçen dönemde basın ve iktidar ilişkileri ayrı bir önem taşımıştır (Yıldız, 1996: 481). 1956’da biraz değiştirilen İspat Hakkı yasası basın özgürlüğünü etkilemiştir. Gazeteciler yaptıkları haberler karşısında dava açıldığında bunu ispatlamak durumunda bırakıldılar (Yıldız, 1996: 493). Prof. Turan Güneş’e göre bunlar şiddet kanunlarıdır. İngiltere’de bu kanunların tersine kanunlar olduğunu ve daha çok kamu çıkarının önemsendiğini belirtmektedir (Yıldız, 1996: 495). “27 Nisan 1960 Tarihinde 7468 sayılı yasa ile ‘Meclis Tahkikat Encümeninin Vazife ve Salahiyetleri Hakkında Kanun’ çıkarıldı. Basınla ilgili önemli hükümlerden biri de şuydu: Her türlü yayının yasak edilmesi halinde bu yasağa

uymayan gazete ve dergilerin basım ve dağıtımını önlenir. Yayın yasaklarına ısrarlı şekilde uymayan yayınlar kapatılır (Yıldız, 1996: 498).”

II. BÖLÜM: MODERNLEŞME EKSENİNDE HAYAT DERGİSİ VE TÜRKİYE BAĞLAMI

Modernleşme ve modernite kavramları birbirlerine çok karıştırıldıkları için öncelikle bu iki kavram açıklanacaktır. İdeoloji kavramından da söz etmenin diğer iki kavramı destekleyeceğini düşündüğüm için ilk olarak ideoloji kavramının ne demek olduğu incelenecektir.

İdeoloji kavramı kısaca, düşüncenin inanç boyutuna geçmesi, bunun yanında siyasi ve sosyal temellere dayanmasıdır. Bir çok zaman yaşamı algılama biçimini de etkileyebilmektedir. Bir ideoloji olan pozitivismde modernleşme kuramının oluşmasında çok etkili olmuştur (Boran, 2013: 57). I. Dünya Savaşından sonra bu kuram tekrar sorgulanmaya başlanmıştır.

Modernleşme; ABD’li toplumbilimcilerin 1950’ler ve 1960’larda sunduğu geleneksel değerlerin yerini yenilikçi değerlerin aldığı toplumsal gelişim modelidir (Mutlu, 2012: 227). Bu durumda modernleşme; kendiliğinden ya da dış etkenler aracılığı ile ortaya çıkabilen bir toplumsal değişim şeklidir (Boran, 2013: 58). Dolayısıyla modernleşme, toplumsal bir kültür değişimi olarak kabul edilebilir.

Modernite; Max, Weber ve benzeri düşünürlerin kuramsallaştırdığı şekliyle bir tarihsel dönemselleştirme terimidir (Mutlu, 2012: 228). Köken olarak Latince “MODERNUS” kelimesinden gelen modernite terimi yeni baştan doğuş ve batının kendine özgü gelişimi ifade etmek için kullanılmıştır. Esas olarak batının belli tarihini anlatmak için ortaya çıkmış olan bu kavram, Batı Avrupa’nın değişim zihniyetidir (Boran, 2013: 59). Modernitenin bazı sosyal bilimcilere göre ne anlam taşıdığına baktığımızda; Anthony Giddens’e göre Batı Avrupa’da başlayıp zamanla dünyaya yayılan bir durum olurken, J. Habermas’a göre yeni bir dönemin bilincini anlatmaktadır. Eisenstadt ise değişimin sürecinden bahsetmektedir (Boran, 2013: 61).

Osmanlı modernleşmesi kadın hakları ve kadın haklarının savunulmasında büyük rol oynamıştır; bu amacı güden ilk dergi Tanzimat Dönemi’nde yayımlanmıştır. Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde yayımlanan dergilerde de tıpkı Hayat Dergisinde olduğu gibi

çalışma ve sosyal hayata, moda, sağlık konularına ve kadının toplumdaki yerine yer verilmiştir. Modernleşme ve kadının değişimine o zamanlardan başlanmıştır. Medeni kanunun gelmesi ile birlikte kadına; Avrupa ve Amerika’da henüz olmayan bir çok hak tanınmıştır. Bu haklar sonrasında kadına yönelik dergi ve gazetelerin sayısında artış gözlenmektedir (Karabulut, 2011). Bazı İslamcı kesim yazarlara göre Cumhuriyet’in kuruluşundan itibaren İslam tehlikeli bir duruma düştüğü hatta İslamcılık tartışmalarının moderncilik tartışmaları ile birlikte ortaya çıktığı savunulmaktadır (Mert, 2014: 412).

Modernleşmenin, Batı dediğimiz Avrupa modeline göre olduğu söylenmektedir. Batılılaşma sorununun tarihten günümüze kadar geldiği söylenebilir. Değişimin getirdiği bir çok sorun vardır. Bunlar da batılılaşma başlığı altında tartışılmaktadır. Türkiye’de olan değişim girişimleri nedeni ile Türkiye’de bu başlık altında ele alınmaktadır (Ortaylı, 2014: 31).

Batılılaşma girişimleri, imparatorluğun toprak kaybetmeye başladığı zamanlarda başlamıştı (Davinson, 1968:68, akt., Kongar, 2007: 64). Osmanlı modernleşmesini ve imparatorluğun yıkımını hızlandıran etkenlerin başında ulusalcılık akımının olduğu söylenmektedir (Ortaylı, 2014: 67). “18. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu, Avrupa devletler hukuku sisteminin bir tarafı olarak girdi. Karlofça Antlaşması ilk defa Hıristiyan devletlerle Müslüman bir devlet arasında, Grotius’un esaslarını vazettiği laik bir devletler hukuku sistemine göre biçimlenip imzalanmıştı. Ardından 1718 Pasarofça ve 1739 Belgrad antlaşmalarını izleyen ticaret ve seyrisefain sözleşmeleriyle bu sistem pekişmiştir” (Ortaylı, 2014: 103). Karlofça ve Pasarofça Antlaşmaları aynı zamanda Batılılaşmanın başlangıcını da belirler (Davinson, 1968:68, akt., Kongar:2007:64). Batılılaşmanın miladı Türkler için 1071 Malazgirt Savaşı iken Osmanlılar için Fatih Sultan Mehmet’in 1453 İstanbul’un Fethidir (Kongar, 2007: 64).

II. Mahmut zamanında batılılaşma adına atılan ilk adımlar bir tıp okulu ve bir askeri akademinin açılması olarak gösterilebilir. Aynı zamanda posta sistemi ile polis kuvvetleri örgütlenmişti. Bütün bunlar, merkezi bürokrasinin gücünü arttırmaya yönelik önlemlerdir (Kongar, 2007: 64). Türkiye Cumhuriyeti’nin doğuşunda sınıf dengeleri daha da bir net biçimde ortada durmaktaydı. Cumhuriyet dönemindeki modernleşme Hıristiyan burjuvazi tarafından Anadolu’nun bazı şehirlerinde başlatılmıştır. Anadolu’da oluşturulan burjuvazi

daha çok gayrimüslim tüccar, banker ve aracılardan oluşmaktaydı (Keyder, 1989: 66). Buna ek olarak, Yunanistan ile yapılan nüfus mübadelesi sonucunda yarım milyona yakın Müslüman ülkeye girdi ve bu durum; Anadolu'nun Müslümanlaşmasına katkıda bulundu. Daha da önemlisi ülkenin kaybettiği finansal durumu olumlu yönde etkiledi. Özellikle Rusya'dan gelen köylü göçmenlerin arasında çok sayıda Müslüman tüccar vardı. Çocuklarına Avrupa'da eğitim aldırarak burjuva ailelerin siyasi hayata da faydaları olmuştur.

1493 yılında İspanya'dan göç eden Museviler tarafından Türkiye'de ilk matbaa kurulmuştur (Bicik, 2012: 222). Dünya'da da matbaayı ilk kez Çinliler ve Uygur Türkleri kullanmışlardır (Bicik, 2012: 236).

Lale Devri 1718-1730 yılları arasına denmektedir. Bu dönem batılılaşmanın başladığı dönemdir. II. Ahmet'in Saltanatının Pasarofça'dan sonraki 12 yılına, ince bir zevkin ve kültürel girişimlerin simgesi olarak "Lale Devri" denir. Türkçe kitap basan ilk yayınevi de Lale devrinde basılmıştır (Kunt, Akşin, 1988: 51).

II. Ahmed döneminde ilk kez İstanbul'da batıya benzer binalar yapıldı. Bu dönemde matbaa en kalıcı olan gelişmelerdendir. İzmir'de bir kağıt fabrikasının yapımına başlandı. İstanbul dışında Anadolu ve Rumeli halkı geleneksel yaşam biçimini korudu.

Batıdan olmayan hemen hemen her ülke batılılaşmaya çalışıyordu. Oxford'un sözlüğüne baktığımızda modernleşmenin İngilizcesi diye tabir ettiğimiz "modernization" kelimesini sözlükte göremiyoruz. Günümüzde ise batılılaşma yerine modernleşme kelimesini tercih ediyoruz.¹⁴

Modernleşme, Sanayi Devrimi ile de ilişkilidir. Dolayısıyla sanayi devrimi ilk olarak batı da geliştiği için batı dünyaya egemen olmaya başlamıştır. Bu sebepten dolayı bütün dünya batıyı kendisine örnek almaya başlamıştır. Rönesans ile bilimde batıda gelişmiştir. Bu sebeple "batılılaşma" ve "modernleşme" bizim için aynı anlama gelmektedir diyebiliriz. Fakat modernleşmeyi sadece batı ile eş tutmak doğru değildir.¹⁵ Türkiye'nin batılılaşmanın başlangıcı, Osmanlı Devleti'nin gerileme dönemi olan 18.

¹⁴<http://www.taraf.com.tr/murat-belge/makale-batililasma-modernlesme-1.htm> (6 Ekim 2013 Pazar)

¹⁵<http://www.taraf.com.tr/murat-belge/makale-batililasma-modernlesme-2.htm> (8 Ekim 2013 Salı)

yüzyıla kadar uzanır. Çünkü padişahlar ve devlet adamları ülkenin ilerleyebilmesi adına tüm alanlarda yeniliğe ihtiyaçları olduklarını görmüşlerdir ve 3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı ile batı tarzındaki düzenlemeler duyurulmuştur.¹⁶

Modernleşmenin kelime anlamına baktığımızda ise; özellikle ABD'li toplumbilimcilerin 1950'ler ve 1960'larda önerdiği, geleneksel değerlerin yok sayılması ve yerini yenilikçi değerlerin alması şeklinde tanımladıkları bir toplumsal gelişme şeklidir (Mutlu, 2012: 226).

Tanzimat'ın kelime anlamı düzenlemeler demektir. 19. yy'daki hukuki ve idari modernleşme, Mustafa Kemal döneminde yapılan reformlar ile hemen hemen eşit öneme sahiptir ve o dönemden daha az değildir. Abdülhamit döneminde de devlet adına önemli adımlar atılmış, devletin aygıtları güçlendirilmeye çalışılmıştır. Mustafa Kemal dönemindeki reformlar daha çok dine ve hanedana dayalı bir siyasi sistemden arınmış olmasıdır (Keyder, 1989: 72). Aynı zamanda Tanzimat kültürel bir devrimdir. Her alanda düzenlemeler yapılacağına duyurulduğu bu fermana *Tanzimat Fermanı*, bu döneme de *Tanzimat Dönemi* denir. Tanzimat Fermanında, batılı anlamda bir düzene duyulan gereksinim açıkça belirtilmiş ve 1841'de ilk kağıt para çıkarılmıştır. Beklenen sonuç alınamayınca 1844'de kaldırılmış ve bankalar kurulmaya başlanmış ve ilk İstanbul Bankası kurulmuştur. Yine beklenen sonuç alınamayınca kapanmıştır. Sonrasında "Menafi Sandığı" adı ile kurulan kurum Ziraat Bankasına dönüştürülmüştür. Ülke ekonomisinin kötüye gitmesiyle İngiliz ve Fransız firmalarından ilk kez borç para alınmıştır. Faizleri sorun olmaya başlayınca 1881'de Düyun-u Umumiye kurulmuştur.¹⁷ Tanzimat dönemi 1839'da "Gülhane Hattı Hümayonu"nun yayınlanmasıyla başladı. Bu Hristiyanlar ile Müslümanların yasa önünde eşit olması durumudur. Gülhane Fermanından on yedi yıl sonra, dış etkilerin bir sonucu olarak 1856 yılında Islahat Fermanı yayınlandı. Islahat Fermanı, Gülhane Fermanını açıklayan bir ferman olarak ortaya çıktı (Kongar, 2007: 66). "1839 Tanzimat Fermanı, laikleşme konusunda önemli bir adım ve imparatorluk parçalanana kadar devam edecek bir süreç" (Ahmad, 2010: 41) olarak değerlendirilmektedir. . Tanzimat hareketi Türkiye tarihinde toplumu ileriye götüren ve çığır açan bir rol oynamıştır ve modern Türkiye'nin oluşumundaki payı büyüktür.

¹⁶ <http://www.dilededebiyat.net/turk-edebiyati-tarihi/bati-etkisindeki-turk-edebiyati/batililasma-hareketleri>

¹⁷ http://www.edebiyol.com/tanzimat_donemi_batililasma_hareketleri.html

Tanzimat reformlarını İran veya Mısır gibi ülkelerdeki çağdaş reformlardan ayıran bir özellik, bütün toplumsal kurumlarda yenileşme girişiminin görülmesi ve asıl önemlisi siyasal bağımsızlık gerçeğidir (Ortaylı, 2014: 36).

Mustafa Kemal Atatürk'ün doğup büyüdüğü Selanik'in o dönemde İstanbul'a oranla daha özgürlükçü ve liberal bir ortama sahip olduğu düşünülmektedir (Ortaylı, 2013: 93). Atatürk'ün bu tarz bir ortamda büyüüp gelişmesi onu geliştirmiş ve eğitime önem veren bir kişi haline getirmiştir ve okuma yazma sorununun çok olduğu Türkiye'de okur yazar oranını arttırmayı hedeflediği için ilk adım olarak 1 Kasım 1928'de Harf Devrimini yapmış ve çağdaş uygarlığa ulaşmaya çalışan Atatürk bu başarısına ulaşmıştır. Matbaa donanımının iyi olmadığı o günlerde Latin harflerinin oturmasına çalışıldığı yazmaktadır. Harf Devrimi'nden sonra yaşanan kültürel değişimden en çok etkilenenlerden biri de, yazıyı ham madde olarak kullanan basın olmuştur. Bu dönemde çok az dergi çıkarılmıştır. 1929 yılında "Hanımlar Alemi", 1930 yılında "Elişi" Dergileri çıkarılmıştır. 1930'lu yıllarda kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmiş aynı zamanda medeni kanun ile kadınlar haklarını alabilmişlerdir. Bütün bu değişimlerin kadın dergilerinde çıkan yayınların yardımı ile olduğu söylenebilir.¹⁸ Atatürk, Latin harflerini sadece Türklerin imlasına ve ses uyumuna uygun olduğu için benimsedi, yoksa bazılarının ifade ettiği gibi bir medeniyet değişimi ve savaşı değildir (Ortaylı, 2013: 126). Kanımca; modern Türkiye, Cumhuriyet'in ilan edilme aşamasında kendisini daha çok hissettirmiştir. Buna ek olarak, Atatürk'ün laikliği ve Avrupa standartlarını Türkiye'de oturtmaya çalışması ve bunu başarması modernitenin Türkiye'deki ilk adımlarıdır. Çünkü Cumhuriyet; padişahlığı ve halifeliği kaldırarak kendini laik ve milliyetçi olarak ilan etmektedir. Cumhuriyetin kuruluşunda sergi ve fuarlar birer halkla ilişkiler aracı olarak kullanılmıştır. Cumhuriyet'in ilk ilan edilme sürecinde yeni modern Türkiye'nin hem yurtiçi tanıtımı hem yurt dışı tanıtımı halkla ilişkiler tarihinin içinde kabul edilebilir. Örnek vermek gerekirse; Kütahya çinileri, Bursa Hereke kumaşları, halılar, lokumlar ya da Türkiye'yi Avrupa'ya tanıtmış olan "Karadeniz Gemisi" bir gezici fuar niteliğinde olup halkla ilişkiler aracı olarak kabul edilebilir (Yamanoğlu ve diğerleri, 2013: 30).

¹⁸<http://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-03/images/Kadin-dergileri.pdf>

Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'nin modernleşmesini zorunlu bulmaktadır çünkü Türkiye'nin ancak bu şekilde gerilikten kurtulacağını düşünmektedir. Atatürk'ün yaratmak istediği yeni Türkiye; ekonomi, politika, bilim, teknik ve kültür açısından ileri olmalıydı. Bunun için her ne kadar eksikleri olsa da o zamanın en iyisi olan Kapitalist Batı Avrupa'yı örnek almıştır. Bu yüzden de Türkiye'nin modernleşmesini Batı'ya yönelme olarak belirlemiştir (Hakov, 2004: 40). Modernleşme birçok ülkede en dipten başlayıp yukarı doğru çıkmaktadır fakat bu durum Türkiye'de tersine işlemekte ve yukarıdan aşağı doğru bir modernleşme olmuştur. Büyük devlet adamlarının ve Atatürk'ün getirdiği yenilikler ve modernleşme çabaları halka kabul ettirilmiştir.

1923'te Cumhuriyet'in ilanından sonra Atatürk, 1924 yılında Avrupa ve Amerika'nın en demokratik anayasalarına dayanan yeni anayasayı kabul ettirdi ve 1937 yılında Türkiye Cumhuriyeti İslam dünyasında ilk laik devlet olarak ilan edilir (Hakov, 2004: 41).

Cumhuriyet'in 1923'te kurulmasına rağmen ülke tam anlamıyla güven altında sayılmazdı çünkü "Kürt İsyanı" olarak adlandırılan 1924-1925 olayları hükümeti ciddi anlamda tehdit eden dini ve ayrılıkçı bir ayaklanmaydı. Bu ayaklanmaya karşı hükümet İstiklal Mahkemelerini tekrar hayata geçirerek Takrir-i Sükun Kanunu'nu çıkardı. Bu kanun hükümete otoriter bir yönetim için gereken tüm yetkileri sağlıyordu. Sonuç olarak; bu kanun sonucunda günlük gazetelerin satışında önemli bir azalma meydana geldi. 1926 yılına gelindiğinde gazete satışları 120.000 civarından 50.000'in altına düştü (Keyder, 1989: 70).

1926'da Batı takvim ve saatinin, 1928'de Batı rakamlarının ve 1931'de Batı ağırlık ve uzunluk ölçülerinin kabulü batılılaşma ve modernleşme adına bir görüntü vermekle kalmamış, Batı dünyasıyla olan iletişimi de çok daha kolaylaştırmıştı (Zürcher, 1995: 273).

Atatürk köylünün kalkınmasına da özel bir önem gösteriyordu ve buna mecburdu çünkü ülkenin %85'i köylüydü. Kaliteyi yükselterek köylüyü asri hayata hazırlamak istiyor ve köyden kente göçü öngörmüyordu (Ortaylı, 2013: 128). Buna ek olarak; Atatürk devrimleri kültürel olarak da etkilemektedir (Kongar, 2007: 109). Mustafa Kemal, halk ile aydınlar arasındaki uçurumu kapatmak istiyordu; bunun arkasında yatan sebep ise halk egemenliğine inanmasıydı. Örnek alınan model, endüstri devrimi sonrası ortaya çıkan batı

tipi toplum yapısıydı. Mustafa Kemal, bu uygarlığın ilkelerini uygulamak istiyordu (Kongar, 2007: 110). Siyasal devrimler yeni Türkiye'nin tüm çağdaşlaşma ve batılılaşma çabalarının altındaki temeli oluşturmaktaydı. (Kongar, 2007: 111).

1950'li yıllar ile birlikte kitle iletişim araçları ile sunulan yeni yaşam biçimleri kadın ve erkeklere görevler empoze etmeye başlamıştı. Erkekler çalışmak ve metalaşmış hayatlarında yabancılaşmış işlerini yapmak zorunda iken, kadınlar ve çocuklar ise daha çok tüketime yönlendirilmişlerdir (Dağtaş, 2009: 41). 1930'lu yılların başlarında tüketim kavramı daha çok tasarruf kavramıyla birlikte ele alınmaktaydı fakat buradaki tasarruf tüketim yapmamak değil sadece yerli malı tüketmek olarak söylenmekteydi (Gençtürk Hızal, 2012: 160). Gelişen ve ilerleyen zamanlarda bu kavram toplumda daha da gelişti ve bireylerin yaşam tarzlarına etki etti. Yaşam tarzları kişiden kişiye değişiklik gösteren davranışlardır ve insanların bu davranışları neden yaptıklarını, bu davranışların başkaları için ne demek olduğunu içinde barındıran bir kavramdır. Yaşam tarzları kültürlere göre de değişiklik göstermektedir (Chaney, 1999: 14). Yaşam tarzı demek; bir kişinin nasıl giyindiğinden, ne yediğine, nereye gittiğine, nasıl tatil yaptığına ve evine arabasına kadar olan her şeydir. Muhafazakar kesime göre; şekilsel olarak kadına bakıldığında cumhuriyet'in "dayattığı" olarak kabul ettikleri batılı "resmi" kadın modeline karşı, başörtülü kadın sivil kadın olarak tanımlanmıştır (akt. Mert,2014:418, Çaha:1996). Sosyal yaşamın belirleyicisi genelde kültür olsa da, yaşam biçimleri kültürel yapılara bağlı kalırken aynı zamanda her biri bir biçim ve bir gruba ait bazı eşyaları, zamanı ve mekanları kullanım biçimidir. Fakat bu durum hiç bir zaman genellenemez durumdadır (Chaney, 1999: 15). Bunu yine piyasadaki şirketler ürünlerini satabilmek adına o ürünleri aldirmayı başaran yöntemler sayesinde bireylere almaları gerektiğini empoze etmektedirler. McKendrick'e göre; insanlar eskiden gereksinimlerini satın alırlarken, daha sonra kalite ve beğeni satın almaya ve daha sonrasında ise lüks peşinde koşmaya başlamışlardır (Chaney, 1999: 26). Yaşam tarzları kendi içlerinde toplumsal sonuçlar oluşturmazlar, fakat bireyi başarı, başarısızlık, kurallar, roller ve kriterler ile sardığı için, birey uyum sağlayarak yaşamaya karşı bir seçenek oluşturur (Chaney, 1999: 46). İnsanların duygularını ve içsel yaşamlarını bu konuda anlayabilmek adına Adam Curtis'in The Century of Self adlı belgeselini incelediğimizde orada "İktidarı elinde tutanların kitlesel demokrasi çağında tehlikeli kalabalıkları kontrol etmek için Sigmund Freud'un teorilerini nasıl kullandıklarını anlatıyor. Belgeselden alınan bilgilere göre Edward Bernays, Freud'un insan hakkındaki

fikirlerini alıp kitlelerin manipülasyonu için kullanan ilk kişiydi. Buradaki kitlelerin manipülasyonu bana göre kitlelerin fikirlerinin nasıl değiştirilebileceği ve geri kalan hayatlarına nasıl yön verileceği yönündedir. Kitleler, Bernays'ın insanları bilinçdışı arzularını kontrol etmesinin etkisi ile ihtiyaçları olmayan şeyleri almaya başlamışlardı. Bu şekilde de tüketen insan modelini yaratmıştı ve Amerika'da seri üretim sonucu ellerinde fazla mal kalmasından ve satılmamasından korkan şirketler Bernays sayesinde sürekli üretime devam edebileceklerini fark etmişlerdi. Bernays, Freud'un insanların bilinçdışı hareketleri üzerine okuduğu yazılar sonucunda kitleleri bilinçdışını kullanarak nasıl etkileyebileceğini çok iyi anlamış ve bunun üzerine uygulamalar ortaya koymaktaydı. Amerika 19. yy'dan bu yana bir sanayi toplumu haline gelmişti. Bernays, toplumun fikirlerini değiştirmeyi kafasına koymuştu ve Freud'un yazılarındaki "gizli kalmış irrasyonel güçler" fikrinden çok etkilenmiş ve bu fikri geliştirerek insanların irrasyonel duygularına oynayacak şeylere bakmaya başlamıştı. Böylelikle Bernays, diğer hükümet görevlilerinden farklılaşarak onlardan farklı düşünmeye başlamıştı. Bunun üzerine Bernays, popüler sınıflar üzerine deney yapmaya başladı ve en çarpıcı deneyi olan "kadınları sigara içmeye ikna etme" deneyini uyguladı. O zamanlarda kadınların halka açık alanlarda sigara içmeleri ayıptı bu yüzden Amerikan tütün şirketi genel müdürü George Hill, Pazar alanlarının neredeyse yarısını sadece bu tabu yüzünden kaybettiklerini söyleyerek Bernays'dan bu düşünceyi yıkmanın bir yolunu bulmasını istedi. O sıralarda New York'ta Paskalya töreni düzenlenmekteydi ve Bernays, kadınların seçme hakkını savunan bir grup sosyetik kadını törende sigaralarını çok gösterişli bir şekilde yakmaları için ayarladı ve tüm basına haber verdi. Sözde "Özgürlük Meşalesi" adını verdikleri sigara ile protesto yapacaklardı. "Özgürlük" denildiği içinde tüm bu şekilde düşünen bireylerinde desteklerini kazanıyorlardı. Özgürlük kavramı Amerika'da çok önemsenen bir kavram olmasından ve aynı zamanda paralarının üzerinde bile özgürlük olmasından dolayı, bu olaydan sonra kadınlara sigara satışı artmaya başladı ve Bernays, insanları irrasyonel şekilde ikna etmenin mümkün olduğunu anladı. İnsanların farklı düşüncelerini sağlayarak, kitlelerin psikolojisini değiştirebileceğini gördü. Amerika'da o zamanlar insanlar ihtiyaçları olan şeyleri alıyorlarken Bernays'dan sonra arzuladıkları şeyleri almaya başlamışlardı. 20. yy'da Amerikan bankaları seri üretim mallarının satılmalarını sağlamak amacı ile süpermarket zincirlerinin kurulmasına fon sağladı. Bernays'da yeni müşteri profilini ve bugünkü ikna yöntemlerini oluşturmaya başlamıştı. Dergi yazıları ve reklamlar ile dönemin ünlü film yıldızları ile ürünü birleştirerek kadınları etkilemeyi başarmıştır.

Bernays, halkla ilişkilerin babası olarak bilinmesinin yanı sıra; 1923'te halkla ilişkileri, kamu ve organizasyon arasındaki uyumu ve anlayışı sağlama olarak tanımlamıştır. 1955 yılında bu tanım “herhangi bir faaliyet (eylem), dava (amaç), hareket veya kurum için, enformasyon, ikna ve uyarılma (ayarılma) yoluyla, kamu desteğini sağlama çabasıdır” şeklinde yeniden biçimlendirilmiştir. 1991 yılına gelindiğinde Bernays, halkla ilişkilerin uygulamalı bir sosyal bilim olduğunu ve sosyal psikoloji, antropoloji, sosyoloji, psikoloji, ekonomi ve tarih anlayışını uyguladığını belirtmiştir. Fakat bunu ancak kendisi gibi çok az kişinin yaptığını söylemiştir. (Ewen,1996: 400, akt. Keloğlu, 2003: 27). Halkla ilişkileri “rıza mühendisliği” olarak tanımlayan Bernays ile halkla ilişkilerin asıl doğası açıklandı (Ewen,1996: 400, akt. Keloğlu, 2003: 112).

Buna karşılık Walter Lippman ise insanların irrasyonel bilinçdışı güçler tarafından yönlendirilmesinden dolayı demokrasiyi yeniden düşünmek zorunda olduğunu savunuyordu. Ona göre kitlelerin bilinçdışı duyguları kontrol edilmeliydi. Bernays, Lippman'ın bu fikirlerinden çok etkilenmişti (The Century of Self-BBC). Buna ek olarak; Amerika'da ilk gazetecilik okulu 1908 yılında açılmıştır. Amerikan gazeteciliğinin en bilinen isimlerinden biri Walter Lippman'dır (Briggs, 2011: 229).

“Lippman basının gücünün, haberlerin kendi içinde akışından çok bir gazetenin editörünün kişiliğinde ifadesini bulduğunu öne sürmüştür. Karışık ve modern bir dünyada haberler ister istemez seçilerek sunulmaktadır. Okurlar da kendilerine sunulanla daraltılmış hikayelerle yetinmek zorunda kalmaktadır.” (Briggs, 2011: 230).

Walter Lippman'a göre (akt. Keloğlu, 2003: 109), halk gerçekler ile karşılaştığında tartışmalar da beraberinde gelecekti ve sorunlar büyüyecekti. Bu sebepten dolayı Lippman, demokrasiyi uygulamak yerine onun hayalini yaratmak istiyordu:

“Birinci Dünya Savaşından sonra dev bir halkla ilişkiler endüstrisi oluşmaya başladı. O zaman Walter Lippman ve Laswell gibi entellektüelleri ‘rıza mühendisliği’ olarak nitelendirdikleri halkla ilişkiler ve propagandayı ‘demokrasinin özü’ olarak gördüler (Keloğlu, 2003: 112).

1920'ler Türkiye Cumhuriyeti'nin ulus kurma çabalarıyla uğraşmaya başladığı dönemdi; basın ve halkla ilişkiler ihtiyacının farkına varıldı bir dönem de oldu. Döneme

ilişkin en anlamlı halkla ilişkiler faaliyetlerinden biri olarak Atatürk'ün gezilerinde yazıyı, şapkayı, çiftçilere traktörü tanıtması gibi girişimler anılmaktadır (Keloğlu, 2003: 115).

Adam Curtis'in *The Century of Self* belgeselinde dile getirdiği gibi "1920'lerde Bernays, Lipmann'ın hedefleri doğrultusunda teknikler geliştirip kitaplar yazmaya başlamıştır. İnsanların içsel arzularını harekete geçirip, onları tüketim ürünleriyle tatmin ederek, kitlelerin irrasyonel güçlerini yönetmek için yeni bir yol yaratmaya çalışıyordu. Amerikalıların içsel korkularına dokunup, daha yüksek bir hakikatın çıkarları için manipüle etmeliydi; Bernays buna da "rıza mühendisliği" diyordu."¹⁹

"Rıza mühendisliği; Bernays'a dayanarak "amaçların ve değerlerin toplumsal inşasını" sağlamaya yönelik "kamunun zihnini düzenlemek" ve "yönetmek" olarak tanımlanabilir. Bernays'a göre (1947:114) mühendislik "planlamayı imler" ve yalnızca durumla ilgili bilgi ve bilimsel ilkelerin uygulanmasına dayanır ve insanların fikir programları desteklemelerini sağlama görevine ilişkin pratikleri işe koşar. Herhangi bir kişi ya da örgüt program ya da amaçlarına ulaşmak için kamunun rızasını alarak onaylanmak durumundadır (Bernays, 1947: 114 akt. Gençtürk Hızal, 2012: 154).

Bernays'da "rıza mühendisliği kavramı, iletişim çalışmalarında ana akım paradigma olarak adlandırılan iletişimi etki temelinde pozitivist metodolojiyle açıklayan yaklaşımın bir ürünü olarak ortaya konmuştur". (Gençtürk Hızal, 2012: 155). Bernayla birlikte rıza kavramını kullanan Gramsci'yi ilişkilendiren Gençtürk Hızal, Bernays'ın kitleleri isyan etmekten alıkoyabilmek için demokrasinin seçkinlerin yönetimine ihtiyacı olduğunu ileri sürdüğünü hatırlatmaktadır. Buna karşılık , Gramsci sınıf çıkarlarına dayalı bir ikna ile ilgilenmekte ve rıza, hegemonya ile inşa edilmektedir (Gençtürk Hızal, 2012: 155). Kuşkusuz Gramsci'de hegemonya, kapitalist toplumlarda toplumsal düzeni korumak adına zora başvurmadan kullanılan bir araçtır. Weber de hegemonya ise bir doğal üstünlük miti ya da bir statü düzeninin meşrulaştırılmasını, bir bakıma rızanın imalatını imlemektedir (Marshall, 2009: 299).

Türkiye'de rıza mühendisliğine ilişkin ilk çalışmaların öznesi Vedat Nedim Tör'dür. Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti; Vedat Nedim Tör'ün, sadece bir iktisatçı olarak değil, yapmış olduğu telkin faaliyetleriyle kendisinin rıza mühendisi olarak yer bulmasına imkan

¹⁹ Adam Curtis, 2002, *The Century of Self*, BBC Yapımı, 58'.
<http://freedocumentaries.org/documentary/bbc-the-century-of-the-self-happiness-machines-season-1-episode-1>, erişim tarihi: 05.03.2015

veren çalışmalarının başlangıç noktası olmuştur (Gençtürk Hızal, 2012: 161). Vedat Nedim Tör parti kurduktan sonra ilk iş olarak “bir iş programı, teşkilat kanunu ve bütçe” hazırlamış ve sonrasında Matbuat Umum Müdürü olarak atanmıştır. Müdürlük 1934-1938 yılları arasında yazı ve resim olarak toplam 1.683.802 yayın dağıtmıştır. Bunların arasında; takvim, fotoğraf albümü, dergi ve broşür gibi farklı mecralar bulunmaktadır. “Yurtdışında yayınlanan gazete ve dergilerin Türkiye eki çıkarması sağlanmış, yine yurtdışında Türkiye hakkında kitap yazanlara “maddi ve manevi yardımlar” yapılmıştır.” (Gençtürk Hızal, 2012: 165). “1920’lerin ortalarına kadar olumsuz çağrışımları olmayan, “propaganda” kullanılmıştır. Mackenzie (1938:35) propagandayı, bilinçsizce ya da sistematik kampanyanın bir parçası olarak belirli bir fikre/inanca sahip ya da arzu edilen sonuçlara ulaşmak isteyen kişi ya da gruplarca aynı görüşleri benimsemek için diğerlerini etkilemek adına yapılan girişimler olarak tanımlamaktadır.” Gençtürk Hızal (2012:154), Türkiye Cumhuriyeti Matbuat Umum Müdürlüğü tarafından çıkarılan “La Turquie Kemaliste” dergisine, Vedat Nedim Tör’ün deneyimi ve katkısına dikkat çekmektedir. Dergi “yeni Türkiye’nin gerçekleştirdiklerinin, ilkelerinin ve Türkiye ve Türk halkının kültürünün, turistik imkanlarının, ekonomik çalışmalarının aktarıldığı “resimli bir propaganda aracı” olarak değerlendirilmektedir (Georgeon 1990’dan akt. Gençtürk Hızal, 2012: 167).

Bernay’ın 1928’de Amerika’nın başına Bernays ile aynı fikirde olan başkan Herbert Hoover geldi. Hoover, Amerikan yaşam tarzının merkezindeki işleyişin tüketicilik olduğunu açıkça söyleyen ilk siyasetçiydi. Hoover’a göre, insanların içinde yaratılan tüketim arzusu ekonomik büyüme açısından vazgeçilmez bir durum kazanmıştı fakat 29 Ekim 1929 yılında borsa çökmüş ve bu durum Amerikan ekonomisine çok zarar vermektedir. Bu durumdan dolayı Amerikalılar gereksiz harcamalardan kaçınmaya başlamışlardı ve Bernays’ın tüketim stratejisi yok olmuştu. Kitleler daha da öfkelenmişti fakat 1932’de Franklin D. Roosevelt adında yeni bir başkan geldi ve o da serbest piyasayı kontrol etmek ve demokrasiyi güçlendirmek için devletin gücünü kullanacaktı. Roosevelt, borsanın çökmesinden sonra, modern endüstriyel ekonomileri artık serbest kapitalizmin yönetemeyeceğini düşünüyordu.

1936’da Roosevelt tekrar seçilmek için aday oldu ve seçildi. Bernays’ın kendi kurduğu endüstri artık genişlemişti. Bir çok halkla ilişkiler uzmanı reklam panolarının ve editör yazılarının içerisine mesajları yerleştirdiler.

1939 yılında New York, dünya fuarına ev sahipliği yaptı ve Bernays baş danışmanlardan birisi oldu. Ortaya çıkan vizyon yeni bir demokrasi anlayışıydı. Şirketler, insanların en içten arzularına cevap buluyordu. Bu demokrasi insanları, pasif tüketici olarak görüyordu. Çünkü Bernays'a göre kitlesel demokraside kontrolü sağlamanın tek yolu buydu.

Freud'un bilinçdışı hakkındaki düşüncelerinin, savaş sonrası Amerikasında kitleleri kontrol etmek için iktidarlar tarafından kullanılmıştır. Bütün insanların içinde tehlikeli ve saklı irrasyonel korkular ve arzular olduğunu söyleyen Freud haklıydı.

İkinci Dünya Savaşı sırasında çarpışmalar güçlendikçe askerler zihinsel çöküşlere uğruyor ve psikanalistler Freud'un geliştirdiği yöntemler ile askerleri geçmişlerine götürüp iyileştirmeye çalışıyorlardı yani insanların içlerindeki ilkel irrasyonel güçlerden kurtulmaları sağlanıyordu. Psikanalistler artık büyük şirketlerde çalışmaya başlamışlardı ve yöntemlerini örnek tüketici yaratmak içinde kullanacaklardı. Bernays, Amerikan halkını Amerika'nın ve şirketlerin çıkarlarının birbirleriyle aynı olduğunu düşünmesinden dolayı manipüle etmişti. Bunları Amerikan yaşam tarzı için yapmaktadır. Tüketimi kontrol ediyorlar, modasının ne zaman geçeceği planlanmış ürünler sistemine insanları fark ettirmeden dahil ediyorlardı.

1950'lerin sonunda psikanaliz Amerika'da tüketim kültürünü yönlendirmekte epey etkili oldu. Ürünlerin pazarlanması için yeni yollar keşfedildi. Tüketicinin bilinçdışı arzularına hitap ediliyordu fakat 1960'ların başında yeni kuşak bu düşünceye saldırdı. Amerikan şirketlerini, insanları ideal tüketici haline getirmek için duygularını manipüle etmek için psikolojik yöntemler kullanmakla suçladılar yani onlar için reklam manipülasyon demekti. Ürettikleri malları satın alacak birisi olmalarını istiyorlardı. Stanford Araştırma Enstitüsü (SRI) toplumu kategorize etmenin yeni bir yolunu bulabileceğini düşündü. Sosyal sınıfları değil, farklı psikolojik ihtiyaçlar ve dürtüleri temel alacaklardı. İnsanların kendilerini ifade etme biçimleri sonsuz değildi ve belli türlere ayrılıyordu. SRI ekibi buna "yaşam tarzı" dedi. SRI, 30 soruluk bir anket hazırladı ve cevaplayan kişileride 5-6 gruptan birine yerleştirdi. Bireylerin hangi işletmelerden hangi ürünleri aldığını görebiliyorlardı. Amaç o ürünü o grubun sembolü haline getirmektir ve böylece "yaşam tarzı pazarlaması"ni başlatmışlardı.

Moda; belirgin bir biçimde, tüketici endüstrilerinin gelişmesiyle canlanmış bir davranış modeli olup yaşam biçimi oluşumunun daha geniş süreçlerini yansıtacaktır (Chaney, 1999: 59). Nitekim 1950 ve 1960'lı yıllar ülkemizde liberal ekonominin ikliminin yaşamın bir çok alanına yansıdığı yıllar olmuştur. Hayat Dergisi'nin çıktığı yıllar ise buna hazırlık dönemi olarak değerlendirilebilir. Türkiye'de moda kavramı da ilk kez bu yıllarda ortaya çıkmıştır. Batı'nın etkisi Türk kadını ve sonra da Türk insanını sarmış; dönemin gençleri, Hollywood'un ve Amerikan sinemasının cazibeli yıldızları gibi görünmek istiyorlardı.

1960'ların gözde dergisi olan Hayat Mecmuası, dönemin yaşam tarzı belirleyicisi olup içinde eğlenceli formatın yanı sıra ciddi yazılara da yer verilmiştir. Bu içerik, Türkiye'de meydana gelmiş üç darbeyi de yaşayan bir yayının kaderinde ve sorumluluğundadır. Dergi incelendiğinde toplumdaki değişim açık biçimde görülmektedir (Duruş Gazetesi). Kanımca; dergi batılı bir aile yaratma çabasıdır. Dergi kadına yönelik ve kadını temel alan bir dergi olduğu için bu tarz bir aile yapısını yaratmakta da kadını kullanmaktadır. Türk kültüründe aile kavramının önemi göz önüne alındığında, dergi; bu değerlerden ödün vermeden aileyi batılı bir yapıya çevirmeyi kendisine bir görev bilmiştir. Dergi kadına yönelik bir dergi olduğu için dergiye verilen reklamlarda kadına yönelik olmakta ve yeni bir tip aile yapısının oluşmasında her yönden kadını etkilemektedir. O güne kadar alışlagelinmiş bir aile düzenini, "Hayat Dergisi" yeni bir yaşam tarzına dönüştürmeye çalışmaktadır. Bu aile yapısı gerek dergide yayımlanan tefrika romanlar ile gerek reklamlar gerekse moda sayfaları ile yaratılmaya çalışılmaktadır. Yaşam tarzı değiştirilmeye çalışılırken aynı zamanda ailelerin hatta bireylerin tüketim pratikleri de değişmektedir. Eskiden sadece ihtiyaç olduğunda alışveriş yapılacağı düşüncesi artık ihtiyaç olduğunda değil istenildiğinde sahip olunabileceği düşüncesine yerini bırakmıştır. Aynı zamanda bunun için maddi olanaklarında sağlanması gerekmektedir. Dergide de bireylerin daha ekonomik yoldan nasıl batılı bireyler gibi olabileceklerinin ipuçları bulunmaktadır. Bireylere empoze edilmeye çalışılan bu yeni yaşam tarzı ve tüketim pratiklerini, kitle hemen kabul edip benimsemekte zorlansa da bu durum reklamlar ve Hollywood artistleri ile özendirilerek topluma kabul ettirilmiştir.

Devlet 1938-1945 yılları arasında modernleşmenin gereği olarak, 1932'de kurduğu Halkevleri ve Köy Odaları aracılığıyla Türk köylüsünü eğitmek ve çağdaşlaştırmak için

yeniden yapılanmayı planlamaktaydı (Yaman, 1998: 94-131). Okur yazarlık sorununu, orduda okuma yazmayı öğrenmiş olan genç köylüleri alıp, altı aylık bir kurs gördürdüktan sonra köylerinde eğitimci olarak görevlendirerek çözmeye başlamışlardı. Köy Enstitüleri devam ettikleri sürece çok başarılı oldular (Zürcher, 1995: 282). Buradan da anlaşıldığı gibi Türkiye okuma yazma konusunda çok geç kalmış bir ülkedir. Hayat Dergisi 1956 yılında çıkmaya başladığında henüz Türkiye’de okuma yazma oranı çok düşüktü ve yeni yeni bu sayı yükseltilmeye çalışılıyordu. Bu durumu kadın nüfusun okur yazarlığı üzerinden incelediğimizde de okur yazarlık oranının yıllara oranla arttığı görülmektedir (Tablo 2) (Oktay, 1997: 86).

	TOPLAM NÜFUS	KADIN	OKUR-YAZAR NUFÜS	KADIN
1950	10.420.13		%19	
1960	13.590.932		%24.8	
1965	15.394.457		%32.8	

(Tablo 2)

Cumhuriyet Döneminde Türk ekonomisini zor durumda bırakan Osmanlı İmparatorluğunu Avrupa’nın bir pazarı haline getiren kapitülasyonlardır. Kapitülasyonlar; devletin batılı devletlere daha bağımlı duruma gelmesini sağlamıştır. Atatürk ekonomik bağımsızlığın olmasına da sonuna kadar inanmakta ve bu görüşünü 17 Şubat 1923’te İzmir İktisat Kongresinde açıklamaktaydı. Bütün bunlardan sonra Demokrat Parti (DP)’nin ekonomiye ilgi göstermesi gerekliydi. Çünkü tek partili dönemden sonra kurulan ilk siyasi partiydi. DP, ekonomiye liberalizm ile yaklaştı fakat bu durum enflasyon ve döviz kurlarında artışa sebep oldu. Bunun yanı sıra, Menderes tarım ve sanayiye önem vereceğini ve Türk parasının değerinin artacağını da savunmaktaydı. DP, ekonomi de liberalizmi sağlayabilmek adına batılı demokratik devletlerle sıkı ilişkiler kurarak girişimci yaratma çabasıdaydı ve sonuç olarak “Yabancı Sermaye Yatırımlarını Teşvik Kanunu” ve bunu takiben “Petrol Kanunu” nu düzenlemekteydi. Ekonomideki bu düzenlemeler sonunda Türkiye dışa bağımlı bir hal aldı. DP, modernleşmeye önce tarımdan başladı. Adana ve Çukurova’nın pamuk tarımı ile enginleşmesi, edebiyat ve plastik sanatların gelişimini sağladı. Liberalizm yolunda karayolu, inşaat ve tarım en önemli sektörlerdi. Yeni yapılan yollar köylerin dış bağlantılarını kolaylaştırmıştır. Bunlara ek olarak 1947 yılında

gerçekleşen Truman Doktrini ve Marshall yardımlarına geldiğimizde; Truman doktrini 1947 yılında ABD Başkanı Harry Truman tarafından Sovyet tehdidine karşı hazırlanmış plandır. ABD'nin uluslararası politikasının değiştiğini ve Sovyet düşmanlığının bu yeni politikada temel esas olduğunu ilan etmiştir. Bu doktrin ile ABD'leri "komünizm tehdidi" altındaki devletlere mail ve askeri yardım yapacağını açıklamıştır. 12 Temmuz 1947'de Türkiye ile Birleşik Amerika arasında askeri yardım antlaşması imzalanmış ve aradaki buzlar erimişti yine de Türkiye, batı dünyasına eşit şekilde katılamamıştı. Batı, Türkiye'yi küçümseyerek yardım elini uzattı. Türkiye bu duruma çok sevindi. O zamanlar, "Duyun-u Umumiye" gibi gelişmelere yol açabileceği hakkında bir kaç haber çıkmıştı (Boran, 1968: 42, Ülman, 1961: 101; Kongar, 2007: 458). Bu Avrupa'nın komunizme kaymaması için ABD'nin başlatmış olduğu "Marshall Yardımı" çerçevesindeydi ve 1949 yılında Türkiye, Avrupa Konseyi üyesi oldu.²⁰

Marshall yardımından söz edecek olursak, Haziran 1947'de Harward Üniversitesi'nde bir konuşma yapan ABD Dışişleri Bakanı George Marshall, Avrupa ekonomilerini tekrar kalkındırmak için çok geniş kapsamlı bir program önerdi ve yardım sinyallerini verdi. Marshall yardımlarının Türkiye'ye geliş zamanı 1947 gibi gözükse de o yıl sadece önerildi ve 1948-1951 yılları arasında yürürlüğe girdi. Bu yıllar arasında Türkiye'nin gördüğü yardım tutarı ise 71 522 000 \$'ı hibe, 55 milyon \$'ı ödünç olmak üzere 126 522 000\$'dır (Ertem, 2009: 393). Bunun yanı sıra Türkiye'nin NATO'ya giriş zamanına da baktığımızda Türkiye 17 Ekim 1951'de üye olarak çağırıldı fakat 18 Şubat 1952'de meclisten onayını almış olarak "*Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü*"ne katıldı. Amerika'da, savaş sonrası Avrupa'ya yardım etmek istiyordu ve 1948'de "Ekonomik İşbirliği Örgütü" kuruldu ama Türkiye savaştan çok zarar görmediği gerekçesi ile dışlandı. Amerikan Yardımı Sovyetlere karşı bir güvence olduğu gibi, hazırlanmış bulunan ekonomik kalkınma planının gerçekleştirilmesinde de kullanılacağı için Türkiye'de "Marshall Planı" içine alınmak istedi ve sonunda alındı (Kongar, 2007: 458-459).

Marshall Planı'na uygun olarak hazırlanan Türkiye ve Yunanistan'a 400 milyon \$'lık yardım edilmesini öngören "yardım kanunu" kongrede kabul edilmiş ve 22 Mayıs 1947'de başkan tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir fakat bunun sadece 100 milyon \$'ı Türkiye için ayrılmıştır. Fakat yapılan yardım askeri amaçlı olduğu için Türk

²⁰Anadolu üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Ünite 5, Demokrat Parti Dönemi Türkiye

ekonomisine bir rahatlık sağlamamış ve bunun üzerine Türkiye 4 Temmuz 1948'de ABD ile ekonomik işbirliği antlaşmasını imzalamıştır. 1949-1951 yılları arasında Türkiye'ye Marshall Planı çerçevesinde yardım yapılmış, bu yardım 1951 yılından sonra "ortak savunma programına" da dahil edilerek "ortak savunma idaresi" kanalıyla gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bunların etkisiyle Türkiye bir nevi ABD'nin ortağı haline gelmiş ve 1949'da Nato'nun kurulması Türkiye içinde bir umut olmuştur.

Bu arada 14 Mayıs 1950 seçimlerinde Türkiye'de iktidar değişikliği olmuş ve DP başa gelmiştir. Bu durum Türkiye için çok önemli bir dönüm noktası olmuştur. DP genelde CHP'nin dış politikasını benimsemiştir. Muhalefette iken NATO'ya girme politikasını ısrarla savunan DP, iktidara geçtikten sonra da bu duruma hız kazandırmıştır. Türkiye ise NATO'ya Kuzey Kore'nin Güney Kore'ye saldırmasını fırsat bilerek girmiştir. 4500 kişilik Türk ordusunun Kore'deki başarıları Türkiye'nin NATO'ya katılmasında en önemli etken olmuştur. Türkiye ile Amerika arasında yapılan anlaşmaların çoğu TBMM'nin onayı olmadan gerçekleştirilmiştir.

Bugünkü Türkiye sanayicilerinin iş hayatına atıldıkları ilk dönem 1950'dir. 1950 seçimleri Türk tarihi için bir dönüm noktası niteliğindedir. 19. yüzyıldan beri bütün reformcuların sarıldıkları amaç batı normlarına uygun modern bir toplumun yaratılmasıydı. İslamiyet, Türkiye toplumunda önem taşıyan sadece ahiret için olmayıp günlük yaşantıdaki davranışları da kontrol altına alan bir din olarak kabul görmekteydi. Müminlere göre; toplumsal-siyasi bir yapının arkasında da İslami bir yapı vardı fakat bu durum Cumhuriyet'in ilk yıllarında kadar ulaşıp daha sonrasında sona erdirildi. Din, siyasi otoriterin temeli olmaktan çıktı, türbelerin kapatılması ve geleneksel giysilerin yasası bırakılması ile birlikte, İslamiyet halk arasındaki görünürlüğü kaybetmiş olup laiklik kabul gördüğü için laikliğin kabul görmüş anlamı olan din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması kabul görmüş oldu (Keyder, 1989: 100).

1950'de 20 milyon olan nüfusun %80'i köylüydü ve büyük bir çoğunluğu ise küçük üreticiydi. Modern sektör, 1950'li yılların sonlarına doğru genişlemeye başladı ve köylülerin bir bölümünün şehirlere göç etmesinden dolayı, potansiyel iş gücü ve işçi sayısı da büyük boyutlara ulaşmış oldu (Keyder,1989:126). Bu dönemde köylerden kentlere göç başlamış ve 1950-1954 yılları arasında tarımdaki makineleşme sayesinde Türkiye %13 gibi

yüksek bir büyüme yaşadı. 1946-1950 yılları arasında Türkiye'ye giren Amerikan fonları GSMH'nin neredeyse %3'üne eşitti ve tarımdaki en önemli artış tarım makinelerinde oldu çünkü Amerika'nın yardımı pazara girişi kolaylaştırdı, traktör kullanarak yeni topraklar tarıma açıldı ve üretim arttı (Keyder, 1989: 98). 1946-1955 yılları arasında ekili alanlar %50 oranında bir artış gösterirken, nüfus sadece %20 artmıştır (Keyder, 1989: 107). Nüfusun yarıdan fazlası tarımla uğraştığı için Demokrat Parti'nin ekonomik politikaları daha çok tarıma odaklı olmuştur. Bu yüzden siyasal iktidar üretimin kısa sürede ve hızla gerçekleşmesini teşvik etmek amacıyla tarımsal üretimde makineleşme ve traktör kullanımını yaygınlaştırmaya çalışmıştır. Türkiye'deki traktör kullanımı 1940'larda 1000 iken, 1952 yılına gelindiğinde bu sayı 30.000'i bulmuştu (İnan, 2006: 129). 1948 yılında 1756 olan traktör sayısı 1955'te 40.282'ye; 1960'ta 42.136'ya 1965'te ise 54.668'e çıkmıştır (Makal, 2001: 110). Sanayi, kırsal kesimlerde talebin artması sonucu düzenli bir şekilde geliyecekti (Keyder, 1989: 105). Fakat durum böyle kalmadı ve DP'nin uyguladığı yanlış politikaların yanı sıra kötü hava şartları da tarımı etkiledi ve tarım ürünlerinin gelirinde azalma meydana geldi. Kore Savaşından sonra tarım ürünlerinde olan talebin azalması Türkiye'yi oldukça etkilemiştir. 1954'ten sonra yabancı sermayenin Türk ekonomisine girmesiyle ekonomi hızla düzelmeye başlamıştır (Baytal, 2007: 561). Önce hizmet sektörü sonra ise sanayi önemli bir hal almıştı ve fabrikalar ortaya çıkmaya başlamıştı (Keyder, 1989: 111). Bunun yanı sıra, dışa bağımlı olan Türk ekonomisi soğuk savaştan sonra daha çok Amerika'ya bağımlı olmuştur (Baytal, 2007: 564). Marshall yardımları ile tarım makinelerinin ülkeye girişi kolaylaşmıştı. 1950 sonrası dönemde ise makineleşmenin ilk etkilerinden biri, ekilen topraklardaki genişleme olmuştur (Makal, 2001: 111). Traktör kiralamak ve traktörlere sipariş ile iş yaptırmak çok yaygın duruma geldiği için topraklarını genişletip büyük şehirlere göç çok daha kolay hal almıştı. Bu sebepten, şehirlere olan göç sayısı o dönemde inanılmaz artış göstermişti ve bu göç eden kişiler o dönemde çalışan mevsimlik işçilerdir. Bu göçmenler sadece hasat zamanlarında köylerine dönen geri kalan zamanda şehirde yaşayan işçilerdir. Bu göç durumları, ekonomiye de etki etmiştir (Keyder, 1989: 111). 1960'lı yıllarda yapılan ve iç göç olgusunun coğrafi boyutlarını ortaya koyan bir çalışma da; küçük arazi sahiplerinin iç göçlerde de önemli payı olduğunu göstermektedir. Farklı zamanlarda Ankara'nın geniş ölçüde göç alan gecekondu bölgelerinde yapılan araştırmalar, göç nedenleri arasında topraksızlık yanında toprak yetersizliğinin de bulunduğunu ortaya koymaktır (Makal, 2001: 120). Tarım kesiminde oluşan iş gücü fazlalığı, gerek kırsal gerekse kentsel

kesimlere iş olanağı olan yerlere akmakta ve iş gücü başlatmaktadır (Makal, 2001: 123). Üst ve orta-üst sınıfa hitap eden Hayat Dergisinde çıkan traktör reklamları bulunmaktadır. İlk olarak bu reklamlara bakıldığında şehirli kişiler için traktör reklamlarının anlamsız olduğu, bunun köy hayatı yaşayan insanlar için uygun olduğu düşünülse bile aslında bu traktörleri zengin olan insanlar alıp işçi sınıfını çalıştırmaktadırlar. Bu nedenle, traktör reklamlarını o dönemde Hayat Dergisinde görmemiz mümkündür.

1956 yılında Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın ABD'yi ziyaret etme sebebi ise ABD yardımlarının varlığıdır. Türk hükümeti, dış politikadaki Amerikan endeksli tavrı neticesinde, Amerika'nın 5 Ocak 1957'deki Orta Doğu'ya Sovyet Ajanlarının sızmasını önleyecek Eisenhower doktrinini desteklemiştir. Ancak dış politikada tamamen Amerikan siyaseti güdülmesi Demokrat Parti'nin askeri yönetimle devrilmesini önleyememiş, 27 Mayıs 1960'da yönetime el koyan subaylar NATO'ya bağlı bulduklarını bildirmişlerdir. Nitekim, 27 Mayıs 1960'ta Alparslan Türkeş Demokrat Parti'nin yönetimine son verdiklerini Ankara Radyosundan bildirmekteydi. Demokrat Parti'yi devirme gerekçesi olarak ise, demokratik olmayan icraat ve uygulamalar gösterilmiştir (İnan, 2006: 545-567).

Bu tarihsel bağlamda Hayat Dergisi'nin çıktığı yılların Demokrat Parti'nin iktidarda olduğu yıllar olduğu açıktır. Bu süreçte tek başına iktidar olan DP aslında erken seçime gitmiş ama bu sefer %50'nin altında bir oy almasına karşın iktidarda kalmıştır. Her şeye rağmen DP'li yıllar Türkiye'de Amerikanlaşmanın etkisini hissettirdiği yıllardır. Bu etki dergilerde ve gazetelerde, radyo haberlerinde, insanların giyim tarzlarında, dinledikleri müziklerde, Hollywood yıldızlarının gittiği yediği içtiği şeyleri taklit etmeleriyle dışavurulmaktadır. Fakat bu değişim dergi ve gazetelerden insanlara lanse edildiği için, ancak bu dergi ve gazeteleri alacak ekonomik güce sahip olanların bu mesajlara ulaşması mümkündür. Aynı zamanda bu dergi ve gazetelerde lanse edilen modern ve batılı yaşam daha çok kentli kadınlara ulaşmaktaydı. Bütçe olarak bu dergileri alabilecek insanlar daha çok orta-üst sınıf kentli kadınlardı. Özellikle Hayat Dergisi'nin Tablo 3'de yıllara göre fiyat artışı şöyledir:

1956	75 kuruş
1957	100 kuruş
1959	125 kuruş
1965	150 kuruş

(Tablo 3 – Hayat Dergisi'nin yıllara göre fiyatlandırılması)

Fiyatların hiçte düşük olmadığı; o dönemde en azından en vazgeçilmez kalem olan ekmek fiyatlarıyla yukarıdaki rakamlar arasında bir paralellik kurulduğunda daha açıkça gösterilebilir:

1950	900 gr. ekmek 30 kuruş
1956	700 gr. ekmek 30 kuruş
1968	625 gr. ekmek 75 kuruş
1971	590 gr. ekmek 100 kuruş

(Tablo 4 – ekmek fiyatlarının yıllara göre dağılımı)

Dergi fiyatlarında izlenen politika Hayat Dergisi’nden önce çıkan “Resimli Hayat” Dergisi’nin fiyatları baz alınarak yapılacak bir karşılaştırma da ortaya çıkmaktadır. Nitekim 1952 yılında Resimli Hayat Dergisi 100 kuruş iken 1956 yılında çıkan Hayat Dergisi 75 kuruştan satılmaktaydı. Buradan da anlaşılacağı üzere Hayat Dergisi kentli kesiminin alabileceği ancak kırsal kesimin almakta zorlanabileceği bir rakamdan satışa sunulmuştur.

BÖLÜM III : BULGULAR /ÇÖZÜMLEMELER

1950’li yıllardaki dergi içeriklerinin daha çok siyasal amaçlı olduğu söylenebilir. DP ile dergicilik sektörü batıdan yani Amerika’dan etkilenmeye başlamış Amerika’da ilgi çekici olan haberlere yer veren dergiler Türkiye’de de benimsenmiştir.

1952 yılında Resimli Hayat ismi ile çıkan dergi 1955 yılından itibaren Hayat Dergisi olarak yayımlanmaya başlanmıştır. Derginin Fransız Paris-Match dergisi ile benzerliği çarpıcıdır. Gazetelere oranla dergide çok fazla imge, güncel konular ve reklama yer verilmiştir. “Hayat Dergisi” Türkiye’de ilk Tifdruk baskı tekniği ile basılmış olan haftalık aktüalite dergisidir (Gönenç, 2007: 71). Pala Güzel (2003:151) baskı tekniklerinin gelişimini “Türkiye 1930’da Yunus Nadi’nin Cumhuriyeti ile birlikte linotype makinelerle tanışmıştır. 1950’li yılların foto dizgi makineleri ve 1968’de linotype dizgi ve rotatif baskı yerini, Günaydın’la elektronik daktilo ve ofset baskıya bırakmıştır.” şeklinde özetlemektedir.

Nitekim, tipo baskı metal harflerin el ile bir tür yuva olan kumpasa dizildiği yazıyı bir forma sokma sanatı ve tekniğidir. 19. yüzyıl sonlarında ortaya çıkan *Monotype* (*Lanston Monotype Machine Company*) ve *Linotype* (*The Mergenthaler Linotype Company*) dizgi makinaları, metal harf kalıpları kullanarak erimiş metal alaşımlar halinde döküm yapan sıcak dizgiyi gerçekleştirmişlerdir. Linotip, ilk kez 1886’da New York Tribune gazetesinin basımında kullanılmıştır. 1904 yılında Amerikalı Ira W. Rubel tarafından bulunan ve taş baskı sistemine benzeyen baskı tekniği ofset, günümüzde kâğıdın bobin olarak makineye girdiği, baskı hızının çok yüksek olduğu web ofset tekniğine evrilmiştir.

Hayat Dergisi ile Türkiye’nin tanıştığı Tifdruk/gravür baskının geçmişi kâğıdın icat uzun bir tarihsel sürece sahiptir. Kağıdın mucidi Çinlilerin M.S. 100’de gravür baskıyı kullandıkları, 15.yy.’da Avrupa’da gelişen Rönesans döneminde de gravürün kullanıldığı bilinmektedir (Aşan, 2014: 62). Almanya’da Gutenberg ile yaklaşık aynı zamanda 1446 yıllarında ilk gravür levhası oluşturulmuşsa da oyma işlemi Gutenberg’in tipo baskı tekniği ile uyumlu hale gelememiştir. Gravür, 16. yüzyılda kimyasal aşındırmanın bulunmasına paralel olarak, metal yüzey üzerinde kazıma ya da asitle yedirme tekniği ile gerçekleştirildi. Modern bir gravür baskının gelişimi 19. yüzyılın sonlarında başlamış,

Aşan (2014:62), Almanca *Tiefdruck* (derin baskı), İngilizce’de *Rotogravure Intaglio printmaking*, Türkçe’de “çukur baskı” adını alan tıfdruck baskı tekniğinin günümüzdeki haline dönüşme sürecinin fotoğrafın icadı ile olduğunu vurgulamaktadır. Döner teknoloji, artan baskı hızına dayalı işlemin gelişimini sağlamış, bir silindire beslenen döner gravür baskıyla kağıdın her iki yüzüne de yazdırmak işlemi, Auguste Godchaux, adlı bir Parisli yayıncı tarafından gerçekleştirilmiştir (Aşan, 2014: 62). Günümüzde bu tekniklerin birbirine yöndeştiği, bilgisayarlı hazırlama ve bilgisayardan klişeye teknikleri ofset baskı zamanını kısaltmış; verilerin dijital ortamdan doğrudan gravüre aktarılması işlemi yaygınlaştığı gözlenmektedir.

Bu dönemde karayollarının yapımına verilen ağırlık ile iletişim alanında büyük bir ilerleme yaşanmış ve radyo ülke çapında önem kazanmıştır (Gönenç, 2007: 72).

DP iktidarının ardından gelen 27 Mayıs 1960 askeri darbesi ve özgürlükçü 1961 Anayasasının yaratmış olduğu ortam sol dergilerinin hızla artmasına yol açmıştır (Gönenç, 2007: 73).

Ekonominin bozulmasıyla birlikte, basın organlarında DP politikaları sert bir dille eleştirilmiştir. Bu duruma karşılık dönemin Başbakanı Adnan Menderes basını susturma yollarını kendisi için bir koruma olarak görmüştür. 1954 genel seçimlerinden sonra, DP, basın özgürlüklerini sınırlama sürecini başlatmıştır (Çakmak, 2008: 21). Buna ek olarak; Haziran 1954’te; Basın Kanunu’nda da değişiklikler yaparak basının özgürlüklerinin ellerinden alınması hedeflenmiş burada da kalınmamış ve Seçim Kanunu da değiştirilerek seçimlerde aday olmak isteyen memurların seçimlerden altı ay öncesinde işlerinden istifa etmeleri zorunlu kılınmıştır (Çakmak, 2008: 22). Muhalefet partilerinde seçimlere karma listeye girmelerini sağlayan yol kapatılmış ve seçimler esnasında işbirliği yapma imkanı ortadan kaldırılmıştır. Temmuz 1954’te ise; meclis; profesörler ile mesleğinde 25 yılını bitirip 60 yaşını doldurmuş hâkimleri de kapsayan kamu görevlilerini, geçici olarak görevden alma ve bir dönem sonunda emekliye ayırma yetkisini hükümete vermiştir sonuç olarak; 1950-1954 genel seçimlerinde DP birçok akademisyen ve aydın tarafından desteklenmiştir. Daha sonra gelişen olaylar ile DP; bu grubu kendisinden uzaklaştırmaya sebebiyet vermiştir. Partinin içindeki Fethi Çelikbaş ve Turan Güneş gibi isimler DP’den soğumaya başlamışlardır. DP’nin önde gelen isimleri olarak bilinen Fuad Köprülü, Fevzi

Lütfi Karaosmanoğlu, Fethi Çelikbaş, Feridun Ergin ve Mükerrerrem Sarı, 1954 genel seçimlerinden sonra DP içinde, partinin ekonomik politikaları ve muhalefete karşı izlenen tutum ve 6-7 Eylül olaylarından sonra parti yönetimini çok sert bir biçimde eleştirdiler. Bunun üzerine, Karaosmanoğlu ve Çelikbaş Ekim 1955'te DP'nin basına baskı yaptığını Genel İdare Kurulu'nda belirttiler ve ispat haklarını kullandılar ve bunun üzerine liberal bir merkez partisi görünümünde olan, demokratik anayasal değişiklikler yapılmasını savunan, yargı bağımsızlığını, özgür ve bağımsız sendikaların kurulmasına olanak verilmesini, yönetimin yansızlığının sağlanmasını, üniversite özerkliğini, basın özgürlüğünü ve temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmasını savunan Hürriyet Partisini kurdular. Cumhuriyet Gazetesinde bu durum şöyle yorumlanmıştır: “Çelikbaş Yapı Kredi Bankası'nın sahibi ve Menderes ile ihtilafı olan Kazım Taşkent ile yakın dosttur. Dolayısıyla bu istifa, sermaye gruplarının Menderes ile bağlarını koparmaya başladıkları şeklinde değerlendirilebilir.” (Cumhuriyet, 9 Aralık 1954). “Medyanın haberleri işleyişine yönelik bir propaganda yaklaşımı, ülkedeki önemli iktidar odaklarının çıkarlarına hizmet etme ilkesi uyarınca, haberlerin sistematik ve siyasi bir kutuplaştırmanın konusu haline geleceğini öngörür.” (Chomsky, 2012: 105). Buradan da iktidarın medya üzerindeki etkisinin ne kadar büyük olduğunu anlayabiliyoruz. Medyadaki haberlerin önem sırası ya da önemli olup olmadığına karar veren mekanizmanın aslında iktidarın çıkarlarından geçtiğini görmekteyiz. Medya ürünleri ne kadar iktidara arkalarını dayarlarsa ve ne kadar iktidar yanlısı olurlarsa kendilerini güvende hissettikleri için kendi çıkarlarını düşündükleri için bu tarz davranışlarda bulunmaları tamamen çıkarlarından kaynaklanmaktadır.

“Bir propaganda modeli, kitle medyasının devletin sunduğu perspektifi ve gündemi destekleyeceğini öngörür.” (Chomsky, 2012: 155). Yani demek şudur ki devletin desteklediği her şey meşru ama desteklemedikleri ise gayrimeşrudur.

Türkiye'de 1950'li yıllarda hala televizyon olmadığı ve radyo yeni ve yaygın olmadığı için dergi ve gazeteler çok daha fazla rağbet görmekteydi. Cumhuriyet yıllarından itibaren radyoların olmasına rağmen bu radyo yayınları sadece müzik içerikliydiler. İlk programlı, haber programı yapan radyoyu (Ankara Radyosu) Türkiye'de 1965 yılında görmekteyiz. Bu programlar İzmir ve Erzurum'da ise 1967 yılında yayına başlamıştır. Televizyon ise Türkiye'ye ilk olarak bir kaç Amerikalı uzmanın incelemeleri sonucunda ilk deneme televizyon yayını 1952'de gerçekleşmiştir. Haftada bir kez gece

programları yayınlanmıştır fakat esas büyük adım 1962 yılında atılmış ve Almanya hükümeti ile Türkiye’de bir eğitim televizyonu merkezinin kurulmasını öngören yasa imzalanmış ve 1964 yılında TRT kurulmuştur (Akalin, 2011: 16-17). Bu sebepten dolayı zamanın Hayat Dergisi kültür ve sanat haberlerinin alımı, dünya ile bağlantı içinde olma ve herşeyi daha yakından takip edebilme ve belki de eğlence açısından çok büyük önem taşımaktadır. Dergi ile ilgili araştırmalar sonucunda dergilerin daha çok kadınlara yönelik gazetelerin ise erkeklere yönelik olduğu günümüzde de görülmektedir. Dergilere yönelik gözlemlerimden yola çıkıldığında dergilerin günümüzde de olduğu gibi Hayat Dergisinde de öğretici bir içeriği olduğunu görüyoruz. Özellikle moda sayfalarında ve sağlık sayfalarında bunu çok daha abartılı bir şekilde görmekteyiz. Hangi elbisenin nerede, nasıl, gündüz mü giyilmeli ,gece mi giyilmeli gibi bir çok moda da dair öğretici ipuçları verilirken aynı şeyi sağlık sayfalarında neyi nasıl yemeliyiz, hastalıklar ve ilaçlara yönelik bir çok bilgi verilmektedir.

Hayat Dergisinin ilk sayısından başlanarak detaylı bir tarama gerçekleştirilmiştir. Bu sayılardan ortaya çıkan bulgular bu bölümde tek tek ele alınacaktır. Dergiyi 10’ar sayı şeklinde incelediğimde; ilk on sayıda öne çıkan bölümler; ön kapak, reklam, haberler, Şevket Rado’nun sohbet köşesi, anı, gezi yazısı, tefrika romanlar ya da hikayeler, orta sayfa resimleri, sinema, astroloji, bilmece, moda, kısmen karikatür ve arka kapaktan oluşmaktadır fakat daha çok modern içerikli konularına yer verilmiştir.

Dergide paylaşılan resimler daha çok modern Amerikan yaşamını özendirip geleneksel yaşam tarzını çok sıradanlaştırmaktadır. Dergi incelendiğinde daha çok Hollywood yıldızlarının, batılı aktrislerin ya da batılı gibi davranan onlar gibi yaşam tarzı olan kişilerini kral ve kraliçelerin ve büyük devlet adamlarının yaşam tarzları ve gündelik yaşamlarında nasıl yaşadıkları anlatılmaktadır ve onların hayatları normal halka özendirilerek öyle bir yaşam tarzının daha makbul olduğu düşüncesi yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Hayat Dergisi zaten Amerika’nın Life Dergisi, Fransa’nın Paris- Match Dergisi ve Almanya’nın Constanze Dergileri örnek alınarak Türkiye’de ilk defa çıkarılan bir yaşam tarzı dergisidir.

Doğan Kardeş mecmuası ve kitapları ile çocukların gelişimine katkıda bulunan kurum aynı şekilde yetişkinler içinde bir kültür gelişimini sağlayacağını iddia ederek Hayat

Dergisini sunduğunu duyurmaktadır. Dünya'nın en ileri matbaacılık tekniği ile çalışmak üzere beş seneden beri hazırlanmakta olan Tifdruk Matbaacılık Sanayi Anonim Şirketi, Hayat Dergisi'nin yeni yüzünde önemli rol oynamıştır. Avrupa ve Amerika'daki bol resimli haftalık dergiler örnek alınarak hazırlanan bu dergi, tıpkı onlar gibi halkın okuma ihtiyacını karşılamayı ve boş zamanlarında halka birşeyler öğretmeyi, bir başka deyişle bilgilendirerek eğlendirmeyi hedeflemekteydi. Güzel baskı teknikleri sayesinde dergilerin, Avrupa ve Amerikadaki gündelik gazetelerden daha fazla ilgi gördüğü gerekçesiyle aynı hedef Hayat Dergisi yardımıyla Türkiye'ye de sunulmuştur. Buradan anladığımız kadarıyla "Hayat Dergisi" dergi ve gazete arasında kendisine bir yer belirlemiştir.

Hayat dergisi aynı zamanda 6 Nisan 1956'da çıkacak olan ilk sayısının müjdesini de ondan önce çıkardığı örnek dergide vermiştir. İlk olarak Şevket Rado'nun dergiyi çıkarmadaki amacını yazdığı ilk köşe yazısı yani sohbet köşesi ile başladığı görülmektedir. Bu örnek dergide okurlar ile sohbet niteliğinde yazılmış bir köşe yazısı bulunmaktadır. Yazının içerisinde alıntılar bulunarak okurlar bilgilendirilmektedir. Günlük yaşam pratiklerinin, bireylerin duygu ve düşüncelerinin konu edildiği yazıda günlük hayat içerisinde Amerika'da insanları rahatlatan insanların olduğundan ve bu iş ile büyük şöhret ve servet yapan kişilerin olduğundan bahsedilmektedir. Amerika'da okur ve dinleyicilerini rahatlatan bu tarz insanlar ile Şevket Rado bu yazıda özdeşleştirilmiştir. Burada Amerika'nın gündelik yaşamından bir esinti görmekteyiz. Ön tanıtım dergisinin daha ilk yazısındaki "Yapı ve Kredi Bankasının Kıymetli Müşterilerine" başlıklı ilk sayfa yazısından da anlaşılacağı üzere dergi Yapı ve Kredi Bankası tarafından desteklenmektedir. Derginin ilk olarak yayın hayatına başlama süresinde banka topluma kültür alanında da hizmet etmek istediğini belirtmiştir. Derginin tanıtım sayısının ilk tanıtım yazısında özellikle vurgulanan durum Avrupa ve Amerika'da bol resimli haftalık mecmualar gündelik hayatta güzel baskıları sayesinde gazetelerden fazla satış yapmakta ve toplumun okuma ihtiyacını karşılayıp bir şeyler öğretme isteğinde olmalarıdır. O zamanlarda Türkiye'de böyle dergiler olmadığı için toplumun bu tarz dergilere ihtiyacı olduğu ve hasret kaldığı düşünülerek "Hayat" Dergisi çıkarılmak istenmiştir. Çıkarılan bu örnek sayısında verilen bilgilerde daha çok Avrupa ve Amerikanın baz alındığını defalarca görmekteyiz. Örnek derginin ilk köşe yazısında "Hayat" dergisinin nasıl bir kalitede olacağını baskı örneğinin görülmesi için basıldığını ve bu kaliteli dergi basımının Avrupa ve Amerika'daki örnekleri gibi olacağı vurgulanmaktadır. Dergi için yerli ve yabancı en

seçkin yazarların yazılarını, en ünlü ressam ve fotoğraf ajanslarının resimlerini en iyi şekilde basılacağı söylenmiş ve uygulanmıştır. Derginin tanıtım sayısının ilk kapağında bir Türk artistinin fotoğrafının olmaması ve İngiliz sinema oyuncusu Elizabeth Taylor'un fotoğrafının olması, Avrupa ve Amerika'ya örnek almasını ve batılı yaşam tarzına önem vermesini ve bir kadın modelinin yaratılmaya çalışılmasını çok açık bir biçimde görmekteyiz. Dergide Elizabeth Taylor hakkında “*sinema meraklılarının yakından tanıdığı*” sıfatı kullanılmaktadır. Aslında bunun altında yatan gizli mesaja baktığımızda bu mecmuayı okuyan kişiye “sende sinema meraklısı olmalısın ve Elizabeth Taylor’u tanımalısın” mesajı verilmektedir. Hayat Dergisinin dizisinde düzenli bir şekilde tefrika romanları, Hikmet Feridun Es’in Hayat Dergisi için gezip görüp yazdığı gezi yazılarını, sağlık haberlerini, moda ve Hollywood yıldızlarının yaşam tarzları ile reklamlarında görmekteyiz. Bu bölümlerden Amerikan yaşam tarzının etkisini hissettiren tüm bulgular en ince detayına kadar incelenmiştir. Örnek olarak çıkan sayıda haber sayımı yaptığımızda dört haberden sadece bir tanesi Türkiye ile ilgili bir haberdir. Derginin bu sayısında çıkan haberlerde Türkiye'nin haber olduğu konu spor yani futbol ile ilgilidir. Dergide bu sayıdan başlayan bir gezi yazısı serisinde bulunmatadır. Gezi yazılarını derginin yazı işleri müdürü olan Hikmet Feridun Es gezip gördüğü yerleri fotoğraflarıyla birlikte yazmaktadır. Gezi fotoğraflarını da eşi Semiha Es çekmektedir. Bulara ek olarak; dergide anı yazısı da uzun bir süre devam etmektedir. Örnek sayıdan başlayan anı yazısını incelediğimizde yazıyı ikinci Sultan Hamit Han'ın onuncu evladı Ayşe Osmanoğlu yazmış olup yazısında babası Sultan Hamidi anlatmıştır. Bu anı yazısı on bir sayı boyunca devam etmiştir. Buradan anlaşılan aslında Türkiye'nin henüz kendisine yeni bir alan yaratamamış olması ve batılı olmak ile Osmanlı arasında kaldığına dair bir işarettir. Dergide batılı ve modern olmaktan bahsedilip, Avrupa ve Amerika örnek alınırken ve o ülkelerden haberler yapılırken aynı zamanda Osmanlı ve saray dönemi ile ilgili yazılara da yer verilirken görüyoruz ki asıl derginin çıktığı döneme ait Türkiye için futbol dışında hiç bir haber ve bilgi bulunmamaktadır.

3.1 HAYAT DERGİSİNİN NO.1 İLE NO.10 ARASI ANALİZİ

İlk Üç Sayı

Derginin ilk sayısı incelenmeye başlandığında yine ön kapakta 1950 yılında İsveç güzeli seçilen ve zamanın seks sembolü olan Anita Ekberg'i görmekteyiz. Rado'nun

deyimiyle “Türkiye’de ilk defa Avrupa ve Amerika standartlarında çıkan bir dergi” olduğu vurgulanan Hayat Dergisi’nin ilk sayısının kapağında da yine bir Türk artistinin olmaması onun yerine İsveç güzelinin kapak yapılması, örnek göstermek amaçlı olup Türk kadınına bir yol göstermektir. Daha sonra ilk görülen Şevket Rado’nun köşe yazısıdır. Bu yazıda Hayat Dergisi’nin öneminden ve dönemin “Eserler Dönemi” olduğundan bahsedilmektedir. Şevket Rado’ya göre bu dönem kalkınma (modernleşme) dönemi olarak kabul edilir ve her sahada kalkınma, açılma ve genişleme vardır. “Eserler Devri” olarak adlandırdığı bu dönemin demokrasi rejimiyle geldiği düşünülmektedir. Eserler devri, tanım itibariyle geçmişten farklı bir yeni bir dönemi öne çıkartmakta, iz bırakacak eserlerle anılan bir döneme gönderme yapmaktadır. Böyle bir göndermenein içerik açısından farklı çağrışımları olduğu söylenebilir. Örneğin Cumhuriyetin ilk yıllarından farklılaşma vurgusu bunun temelidir.

Şevket Rado’ya göre “Hayat Dergisi”nin çıkarılma amacı, Türkiye’deki dergicilik ve matbaacılık alanının Avrupa’daki benzerlerinin seviyesine ulaşmasıdır. Avrupa’da otuz yıllık bir geçmişi olan “Tifdruk” sanayinin dergicilik sektöründe büyük ilgi görmesi ve dergilerin çok satılması üzerine Türkiye’ye getirilmiştir. “Demokrasi rejimi” ile Türkiye’de okur sayısının artması ve basın önünün açılması “Hayat Dergisi”nin çıkarılmasına cesaret vermiştir. Aynı zamanda örnek olarak ilk sayının ilk sayfasında Avrupa’daki diğer dergilerinde (Constanze, Bunte, Neue, Sie er ve Revue) fotoğrafları bulunmaktadır. Bu dergilerde Tirdruk tekniği ile basılmış dergilerdir. Bu anlamda “Hayat” dergisinin ilk amacı kendi yazısında da dediği gibi Türk matbaacılığının seviyesini Avrupa matbaacılığının seviyesine yaklaşmış olduğunu göstermektir. Dergide çeşitli konulara yer verilmektedir. Çeşitli tefrika romanların çevirileri bulunmaktadır. Derginin kapak fotoğrafında Anita Ekberg’in fotoğrafı bulunmaktadır. Anita Ekberg İsveç Güzellik yarışmasına katılmış ve birinci olmuş bir güzeldir. Güzelliği ile tesadüfen keşfedilen Ekberg’in kafasından hep modern düşüncelerin geçtiği vurgulanmaktadır. Bu tarz örnekler ile halka Hayat Dergisi aracılığı ile modernlik kavramı yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Dergide aynı zamanda 20. Yüzyılda İngiltere’nin simgesi haline gelen modern telefon kulübesinde fotoğrafı bulunmaktadır. Derginin ilk sayısının haberlerine baktığımızda; yedi haberden sadece bir tanesi Türk haberidir ve o da Atatürk döneminde ilk köylü kadın mebusunun vefatının haberidir. Buna ek olarak; derginin haberler bölümünde bakıldığında; Londra’da Margaret Lewis adında bir tiyatro aktrisinin etrafındakilere aldırılmadan bikini

ile otobüse binip tiyatrosuna gittiği ve ertesi gün meşhur isimler arasına isminin karıştığı haberi yapılmıştır.

(Şekil 2 - Hayat Dergisi No.1:4)

Aynı sayıda dört tane reklam bulunmatadır fakat reklam işlevi gereği Türk reklamlardır ve ilk reklam yine ön kapağın arka sayfasına tam sayfa olarak yerleştirilmiş Yapı ve Kredi Bankası reklamlarıdır. Derginin gezi yazısı sayfasına geldiğimizde; ilk sayı olmasına rağmen yine Türkiye’den bir yere gidilmiş fotoğraflanmış bir yazı görememekteyiz. İlk sayının gezi yazısına Brunay’a yani Güneydoğu Asya’da olan bir sultanlık ülkesine gitmektedir. Dergide Hikmet Feridun Es’in dünyayı dolaşması Türk toplumuna bir şekilde dünyanın kapılarını açarak oraları tanıtmak olduğu savunulmaktadır fakat Türkiye’de ilk defa çıkan magazin ve yaşam tarzı dergisinin ilk sayısında Türkiye’den bazı yerlerin tanıtılması çok daha muhtemelken yine yurtdışından örnekler ile başlanılmıştır. “Hayat” Dergisinde süregelen bir tefrika roman ve hikayeler dizini bulunmaktadır. Yine bu roman ve hikayelerde bu dergi için yazılmış olan romanların dışında çeviri yapılmış bir çok romanda bulunmaktadır. Örneğin ilk sayıda bir tane italyan hikaye ve 2 tane tefrika roman bulunmaktadır. Romanlardan bir tanesi Türk bir diğeri ise çeviridir. Dergide hiç bir zaman eksik olmayan hatta önemli bir sayfa olan derginin orta sayfa resimleridir. Orta sayfalarda modernleşmenin, batılı olmanın aksine daha çok tarihi Türkiye’den, dini zamanlardan kesitler bulunmakta ve dergi bu sayfalarda muhafazakarlığını da korumaktadır. Derginin ilk sayısının orta sayfasına baktığımızda da

İstanbul'un yüz elli yıl önceki Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki görüntüsünün panoramik görüntüsünü görmekteyiz. İlerleyen sayfalarda kapaktaki güzel Anita Ekberg'in yaşamına dair iki sayfa bulunmaktadır. Birinci sayının moda sayfasına geldiğimizde ise; Suavi Sonar'ın moda hakkındaki yorumları dikkat çekmektedir. Moda, günümüzde olduğu gibi her zaman kadınlar için önemlidir. Bu nedenle; Hayat Dergisi'nin ilk sayısından başlayan moda sayfası, günlük hayatın ve yaşam biçiminin bir parçasıdır. Nerede nasıl giyinilmesi gerektiği, ne kadar pratik olduğu çok önemlidir. Türkiye'de İstanbul olmak üzere diğer ülkelerin moda başkentlerinden giyim tüyoları bu dergide bulunmaktadır. Londra ve Paris moda deyince ilk akla gelen isimlerdendir. Dünya moda merkezlerinden biri haline gelen Roma'nın meşhur terzilerinden Gattioni'nin diktiği bir örnek Hayat Dergisi'nde yerini almıştır. Pahalı olması halinde kadınların bu modelleri dikmeleri ya da diktirmeleri içinde örnek modeller dergide yer almaktadır. Derginin arka kapağına gelindiğinde ise ön kapağın aksine daha geleneksel ve muhafazakar bir resim ile karşılanmaktadır. Arka kapak resmi Sultan Ahmet Camii'nin dış görünümünün fotoğrafıdır.

Hayat Dergisi'nin ikinci sayısında ilk olarak karşımıza yine Şevket Rado'nun köşe yazısı çıkmaktadır. Rado, yazısında Türk insanının "Hayat Dergisi" olmadan önce Avrupa'daki dergilere ne kadar ilgi gösterdiğinden bahsedilmektedir. Bu dergilerin ne kadar istendiğini, güzeli sevdiğini gören Şevket Rado, o dergilerin basıldığı tesisleri, hazırlayan mütehassısları Türkiye'ye getirdiğini ve takdir gördüğünü söylemekte ve teşekkür etmektedir. Ayrıca, Hayat Dergisi'nin her yaş insana hitap ettiğini vurgulamaktadır. Buna ek olarak; derginin tanıtımı ve gördüğü ilgi ile ilgili yazısında ellerinde Hayat Mecmuası bulunan, başları açık ve bakımlı modern görünümlü dört genç kız aslında derginin hitap ettiği kesimi de göstermesi açısından önemli bir rol oynamaktadır. Şehirde yaşayan, modern, dünyaya ve magazin çevrelerine ilgili, bakımlı ve güzel genç kadınlar aslında hem yaratılmak istenen hem de hedef haline gelmesi amaçlanan kesimdir. Derginin gezi yazıları sayfasına baktığımızda, Hikmet Feridun Es, Güney Çin Denizi ve Siam arasındaki Kelantan müslüman sultanlığının hükümdarı Sultan İbrahim'in sarayına konuk olmaktadır. Dergide üst sınıf insanların haberlerine yer verildiğinde başta bahsedilmiştir. Derginin klasikleşen orta sayfa resimleri bulunmaktadır. Bu sayının orta resmi Sultan Ahmet Camii'nin içidir. Burada muhafazakar bir duruş söz konusudur. Dergi daha çok kadınlara yönelik bir dergi olduğundan derginin bu sayısında

kadınlar için yelpazenin dili başlıklı bir bölüm oluşturulmuştur ve karşı cins ile iletişimde ne anlatmak istediği öğretilmektedir. Burada unutulmaması gereken yer ise yelpaze kullanmanın kentli kadın kültürü içinde olduğudur. Derginin moda sayfasına gelindiğinde ise, kadınlar için önemli bir konu olan moda da ipuçları ve yeni trend modeller bu sayıda da sergilenmektedir. Bu sayının ön kapak resmi Gina Lollobrigida'dır. Kendisi İtalyan film yıldızıdır. Bu dergide sadece kapak resmi olarak kullanılmıştır.

Derginin üçüncü sayısına geldiğimizde; Cumhuriyet Gazetesinin, Yapı Kredi Bankası'nın, Garanti Bankası'nın ve Gözen Gömleklerinin reklamlarını görmekteyiz. Avrupa ve Amerika'ya ait bir kutlama biçimi olan havai fişek gösterilerinin haberine de bu sayıda karşılaşıyoruz. Bu kutlama Monaco Prensi Reinier III'ün evlenme merasimide aittir. Hayat Dergisi bu çifte Türk motifli bir halı hediye eder. Düğün arifesinde körfezde gezen muhabir lüks teknelerin düğün için körfeze yanaştığını davetlilere ait tekneler olduğunu görür. Bu tarz lüks hayat ve yaşam biçimi yine Hayat Dergisine konu olmuştur. Daha sonraki bir sayfada Kim Novak isimli bir Hollywood sinema yıldızının haberi yapılmaktadır. Yıldızın şık giyimli, sarışın, uzun boylu ve zayıf olması konu edilerek kadınlar için öyle olunmasının makbul olduğu anlatılmaya çalışılmıştır. Derginin moda sayfasında ise Jacques Fath isimli iş yerinden hayat dergisi için fotoğraflar getirildiğini görüyoruz. Dergide düzenli bir şekilde Sultan Hamit'in hayatına, tefrika romanlara ve astroloji sayfasında yer verilmiştir. Derginin ön kapak fotoğrafında Grace Kelly'nin fotoğrafı kullanılmıştır. Arka kapak fotoğrafında ise Eyüp Sultan Camii vardır.

Ön Kapak

İlk üç sayı derginin o zamanlarda henüz yeni çıkmış olması sebebi ile tek tek incelenmiştir fakat devamında Hayat dergisini 10'ar sayı olarak ele alıp ilk 10 sayıda dergide ağırlık verilen bölümler üzerine inceleme yaptığımda; ön kapakları tek tek inceledim ve ilk on sayının ön kapağına bakıldığında hiç Türk sinema artisti görülmemektedir. Dergi o günlerde yeni çıkmış bir dergi olmasına rağmen ilk sayının ön kapak yüzü Anita Ekberg'tir. İkinci sayıda Gina Lollobrigida üçüncü sayıda Grace Kelly'i görmekte ve devamında Sabrina, Marilyn Monroe, Kraliçe Süreyya, Rıza Pehlevi ve Süreyya, Brigitte Bardot, Silvana Pampanini ve Mitzi Gaynor olarak devam etmektedir. "Hayat" Dergisi kapak olarak daha çok Avrupa sinema sanatçılarının fotoğraflarına yer vermiştir. Derginin iki sayısında İran Şahı'nın fotoğrafı ve eşi Süreyya'nın fotoğrafları

paylaşmıştır. Kendileri doğu kültüründen olsalar bile saray hayatı yaşadıklarından dolayı dergide kendilerine yer verilmiştir. Dergilerin ön kapakları daha çok içeriğinin de habercisi niteliği taşıdığından dolayı Hayat Dergisi'nde de kapakların Avrupa ve Amerika yıldızlarından oluştuğunu görmekteyiz. Bu durum; derginin batılı dergilere olan benzerliğinin ilk örneği olarak kabul edilebilir. Hayat Dergisi'nin hem kapak tasarımı, hem biçim olarak Amerikan "Life" Dergisine olan benzerliği de büyük ölçüde dikkat çekmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere; derginin Avrupai bir tutum içinde olduğu görülmektedir. Bu durum iki derginin kapak fotoğrafları ile de karşılaştırılabilir.

(Şekil:3 Hayat Dergisi 6 Nisan 1956- Life Dergisi 16 Ocak 1956)

Dergi kapaklarından da anlaşılacağı üzere dört ay arayla yayımlanan iki dergi de kapak fotoğrafı olarak Anita Ekberg'in fotoğrafını kullanmıştır. Aynı zamanda; derginin biçimsel kapak tasarımında da logonun yeri, rengi ve derginin büyüklüğü gibi çok ciddi benzerlikler bulunmaktadır. Dergi isimlerinin adları bile aynıdır. Bunun dışında aradaki tek fark dergi logolarındaki "serif ve san serif" farkı yani "Hayat" dergisinin serifli yani tırnaklı bir yazı karakteri ile yazıldığı "Life" dergisinin ise san serif yani tırnaksız bir yazı karakteri ile yazıldığıdır. Hayat dergisinin adı daha çok bir logo görünümündedir.

Reklam

Derginin ilk on sayısının reklamlarına baktığımızda; Türk reklamlarının yanı sıra yabancı markalarında reklamları olduğunu görmekteyiz. Örneğin; Vicks Vaporub, Squibb İlaçları, Havilland Krem, "Fit" Saç Şekillendirici ve Shampodor gibi yabancı markaların reklamları "Hayat Dergisi"nde bulunmaktadır. Bu markalar İngiltere, Almanya ve Amerika

gibi ülkelere ait olan markalar olup daha çok sağlık ve güzellik üzerine olan reklamlar olduğu dikkat çekmektedir.

Haberler

Derginin haberler bölümü incelendiğinde; ilk sayıda 8 haberin sadece 1 tanesi Türk haberdur. Türk haber; Atatürk zamanında ilk kadın mebusu olan Satı kadının ölüm habesidir. Derginin ikinci sayısında; 7 haberin yine sadece 1 tanesi Türk habesidir. Anne ve babası Danimarka elçiliğinde çalışan küçük Süleyman'ın yurduna olan özleminden bahsedilmiştir. Derginin üçüncü sayısına gelindiğinde; 5 haberin 2 tanesi Türk habesidir. Bu haberlerden bir tanesi Türk Milli Güreş Takımı ile ilgili diğeri ise Adana'da Seyhan barajını açan Reisicumhur Celal Bayar ve Başvekil Adnan Menderes'in habesidir. Bu haber "Adana'nın yaşadığı bayram günü" olarak başlıklandırılmıştır. Dördüncü sayıda; 8 haber vardır ve sadece 1 tane Türk haber bulunmaktadır. Bu haber de; 23 Nisan Çocuk Bayramıdır. Bu bayram Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk tarafından tüm çocuklara armağan edilmiş olmasına rağmen; haberde çocukların bir mehter takımı oluşturduğunu ve İstanbul'un 500. Fetih yılı şenlikleri olduğu yazmaktadır. Aynı zamanda fotoğraflandırılmış haberde küçük izcileri "Yavrukurt" adı ile görmekteyiz. Bunlarda yurdumuza olan Amerikan etkilerinin örnekleridir. Beşinci sayıya baktığımda; dergide 9 haber bulunmakta ve 2 Türk haber bulunmaktadır. Haberlerin bir tanesi aslında haber değeri taşımamaktadır. Türk haberlerden birisi Şişli'de başı boş gezen horoz, bir diğeri ise Türkiye'de ilk defa Tuzla'da kurulan otomobil sanayidir. Altıncı sayıya baktığımızda; 12 tane haber vardır ve hiç bir Türk içerikli haber bulunmamaktadır. Yedinci sayıda; 11 haber bulunmakta ve sadece 1 tane Türk haber vardır. Bu haberde de yine çok önemli olmayan bir Türk haberi verilmiş ve Osmanlı'ca yazılan bir mezar taşında merhumun doğum tarihi Hicri, ölüm tarihi Miladi takvim ile yazılmıştır. Dergi'nin sekizinci sayısına gelindiğinde; 10 haberden 3 tanesi Türk habesidir. Bu haberler; 19 Mayıs gösterileri, sokakta sek sek oynayan çocuğun mutluluğunun fotoğrafı ve belediye'nin elektrik santral tedbirlerine rağmen ona dayanan bir kadının fotoğrafıdır. Dokuzuncu sayıya bakıldığında ; 22 haber bulunmakta ve bunların 12 tanesi Türkiye'ye gelen İran şahı ve eşinin haberleri, 1 haber askari okullara girmeye başlayan Türk kızlarının haberleridir. Onuncu sayıda ise; 10 haberin 2 tanesi Türk habesidir. Bu haberler; olimpiyatlara katılan binicilerimizin Stockholm'de olmaları ve Er Meydanı, Kırkpınar güreşleridir. Buradan bakıldığında derginin ilk on sayısındaki haberlerin toplam sayısına bakıldığında dergide

toplam 102 haber bulunmakta bunlardan sadece 13 tanesi Türk haberdir. Buradan aldığımız matematiksel oranla ilk on sayıdaki Türk haber oranı %12.75'tir. Avrupa/Amerika haber oranlarına baktığımızda bu sayı %81.37'dir.

Sohbet Köşesi

İlk on sayıdaki Şevket Rado'nun sohbet köşelerine bakıldığında; örnek sayıdaki yazıyı derginin yazı işleri müdürü ayrıca gezi yazılarını yazan Hikmet Feridun Es yazmakta ve Şevket Rado'nun Amerika'daki insanlar gibi okurları ya da dinleyicileri ile iletişim halinde olup onları dinleyip rahatlatan bir iş yapacağından bahsedilmektedir. Bu yazıda da Amerika'nın günlük yaşamından bir esinti görmekteyiz. Derginin ilk sayısının sohbet köşesine bakıldığında Şevket Rado'ya göre bu dönem "kalkınma (modernleşme)" dönemi olarak kabul edilir ve her saha da kalkınma, açılma ve genişleme vardır. "Eserler Devri" olarak adlandırdığı bu dönemin demokrasi rejimiyle geldiği düşünülmektedir. Şevket Rado'ya göre "Hayat" Dergisinin çıkarılma amacı Türkiye'deki dergicilik ve matbaacılık alanının Avrupa'daki benzerlerinin seviyesine ulaşmasıdır. Avrupa'da otuz yıllık bir geçmişi olan "Tifdruk" sanayinin dergicilik sektöründe büyük ilgi görmesi ve dergilerin çok satılması üzerine Türkiye'ye getirilmiştir. Demokrasi rejimi ile Türkiye'de okur sayısının artması ve basının önünün açılması "Hayat" Dergisi'nin çıkartılmasına cesaret vermiştir. Aynı zamanda örnek olarak ilk sayının ilk sayfasında Avrupa'daki diğer dergilerinde (Constanze, Bunte, Neue, Sie er ve Revue) fotoğrafları bulunmaktadır. Bu dergilerde Tifdruk tekniği ile basılmış dergilerdir. Derginin ikinci sayısına bakıldığında; sohbet köşesinde Şevket Rado'nun; Türk insanının "Hayat" Dergisi olmadan önce Avrupa'daki dergilere ne kadar ilgi gösterdiğinden bahsedilmektedir. Şevket Rado bu dergilere olan talebi görünce; bu dergilerin basıldığı tesisleri, hazırlayan mütehasısları Türkiye'ye getirdiğini söylemektedir. Derginin dördüncü sayısında; Rado; derginin çok büyük ilgi gördüğünden ve basımının rekor seviyeye ulaştığından bahsetmektedir. Beşinci sayıda Rado; daha çok hedef kitesini bilgilendirmeyi tercih etmiştir ve filozof sözlerinden örnekler ile okurlarına öğütler vermektedir. Altıncı sayıda Rado, bayram sabahları yaşanan heyecandan bahsetmekte ve bir muhabbet niteliğinde yazısına devam etmektedir. Diğer sayılarında da Şevket Rado dinleyicilerine öğütler vererek yazılarına devam etmektedir.

Anı Yazıları

Derginin anı yazıları bölümüne gelindiğinde; on bir sayı devam eden “Babam Sultan Hamit” yazısını görmekteyiz. Sultan Hamit’in onuncu evladı ve altıncı kızı olarak 1887’de dünyaya gelen Ayşe Osmanoğlu’nun hatırat yazılarından oluşan yazıyı Ayşe Osmanoğlu çok sade bir dil ile sarayı ve saray yaşantısını anlatmaktadır. “Osmanlı hanedanından hiç kimse ne şahsına ne de saraya ait hatıralarını henüz açıklamamıştı. Bu yüzden bu hatıra yazısı çok büyük önem taşımaktadır.” Ayşe Osmanoğlu; babasının görünüşünden, giyinişine, babaannesi ve babasının anneliğinden söz etmiştir. Saraydaki yemek yeme adetlerinden bahsetmiştir. Yemekler altın çatal bıçaklar ile yenmektedir. Ayşe Osmanoğlu yazısında; babası ile olan ilişkisinden babasının müziğe ve spora merakından, geçirdiği kazalardan, ilk çocuğundan, saray düğünlerinden ve hastalığından bahsedilmektedir. Ayşe Osmanoğlu’nun yazdığı anı dizisi ile ilgili yazıda modern görünümlü saray kadınları ele alınmış ve diğer sayfada Atatürk zamanında milletvekilliği yapmış ilk köylü kadın milletvekilinin ölümü hakkında yapılan yazı dizisi ise yerel modern kadın imajına bir vurgu yapılmaktadır. Cumhuriyet dönemi Türkiye’inde “muhafazakarlık” üstünde konuşmak Türkiye’deki değişimlerini anatomisini gündeme taşımaktadır (Tezel, 2003: 21). Kùltürler ve toplumlar süregelen bir değişikliğe maruz kalsalarda, bazı şeyler değişmediği için hala kùltür ve toplum olmayı bırakmazlar. Cumhuriyet dönemi Türkiye’si Cumhuriyet öncesine göre çok fazla kırılma yaşaması yazara göre muhafazakarlık üzerine konuşmayı güçlendirmiştir (Tezel, 2003: 22). Yine yazara göredir ki; kırılma sonrası ortaya çıkan yeni Türkiye’nin aslında çok ilginç bir şekilde eski Türkiye’nin içinden çıkmasıdır (Tezel, 2003: 24). Cumhuriyet; Osmanlı devlet yapılarıyla başlamış, II. Mahmut ile birlikte değişim sürecine girmiştir ve bu eksenden bakıldığında aslında Cumhuriyet 200 yıllık bir çalışmasının sonucunda ortaya çıkmıştır (Tezel,2003:25). Aslında Cumhuriyet’i kuracak olan nesil Abdülhamid döneminin çocukları olarak kabul edilmekte ve aynı kesimin Lale Devrinden beri devleti kurtarmak için Avrupa’yı taklidi konu edilmiş ve Tanzimata kadar sürdüğünden bahsedilmiştir (Tezel, 2003: 28). Osmanlı İmparatorluğu’nun zaman zaman ve yer yer müzik, mimari gibi ve yer yer giyim kuşam ve yaşam tarzı gibi alt kùltür gelenekleriyle bir uygarlık geleneğini oluşturuyordu (Tezel, 2003: 32). Kitapta bahsedilene göre yine; Abdülaziz’in Avrupa ülkelerini ziyaret etmesi, padişahın ve saray halkının yaşam tarzlarındaki değişimin önemli bir örneğidir. II. Abdülhamid döneminde demiryolları, telgraf hatları, binlerce devlet okulu ve dairesi, padişah tuğralı saat kuleleri, sultanileri, tıbbiye mezunu memuru vardı ve “modernleştiricilik” ve Sunni islam’ın benliği

iktidarın meşrulaştırılmasına yönelik kullanılmış ve şeriat Osmanlılaştırılmıştır (Tezel, 2003: 33).

Buradan da görüldüğü üzere; II. Abdülhamit zamanında modernlik alanında ciddi girişimler bulunmuştur ve Cumhuriyet'in temellerine uygun davranmıştır. Dergide de göze çapran Osmanlılardan 1956 yılına gelen modernlik kavramı bu durumda yadırganamaz hal almaktadır.

Gezi Yazıları

Gezi yazılarına gelindiğinde; gezi yazılarını derginin yazı işleri müdürü Hikmet Feridun Es yazmakta, fotoğrafları ise fotoğrafları yabancı dergilerde de basılan eşi Semiha Es çekmektedir. İlk sayıda Hikmet Feridun Es'i Uzak Doğu'da Brunay'da görmekteyiz. Oranın adetleri karşısında şaşkına dönmüş ve kafasında belli bir hiyerarşi yaratıp bunu dergi için hazırlamıştır. Orada yaşadıkları karşısında şaşkına dönen Es; Asya, Türkiye ve Avrupa/Amerika olarak kafasında sıralama yapmış ve bir hiyerarşi yaratarak onları küçük görmüştür. Haber içeriklerinde de bunu görebilmekteyiz. Derginin ikinci sayısında da yine Uzak Doğu'dakilerin İstanbul/Türkiye'ye olan hayranlıklarından söz edilmektedir. Signapur'a gidip uçaktan iner inmez Malaya Kelantan'dan gelen Sultan İbrahim'in yazdığı mektubu polisler tarafından alan ve oraya uçmaya devam eden Es şaşkındır. Malaya'ya varan Es, müslüman olan ülkenin yaşam tarzını tanıtmakta ve yazısında Türklere olan hayranlıktan söz edilip yine bir hiyerarşi yaratılıp Türkiye yüceltilmektedir. Üçüncü ve dördüncü sayıda Es Çin'dedir. Çünde yeni yıl kutlandığı için oranın değişik kültür ve yemeklerini görme fırsatı bulan Es onlardan bahsetmektedir. Beşinci, altıncı ve dokuzuncu sayılarda da yine Çin'den bahsedilmektedir. Es, aynı zamanda Malaya'da bir düğüne davetlidir. Bu düğün Prens Musa'nın düğünüdür. Yedinci, sekizinci ve onuncu sayılarda İran şahı ve eşi Süreyya'dan bahsedilmektedir. Türkiye'ye gelmeleri üzerine Tahran'a gitme fırsatı bulan Hikmet Feridun Es, onların günlük yaşamlarını anlatan fotoğraflar getirmiştir. Onuncu sayıda da Tahran'ı eşi Semiha Es'in kalemi ve fotoğraflarından görmekteyiz.

Tefrika Roman Ve Hikaye

Dergi'nin Tefrika Roman ve Hikaye bölümüne gelindiğinde; "Hayat" Dergisi için düzenlenmiş Refik Halid Karay'ın Karlı Dağdaki Ateş adlı romanını görmekteyiz. Bu

roman on ikinci sayıya kadar devam etmektedir. Bunun dışında dergide düzenli devam eden Susan Morley'in yazdığı Vahdet Gültekin'in çevirdiği Zehirli Sarmaşık romanı görmekteyiz. Bunlar dışında değişik hikayeler bulunmaktadır. Bir çoğu yabancı olmakla birlikte modern yaşam tarzına göre uyarlanmış hikayelerdir. Bunlara ek olarak; tefrika romanlar ile birlikte okura kadın erkek ilişkilerinin batılı yaşam tarzda olan örnekleri sunulmaktadır.

Orta Sayfa

Derginin bir diğer önemli bölümü ise orta sayfa resimleridir. Dergi'nin modernleşme ile Osmanlı zamanının arasında kaldığı ve bu arada kurulan Türkiye Cumhuriyetinden neredeyse hiç bahsetmediğini görmekteyiz. Derginin ilk sayısının orta sayfa resminde "150 yıl evvelki Osmanlı İmparatorluğu dönemi İstanbul" bulunmaktadır. İkinci sayıda ise; bir ramazan günü Sultan Ahmet Camii'yi görmekteyiz. Üçüncü sayıdan itibaren; "Bizans'ın eski hipodromunun 150 yıl evvelki hali, Milli Futbol takımımız, Ramazan Gecesi İstanbul, Halici kaplayan balıkçı kayıkları, Sultan Ahmet Camiinden Ayasofya'ya bir bakış, 503 yıl evvel İstanbul Muhasarasında Fatih'in Karadan yürüttüğü donanma, Mimar Sinan'ın Muhteşem eseri Süleymaniye'ye havadan bir bakış, 10. Asırda İstanbul" gibi ilk on sayının orta sayfa resimlerine baktığımızda; genel anlamda çok tutucu, muhafazakar ve dini içeriklerin ve fotoğrafların olduğunu ya da Osmanlı'ya dayanan bir durum olduğunu görmekteyiz.

Sinema

Sinema haberlerine gelindiğinde ise; yine Türk bir artist görmek mümkün değildir. Anita Ekberg, Gina Lollobrigida, Burt Lancaster, Tony Curtis, Sophia Loren, Elizabeth Taylor, Brigitte Bardot gibi Avrupa'nın ve Hollywood'un meşhur film yıldızlarını görmekte ve onların sinema haberlerini bulmaktayız. Dergi çıktığı ilk sayıdan başlayarak sinema haberlerinde de yine Hollywood'u örnek almıştır. Batılı kadının yaşam tarzını, günlük hayatlarında ne yaptıklarını, nerede yemek yediklerini ya da ne giydiklerini takip etmektedir.

Astroloji ve Bilmece

Bilmece sayfaları "Hayat" Dergisinin tüm sayılarında bulunmakta ve Avrupa ve Amerikalı sinema yıldızlarını soru yapmaktadırlar. Buradan da anlaşılacağı üzere o

bilgilerin tarafımızca bilinmesi gerekmektedir. Bilmece bölümü derginin tüm sayılarında bulunan bir bölümdür. Astroloji bölümü ise ilk on üç sayıda çıktıktan sonra ara vermiş ve kırk yedinci sayıda tekrar “Yıldızınız Diyor Ki” başlığı ile ortaya çıkmış ve bir haftalık yorum ile dergide yerini almıştır. Burada önemli olan bir şey vardır ki bu bölümü kimin yazdığına dair hiç bir bilgi verilmemiş olmasıdır.

Moda

Derginin moda sayfalarına gelindiğinde; bu sayfalarda; Roma, Paris ve Londra’dan örneklere bol bol yer verilmiştir. İstanbul haberi bu sayfada da bir tane vardır fakat İstanbul’da sadece bir defile düzenlenmiştir. Modacılar yine Avrupa’dan gelmektedirler. Derginin moda sayfasını Suavi Sonar kaleme almaktadır. Okurlara küçük tüyolar vermektedir. Örneğin ilk sayfada yayımlanan fotoğrafların bir tanesinde; bir elbisenin hem gece hem gündüz hemde eteği çıkarıldığı takdirde mayo olduğu görülmektedir. Böylece çok düşük bir maliyet ile 3 çeşit elbiseye aynı anda sahip olunabildiği gösterilmektedir. Derginin ikinci sayısında; Paris’in ünlü moda evi “Jean Desses” modelleri yer almaktadır. Bu tarz elbiselerin alımı pahalı olabilir diye Suavi Sonar yazısında bunun daha ekonomik olabileceğini, diktirilebileceğini anlatmaktadır. Derginin üçüncü sayısında; “Jacques Fath” modellerini görmekteyiz. Bu fotoğraflar “Hayat” dergisi için özel olarak getirilmiştir. Derginin dördüncü sayısında Sonar; genç kızlar için yazı yazmış ve fotoğraflar modeller paylaşmıştır ve onlara nasıl giyinmeleri gerektiği hakkında tüyolar verirken aynı zamanda da büyüklerine özenmemeleri gerektiğini, çok çok az makyaj yapmaları gerektiğini zamanı geldiğinde zaten öyle olacaklarını belirtmiştir. Beşinci sayıya gelindiğinde; “Fontana” tarafından “Hayat” Dergisine fotoğraflar gönderildiğini görmekteyiz. Aynı zamanda bu sayıda değişik şapka modellerini ve şapka kullanımına örnek olarak Sophia Loren’i görmekteyiz. Altıncı sayıya gelindiğinde; Sonar’ın ucuz ama şık giyinebiliriz konulu yazısı ile karşılaşmaktayız. Yurdumuzda tüm kadınların Fransız kumaş, tüm erkeklerinde İngiliz kumaş istediklerini ve en iyi olarak onu bildiklerini, sadece onlar ile şık olunabileceğinden bahsedilmektedir. Fakat Sonar yazısında bunun böyle olmadığı söz etmektedir. Yedinci sayıda sadece Avrupa’dan gelinlik modelleri örnek olarak gösterilmektedir. Sekizinci sayıda; kullanışlı elbiselerden, dokuzuncu sayıda; Hilton Otelinde yapılan “DİOR” defilesinden ve onuncu sayıda Paris’in ünlü moda evi Ninna Rici konu edilmiş ve örnekleri verilmiştir. Moda sayfalarından da anlaşılacağı üzere, modanın merkezinin her zaman Paris ve Roma olduğu görülmektedir. Dergide yayımlanan

bir çok moda haberinin Paris ve Roma modaevlerinin modelleri ile dolu olduğu görülmektedir. Günümüzde de Fransız kumaşlar, Paris modaevleri ve belli Fransız markaların koleksiyonları yine çok ünlüdür. Fransız modası ve Parisian kadın terimleri geçmişten günümüze aynı popülerlik ile süregelmektedir.

Arka Kapak

İlk on sayının arka kapakları incelendiğinde; sırasıyla; “Sultan Ahmet Camii, Talihli Kedi, Eyüp Sultan Cami, Üçüncü Ahmet Çeşmesi, Gölde Yüzen Ördek, Rumeli Hisarı, Süleymaniye Camii’nin İçi, Yeşil Türbe, Vakitsiz Ötmeyen Horoz ve III. Murat’ın yatak odası olarak fotoğraflandırılmıştır. Arka kapak fotoğraflarında bu yönden derginin muhafazakar ve dini yapısını hala koruduğunu görmekteyiz. Derginin içeriğine bakıldığında modernleşme üzerine olan ve Avrupa ve Amerika’yı kendisine örnek alan derginin aynı zamanda kendi içindeki muhafazakar yapıyı korumaya çalışması ya da bu durumu yansıtması da gözden kaçmamaktadır.

3.2 HAYAT DERGİSİNİN NO.11 İLE NO.20 ARASI ANALİZİ

Derginin on birinci sayısına gelindiğinde; derginin ilk sayfasında “Hayat” tarafından yazılmış bir yazıdan derginin bir süreliğine yayım hayatına ara vereceğini öğrenmekteyiz. Dergiye bir süreliğine ara verilmesinin sebebi olarak ise; derginin basımı için “Tifdruk” tekniğine uygun ellerinde kağıt kalmaması verilmiştir. On birinci sayıda (15 Haziran 1956) dergi basımına ara verirken on ikinci sayı (28 Aralık 1956) ile dergi tekrar yayım hayatına başladı. Bu durumda derginin altı ay yayım hayatına ara verdiği görülmektedir. Dergide açıklama olarak sadece kağıt yokluğundan çıkamayacağı yazsa bile başka sebepler olabileceği de söz konusudur. Bunun yanı sıra; Hayat Dergisi’nin bu yazıda da Türk mecmuacılığı için “Avrupalı” bir imaj kazandırdığı da tekrar vurgulanmıştır.

Dergi on birinci sayısından yirminci sayısına kadar incelendiğinde ortak olarak ele alınacak olan başlıklar; ön kapak, reklam, haberler, sohbet köşesi, hikaye-roman, gezi yazısı, orta sayfa, sinema, moda, bilmece, karikatür, ülke tanıtımı, sanat, test, sağlık, hobi, okur mektupları (interaktif geri bildirim), spor ve arka kapaktır.

Ön Kapak

On birinci sayıdan yirminci sayıya kadar ön kapak fotoğrafları incelendiğinde; Bunny Cooper, Diana Dors, Brigitte Bardot, Sophia Loren, Belinda Lee, Anita Ekberg, Machiko Kyo, Olgunlaşma Enstitüsü Talebesi, Elizabeth Taylor ve Marla Judge'dır. Genel anlamda ön kapak fotoğraflarına ve kişilere bakıldığında Amerikan, İngiliz, Fransız ya da İtalyan sinema yıldızlarını görmekteyiz. On sekizinci sayının kapağında ilk defa Türk kadın görmekteyiz. Bu kadın Olgunlaşma Enstitüsü talebesidir ve konunun içeriği moda ile alakalıdır.

Reklam

Reklam bölümünü incelediğimizde; reklamların Türk içerikli reklamlar olduğunu görmekteyiz. Sadece "Lüks Tuvalet Sabunu" reklamında bu sabunu 2120 sinema yıldızının kullandığına dair bilgi vermiştir. Her verdiği reklamda farklı bir sinema yıldızının ismini veren reklam genellikle Sophia Loren ya da Martine Carol gibi Avrupa ve Hollywood sinema yıldızlarının ismini kullanmaktadır. Bunlara ek olarak; dergi de yer alan Yapı ve Kredi Bankası'nın reklamlarına bakıldığında; genel olarak emlak konut kredisi ve ikramiyeler ile ilgili reklamların bulunduğu görülmektedir.

Haberler

Haberler bölümüne geçtiğimizde; on birinci sayıda on yedi haber bulunmaktadır. Bunun sadece yedi tanesi Türk içeriklidir. Bunlardan biri ulaşım sıkıntısı biri hem karada hem denizde gidebilen Beyşehir gölündeki taşıt ve geri kalan beş haber ise trafik kazaları ile ilgili haberlerdir. On ikinci sayıda; toplam yirmi dokuz haber var ve bunlardan sadece bir tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberde de "Hayat" Dergisinin neden 75 krş'tan 100 krş'a çıktığının açıklamasıdır. On üçüncü sayıya gelindiğinde; on bir haber var ve bunlardan sadece iki tanesi Türk içerikli haberdir. Haberlerden birisi; İ.E.T.T. idaresinin 30.000 m3 kapasiteli gaz tasfiye cihazları diğeri ise; Yeşilköy Havalimanıdır. On dördüncü sayıya gelindiğinde toplam dokuz haber bulunmakta fakat hiç Türk haber bulunmamaktadır. On beşinci sayıda; on haberin 2 tanesi Türk içerikli haberdir. Bunlardan birisi; Denizcilik Bankasına hurda olarak çekilmiş Ertuğrul Yatı diğeri ise; İstanbul'daki palamut ve torik balığı akınıdır. On altıncı sayıda on iki haber bulunmakta olup bunlardan sadece üç tanesi Türk haberdir. Bu haberler; Çarşıkapıdaki Atikali Paşa Camisindeki istimlak faaliyeti, Orkinos akını (Türk sularında en büyüğü ortalama 300-400 kg'dır.) ve

jetlerimizdir. On yedinci sayıda beş haberin bir tanesi Türk haberdur. Bu haberde; Camcılar mescidinin yıkılıp yerine büyük bir cami yapılmasıdır. On sekizinci sayıda dokuz haber vardır ve bunların sadece bir tanesi Türk haberdur o da Kıbrıs'ta yaşayan Türk kesiminin haberi'dir. On dokuzuncu sayıda on haber bulunmakta ve 5 Türk haber vardır. Bu haberler; Menderes'in Trablusgarp'ta Turgut Reis'in türbesini ziyareti; Libya'daki meşhur Türk ailelerinden birisinin son temsilcisi Karamanlı Ali Bey ailesinin tarihi harmanisini Başvekil Adnan Menderes'e hediye etmesi, Amerikan komedisi'nin Ankara'da aylardan beri oynaması, İzmir açıklarında olan gemi kazası, ve İlhan Çolpan'ın Kamelyalı kadın rolüdür. Yirminci sayıya gelindiğinde; toplam on dört haber bulunmakta ve bunlardan iki tanesi Türk içerikli haberdur. Bu haberler; Başvekil Menderes'in yanında İstanbul'un eski valisi ve belediye reisinin barış anı ve Hilton Oteli'nde buz pateni yapan müşterilerin haberleri bulunmaktadır.

Sohbet Köşesi

Derginin sohbet köşesine geçtiğimizde; on birinci sayıda "Okurlarımızdan Özür Dileriz" başlıklı bir yazı görüyoruz. Bu yazının sebebi "Hayat" dergisine göre derginin kısa bir süreliğine basıma ara verdiğini duyurmaktır. Derginin, tekrar basıma başladığı zaman eskiye göre daha güçlü ve gösterişli döneceğide vurgulanmıştır. Aynı zamanda "Hayat" dergisine abone olan okurların haklarını saklı tutacağı söylenmiştir. İsteyen okurların bir mektup yazarak paralarını iade alabilecekleri isteyenlerinde paralarını bekletip dergi çıkmaya başladığında ilk onlara gönderim sağlanacağı duyurulmuştur.

Aradan geçen altı aydan sonra on ikinci sayının sohbet köşesinde "Hayat" dergisinin yeniden okurlarıyla kavuşmasını konu aldığını görmekteyiz. Kağıt yokluğundan dolayı basımına ara verilen "Hayat" Dergisi, normal gazete kağıtları tıfdruck ile basılmadığından dolayı kağıdı ya ithal edeceklerdi ya da hükümet desteği ile İzmit Kağıt Fabrikasında bu kağıdın yapımı denenecekti ve "Hayat" Türk tıfdruck kağıt ile çıkacak ve bu durum çok hoş karşılanacaktı. Sonuç olarak "Hayat" dergisi Türk tıfdruck kağıt ile basım hayatına devam etmeye başlamış ve Şevket Rado bu sayının sohbet köşesinden bundan bahsetmiştir.

On üçüncü sayıdan itibaren Şevket Rado değişik konularda yazılar yazmıştır. Yirminci sayıya kadar bu konuların başlıklarına baktığımızda; "Küçük Mevkilerin Önemi, Bahtsızlığa Düşmenin Yolu, Herkes Bize Bakıyor, Hayatta Neye Güvenmeli, Sağlam İş

Yapma Ahlakı, Başka Bir Gözle, Ümit ve Cesaret” gibi konularda yazılar yazmıştır. Bir tek on yedinci sayıda sebebi belli olmayan bir şekilde sohbet köşesi yazılmamıştır.

Tefrika Roman ve Hikayeler

On bir ve yirminci dergilerin aralığındaki hikaye ve romanlara baktığımızda; on birinci sayıda üç tane hikaye görmekteyiz. Bu hikayeler; “40 Köprülü Şehre Giderken 20 Kavalcı Bana Kaval Çaldı” (Yaşar Kemal), “Kleopatra Tarsus’ta” (Recep Bilginer) ve Pansiyoncu Kadın (F. Molnar, Çev. Can Yücel)’dir. On ikinci romanda “Sayonara” adlı roman başlamıştır. Romanın yazarı James A. Mitchener çevireni ise Adnan Erimdir. Bu roman yirmi dördüncü sayıya kadar devam etmiştir. “Sayonara” romanı dışında on üçüncü dergideki hikaye “Misafir” (Anton Çekov- çev. Adnan Erim)dir. Diğer hikayeler ise; “Çocukluğumun Garip Kişisi” (Françoise Sagan- Çev. H. F. Ozansoy), “Tesadüf” (R.K. Narayan, Çev. A. Sadri), “Saat” (Monica Stirling, Çev. H. Fahri Ozansoy), “Durmuyan Kalb” (Edgar A. Poe, Çev. Adnan Sadri), “Madalya” (Guy De Maupassant, Çev. Adnan Sadri), “Küpe” (Somerset Maugham, Çev. H.F. Ozansoy)dır. Yirminci sayıda Halide Edib Adivar tarafından yazılmış “Akile Hanım Sokağı” adlı yeni bir roman başlamaktadır. Otuz sekizinci sayıya kadar devam etmektedir. Aynı roman yirmi dokuzuncu sayıdan itibaren “Akile Hanım Sokağı Sallan ve Yuvarlan” olarak devam etmektedir.

Gezi Yazıları

Gezi yazılarına gelindiğinde; on birinci ve on ikinci sayılarda Hikmet Feridun Es’in yine Saravak’ta olduğunu görmekteyiz. Saravak’ta “Yerli kabileler arasında” olan Es’in fotoğrafları eşi Semiha Es tarafından fotoğraflandırılmıştır. “Yarı çıplak dolaşan kadın ve erkeklere rağmen medeni olaylarda görmek mümkündür” diye eklemiş Hikmet Feridun Es. Burada bahsedilen medeni olay pilli radyo, dizili tabaklar, rakkaslı saat ve lambadır. Es’in “Vahşi Harem” olarak adlandırdığı yaşam tarzını Hollywood filmlerinin dışında burada görmek mümkündür. On üçüncü sayıda “Filipinlerde Bir Müslüman Alemi ‘MOROLAR’” başlığını vardır. Bu yazıda Uzakdoğu’nun Amerika’ya benzeyen şehri Manila’dan bahsedilmekte ve bu bölgede pasifik okyanusunun üstündeki binlerce küçük adada bir İslam Dünyası olduğu yazılmaktadır. On dördüncü sayıda “Hong Kong” yazısı bulunmaktadır. Bu yazısında fotoğrafları Semiha Es’e aittir. Bu yazıda yine bir Avrupa vurgusu yapılmıştır. Güney Çin’deki Hong Kong kulesi Paris’in Eyfel kulesi ile benzetilmektedir. On beşinci sayıda Fedirun Es, “Bir Garip Çin” adlı bir gezi yazısı

yazmıştır ve bu yazıda Aberdeen'e gittiğinden oradaki gelenek ve yaşam tarzlarından bahsetmiştir. On altıncı sayıda Saygon geceleri ve Hindiçini konu olmuştur. Semiha Es'in fotoğraflandığı bu sayfalarda, eski Annam imparatoru Bao Dai'nin saray önünde yapılan büyük merasimden, Singapur ve Hong Kong'tan sonra Saygon Limanından ve Hindiçini'nin orman köylerindeki kadınların Savarak'taki gibi yarı çıplak olmalarından bahsedilmiştir. On yedinci sayıda Bangkok'tan bahsedilmiştir. O şehirdeki sarı elbiseli insanlar (Ortodoks Budist rahipleri) konu edilmiş ve fotoğraflar yine Semiha Es tarafından çekilmiştir. On sekizinci sayıda "Zümrüt Buda" başlığı atılmıştır. Bangkok'ta bisikletli gelin alayından, Bangkok'ta meyve cennetinden bahsedilmiştir. On dokuzuncu sayıda ise Uzakşarktaki Türklere, hem Türk hem Türkiye aşığı olan insanlardan bahsedilmiştir. Yirminci sayıda gezi yazısı bulunmamaktadır.

Orta Sayfa

Onbirinci ve yirminci sayılar arasındaki orta sayfa resimlerine bakıldığında; "Bugünkü İstanbul, Sarıyar Barajı, Yarım Asır öncesine Bir Bakış, Ferahlayan İstanbul, Türkiye Petrol Memleketi Oluyor, OrtaDoğu: dünya Sulhu için hayati Bölge, Yeşil Bursa'da Gölge ve Yazılar Şaheseri "Ulu Cami", Aksaray, Beyazıt, şehrin en güzel meydanlarından biri olacak, Sulara gömülen güzel İzmir'in arkasından (İzmir gemisi) ve Selimiye Camii'dir. Bu resimlerden on üçüncü sayıdaki "Yarım asır öncesine bir bakış" adlı resim bir Fransız dergisinden alınmıştır. Bu resimde Sultan Ahmet meydanından bir kare görmekteyiz. Çarşaf ile kadınları tepeden tırnağa kadar kapatan bir nesil zamanında iki Türk kadının o zamanki Paris modasına uymaya çalıştıklarını ve çok zarif olduklarını görüyoruz. Bu orta sayfa örneğinden de görüleceği gibi zamanında bizim toplumumuzda da etkili olan Fransız modası, başarısı ve önderliği ile süregelen bir popülerliğe sahiptir. On yedinci ve yirminci sayıların orta sayfalarında cami fotoğrafları ile karşılaşmaktayız. Bunun dışında görülmektedir ki; dergi orta sayfalarında muhafazakarlığı ve Osmanlı zamanını korumakta ve resmetmektedir.

Sinema

Derginin sinema haberleri Tuncan Okan tarafından yapılmıştır. On birinci sayıda Hollywood'un sinema yıldızları ikiz kardeşler Pier Angeli ve Marisa Pavan'ın mutlu birer evlilik yaptıklarının haberini görmekteyiz. Bu sayıdaki bir diğer sinema haberi ise; Anita Ekberg ve Anthony Steel'in evlendikleri fakat iş yüzünden balayına vakit bulamama

haberidir. On ikinci sayıda; Marilyn Monroe'nin bir buçuk yıl aradan sonra tekrar stüdyolara dönüşünden, Elizabeth Taylor'un iki çocuktan sonra boşanma kararı almasından, Sophia Loren'in sadece İtalya'da değil Hollywood'da da önem kazanmasından, Kim Novak'ın Cannes Film Festivalinde favori olmasından, Martine Carol'un 86 günlük dünya seyahatine çıkmasından bahsedilmiştir. Bu isimler 1956 yılında çok konuşulmuşlardır. On üçüncü sayıya gelindiğinde; Brigitte Bardot ile karşılaşılmaktadır. Paris doğumlu olan sinema yıldızının "Hayat" dergisine göre her dilde kendisine yer bulan 'pariziyen' sıfatını bu kadın için kullanmak çok doğrudur. Bu şekilde Paris'li olmak ve Parisli kadınlara özgü olan bazı özellikleri taşımak ve salon kadını olmak gibi özellikler yüceltilmiştir. Film yıldızının aynı zamanda o zamanın gençliğine de ufuk açtığı vurgulanmaktadır. On dördüncü sayıya bakıldığında; Yabancı ülkelerden gelen cazip teklifler karşısında italyan sinema yıldızlarının Roma'ya veda edeceği haberi yapılmıştır. Buna ek olarak; Gianna Maria Canale adlı aktristin kalitesiz filmlerde rol almasından dolayı zamanla unutulabilme ihtimalinden, Gina Lollobrigida'nın 1957 yılı içerisinde Hollywood'dan cazip teklifler beklemesinden, Eleanora Rossi Drago'nun sinemayı terkedeceği rivayetlerine rağmen halen rol almasından bahsedilmektedir. On beşinci sayıda; İngiliz Filimciliğine dair haber yapılmıştır. Belinda Lee'nin dram filmlerde oynamaya başlaması, Diana Dors'un İngiltere'de "güzel kadın" kavramını başlatması, Maureen Swanson'ın İngiliz perdesinde çok nadir rastlanan esmerlerden biri olmasının haberleri yapılmıştır. Bunlar dışında magazin haberleri de söz konusudur. Aynı zamanda halen Türk sinemasına dair hiç bir bilgi verilmemesi ve sadece Hollywood, Avrupa ve İngiliz sinemacılığına dikkat çekilmesi gözden kaçmamaktadır. On altıncı sayının sinema haberleri sayfasında Anita Ekberg ile karşılaşılmaktadır. Ekberg'in evlilikten sonra uslandığı ve vücudunun çok güzel olmasının aynı zamanda göğüs ölçüsünün haberi yapılmıştır. Aynı zamanda Anita'nın ağzından Anthony ile nasıl tanıştığı ve nasıl aşk yaşadığı yazılmaktadır. Dergi aslında bir aile dergisi olarak çıkmış olsa da, derginin kadın hedef kitleye olan yaklaşımı farklıdır. Dergi de çok fazla kadın erkek ilişkisinden söz edilmekte ve Hollywood yıldızlarının yaşam tarzlarından haber yapılmaktadır. Buna ek olarak; "seks simgesi" olarak kabul edilmiş olan Anita Ekberg'in göğüs ölçüleri haber yapılarak Türkiye'de belli standartlarda kadın figürü yaratılmaya çalışılmıştır. Bunun dışında Rita Hayworth'un filmlerde Küba dansları yaptığının ırkından dolayı bu yeteneğe sahip olduğunun ve dans ederken çok kıvrak ve cazibeli olduğunda haberi yapılmıştır. On yedinci sayının sinema sayfalarında, 17 yaşındaki Fransız yıldızı Isabelle Corey'in

“Kızlar ve Erkekler” adlı son filminde Alman artistlerle birlikte oynadığı haberi ve “Japon Filimciliğinin zarafet elçisi” Machiko Kyo’nun haberi yapılmıştır. On sekizinci sayıda ünlü aktör James Dean’dan bahsedilmektedir. James Dean’in hayatını nasıl kaybettiğinden, ilk aşkı ve otomobil yarışı sevdasından bahsedilmiştir. On dokuzuncu sayıda Elizabeth Taylor’un aşk hayatından, boşandıktan sonraki sevgilisi ve eski eşinin yeni aşk hayatından bahsedilmiştir. İlk defa bu sayıda Türk sinemasından haber verilmektedir. Bu haber; Halil Kamil Film Şirketi’nin “Fırtına Geçti” adlı filmin baş rol oyuncularının; Mualla Kaynak, Kani Kıpçak, Şaziye Moral, Nezihe Becerikli ve Muhip Arcıman oynamaktadır. Filmin konusu melodramdır ve annesinin kötülüklerine karşı kurban giderek kötü yollara sapan genç bir kızın hikayesi anlatılmaktadır. Yirminci sayının sinema haberlerine gelindiğinde; sinema yıldızlarının kazanç rekorlarını ve vergi vermelerinin haberi yapılmıştır. O an için rekor Sophia Loren ve John Wayne’e aittir. Gina Lollobrigida film başına 600.000 ile 900.000 lira arasında ücret aldığı hesaplanmıştır. Fransız sinema yıldızı Martine Carol film başına 220.000 lira almaktadır. Audrey Hepburn 1956 yılında oynadığı “Tuhaf Çehre” filmindeki rolü için 1.100.000 lira civarında ücret almıştır. Daha önceki “Harb ve Sulh” filmi için de 900.000 lira almıştır. Martin-Lewis komedyenlerin her birinin senelik kazancı 6.000.000 lira ile 7.500.000 lira arasında değişmektedir. John Wayne beyaz perdenin en pahalı aktörlerinden birisi olup Fox şirketiyle üç film için anlaşma imzalayarak 6.000.000 lira almıştır. Rock Hudson film başına 1.200.000 lira, Brigitte Bardot çevireceği son film için 240.000 lira, Marilyn Monroe senede 2.500.000 lira, Diana Dors 300.000 lira ve Sophia Loren film başına 2.000.000 lira almaktadır.

Moda

Derginin on birincisi sayısından yirminci sayısına kadar olan moda sayfalarını incelediğimizde; on birinci sayı haziran ayında çıktığından yaz sezonu için mayo modellerini görmekteyiz. Bu sayıda Suavi Sonar’ın yazdığı moda yazısının “Avrupa’da bile Bikini Giyilmiyor” başlığına sahip olduğunu görüyoruz. Bu demek oluyor ki dergi bazı yazıların yanı sıra hala muhafazakar yapısını korumaya çalışmaktadır. On ikinci sayıda hazır giyim olan konfeksiyon konu edilmiştir ve bu durumun moda evlerini kötü anlamda etkileyeceği düşünülmüştür. Bunun dışında, Berlin, Roma ve Paris’ten bazı modeller tanıtılmıştır. Hayat Dergisi ile Avrupa ve Amerika’daki moda anlayışı Türkiye’de de yayılmaya çalışılmıştır. Alışlagelmiş muhafazakar taraf korunmaya çalışılırken, batının giyim tarzı da hedef kitle için sunulmaktadır. Moda algısı sadece günlük giyimde

kalmayıp; salon ve plaj alanında da kendisini göstermektedir. Dergide çok net bir biçimde karşımıza çıkan modanın başkenti Paris'ten ve modaevlerinden gelen örneklerden de hiç bir zaman vazgeçilememiştir. Bunun yanı sıra; dergi ilk sayısından itibaren incelendiğinde; başlarda Avrupa'da bile bikiinin tercih edilmediği söylenirken (Türkiye'de "ayıp" karşılanıyor olabilir) ilerleyen sayılarda değişik bikini modellerine rastlanmaktadır. Örnek vermek gerekirse; derginin iki farklı sayısındaki moda sayfalarına baktığımızda; birisinde mayolar ön plana çıkarılırken diğerinde bikiiniler de bulunmaktadır. Aynı zamanda; dergi hiç bir zaman hedef kitleye bir yaptırımda bulunmamaktadır. Dergi de yaratılmak istenen Türkiye sadece Hollywood yıldızlarının hayatları gösterilerek özendirilmek istenmiş ve yorumlanmıştır.

(Şekil:4 Hayat Dergisi No.11:28 – Hayat Dergisi No.33:28)

On üçüncü sayıda; mantolar konu edilmiştir. Moda olarak 1914 yılına geri dönüştürülmektedir. Paris ve Roma'daki bazı moda evlerinin modelleri örnek olarak verilmiştir. On dördüncü sayıda genç kızlar için moda sayfası yaratılmıştır. Roma'dan örnekler ile resmedilmiştir. Genç kızların sade, abartıya kaçmadan çok fantazi olmadan nasıl giyinebileceklerine dair bilgiler verilmiştir. On beşinci sayıda "Manguin" adlı Parisli modacı ve moda evinden bahsedilip onun tasarımları örnek verilmiştir. Bu sayfalarda tayyörleri, öğleden sonra elbisesini, gece elbisesini ve manto modellerini görmek mümkündür. Derginin bu sayfalarında kullandığı bu başlıklar aynı zamanda "Hayat Dergisi" aracılığı ile topluma hangi elbisenin ne zaman ve nerede giyileceği konusunda da bilgiler verdiğini görmekteyiz. On altıncı sayıya gelindiğinde; yine bir kadın modası olan

ve kadınların ihtiyacı olan korseler gösterilmiştir. Eskiden vücuda sertlik vermesi için kullanılan korselerin yerini daha yumuşak kumaşlı ve çiçek desenli ince korselere bıraktığını görmekteyiz. On yedinci sayıda modanın Londra modellerini görmekteyiz. Örnek olarak verilen resimlerin altında “öğleden sonra elbisesi, manto, saten gece elbisesi, kokteyl elbisesi , tafta gece elbisesi ve balo elbisesi gibi bu elbiselerin aslında nerelerde giyilebileceği de gizli bir şekilde bilgi olarak verilmektedir. Aynı zamanda hangi elbisenin hangi kumaştan dikildiğinde yazılmıştır. Bu sayede bu moda evlerine ulaşamayan okurlar için o kumaşları kendileri alıp kendi mahalle terzilerine diktirmeleri ya da dikiş bilen okurların kendileri dikmeleride mümkün kılınmıştır. On sekizinci sayıda ilk defa Türk modasından bahsedilmektedir ve Türk modası başlığı atılmıştır. Bu sayıda ki moda fotoğrafları Ara Güler tarafından çekilmiştir. “Amerika’da Birleşmiş Milletler himayesinde açılacak bir moda sergisine iştirakimiz dolayısıyla teşhir edilen olgunlaşma Enstitüsü modellerinin, mecmuamız için hususi olarak çekilen fotoğrafları” yazısı ile okura bilgi verilmektedir. Bu sayfalardaki resimlerin altına küçük bilgiler düşülmüştür. Örneğin, bir resmin altına “Milli Kıyafetler” yazılmış ve “modern Türk modasına ilham veren...” diye devam eden yazının resmine bakıldığında şalvardan tasarlanmış bir milli kıyafet görülmektedir. Bunun dışında kokteyl elbisesi tasarlanmış olup altına bu elbisenin kokteyl elbisesi olup “gardenparti ve akşam yemeklerinde” giyilmesinin mümkün olacağı yazılarak, okur bilgilendirilmeye çalışılmıştır. Olgunlaşma Enstitüsü tarafından tasarlanan akşam elbisesi ise düz siyah kadifeden dikilmiş olup üzerindeki ceketin saray kaftanlarından esinlendiği yazılmıştır. Amerika’ya gönderilen elbise modeli ise , milli kıyafetin modernleştirilmesi ile meydana getirilmiş şalvar biçimi bir gece elbisesidir. On dokuzuncu sayıda Christian Dior modelleri basılmıştır. Uzun ve kısa tuvaletler, manto ve kokteyl elbiseleri gösterilmiş ve resimlerin altına modellerin ne renk, hangi model, hangi kumaş ve nerelerde giyilebileceği yazılmıştır. Yirminci sayıya gelindiğinde; Paris’in ünlü moda evi Maggy Rouff’un İstanbul’da olduğunu görmekteyiz. Memeleketimizde gösterilen bu modeller “Hayat Dergisi” için Ara Güler tarafından hususi olarak çekilmiştir. Bu moda evinin bazı modelleri Türkiye’de İzmir, Ankara ve istanbul’da defile ile teşhir edilmişti fakat hiç bir model satılık olmadığı için izleyici bayanlar bu elbiseleri satın alamadılar.

Sanat

Derginin on birinci sayfasından yirminci sayfasına kadar sanat sayfalarına baktığımızda; on birinci sayıda, Yapı ve Kredi Bankası'nın bir kültür hizmeti olarak kurduğu "Türk Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisi"nin düzenlediği halk oyunları bayramları büyük ilgi görmekte ve 1957 yılında on gün açık hava tiyatrosunda Türkiye'nin her yerinden gelecek gruplar ile gösterilerin yapıldığı yazılmıştır. On ikinci sayıda; Amerikan balesini görmekteyiz. "Ballet Theatre" balerinlerinin İstanbul ve Ankara gösterilerinin sonrasında Ayasofya ve Üçüncü Ahmet çeşmesinin önündeki fotoğraflarını ise Ara Güler çekmiştir. On üçüncü sayıda; Kübizm'in öncüsü olan yetmiş beş yaşındaki Picasso ve onun eserlerinden bahsedilmiştir. On dördüncü sayıda "Meşhur Tabloların Hikayeleri" adlı bir bölüm başlamıştır ve ilk olarak 'Kadınlardan Nefret Eden Ressam' Degas konu edilmiş ve 1886 yılında yaptığı "Leğende Yıkanan Kadın" resmi paylaşılmıştır. Bu resmin Amerika'nın Farmington şehri müzesinde olduğu bilgiside verilmiştir. Dergi geniş bir hedef kitleye sahip olsa da ve sadece kadınlara yönelik çıkan bir dergi olamasa da kadın okura olan yatkınlığı çok nettir. Derginin sanat sayfalarında bile "Kadınlardan Nefret Eden Ressam" olarak nitelendirilen Degas'ın resmi bile bir kadın üzerine olup Hayat Dergisi'nde o resim sunulmaktadır. On beşinci sayıda; ilk olarak Ankara Opera Sanatkarlarından soprano Leyla Gencer'in Scala'da olması haberi yapılmıştır. Meşhur tabloların hikayelerine gelindiğinde; Holbein'den bahsedilmiştir. Bu sayfada Holbein'in 1539 senesinde çizdiği Leydi Anne'nin portresi bulunmaktadır. On altıncı sayıya gelindiğinde; meşhur tabloların hikayeleri bölümünde; Goya'yı görmekteyiz. 'Düşes ile ressamın aşk macerası' başlıklı bu bölümdeki resim Düşes'e ait olup New York'ta "İspanya Cemiyeti Galerisi"nde asılıdır. On yedinci sayıda "Meşhur Tabloların Hikayeleri" bölümünde Fra Filippo Lippi konu edilmiş ve "Sevgilisi rahibeyi Hazreti Meryem olarak resmeden papaz" başlığı ile tablonun hikayesi yazılmış ve eserin resmi paylaşılmıştır. Eserde Meryem, İsa ve iki melek vardır. Tablo, Floransa şehrinin Uffizi Resim Galerisinde asılıdır. On sekizinci sayıda; Hamdi Bey vardır. Kendisi tablolarına modellik eden ressamdır. Bu sayfalarda hem Osman Hamdi Bey'in 1882 yılında çizdiği kendi portresi ve "Silah Taciri" tabloları görülmektedir. On dokuzuncu sayıda; "Bir tablo için herşeye katlanan ressam" Toulouse Lautrec vardır. 1864-1901 yılları arasında yapmış olduğu eseri "Oturan Adam" bu sayfalarda gösterilmiştir. Tablo Laouvre Müzesindedir. Yirminci sayıda ise; meşhur tabloların hikayelerinde; "Modelini görmiyen adam" İbrahim Çallı konu edilmiştir. Bu sayfalarda onun paylaşılan eseri ise "Nü"dür.

Kişilik Testleri

Dergide on ikinci sayıdan itibaren yani derginin tekrar çıkmaya başlamasıyla birlikte kişisel testler başlamaktadır. On ikinci sayıdaki test sorusu “İtimada şayan bir insan mısınız?”dır ve on soru vardır; bunları cevaplayarak sorunun cevabını okur alabilmektedir. On üçüncü sayının sorusu ise; “Kararsız mısınız?”, on dördüncü sayının; “Can sıkıcı bir insan mısınız?, on beşinci sayının sorusu; “Teşebbüs Sahibi misiniz?”, on altıncı sayının ki, “Açık fikirli misiniz?”, on yedinci sayının “Cazip bir şahsiyetiniz var mı?, on sekizinci “Dostlarınız sizi seviyor mu?”, on dokuzuncu sayıda test bulunmamaktadır ve yirminci sayının test sorusu ise; “Rüyalarınız hakikat olacak mı?” dır. Bu sorular ile “Hayat Dergisi” bireylerin yani okurlarının kendi karakterlerini analiz yapmalarını sağlamaktadır. Bu tarz kişilik soruları ile toplum hem kendi karakterini ortaya çıkarmakta ve kendisini tanımakta hem de daha fazla bilinçlenmektedir. Kanımca; kişilik testlerinde sorulan sorulara dikkat edildiğinde; toplumun modernleşmesine ve batılılaşmasına yönelik sorular olduğu dikkat çekmektedir. “Açık fikirli misiniz?” derken sorulan sorular eşliğinde bu soruya açık fikirli çıkmayan bir birey bile açık fikirli olabilmek adına bir girişimde bulunabilir. Direk olmasa bile insanları yönlendiren bir tarza sahiptir Hayat Dergisi. Ya da “Dostlarınız Sizi Seviyor mu ?” sorusuna verilen cevaplar ile bireyin sevilen bir karakter olabilmesi için kendisinde bulunması gereken özelliklere dikkat çekildiği görülmektedir.

Sağlık

Derginin sağlık bölümüne geldiğimizde bu bölümün Dr. Recep Doksat tarafından yazıldığı görülmektedir. On birinci sayıda henüz böyle bir bölüm oluşmamışken on ikinci sayıya geldiğimizde; “Kadınların kırkıdan sonra geçirdiği sarsıntılar” başlıklı sağlık köşesini görmekteyiz. On üçüncü sayıya gelindiğinde; ‘Hayat Doktoru’ “Diş etlerinin kanaması” başlıklı sağlık yazısını paylaşmaktadır. On dördüncü sayıda “Dilimizin söyledikleri” adlı sağlık yazısını görmekteyiz. On beşinci sayıda “Çocuğunuzun başarısı sizin elinizdedir.” Yazısı ile anne ve babaların sadece teşvik ederek bile çocuklarını psikolojik olarak derslerinde başarılı olmalarını sağlayabileceğini yazmaktadır. On altıncı sayıda; “İştah ve iştahsızlık” üzerine bir sağlık yazısı yazılmıştır. On yedinci sayıda “Şiddetli soğuğa karşı” başlıklı bir sağlık yazısı yazılmıştır. On sekizinci sayıda “Yaşlılığında dertleri vardır” başlıklı sağlık yazısını görmekteyiz. On dokuzuncu sayıda; “Baş ağrıları” yirminci sayıda ise; “Aspirin” konu edilmiş ve sağlık, hastalık ve ilaçların faydaları ile ilgili yazı yazılmıştır. Dönemin radyolarından sonra dergiler ile de topluma

bilgi verilmeye çalışıldığı görülmektedir. Özellikle sağlık söz konusu olduğunda; bir doktor eşliğinde yazılan bu tarz yazılar hem hedef kitleye güven vermekte hem de kendi sağlıkları hakkında bilgilenmelerini sağlamaktadır. Bu tarz yazılar eşliğinde; toplum kendilerinde hastaık olup olmadığını anlayabilir, erken teşhis için bir doktora başvurabilir ve sağlık açısından hem kendisine hem de çevresine yardımcı olabilir.

Pul ve Tarih (Hobi)

Dergideki bir diğer bölüm ise hobidir. Bu dergide hobi olarak “Pul ve Tarih” bölümünü ele alabiliriz. On dördüncü sayıdan itibaren başlayan “Pul ve Tarih” bölümüne baktığımızda on dördüncü sayıda; “Tesalya Hatırası” başlıklı bir pul resmi basılmıştır. Bu pul 1896-1898 yıllarında Yunan Harbi zamanında Ethem Paşa’ya Gazi ünvanı verilirken, posta idaresinin beş puldan oluşan bir hatıra serisi olarak çıkardığı sekiz köşeli puldur. Pulun alt kısmında “Biladı Meftuhadam Tesalya Kıtasına aittir.” İbaresini bulunmaktadır. On beşinci sayının “Pul ve Tarih” bölümüne bakıldığında; “Meşrutiyet’in İlanı Hatırası” başlığı altında bir pul görmekteyiz. Bu pul; II. Sultan Abdülhamit 23 Temmuz 1908 de ikinci meşrutiyeti ilana mecbur oldu. Bu nedenle hükümet beş kıymette bir hatıra pulu serisi satışa çıkardı. Pulların baş tarafında “Hatıra-i Meşrutiyet” yazısı bulunmaktadır. On altıncı sayıda ise; “Levant Serileri” başlığı altında Avusturya, İngiliz ve Fransız olmak üzere üç tane pul bulunmaktadır. Kapitülasyonlar döneminde hemen hemen bütün Avrupa devletlerinin İstanbul’da büroları vardı ve kendi pulları vardı ve bu pullara “Levant Serileri” denirdi. On yedinci sayıda; bazı önemli pul serileri verilmiştir. Bunlar; “Amirote” denilen 1862/1863 yılları arasında ecnebi vapur kumpanyalarının sahil şehirlerimiz için kullandığı pullar, 1868 yılında bir İngiliz vapur şirketinin Antalya ile İzmir arasında kullandığı “Asie Minor” pulları, 1865’te “Lianos” adında ecnebi bir şirket, hükümetin izni ile şehir içinde kullanılmış olan pul ve 1876-1880 yılları arasında Doğu Rumeli’de kullanılmak üzere hazırlanan pullardır. On sekizinci sayıda; “Farabi Hatıra Serisi” bulunmaktadır. “Türk filozofu” Farabi’nin bininci ölüm yılı için PTT 11 Aralık 1950’de 125 bin adetlik bir hatıra serisi olarak çıkan pullardır. On dokuzuncu sayıda; “ Normal Pullar” başlığını görmekteyiz. Bu pulların 1917-1918 yıllarında Viyana’da bastırılan pullardan birinin üstünde Ortaköy Camii, diğerinin üstünde Fatih Kaymakamlığı önündeki Tayyare şehitleri abidesi vardır. Yirminci sayıdaki pul ise; “Mehmet Akif Hatıra Pulu”dur. Mehmet Akif Ersoy’un yirminci ölüm yıldönümü nedeniyle PTT’nin hatıra olarak çıkardığı puldur. Buradan da anlaşılacağı üzere pullar tarihimizin birer parçası olarak ve

birer anı göstergesi olarak hayatımıza kendilerine yer bulmuşlardır. Bu bölümde kendisini çok fazla gösteren tarih bölümü; Derginin tıpkı günümüzdeki gibi hala Osmanlı ile övündüğünü göstermektedir.

Okuyucu Mektupları (İnteraktif Geribildirim)

Dergide on altıncı sayıdan itibaren interaktif geribildirim olarak adlandırdığım “Okuyucu Mektupları” bölümüne baktığımda öncelikle “interaktif geribildirim” kavramını açıklarsam, dergiye okuyucu tarafından iyi ve kötü yapılan geri dönüş olarak kabul edilebilir. On dördüncü sayıda, “Hayat Mecmuası” okurların talebi üzerine “okuyucu mektupları” adında dergide bir sütuna yer vereceklerini bildirmiş ve bu sütunda okurlardan gelen sağlık veya herhangi bir konuda öğrenmek istedikleri soruları ve cevaplarını yazacaktır. Bu bölümü on dördüncü sayıda okurlarına bildirmiştir. On altıncı sayıda, okurlardan gelen iki mektup yayınlanmıştır. Mektuplar ilk olarak İstanbul ve İzmir’den gelmektedir. Mektuplardan birinde “Hayat Dergisi”nde daha fazla erkek aktör resmi özellikle Tony Curtis’i görmek istediklerini yazan “beş bayan arkadaşın” mektubunu görmekteyiz. Diğer mektup ise dergi hakkında genel bilgilere sahip olmak üzere yazılmış bir mektuptur. On yedinci sayıda; bir erkek okurun dergide erkek modasında yer verilmesini istediğini görüyoruz fakat buna dergi tarafından çok olumlu sayılmayan bir cevap gelmektedir. Erkek modasının kadın modası gibi değişken olmadığı için bu sayfalarda eğer ki modada değişiklik olursa erkek moda sayfası yapılabileceği yazılmıştır. Bu sayıda da dergiye mektupların İzmir ve Ankara’dan geldiğini görmekteyiz. On sekizinci sayıda “Hayat Dergisi” yeni bir duruma başlamış ve okurlarının arasında amatör fotoğraf ile uğraşan varsa onlardan gelecek fotoğraflı haber ve röportajları ne kadar çekici olduğuna bağlı olarak ve 10 liradan 100 liraya kadar fotoğraf sahibine telif hakkı da ödeyerek dergide yayımlamaya başlayacağını duyurmaktadır. Derginin o gün 100 kuruş olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda bu mebla çok yüksek olup aynı zamanda okur içinde çok cazip gözükmektedir. Bunun dışında bu sayıya İzmir, Erzurum, Kayseri ve Eskişehir’den mektuplar gelmiştir. Mektuplarda derginin çok güzel olduğuna dair yazıların yanında bir okur dergilerde Türk sanatçılara da yer verilmesinin dergiye olan ilgiyi artacağını yazmış ve olumlu cevap almıştır. On dokuzuncu sayıya gelindiğinde; dergiye yine Ankara, İzmir, Erzurum ve Amasya’dan mektup geldiğini görmekteyiz. Dergi yine okurlarından gelen mektupları cevaplamaktadır. Yirminci sayıda; Konya’dan, Malatya’dan, Kıbrıs’tan ve Sarıyer’den mektuplar gelmiştir. Bu mektuplara cevaplarda,

okurlara kitap tavsiyesinde bulunulmuş, öğrencilere sınavlarıyla ilgili genel bilgilerde bulunulmuştur. Okuyucu mektuplarına bakıldığında dergiye gelen mektupların daha çok büyük şehirlerden ya da şehir merkezlerinden geldiğini görmekteyiz. Buradan da anlaşıldığı üzere derginin daha çok şehirli ve zengin kesime ve kadınlara hitap ettiğini görmekteyiz.

Spor

Dergide spor sayfaları daha yeni oluşturulmaya başlanmış olduğundan on dördüncü sayıda spor haberi yapıp daha sonra spor haberlerine on yedinci sayıdan devam etmeye başlamıştır. On dördüncü sayıdaki spor haberine bakıldığında; Türk futbolunu görmekteyiz. Günümüzde de çokça haberi yapılan Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş'ın haberlerini görmekteyiz. On yedinci sayıda, Galatasaray'ın spor hayatındaki 50. yılı olmasının haberi yapılmıştır. Futbol haberlerinin yanı sıra bu takımların basketbol ve voleybol takımları ile ilgilide haber vardır. On sekizinci sayıda; Dünya Ordulararası Futbol Şampiyonasındaki Türkiye-Amerika karşılaşmasının 10 Şubat'ta Adana'da oynayacağı haberi yapılmıştır. Ordu takımımızın daha önceki maçlarda da galip geldiği haberleride ayrıca eklenmiştir. On dokuzuncu sayıda; sporun dünyadaki durumundan da bahsedilmiştir. İki yabancı futbolcunun çocuklarının birlikte fotoğrafları paylaşılmıştır. Bunun dışında İngiltere futbolunun dünyanın en zevkli ve heyecanlı futbol maçları olduğu haberi yapılmıştır. Bunlar dışında Türk milli futbol takımımızın Polonya, Doğu Almanya ve Mısır ile oynayacağı haberi yapılmıştır. Bunlara ek olarak; o hafta oynayacak Türk futbol karşılaşmalarının haberi de yapılmıştır. Yirminci sayının spor haberlerine bakıldığında; Türk ordu takımının İtalya ile İzmir Alsancak Stadında oynayacağı haberi ile karşılaşacağını görmekteyiz. Bunun dışında; Amerikan televizyonunun yıldızları olan dört çüce güreşçinin haberi yapılmıştır. Amerika'da ün kazanan bu dörtlünün Avrupa ülkelerine turneye çıktığı haberi yapılmaktadır. Genel anlamda şimdiye kadar olan spor haberlerine bakıldığı zaman, dergide daha çok futbol ile ilgili haberleri görmekteyiz. Türkiye'ye dair belki de en çok futbol haberi yapılmıştır.

Karikatür

Derginin karikatür sayfalarına bakıldığında altıncı sayıdan itibaren devam etmekte olan karikatür sayfalarını görmekteyiz. Altıncı sayıdan on birinci sayıya kadar yani dergi kağıt yokluğundan ara veresiye kadar çok sayıda karikatürün üzerinde 1918 doğumlu olan

Fransız karikatürist Andre Harvec'in imzası bulunmaktadır. Buna ek olarak yine Fransız Claude Raynaud'un imzası bulunmaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere dergideki karikatürler çok muhtemel bir bir Fransız dergisinden alınmıştır. A. Harvec'in karikatürleri Fransa'da *France-Soir*, *France Dimanche*, *Ici Paris*, *Le Herisson*, *Marius*, *Die Welt* ve *Le Soir* gibi dergilerde yayımlanmıştır. On ikinci sayıda yenilenerek tekrar yayım hayatına devam etmeye başlayan "Hayat Dergisi"nin karikatür sayfalarındaki karikatürlerin üzerinde "Copy right A.L.I." (*The American Law Institute*) ibaresini görmekteyiz. Bu sayıdan itibaren ayrıca; Nadal, Gin, Gifre, Jorge ve Conti gibi karikatüristlerin isimlerini görmekteyiz. On beşinci sayıda bu isimlere Manuel Vazquez'de eklenmektedir. Kendisi İspanyol bir karikatüristtir. Bunlara ek olarak o zamanlarda Türkiye'de karikatür sanatı çok gelişmediği için Karikatürü'nün amacının yazısız anlatım olmasında bilmedikleri için alıntı yapılan bazı karikatürlerin altına dialog yazılmış ya da ne anlatmak istediği bir cümle ile yazılmıştır. Bu karikatür altlarına yazılan yazıların bir sebebi de yabancı dergilerden alındığı düşünülen karikatürlerin kültür farkı sebebiyle anlaşılamayacağı düşünülmesi olabilir.

Arka Kapak

On birinci sayıdan yirminci sayıya kadar derginin arka kapakları incelendiğinde; on bir, on iki ve on altıncı sayılarda Yapı ve Kredi Bankası'nın verdiği reklamları görmekteyiz. On üçüncü sayıda, Baha Gelenbevi tarafından fotoğraflandırılmış olan Afyonkarahisarlı hat sanatçısı Ahmet Şemseddin'in Nadide bir çeşme aynası olarak derginin adlandırdığı Kelime-i Tevhid yazısını görmekteyiz. On dördüncü sayıda yine Baha Gelenbevi tarafından fotoğraflandırılmış Osmanlı Türklerinin ilk büyük eseri olan Yıldırım Beyazıt Külliyesini görmekteyiz. On beşinci sayıda; Antakya'da bulunan M.S. 2. asrın sonunda Roma villasındaki mozaik'in resmini görmekteyiz. On yedinci sayıda; Ara Güler tarafından İstanbul sokaklarında fotoğraflandırılmış Şosonlu At'ı görmekteyiz. On sekizinci sayıda yine Baha Gelenbevi tarafından fotoğraflandırılmış Topkapı Sarayı Harem Dairesinde bulunun Çeşmeli sofayı görmekteyiz. On dokuzuncu sayıda İzmit'teki "Hayat" okurlarından Cemal Turgay'ın gönderdiği "İzmir Körfezindeki Balıkçılar" başlıklı fotoğrafını görmekteyiz. Yirminci sayıda ise; Haluk Konyalı tarafından fotoğraflandırılan Üsküdar'Daki Osmanlı Sultanlarından II. Sultan Selim'in zevcesi ve III. Murat'ın annesi Nurbanu Sultan tarafından 1583 yılında inşa edilen Valide Camii'yi görmekteyiz. Dergilerin ön ve arka kapakları reklamlar dışında dergilerin tutum ve politikalarını

yansıtmaktadır. Derginin bu sayılar arası arka kapaklarına bakıldığında; Osmanlı'dan bir çok örnek ve muhafazakar bir durum görülmektedir. Dergi içeriğinde her ne kadar batılı olmayı hedeflese de muhafazakar tutumundan da ödün vermemektedir.

3.3 HAYAT DERGİSİ'NİN NO.21 İLE NO.30 ARASI ANALİZİ

Ön Kapak

Yirmi birinci sayıdan otuzuncu sayıya kadar baktığımızda derginin ön kapağını İngiliz sinema yıldızı Key Kendall, İtalyan sinema yıldızı Rossana Podesta, Fransız film yıldızı Leslie Caron, İtalyan sinema yıldızı Marisa Allasto ve Maurizio Arene, Moda Sayfasından bir mankenin fotoğrafı, Hollywood'u genç artistlerinden Natalie, İngiliz sinema yıldızlarında Diana Dors, İngiliz film yıldızı Jackie Lane, Antalya'da yeni gelin (Köy hayatı) ve İngiliz sinema artistlerinden Belinda Lee'yi görmekteyiz. Derginin ön kapaklarında Avrupa ve Amerika film yıldızlarının dışında iki farklı fotoğraf görmekteyiz. Bunlardan bir tanesi moda sayfalarında kullanılan mankenlerden birinin fotoğrafıdır. Dergide bu sayının moda sayfaları için hazırlanan fotoğrafları "*mecmuamız için hazırlanan bir bahar kreasyonu*" adı altında basıldığı için ve "Hayat Dergisi"ne özel çekildiği iddia edildiği için olsa gerek ön kapakta bir modelin fotoğrafı paylaşılmıştır. Diğer fotoğrafta ise Antalya'dan yeni bir gelinin fotoğrafı paylaşılmıştır. Bu gelin köylü bir gelindir. Dergide bundan sonra kapak resimlerinde köy hayatından da fotoğraflar olacağı bilgisi eklenmiştir. Bugüne kadar genel olarak Avrupa ve Amerika'dan sinema yıldızlarının fotoğrafları paylaşılıp bir kadın modeli yaratılmaya çalışılırken, birden köy hayatından bir geleneksel kıyafet içinde köy gelininin fotoğrafının paylaşılması çok çarpıcı olmuştur.

Reklam

Yirmi birinci sayıdan itibaren reklamları incelemeye başladığımızda; genel olarak ikinci sayfa reklamların (tam sayfa) Yapı ve Kredi Bankasına ait olduğunu görmekteyiz. Bu durum aslında derginin ilk sayısından itibaren devam etmekte olan bir durumdur. Derginin, Yapı ve Kredi Bankası ile yakından alakalı olduğunu anlamak bu bakıma çok zor olmamış ve bu durumu incelediğimizde; aynı zamanda "Hayat Dergisi"nin Doğan Kardeş yayımları tarafından basıldığını görünce, dergiye Yapı ve Kredi Bankasının kurucusu Kazım Taşkent'in de desteği olduğu anlaşılmaktadır. Bunun dışında dergideki reklamlara bakıldığında; Türk markaların yanı sıra; yabancı markalarda dergiye reklam

vermeye devam etmektedir. Bu yabancı markalar; Havilland krem, Gibbs Traş Sabunu²¹, Squibb İlaçları ve Lux Sabunları gibi markalardır. Reklamlar aracılığı ile hedef kitlede bir rıza oluşturma durumunda söz konusudur. Örnek vermek gerekirse; “Lux Sabunları”nın reklamları bu dergi de yine Hollywood yıldızları ya da Avrupalı yıldızlar aracılığı ile yapılmaktadır. Altta yatan gizli mesajın “Eğer bu sabunu kullanırsanız sizde bu yıldızlar gibi güzel ve çekici olursunuz” dur. Dergiden bu reklamın görseline baktığımızda; rızanın nasıl oluşturulmaya çalışıldığını görmekteyiz. Reklamda geçen;

(Şekil:5 - Hayat Dergisi, No.12:27)

“2120 sinema yıldızının tercih ettiği güzellik sabunu” deyiimiyle; kadınlar üzerinde bu sabunun güzel yaptığına dair bir algı oluşturularak rıza oluşturulmaya başlanmıştır. Reklamın görselinde dönemin beğenilen ünlü İtalyan sinema yıldızlarından Sophia Loren’in olması da kadınlar için ayrı bir önem kazanmaktadır.

²¹Meltem ERSOY, tarafından kaleme alan haberde Evyap’ın, Unilever’in tıraş kremi ve köpüğü markası Gibbs'i satın alarak rekabetin giderek arttığı, bakım pazarındaki konumunu güçlendirdiği ifade edilmektedir. Uzun yıllar Unilever şirketi çatısı altında Türk tüketicilerle buluşan tıraş kremi ve köpüğü markası Gibbs, Türkiye pazarına Evyap'la geri döndüğü aktarılan haberde kişisel bakım, sabun ve hijyenik ürünler sektöründe faaliyet gösteren ve 200 milyon doların üzerinde ciroya sahip olan Evyap’ın, uluslararası erkek bakım markası Gibbs'i, dünyanın en büyük dayanıklı tüketim malları üreticilerinden olan Unilever şirketinden satın almasıyla Evyap’ın, rekabetin giderek büyüdüğü erkek bakım pazarındaki konumunu daha da güçlendireceği tahmin edilmektedir. Duru, Arko, Evy Baby, Evy Lady, Fax, Sanino ve Savoy gibi markalara sahip olan 2500 çalışanıyla, en büyük 100sanayi şirketi içinde yer alan Evyap, Polonya'dan Ukrayna'ya, Rusya'dan Cezayir'e kadar 100'ü aşkın ülkeye ihracat yapmakta; Türkiye'nin sabun ihracatının da yüzde 70'ini tek başına gerçekleştirmektedir. Şirketin, yıllık 300 bin ton sabun, 50 bin ton kozmetik, 665 milyon adet hijyenik ürün ve 20 bin ton gliserin üretim kapasitesi bulunmaktadır. Öte yandan haberde Gibbs'in, bazı ülkelerde Unilever markası olarak üretilip satılmaya devam edeceği bilgisi de yer almaktadır. <http://arsiv.sabah.com.tr/2005/09/23/eko118.html>, erişim tarihi 06,08,2015

Bunlara ek olarak; yirmi dördüncü sayıdan itibaren “Gül-ok Konfeksiyon”un reklamını görmekteyiz. Bu firma Türkiye’nin ilk konfeksiyon fabrikasıdır. Satış merkezi İstanbul olan bu firma artık hazır giyimde bir öncü olmuştur. Bu firmadan önce sadece “Gözen Gömlekleri” adında bir firma vardı fakat firma sadece hazır gömlek satmakta olan bir firmaydı. Yirmi beşinci sayıdan itibaren İngilizce kursları reklamları verilmeye başlanmıştır. Bu demek olmalıdır ki; artık ülkemizde başka yabancı diller bilmek özellikle uluslararası bir dil kabul edilen “İngilizce”yi bilmek bir üstünlüktür. Bunun dışında artık Fransızca yerine daha da batı olan Amerika’nın dili üstünlük görmektedir.

Haberler

Yirmi birinci sayıdan otuzuncu sayıya kadar olan haberleri incelediğimde; yirmi birinci sayıda on iki tane haber bulunmaktadır. Bu haberlerden üç tanesi Türk haberdir. Bu haberlerden ilki, İstanbul Fenerbahçe’de yapılacak ve modern bir mimariye sahip olacak otelin maketinin resmidir. İkinci haber ise Kabataş Vapur İskelesi önünde “Hayat” muhabirlerini taşıyan bohçacı kadınlardır. Bu sayıdaki üçüncü haber ise; geçen sayılarda haberi yapılan batan “İzmir” gemisinin dalgıç Kemal Berkman tarafından çekilen su altı fotoğrafı ve karşılaştığı cesetin fotoğrafıdır. Yirmi ikinci sayıya gelindiğinde; on bir tane haber görülmektedir. Bu haberlerden bir tanesi Türk haberdir. Bu haberde; Avrupa’da bir numaralı spor olan biniciliğin memleketimizde de gelişmiş olmasından ve Sipahi Ocağı’nın yanı sıra özel binicilik kurslarının da acemi biniciler için teşvik göstermesinin haberi yapılmıştır. Yirmi üçüncü sayıda on iki tane haber bulunmakta ve bu haberlerin beş tanesi Türk haber olarak görülmektedir. Bu haberlerden ilkinde, İstanbul temizlik işleri’nin dört ayrı mıntıkaya ayrılmış olması ve 1956 yılı çöplerinin arıtma için 63.111 liraya satılmış olmasının haberi yapılmıştır. İkinci haberde; Kadıköy Kız Lisesi’nin açılış töreninde Türk Bayrağı’nın devir teslim töreninin bayrağı öperek yapılmasının haberi yapılmıştır. Üçüncü haberde; İstanbul Valisi Gökay’ı Floransa konferansında konferans başkanı ile görmekteyiz. Dördüncü haberde; İstanbul’da Rock’n Roll çalarak şöhret olan İsmet Sıral Orkestrasını görmekteyiz. Beşinci haberde ise; batan “İzmir” gemisinin ilk ve son fotoğraflarını görmekteyiz. Yirmi dördüncü sayıya geçildiğinde; on beş tane haberin yedi tanesinin Türk içerikli haber olduğunu görmekteyiz. Bu haberler sırasıyla; kız liselerinde ilk yardım derslerinin verilmeye başlaması, İzmir’de 400’den fazla öğrenci olan sekiz bale okulu’nun olması ve İzmir’in baleye önem vermesi, İstanbul’da kar kış demeden üç arkadaşın her hafta denize girmesi ve böylelikle nezle olmaması, yerli taksimetrenin

yapılması, İstimlak yüzünden evi yıkılacak olan bir adamın evinin yıkılacağını öğrendiğinde evi yıkarak tahtalarını 8 kuruşa satması, İtalyan Cumhurbaşkanı Giovanni Granchi'nin Türkiye'ye gelmesi ve ilk Meclis-i Mebusan'ın açılışı'nın haberleri yapılmıştır. Yirmi beşinci sayıda on haberin beş tanesi Türk haberdir. Bu haberler; Ankara'da temsil edilen Van Gogh Müzesi, Ankara'da Türk-Amerikan Kadınlar Derneği haberi, Vefa Lisesi Kızılay Gençlik Kolu Öğrencilerinin faydalı olacaklarına dair içtikleri and, Başvekil Menderes'in Forrestal uçak taşıt gemisi ile çıktığı 24 saatlik yolculuk, Dolmabahçe stadyumunun önündeki atlı polisler ve İstanbul'daki Amerikan uçak gemisinin Ara Güler'in fotoğrafları eşliğindeki haberini görmekteyiz. Yirmi altıncı sayıya geçildiğinde; on iki haberin beş haberi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; araba vapuru ile Kabataş'a geçirilen büyük baş hayvanın, Sirkeci-Florya sahil yolu çalışmaları, İstanbul'daki Karaca Tiyatrosundaki "Bir Yastıkta" piyesi, geleneksel basın balosu ve Kumkapı balıkçılar mahallesinde yeni modern kayıkhanelerin yapılacağı haberleridir. Yirmi yedinci sayıda yedi haberin üç tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Ankara'daki Amerika'luların tertip ettikleri parti, Manisa mesir macunu şenliği ve gelecekteki İzmir'in yeni yüzünün haberi yapılmıştır. Yirmi sekizinci sayıya bakıldığında; on dört haberin dört tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Balıkesir Memleket Hastanesi'nin örnek müessese olmasının, Taksim'de keman çalan bir çingenenin olmasının, Balerin Nadia Nerina'nın Ankara'da Ankara Üniversitesi'nde olması ve Türkiye'de 11. Çimento fabrikasının kurulmasının haberleri yapılmıştır. Yirmi dokuzuncu sayıdaki haberlere bakıldığında; on altı haberin iki tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberlerden biri Kağıthane'deki III. Sultan Ahmet ve 1722 yılında Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa tarafından yapılan Saadabat Camii'nin Türkiye Anıtlar Birliği Derneği'nin İstanbul şubesi tarafından tamir edilmesi haberi diğeri ise; I. Büyük Millet Meclisi'nin 37. Yıldönümünü kutlaması haberi. Bu haberde Mustafa Kemal'in söylediği sözlerin ne kadar doğru olduğu söylenmektedir. Otuzuncu sayıdaki haberlere gelindiğinde; bu sayıda on dört tane haber bulunmakta ve sadece üç tanesi Türk içerikli haber olarak görülmektedir. Bu haberler; Ankara Operasında Milli Oyunlar Festivaline Reiscumhur Celal Bayar'ın katılması, 23 Nisan'ın büyük coşku ile kutlanması ve Atatürk'ü bir kez daha milli duygular ile miniklerin anması ve Fethiye'de gece 04.20'de olan depremin haberi yapılmıştır.

Sohbet Köşesi

Yirmi birinci sayıdan otuzuncu sayıya kadar sohbet köşelerine baktığımızda; yirmi birinci sayıda Şevket Rado'nun yazısının başlığı Daha “İyi Yaşamak İçin”dir; yazı insanların son zamanlarda neden daha fazla para kazanma amacı içinde olduğunu anlatmaya dair bir yazıdır. Yirmi ikinci sayının sohbet köşesinde; “Gönüller Zengin Olsun” başlıklı bir yazı yazmıştır. Bu yazı yirmi birinci sayıdaki zengin olmayı içeren yazıya cevap niteliğinde yazılmış gir yazıdır ve önce gönül zenginliğinin olması gerektiğini öteki zenginliğin her halükarda olacağını telkin edilmektedir. Bu yazıda ayrıca Amerika'nın zengin bir memleket olduğu ama yine de orada da yaşamından şikayet eden bireylerin olduğu bilgisi verilmiştir. Yirmi üçüncü sayıda “Eski Tiplerden Yenilere” başlıklı bir köşe yazısı yazılmıştır. Bu yazıda Anadolu'daki çiftlik ağalarının eğitime yönelik tutumlarındaki değişim el el alınmaktadır. Oğullarını zenginliklerine güvenerek okutmayan ağaların 1950li yılların sonunda oğullarını okutmaya başlamaları hatta çocukların İstanbul olmazsa Amerika veya İngiltere'ye yollandıkları ve görüşlerine de “*Amerikalı farmer*” yani Amerikalı çiftçi imajı verdikleri yorumu yapılmaktadır. Yazı Amerikan etkisi ülkenin her köşesine nüfuz ettiğinin dolaylı bir ifadesi sayılabilir.

Yirmi dördüncü sayıda; “Ebe Hanımın Hakkı Var” başlığını görmekteyiz. Yazı doğumu sırasında ebesinin çok güzel bir hayat yaşayacağını söylemesine rağmen kötü bir hayat yaşadığını düşünen bir okur mektubu hakkındadır. Rado'nun okura tavsiyesi hayata hala sıkı sıkı tutunması gerektiğidir. Yirmi beşinci sayıda; “Gençliği Anlamak İçin” başlıklı yazıda; her yaşın gerektirdiği davranışlar bütünü olduğu, genç yaşlarda eğlencenin en güzelinin yaşandığını, partilerin yapıldığını ve hareketli olunduğuna yönelik bir kabul dile getirilmektedir. Bir keresinde dans eden bir grup siyah gördüğünü ve anlam veremediğini söyleyen Rado sonralarda o dansın aslında Rock'n Roll dansının ilk örneklerinin olduğunu aktarmaktadır. Rock'n Roll müzik 1950'lerin başlarında Amerika'da ortaya çıkan ve önce Amerika sonra tüm dünyayı saran bir müzik türüdür.²² Kuşkusuz bu yazıyla Rado sadece gençlere yeni bir yaşam tarzı formu sunmakla kalmayıp tuhaf da gelse bu yeni müzik türünü olumlayan bir ton taşımaktadır. Yirmi altıncı sayıda “Okumak veya Okumamak” başlığını bulunmaktadır. Bu yazıda; gençlerin o zamanlarda okumak ya da okumamak arasında bir karar vermeye çalıştıkları konu edilmiştir. Rado, bu yazısında onların önce hayattan ne beklediklerini ve ne istediklerini karar veremlerini salık

²²<http://www.rockmusicimeline.com/1950s.html>

vermektedir. Yirmi yedinci sayıda sohbet köşesi yazılmamıştır. Yirmi sekizinci sayıya geçildiğinde; bu yazıda; yirmi dördüncü sayıda ebesinin güzel hayat yaşayacak dediği halde onun hayattan sıkıldığını ve kötü bir yaşam geçirdiğini söyleyen genç için uzanan yardım elleri konu edilmektedir. Yirmi dokuzuncu sayıya geçildiğinde; “Men Nakale İleyke Nakale Anke (Sana söz getiren senden de söz götürür)” başlığını görüyoruz. Rado, bu yazıyı Irak’ta Necef Şehri’nin kaymakamının evinin duvarında görmüştür ve yazısında hem gittiği seyahatin hikayesini yazmıştır hemde bu yazıyı açıklamıştır. Otuzuncu sayıda; “Fuzuli’nin Mezarı Nasıl Olmalı?” başlığını görmekteyiz. Bu yazıda; Türk Hükümeti ile Irak Hükümeti’nin elele verip ünlü şair için güzel bir kabir yapılacağı haberi verilmektedir.

Ülke

Bu bölüm kimi ülkeler hakkında bilgi ve haber içeriği taşıyan bir bölümdür. Bu haliyle kısmen gezi ve turizm yazılarının ilk formlarından sayılabilir.

Ülke yazıları yirmi birinci sayıda Polonya’yı anlatarak başlamaktadır. Derginin bu bölümünde bu haberi kimin yaptığı ya da haberin fotoğraflarını kimin çektiğine dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Polonya ile ilgili sayfa incelendiğinde; fotoğrafların birinde Rusların Polonyalılara hediye ettikleri Kültür Sarayı diğesinde devlet mağazalarında olmayan malların etrafında alış veriş Batı Demokrasilerindeki hareketli havanın Polonya’da da esmeye başladığını vurgusuyla resmedilmektedir. Bunlar dışında Polonya’nın genel durumuna batığımızda; II. Dünya Savaşı’nın hala etkilerini mermi izlerini üzerinde taşıyan bir yer görülmektedir. Bunların bitişinde Polonya’nın hürriyetini Polonya Komünist Partisi Birinci Sekreteri Vladislav Gomulka’a borçlu olduğu yazılmakta ve kişi hakkında bilgiler verilmektedir. Yirmi iki ve yirmi üçüncü sayılarda ülke yazıları bulunmamaktadır. Yirmi dördüncü sayıda; Cezayir konu edilmiştir. Bu yazıda da haberi yapan ve fotoğraflarını çekenin kimler oldukları bilinmemektedir. Bu yazıda Cezayir’in milli kurtuluş cephesi ve Fransız İdaresine karşı açılan savaş konu edilmiştir. Fotoğrafların birinde orduda kadınlarında olduğu görülmektedir. Yirmi beşinci sayıda ülke yazısı yoktur. Yirmi altıncı sayıda; Japon hamamlarından söz edilmektedir. Bu hamamlarda müşterilerin bütün işlerinin genç ve güzel japon natırlar tarafından yürütüldüğü yazılmakta ve bir kaç fotoğraf ile bu gösterilmektedir. Yirmi beş yaşın altında olup eğitim alan natırlar müşterilerini tıraş edip, masajlarını yapıp elleriyle yemek bile yedirdiklerini görmekteyiz. Yirmi yedinci sayıda; İsrail’in hudut köylerini görmekteyiz.

Dergide; bu köylerin bir diğeri yüzlerinde “hudut karakolu” oldukları yazılmış ve burada yaşayan insanların “en garip insan toplulukları” oldukları yazılmıştır. Yirmi sekiz, yirmi dokuz ve otuzuncu sayılarda ülke yazıları bulunmamaktadır.

Gezi Yazıları

Yirmi birinci sayıdan itibaren gezi yazılarına baktığımda; yine Hikmet Feridun Es’in yazdığı Semiha Es’in fotoğrafladığı bir yazıyı görmekteyiz. Bu yazıda; idealsit bir Türk kadını aynı zamanda öğretmen olan Sıdika Avar’ın gerçek hikayesi anlatılmaktadır. Bu kadın at sırtında dağ dağ dolaşarak öğrenci toplayan ve İzmir kadınlar hapishanesinde en azılı mahkumlara ders veren öğretmendi. Atatürk ile karşı karşıya gelen Sıdika öğretmen Atatürk’ün de desteği ile doğuya gidip oradaki öğrencileride okula yazdırmaya başlamış hatta aralarında hiç Türkçe bilmeyen öğrencilerde varmış. Avar, Elazığ, Tunceli, Bingöl çevrelerindeki ucube köylere öğrenci toplamak için gider ve oradaki insanlar Avar’a “kızımı da götür” diye yalvarırlarmış. Hatta bu yazılara ek olarak o zamanlarda Sıdika Avar tarafından yetiştirilen ve hiç Türkçe bilmeyen bir kızın önce köyünden alınıp Elazığ Kız Enstitüsüne getirildiği günün fotoğrafı, bir sene sonrasında mektepte çekilmiş bir fotoğrafı ve mektebi bitirip güzel Türkçe konuşup sonralarında da memleket hastanelerinin birinde hasta bakıcı olarak çalıştığını görmekteyiz. Yirmi ikinci sayıda; aynı yazının devamını görmekteyiz. Bu sayıda aynı zamanda köy hayatından da bilgiler verilmiştir. Örnek olarak verilen fotoğraflarda ve bilgilerde kadınların nasıl bir hayat yaşadıkları görülmektedir. Örneğin bir kadının yeni evlendiği zaman çocuk doğurasıya kadar yüzünü hiç bir koşul altında açamayacağı kalın bir örtü ile örttüğünü görmekteyiz. Yeni gelinler evlerine gelen misafirleri bile o örtüyü açmadan ağırlamak durumunda oldukları görülmektedir. Buradan da görüldüğü gibi o zamanlarda hiçte modern olmayan bir yaşam süren kadın ve kızların o hayatlardan kurtulmaları adına Sıdika Avar aslında eğitime başlatarak çok büyük bir girişimde bulunmuştur. Yirmi üçüncü sayıda da aynı yazı “İlk Medeniyet Teması: Mendil” başlığı devam etmektedir. Bu yazıda da yine müdüre Sıdika Avar tarafından okula getirilen öğrenciler konu edilmiştir. Buna ek olarak; okulda yeni gelen öğrencilerin şerefine eski öğrenciler ellerinde mendiller ile yerli danslar yapmaktadırlar. Bu okulda aynı zamanda maddi gücü yerinde olan öğrencilerde bulunmakta ve onlarda yeni gelen bu öğrencilere yardımcı olmuştular. Yirmi dördüncü sayıda da yine aynı konu “Köye İlk Mektup” başlığı ile devam etmekte ve yeni bir öğrencinin okuldan köye gönderdiği mektubun içeriği yazmaktadır. Mektupta öğrenci

okulundan , nasıl bir hayat geçirdiğinden, yedikleri yemekten bahsetmekte ve hatta okulda elektriğin ne olduğunu öğrenip bunu mektupta ailesine ışığın nasıl yandığını anlatan bir yazısı bulunmaktadır. Yirmi beşinci sayıda; yine Hikmet Feridun Es ve eşi Semiha Es'in katkılarıyla “Bağdat’tan Bahreyn Adalarına” başlıklı gezi yazısını görmekteyiz. Bu yazıda, Hikmet Feridun Es'in Bağdat, Kerbela, Necef, Basra, Kuvait ve Bahreyn'e gidişi görülmektedir. Arap memleketlerini gezen Es, gittiği yolun krokisini de dergi için çıkarmıştır. Bu sayfalarda Semiha Es'in çekmiş olduğu bazı resimleri ve resimler hakkında bilgileri de görmekteyiz. Bağdat'ta yaşayan Türkler olduğu, Kerbela'da Hazreti Hüseyin'in türbesinin bulunduğu kubbesi, kapıları ve minareleri komple altın olan bir camii ve Hazreti Ali'nin türbesi ve orada ölünce cennete gidileceğine inanan insanlar hatta orada ölmüş bir kadının fotoğrafı bulunmaktadır. Bahreyn adalarında; en garip satıcıların olduğu, inci satanlar, falcılar, yılan oynatanlar, tılsımlı eşyalar, muska tüccarları ve şahin satanların olduğu görülmektedir. Kuvait sokaklarında ise Arapların lüks otomobiller kullandıkları görülmektedir. Bir diğer fotoğrafta Kerbela ve Necef görülmektedir. Bu iki şehrin hristiyanlara kapalı olduğu, alevi ve caferilerin “Kabe” olarak saydıkları bu iki şehirde milyondan fazla hacının ziyaret ettiğini görmekteyiz. Yirmi altıncı sayıda; 1957 yılında Bağdat görülmektedir. Bu sayıda Bağdat ile ilgili bilgi verilmiş ve fotoğraflar ile de tanıtılmıştır. Bir fotoğrafta Bağdat'lı bir kadını görmekteyiz. Kadın, Irak'ta aba denilen bir çarşaf giymiş şekerci dükkanının önünde alışveriş yapmaktadır. Bir diğer fotoğrafta; Bağdat'taki bir manavın fotoğrafı bulunmakta ve manavda hurmadan mangoya kadar bir çok çeşit olduğu görülmektedir. Bir diğer fotoğrafta Bağdat'ta bir duraktan çekilmiştir. Bu otobüs durağı “Hayat Dergisi” muhabirine göre bir ‘kıyafet müzesi’dir. Fotoğrafa bakıldığında her kesimden insan görmek mümkündür. Yirmi yedinci sayıda; “Mukaddes Şehir Kerbela” görülmektedir. Dergide fotoğraflarda bu şehir için ‘masal diyarı’ sıfatı kullanılmıştır. Her yerin altın ve gümüşten yapıldığı yazmaktadır. Fotoğrafta Hz. Abbas'ın türbesi bulunmakta ve bu türbenin minarelerinin altın olduğu yazmaktadır. Bir diğer fotoğrafta yine altın parmaklıklarla çevrilmiş Hz. Hüseyin'in türbesi bulunmaktadır. Şehirde bu kadar altın yapı olması sadece oraya gelen yabancıların dikkatini çekmekteymiş. Yirmi sekizinci sayıya gelindiğinde; Necef şehri görülmektedir. Bu şehrin ziyaret yeri açısından doğuda en meşhurların arasında olduğu yazmaktadır. Bu şehire; Endonezya'dan, İran'dan, Afganistan'dan, Hindistan'dan, Pakinistan'dan hatta Afrika'dan binlerce öğrenci gider hatta eğitim süresi de uzun olduğu için yaşlı öğrencileri görmek mümkün olurmuş. Fotoğrafların birinde görüldüğüne göre; Burma'dan gönderilen yakutlar,

Hindistan'dan gönderilen pırlantalar ve İran'dan gönderilen özel halılar ile Hz. Ali'nin türbesi paha biçilemez bir zenginliktedir. Bunlara ek olarak Necef'te çöl vardır ve orada bahar aylarında çekilmiş deve fotoğrafları da derginin bu sayfalarında görülmektedir. Yirmi dokuzuncu sayıya gelindiğinde; “Herkesin Bir Tahtı Var” başlığı ve Bağdat ile ilgili gezi yazısı görülmektedir. Bağdatta kahvehanelerde oturulan yerlere “taht” denirmiş o yüzden böyle bir başlık atılmıştır. Bunlar dışında; dergide Bağdat'ın geniş asfalt caddelerinin yanı sıra eskiden kalma olan daracık sokaklarında fotoğrafı paylaşılmıştır. Bunlara ek olarak; Irak'ın başkent'i Bağdat'ın kendine has doğu mimarisinin yanında modern binalarında görmenin mümkün olduğu yazılmıştır. Otuzuncu sayıda; “Bağdat'tan Basra'ya” başlığını görüyoruz. Bu yazıda Bağdat'ın yeni ve eski olarak ikiye ayrıldığı yazmaktadır. Büyük otel ve binaların, Avrupa tarzındaki büyük alışveriş merkezlerinin olduğu kısmın yeni Bağdat olduğu yazmaktadır. Dergide fotoğraflandırılmış eski Bağdat'ın hırdavatçılar çarşısı görülmektedir. Bunlar dışında; şeyhler için düzenlenen gecelerde, dans pistinin etrafı şeyhler ile sarılı olup, iri yapılı yarı Avrupalı kadınların “Streap-Tease” yaptıkları yazmaktadır. Bunun dışında Afife İskender'in fotoğrafı paylaşılmıştır. Bu kadın doğu'nun en güzel sesli kadını olduğu ve büyük bir Türk hayranı olduğu bu yüzden de Bağdat'ta bulunan Mesut Cemil'den Türkçe şarkılar öğrendiği yazılmıştır. Bağdat'ta Türkiye'li meşhurlar'ın çok olduğu'da eklenmiştir. Mesut Cemil, Cevdet Çağla ve Mükerrerem Berk bir fotoğraf ile gösterilmektedir.

Spor

Spor sayfalarında genellikle Türk futbolundan bahsedilen bu derginin yirmi birinci sayısında da bu durum değişmedi ve o hafta oynanacak olan Galatasaray-Beşiktaş maçından bahsedilmektedir. Buna ek olarak; bu takımlarda oynayacak olan futbolcuların isimleri ve kamptaki fotoğrafları paylaşılmıştır. Yirmi ikinci sayıda; dünyadaki spor haberleri yazılmıştır. Bu haberler; Dünya Ağır Siklet Boks şampiyonasında Rocky Marciano'nun ring'ten çekilmesi ile şampiyonayı Floyd Patterson'un kazanması ve ödülünü Amerika'daki bir toplantıda Joe Louis'te alması, Bobsleigh (kızak) yarışlarının Dünya yarışlarının İsviçre'de yapıldığı ve ikili ve dörtlü bob adı altında yapılan bu şampiyonluğu ikilide İtalyanlar, dörtlüde de İsveçlilerin kazandığı, Australya tenisinin en büyük yıldızlarından Ken Rosewall'un Amerikalı Pancho Gonzales ile tenis maçı yapması ve iki tenisçinin dünyayı dolaşarak bir senede 100 maç yapacağı ve 1957 yılında 42 yaşında olan futbolcu Stanley Matthews'un halen futbola devam etmesi haberleridir. Yirmi

üçüncü sayıda; Arsenal haber edilmiştir. Crayston 1934 yılında hem lig hem de kupa şampiyonluğu madalyalarını kazanmış ve milli takıma seçilmiştir. Crayston'ın en mesut anı gol olan zamanlardır. Crayston'un en büyük meziyeti futbolcular ile ilgilenmektir. Bu sayfalarda bunlardan bahsedilmiştir. Yirmi dördüncü sayıda spor haberi bulunmamaktadır. Yirmi beşinci sayıda; I. Profesyonel Lig Kulüpleri olan İstanbulspor, Beykoz, Adalet ve Vefa tanıtılmıştır. Yirmi altıncı sayıda; "Futbolun Harika Kafaları" başlığı atılmış ve kafa vuruşlarıyla ünlenmiş futbolcular tanıtılmıştır. Bu futbolcular; altın kafa lakabını kazanan Macar Milli Takımının futbolcusu Sandor Koçsis ve Arsenal'ın futbolcusu Bill Dodgin Preston'dur. Bunu dışında bir önceki sayıda tanıtılmaya başlanan I. Profesyonel Ligin son üç takımı olan Kasımpaşa, Beyoğluspor ve Emniyet tanıtılmıştır. Yirmi yedinci sayıda; Akdeniz kupasındaki beşinci karşılaşmasını Kahire'de Mısır Milli Takımı ile yapan Türk Milli Takımının 4-0 kazandığı maç haber yapılmıştır.

Yirmi sekizinci sayıda; 157. maçlarını ve profesyonel ligin son maçlarını oynayacak olan Galatasaray ve Fenerbahçe'nin haberleri yapılmaktadır. Yirmi dokuzuncu sayıda spor haberi bulunmamaktadır. Otuzuncu sayıda; Federasyon Kupası Futbol maçları yazılmıştır. Kültürspor, Altay, Beşiktaş, Galatasaray, Gençlerbirliği ve Milli Mensucat'tan ilgiler verilmiştir. Buradanda anlaşılacağı gibi spor sayfalarında sadece futbol haber yapılmakta ve genellikle Türkiye futbolundan bahsedilmektedir.

Sanat

Yirmi birinci sayıda; Novella Parigini isimli ressamın zamanında model kullanmaya yetecek kadar parası olmadığı için soyunup aynanın karşısında kendi vücudunu çizdiği fakat 1957 yılında tablolarının tanesini "1000 İngiliz lirasına" sattığı konu edilmiştir. Bu sayıdaki bir diğer sanat haberi ise; "Meşhur Tabloların Hikayeleri" serisinin biri olan 'Modigliani'dir. "Sevgilisi ressamın ölümünden sonra intihar eden kadın..." Bu sayfalarda kendisinin çizdiği sevgilisinin portresi bulunmaktadır. "Bu tablo Kaliforniya'da Beverley Hills'de oturan Mr. ve Mrs. S.F. Brody'nin koleksiyonu arasında" bulunmaktaymış. Yirmi ikinci sayıda; fırça ve palet kullanmadan, saman, ciklet ve pul ile yapılan resimler konu edilmiştir. Yüz sene önce Lyon hapisanesinde saman çöpünden yapılmış olan resimler örnek olarak gösterilmiştir. Kaliforniyalı Bayan Fay Garriot Amerikan sakızını yirmi beş yıl antika tamirinde kullandıktan sonra onlarla tablolar yapmaya başlamıştır. Denizcilik Bankası Genel Müdürü Muhasebe Kontrolörlerinden Bay Fevzi Özbakırcı posta

pullarından kestiği parçalar ile mozaik olarak kullanarak tablolar yaratmaktadır. Yirmi üçüncü sayıda; Türkiye'nin harika çocuklarının en küçüğü olan 12 yaşındaki piyano sanatçısı Verda Erman'ın eğitimine devam etmek üzere Paris'e gittiği haberi yapılmıştır. Paris'e gitmeden öncede Yapı ve Kredi Bankası Verda için konser tertip etmiştir. Verda, ozaman altı yıldır piyano çalıyor ve dört yıldır da Ferdi Statzer'in öğrenciymiş. Yirmi dördüncü sayıda sanatla ilgili yazı bulunmamaktadır. Yirmi beşinci sayıda; büyük bir padişahın yani III. Selim'in yaşadığı büyük dramı tasvir eden piyes yazılmıştır. Yirmi altı, yirmi yedi ve yirmi sekizinci sayılarda sanat yazısı yazılmamıştır. Yirmi dokuzuncu sayıda; eski ramazan oyunlarının sahnelenmesi konu edilmiş ve fotoğraflandırılmıştır. Düetto, orta oyunu, trajedi ve kanto açıklanmıştır. Otuzuncu sayıda; modern resmin kurucularından olan Gauguin konu edilmiş ve bazı eserleri gösterilmiştir. Bu eserler; "Tahitili Kadın" (1893- New York Metropolitan Sanat Müzesi), "Hoşgeldin Mary" (1891- New York Metropolitan Sanat Müzesi), "Çağırış" (1902-Cleveland Sanat Müzesi) ve "Nereden Geliyoruz? Kimiz? Nereye Gidiyoruz?" (1897- Boston Güzel Sanatlar Müzesi)'dur.

Orta Sayfa

Yirmi birinci sayının orta sayfasına bakıldığında; Ayasofya'nın Türk yazı sanatıyla süslenen kubbesinin fotoğrafını görüyoruz. Fotoğraf, Cumhuriyeti fotoğraflayan adam Othmar tarafından çekilmiştir. Yirmi ikinci sayının orta sayfasında "En Eski Spor Klübümüz 'Galatasaray'"ı görmekteyiz. Bu fotoğraf Bülent Giz tarafından çekilmiştir. Yirmi üçüncü sayıda; "En Fazla Şampiyon Olan Takım 'Fenerbahçe'"nin fotoğrafı basılmıştır. Fotoğraf yine Bülent Giz tarafından çekilmiştir. Yirmi dördüncü sayıda da "Galatasaray ve Fenerbahçe'yi En Çok Yenen Takım 'Beşiktaş'"ın fotoğrafı basılmıştır. Bu fotoğrafta Bülent Giz tarafından çekilmiştir. Yirmi beşinci sayıda orta sayfa resmi bulunmamaktadır. Yirmi altıncı sayıda; "On bir ayın sultanı Ramazan" başlığı ve Şehzadebaşı Camii'nin fotoğrafı paylaşılmıştır. fotoğrafı kimin çektiğine dair bilgi bulunmamaktadır. Yirmi yedinci sayıda; Ara Güler tarafından çekilen Bursa'nın fotoğrafı paylaşılmıştır. Yirmi sekizinci sayıda; Ayasofya'da geçirilen eski bir kadir gecesinin Othmar tarafından çekilen fotoğrafı bulunmaktadır. Yirmi dokuzuncu sayıda milli bir orta oyunumuz olan Karagöz'ün on dört figürü paylaşılmıştır. Otuzuncu sayıda da orta sayfa resmi bulunmamaktadır.

Sinema

Yirmi birinci sayıda; sinema tarihinde Amerikan film şirketlerinin büyük kar sağlayan filmleri yani gişe şampiyonları yazılmıştır. Bu filmler “Rüzgar Gibi Geçti, Hayatımızın En Güzel Yılları, Zincirli Köle, İnsanlar Yaşadıkça, Harikalar Sirki, Kanlı Aşk ve Ko vadis’tir. Bunun dışında Kay Kendall’ın Hollywood’da film çevireceği haberide yapılmıştır. Yirmi ikinci sayıda; “En çok istenen kadın” sıfatıyla Anita Ekberg konu edilmiştir. Bu sıfat aynı zamanda Ekberg’in en son oynayacağı filmde ad olarak seçilmiştir. Bir diğer bahsedilen isim ise; Rossana Podesta’dır. Yirmi üçüncü sayıda; Film şirketlerinin hesap defterleri paylaşılmış ve 20th Century Fox Şirketi’nin “Kral ve Ben” isimli filminden 8.500.000 dolar hasılat yaptığı, “Yarın Ağlayacağım” filmi renkli olarak Metro Coldwyn Mayer tarafından çevrilmiş ve 6.500.000 dolar hasılat yaptığı; Carol Reed’in hazırladığı “Trapez” filmi 7.500.000 dolar hasılat yaptığı, Metro Coldwyn Mayer şirketinin çıkardığı “Yüksek Sosyete” filminin 6.500.000 dolar hasılat yaptığı, M.G.M. Şirketinin “Herifler ve Bebekler” filmi 9.00.000 dolar hasılat yaptığı haberi yazılmıştır. Bunlar dışında bir sayfa boyunca da Leslie Caron’dan bahsedilmiştir. Yirmi dördüncü sayıda; oskar yarışmasında bahsedilmiştir. bu sayıda kimlerin oskar ödülü için aday gösterilebileceği tahmin edilmiştir. Yirmi beşinci sayıda; yine bu dergide defalarca ismi yazılan Brigitte Bardot, Sophia Loren ve Jayne Mansfield’den bahsedilmiştir. geriye kalan tam sayfada ise Audrey Hepburn’un yaşamı konu edilmiştir. Yirmi altıncı sayıda; geleceğin şöhretleri konu edilmiştir. Haberi yapan Tuncan Okan’dır. Hollywood’da yeni yüzlerde önem verildiği söylenmekte ve John Kerr, Natalie Wood, Anthony Perkins, Paul Newman, Carroll Baker ve Jayne Mansfield’in tanıtımı yapılmaktadır. Yirmi yedinci sayıda; Diana Dors’un Hollywood’a yerleşeceği haberi yapılmıştır. Bilgiler arasında vücut hatlarının ölçüsünde paylaşılarak belkide olunması gereken kadın bir taraftan yaratılmaya çalışılıyordu. Yirmi sekizinci sayının bir sayfasında; beyaz perdenin yeni ismi Jean Seberg’ten diğer sayfasında ise; Jackie Lane’den bahsedilmektedir. Yirmi dokuzuncu sayıda; sinemanın magazin türünden haberlerine yer verilmiş ve yine Hollywood yıldızlarından bahsedilmiştir. Otuzuncu sayıda ise; Cannes film festivalinden bahsedilmiştir.

Tefrika Roman ve Hikaye

Daha önceki tefrika roman ve hikayelere bakıldığında “Sayonara, Akile Hanım Sokağı ve Akile Hanım Sokağı Sallan Ve Yuvarlan” dan söz edilmiş olduğu için bu sayılar

arasındaki hikayelere baktığımızda; yirmi birinci sayıdaki hikaye “Beyaz Olmak İsteyen Zenci”dir. Yirmi ikinci sayıdaki hikaye “Mamba”dır. Bu hikaye Charles Trieschmann tarafından yazılıp Semih Demirci tarafından çevrilmiştir. Yirmi üçüncü sayıda; “Maymun ve Ötekiler” yazılmıştır. Bu hikaye Gabriel D’aubarede tarafından yazılmış olup H. Fahri Ozansoy tarafından çevrilmiştir. Yirmi dördüncü sayıda; “Karanlıkta Ayak Sesleri” adlı hikaye bulunmaktadır. Bu hikaye Mark Twain tarafından yazılıp Semih Demirci tarafından çevrilmiştir. Yirmi beşinci sayıda hikaye bulunmamaktadır. Yirmi altıncı sayıda; “Aşkta Korkan Adam” adlı hikaye yazılmıştır. Bu hikaye; Harriet Shiek tarafından yazılıp Semih Demirci tarafından çevrilmiştir. Yirmi yedinci sayıda Andrea Cotty tarafından yazılan ve H.F. Ozansoy tarafından çevrilen “Trende” adlı hikaye yazılmıştır. Yirmi sekizinci sayıda; “Yabancı” adlı hikaye bulunmakta olup bu hikaye Ella-Elvire Zwahlen tarafından yazılan H. F. Ozansoy tarafından çevrilen hikaye bulunmaktadır. Yirmi dokuzuncu sayıda; “5000 Frank” isimli hikaye Giovanni Guareschi tarafından yazılmış olup çevireni bilinmemektedir. Otuzuncu sayıda ise; “Fırtına” isimli hikaye bulunmaktadır. Bu hikaye; W.W. Jacobs tarafından yazılmış Adnan Erim tarafından çevrilmiştir.

Haftanın Şarkısı

Yirminci sayıdan itibaren başlayan haftanın şarkısı bölümüne baktığımızda; yirminci sayıda; “Love is a many splendred thing” başlığında bir İngilizce şarkı görmekteyiz. Bu şarkının Jennifer Jones ve William Holden’ın “Aşk Güzel Şeydir” filminde geçen şarkının sözleri olduğu da ek bilgi olarak verilmektedir. Yirmi birinci sayıda; “Don’t Be Cruel” şarkısının sözleri paylaşılmış ve Rock’n Roll kralı Elvis Presley’in şarkısı olduğu bilgiside verilmiştir. Sırasıyla diğer sayılarda çıkan şarkılara baktığımızda; “Arrideverci Darling, Just Walking in The Rain, Rock Around The Clock, Love Me or Leave Me, Walking My Baby Back Home, Wake The Town and Tell The People, I love Paris ve Cindy, Oh Cindy, The Green Door ve Flamenco” şarkılarıdır. Sadece yirmi dokuzuncu sayıda şarkı paylaşılmamıştır. Bu bölüm otuz ikinci sayıya kadar devam etmiştir. Paylaşılan şarkı sözlerinin İngilizce olduğu görülmektedir. Bu şarkıları bilmenin ve özellikle İngilizce şarkı bilmenin o zamanlarda sosyal statü açısından önemli olacağı durumundan önemli gözükmektedir. Buna ek olarak; o dönemde Türkiye’de okuma yazma oranının düşük olduğu göz önüne alındığında; İngilizce şarkı sözü bilmek çok üst düzey bir statü elde edilmesine imkan sağlamakta olacaktır. Aynı zamanda toplum içerisinde daha batılı olma durumu söz konusudur.

Herşeyden Biraz

Bu bölümde her konuyu içeren küçük küçük bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler çok önemli olmamakla birlikte her konuyu içinde barındırmaktadır. Bu bölüm otuz ikinci sayıya kadar devam etmektedir. Örnek vermek gerekirse; yirmi birinci sayının bu bölümünde; Alman Presley'den, leke tutmayan elbiseden, Paris'teki sevimli şişkolar klübünden bahsedilmektedir. Yirmi ikinci sayıda bahsedilen küçük konular; sevgilisine kezzap atan kadın, Alman PTT idaresinin telefon hizmeti ve Manisa dağcılık klübü gibi haberlerdir. Yirmi üçüncü sayıda; Londra'daki en büyük kadın kuaföründen, sesli dış macunu, aşk ve meslek gibi konular bulunmaktadır. Yirmi dördüncü sayıda; John Derek'in İngiltere'ye gitmesi, ikiz ve üçüzler, güzellik bataryası, amatör rakkase gibi konular bulunmaktadır. Yirmi beşinci sayıda; balık taşıma torbası, 1000 aşk mektubu, kellik modası gibi konular bulunmaktadır. Yirmi altıncı sayıda; Tommy Steel, Londra'da şemsiyenin şart olması ve Amerikalı viyolonist gibi konular bulunmaktadır. Yirmi yedinci sayıda; kadın futbolcular, diğer Marilyn ve hızını alamayan Pearl Bailey'den bahsedilmiştir. Yirmi sekizinci sayıda; yağmur altında dolaşan Ali Han ve Lady Derby'den, evlat hasretinden, Oskar ödülünü 1956 yılında kazanan Ingrid Bergman'dan bahsedilmektedir. Yirmi dokuzuncu sayıda, "Herşeyden Biraz" bölümü bulunmamaktadır. Otuzuncu sayıda; göğüs ölçüsü 102 ve üzeri olan kadınların kulübünden, çocuğu olsun diye dua eden çiftin dördüz bebek beklemesinden, komik adamdan ve Ms. Ghana'dan söz edilmiştir. Otuz birinci sayıda; bazı sinema artistlerinin vücutlarının nerelerinin meşhur olduğu, futbolcu için ödenen para ve ikiz ayı yavrularının haberleri yazılmıştır. Otuz ikinci sayıda ise; İtalyan film artistinin polis ile park yasağından dolayı kavga etmesi Amerikan pasaportunun elinden alınması haberi, 1957 Fransa güzelinin Paris'e eşekle gitmesi haberi, Avrupa'nın yeni film yıldızı Nadja Tiller'in haberi, İngiliz televizyonunun genç yıldızı Gloria Paul'un haberi ve İngiliz otomobil yarışçısının düğününün yarıştan sonra olacağı haberi yapılmıştır. Dergi genel anlamda magazinsel haberlere yer vermekte olup aynı zamanda herşeyden biraz bölümünde de Amerikan haberleri bulunmaktadır. Türkiye'den yok denilecek kadar az haber yapan Hayat Dergisi'nin amacı aslında batılı yaşam tarzını Türkiye'ye yaymaktır. Bu bölümde yapılan haberlere de bakıldığında; Türkiye'den haber olmadığı görülmektedir.

Okuyucu Mektupları (İnteraktif Geribildirim)

Yirmi birinci sayıdan itibaren okur mektupları incelendiğinde; İstanbul'dan, Bursa'dan, Giresun'dan ve Tunçbilek'ten gelen okur mektuplarını görmekteyiz. Bu sayıdaki mektuplar, merak edilen sorular ile doludur. "Hayat" yazarlarından cevaplar beklenmektedir. Yirmi ikinci sayıdaki okur mektuplarına bakıldığında; Ereğli'den, Manisa'dan, Ankara'dan ve Samsun'dan mesajlar geldiği görülmektedir. Bu mektuplarda okur istekleri ve okurlardan gelen merak soruları bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse; bir mektupta bir Türk erkeği; Türk kızlarının daha çok Amerikalı ve yabancı erkeklere ilgi duyduğunu ve neden Türk erkeklere ilgi duymadıklarını sormuştur. Bir diğer mektupta bir başka okur; "Hayat Dergisi"nde çıkan spor sayfalarındaki futbol haberlerinden çok memnun olduğunu ama orta sayfalarda da tablo yerine BJK'nin fotoğrafını istediğini söylemiş ve cevap olarakta üç büyük takımın yani Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş'ın bu mektuptan sonra arka arkaya fotoğraflarını orta sayfada basacaklarını "Hayat Dergisi" duyurmuştur. Yirmi üçüncü sayıda; İstanbul ve Gömeç'ten gelen iki mektup bulunmaktadır. Bu mektuplarda; bir okur "Hayat Dergisi" için fıkra yazdığını ve karikatür çizdiğini ve bunların dergide yayımlanabilme imkanının olup olmadığını sormuştur. Diğer mektupta ise; okur, dergide; Atatürk, Mareşal Fevzi Çakmak, Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve İnönü gibi büyüklerimizin resimlerini görmek istediğini yazmıştır. Yirmi dördüncü sayıda; Kırıkkale'den, İstanbul'dan, Gelibolu'dan, Erzurum'dan ve Erzincan'dan mektuplar gelmektedir. Bu mektuplar yine okurların merak ettikleri sorulardan oluşmaktadırlar. Yirmi beşinci sayıda; İstanbul'dan, Adapazarı'ndan, Akçakoca'dan ve Bursa'dan okur mektupları gelmektedir. Bu mektuplarda okurlar merak ettikleri soruları sormaktadırlar. Örnek vermek gerekirse bir okur "tifdruk" kelimesinin kelime anlamını ve nasıl yapıldığını sormuştur. Yirmi altıncı sayıda; İstanbul'dan ve Ankara'dan okur mektubu geldiği görülmektedir. Bu mektuplarda; karikatürlerinin yayımlanmasını isteyenler, estetik konusunda bilgi almak isteyenler, korselerin moda patronlarını öğrenmek isteyenler vardır. Yirmi yedinci sayıda; İstanbul'dan, Bursa'dan, Adapazarı'ndan, Erzurum'dan, Adana'dan, Kütahya'dan ve Niğde'den mektuplar geldiği görülmektedir. Bu mektuplarda da okurların istekleri ve meraklarına cevap verilmektedir. Bunlar; sanatçıların adreslerini öğrenme isteği, bir hastalık hakkında bilgi alma isteği gibi istekler olmaktadır. Yirmi sekizinci sayıda; Lefkoşa'dan, İzmir'den ve Akhisar'dan mektuplar gelmektedir. Bu mektupların içeriklerine bakıldığında; Türk Dil kurumundaki kelimelerin kullanımından, hastalıklardan ve matbaacılıktan bilgiler sorulmaktadır. Yirmi

dokuzuncu sayıda okur mektubu bulunmamaktadır. Otuzuncu sayıda; İstanbul, Samsun ve Manisa'dan mektuplar alınmıştır. Bu mektupların içeriklerine bakıldığında yine değişik merak edilmiş sorular görülmektedir. Bu sorulara örnek vermek gerekirse; bir iskeletin cinsiyetinin nasıl ayrılacağı, dünya döndüğüne göre uçağa binildiğinde örneğin Amerika alta geldiğinde uçaktan inse nasıl olur gibi değişik sorular sorulmaktadır. Bu bölüm sayesinde; dergi hem okurlarının hangi şehirlerden olduğunu öğrenmekte hem de ilgilerinin nelere olduğunu öğrenmekte dolayısıyla geri bildirim almaktadırlar. Aynı zamanda Hayat Dergisi bu şekilde okur kitlenin de profilini çıkarabilmekte ve ona uygun haber yapabilmektedir.

Moda

Yirmi birinci sayının moda sayfalarına bakıldığında; “Dünya çapında bir moda yaratıcısı olan Pierre Balmain”i görmekteyiz. Kendisinin Paris’in dünya çapındaki moda liderlerinden birisi olduğundan bu sayfalarda yazmaktadır. Bu sayfalar yine Suavi Sonar tarafından hazırlanmıştır. Bu bölümde; modaevinden bazı örnekler fotoğraflar ile verilmiştir. Bu örnekler baktığımızda; tayyör, gece bluzu, manşon, ansambl, yünlü elbise ve tuvalet gibi örnekler görülmektedir. Yirmi ikinci sayıda; anne adayları için hazırlanmış bir moda sayfası bulunmaktadır. Bir kaç resim ile birlikte bazı modellerde gösterilmiş ve bu modellerin hangi malzemeden ve hangi renk oldukları açıklanmıştır. Bu sayıda Suavi Sonar, bazı modelleri dışarıdan almaya gerek olmadığı eğer ki dikiş yeteneği olan varsa bunları kolaylıkla evlerinde de dikebileceklerini yazmıştır. Yirmi üçüncü sayının moda sayfalarında çocuk modası ile karşılaşmaktadır. Bu sayfada çocuklar için 3 yaş, 8-10 yaş ve 8-12 yaş aralığındaki çocuklar için elbise modelleri verilmiştir. Bunun dışında mevsimlere göre de modeller sunulmuştur. Bunlara ek olarak Avrupa’da sayısız çocuk konfeksiyon mağazalarının olduğu bilgisi verilmektedir. Buradan anlaşılacağı gibi, Avrupa’yı örnek almalı ve bizde de çocuklara bir moda yaratılmalıdır. Bu moda da yine Avrupa’yı takip ederek yapılmalıdır. Örnek olarak Avrupa’daki “Virginie” mağazası gösterilmiştir. Yirmi dördüncü sayıda; ilkbahar tuvaletlerinin dünyaya tanıtıldığı “Comedie Française”deki gecenin haberi yapılmıştır. Bu gecede Avrupa’da Paris terzilerinin hazırladığı modeller tanıtılmıştır. Yirmi beşinci sayıda; bir önceki sayıda bahsedilen Paris’in en son bahar modasından örnekler paylaşılmıştır. Paylaşılan fotoğrafların altlarında Fransız terzilerin isimleri bulunmakta ve ilk defa renkli bir moda sayfası basılmaktadır. Yirmi altıncı sayıda; Yeni kreasyonu ile; F. Gattinoni’nin kokteyl kıyafeti,

tayyör, dantel ve tuvalet gibi modelleri paylaşılmıştır. Suavi Sonar bu sayfadaki yazısında bu elbiselerin nasıl dikildiğini, malzemesinde neler kullanıldığını yazmış ve tarif etmiştir. Yirmi yedinci sayının moda sayfasında genç kızlara pratik tavsiyeler verilmiştir. Hem fiyat açısından pahalı olmayan hem de mevsimine göre kullanılabilen kumaşların olmasına dikkat edilmesi gerektiği yazılmıştır. Bu sayfalarda buna ek olarak; Amerika’da teşhir edilecek olan Türk kıyafetleride gösterilmiştir.

(Şekil 6 - Hayat Dergisi No.27:29 – Hayat Dergisi No:19:29)

Hayat Dergisi'nin moda sayfaları ilk sayısından bu sayıya kadar incelendiğinde; ilk defa Türk modası ile ilgili bir haber görülmektedir. Avrupa’da tanıtılan bu modellerin tarzlarına bakıldığında Osmanlı’dan esintilerin olduğu görülmektedir. Bunun dışında derginin tüm moda sayfalarında modanın Başkenti olan Fransa- Paris ve diğer Avrupa şehirlerinden örnekler bulunmaktadır. Yirmi sekizinci sayıda o zamanki mevsimde giyilebilecek mevsimsel pratik kıyafetler paylaşılmıştır. Buna ek olarak; Suavi Sonar’ın yazısına bakıldığında; 1905 senesinde ilk defa “Perugina” isimli bir şirket kurulduğuna ve onun atölyesinde Ankara tiftiği ve Ankara tavşanının tüylerinin kullanıldığını ve sonrasında İtalya’da da atölye açtığını görmekteyiz. Bunlara ek daha sonralarında Ankara tavşanı tüyünün ipliğini ve Ankara tiftiğinin, Amerika dahil olmak üzere bütün dünya ülkelerinde ceket ve sveterlerinin yapıldığını görmekteyiz. Yirmi dokuzuncu sayıda;

Almanya'dan modeller görülmektedir. Bu sayfalarda da modellerin ne renk olduğu, hangi kumaştan olduğu, nerelerde giyilmesi gerektiği yazmaktadır. Otuzuncu sayıda ise; Edirneli bir kişinin Garbis Kazazyan adındaki oğlunun tasarladığı kokteyl elbiseleri paylaşılmıştır. Fransa'da kendisi Claire Comte diye tanınmış ve Paris'teki iyi halli bayanları onun giydirdiği yazılmıştır.

Sağlık

Yirmi birinci sayıdan otuzuncu sayıya kadar sağlık sayfalarına bakıldığında; sırasıyla “Bademcikler ve Geniz Etleri, Bebek Ağlamaları, Mafsal Ağrıları, Çocuk Büyütmek, Arterit, Uykunun Faydası, Antibiyotik İlaçlar, Vücut Dinlendirme, Kabakulak ve Kızamığın Tehlikeleri ve Gizli Demir Noksanlığı” gibi sağlık konularından bahsedilmiş ve okurları bu konularda bilgilendirmeye çalışılmıştır.

Pul ve Tarih (Hobi)

Bu bölüme yirmi birinci sayıdan itibaren bakıldığında; yirmi birinci sayının pul ve tarih bölümünde; “Türkiye'deki İlk Postane” başlığı görülmektedir. Burada paylaşılan pul, P.T.T. idaresi tarafından Postanın Türkiye'de 50. Yılı olması nedeni ile 1916 yılında beş renk ve değerinde bir seri çıkarmıştır. Üzerinde de ilk postanın resmi olduğu yazmaktadır. Yirmi ikinci sayının pul ve tarih bölümüne bakıldığında; “Pul Nevileri” başlığı görülmektedir. Bu bölümde normal seriden olan 1953 yılına ait bir pul örneği basılmıştır. Gri renkte ve kırk kuruş olan bu pulun üzerinde Yenicamii'nin resmi bulunmaktadır. Yirmi üçüncü sayıda; “Bir Hatıra” başlığı atılmıştır. Bu bölümde, 1913 normal serisine ait yeşil on paralık bir pul paylaşılmıştır. Bu pulun üzerinde İstanbul'un o zamanlarda en güzel mesire yerlerinden biri olan Fenerbahçe bulunmaktadır. Yirmi dördüncü sayıda; “Çanakkale Hatıra Serisi” başlığı bulunmaktadır. Çanakkale boğazına hücum edildiği gün, düşman gemilerin batması zaferi üzerine 18 Mart 1955'te dört puldan ibaret bir hatıra serisi çıkarılmıştır. Bu sayıda da bu pulun resmi paylaşılmıştır. Yirmi beşinci sayıda; “UPU Hatıra Serisi” başlığı bulunmaktadır. Bunun açılımı “Union Postal Universal”dır ve PTT idaresi de 9 Ekim 1949 da dört puldan oluşan yüz elli bin tirajlı bir seri çıkarmıştır. Yirmi altıncı sayıda; “Missouri'nin İstanbul'u Ziyaret Hatırası” başlığı bulunmaktadır. Bu sayıda; Amerika Birleşik Devletleri donanmasının “İOWA” sınıfına ait 40.000 tonluk Missouri harb gemisinin 5 Nisan 1946 tarihinde İstanbul'a yaptığı dostluk ziyareti sebebi ile PTT'nin yüz elli bin tirajlı üç pulluk bir seri çıkardığı pul görülmektedir. Yirmi yedinci

sayıda; “Hürriyet Abidesi” başlığı atılmıştır. Bu sayıda paylaşılan pul, 1913’te Londra’da basılan 60 paralık normal pulların üstünde Hürriyet Abidesi’nin resmi olan puldur. Yirmi sekizinci sayıda; “Kadınlar Serisi” başlığı bulunmaktadır. Bu pul serisi 18-24 Nisan 1935 tarihleri arasında Yıldız’da Şale Köşkünde toplanan XII. Dünya Kadınlar Birliği Kongresi münasebetiyle PTT idaresi tarafından 15 parçadan oluşarak çıkarılmıştır. Yirmi dokuzuncu sayıda; “23 Nisan 1920” başlığı bulunmaktadır. Burada paylaşılan bilgilere bakıldığında; Büyük Millet Meclisi ile ilgili pullardan bahsedilmiştir. Otuzuncu sayıdaki pul ve tarih bölümüne bakıldığında; “Çanakkale muharebeleri” başlığı görülmektedir. Bu büyük zafer için özel bir seri çıkmamış fakat 1917 normal pullarında bir kaç timsali hatıra ile bu büyük zafer nesillere intikal ettirilmiştir.

Karikatür

Karikatür bölümüne bakıldığında; yirmi birinci sayıda; Türk karikatürist Cemal Nadir Güler’in vefatının 10. yıldönümü sebebi ile ona ait altı karikatürün paylaşıldığını görmekteyiz. Yirmi ikinci sayıda; daha öncede kendisinden bahsedilen Conti’nin ve Pena Proya’nın karikatürleri bulunmaktadır. Yirmi üçüncü sayıda; Karikatür Ferruh Doğan’ın aynı isimdeki kitabından “”Asrileşen Köy” başlığı ile bir seri karikatür paylaşılmıştır. Yirmi dördüncü sayıda; yine daha önce kendisinden bahsedilen A. Harvec’in karikatürleri ve Rolf Totter’in karikatürleri paylaşılmıştır. Yirmi beşinci sayıda; Conti’nin, Rolf Totter’in ve bir kaç karikatürist’in karikatürleri paylaşılmıştır. Yirmi altıncı sayıda; A. Harvec, Bosc ve Claude Raynaud’un karikatürleri paylaşılmıştır. Yirmi yedinci sayıda; Gin, Jorge, Bosc ve Claude Raynaud’un karikatürleri paylaşılmıştır. Yirmi sekizinci sayıda; Romano ve A. Harvec’in karikatürleri paylaşılmıştır. Yirmi dokuzuncu sayıda; Nadal, Conti ve Jorge’nin karikatürleri paylaşılmıştır. Otuzuncu sayıda; Ersin Erkaya ve Uğur Köseahmedoğlu’nun karikatürleri bulunmaktadır. Yirmi üçüncü sayıda ilk defa bir Türk karikatüristin çizimleri paylaşılmaya başlanmış fakat sonra genel olarak yine yabancı karikatüristlerin çizimleri paylaşılmış ve otuzuncu sayıda tekrar Türk sanatçıların çizimlerine yer verilmiştir.

Arka Kapak

Yirmi birinci sayının arka kapağına bakıldığında; Develi bir tablo resmi paylaşılmıştır. Fotoğrafın Osman Sarp tarafından Şereflikoçhisar civarında Tuz Gölü kıyılarında çekilmiş olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Yirmi ikinci sayının arka kapağında;

Konya'daki Selçuklu mimarisinin eserlerinden biri olan İnce Minare, Selçuklu Sultanı III. Keyhüsrev devrinde, vezir Fahrettin Ali tarafından 1266 yılında yaptırılan Darülhadis'in kapısından bir kare Baha Gelenbevi'nin objektifiyle paylaşılmıştır. Yirmi üçüncü sayının arka kapağında Nasrettin Hoca'nın hindi ile ilgili bir fıkrasından esinlenilerek bir hindi fotoğrafı paylaşılmıştır. Yirmi dördüncü sayının arka kapağında; İzmit'teki "Hayat" okurlarından Cemal Turgay'ın gönderdiği "Lodos" isimli fotoğrafı paylaşılmıştır. Yirmi beşinci sayının arka kapağında; Tevfik Fikret'in papatyalar ile ilgili bir dizesi ile papatya fotoğrafı paylaşılmıştır. Yirmi altıncı sayının arka kapağında; Ayasofya Müzesi ile Sultanahmet Camii'nin fotoğrafı paylaşılmış ve Koca Sinan'ın 369. ölüm yıldönümü olduğu ve ömrü boyunca yaptığı mimariler, camiiler ve medreselerin sayılarından bahsedilmiştir. Yirmi yedinci sayının arka kapağında; Sami Güney tarafından çekilmiş bir kurbağalı derenin fotoğrafı paylaşılmıştır. Yirmi sekizinci sayının arka kapağında; Yeni Camii'nin temelini 1957 yılı baz alındığında 360 yıl önce III. Murat'ın eşi ve III. Mehmet'in annesi Safiye Sultan'ın isteği ile atıldığı haberi ve bir fotoğrafı paylaşılmıştır. Yirmi dokuzuncu sayının arka kapağında; Tahtakale'de Sadrazam Rüstem Paşa tarafından yapılan Rüstempaşa Camii'nin içindeki çinilerin fotoğrafı Sabit Karamani tarafından fotoğraflandırılmıştır. Otuzuncu sayının arka kapağında; Bülent Giz tarafından çekilmiş bir bayram gününden çocukların fotoğrafı bulunmaktadır. Bu sayılar arasındaki arka kapaklar incelendiğinde; genellikle yine ya Camii fotoğrafı bulunmakta ve dergi muhafazakar olan tarafını bir kez daha sergilemekte ve fotoğraflanan mimarilerin Osmanlı zamanındaki geçmişinin özeti yazmakta yazmaktadır. Derginin bu sayıları arasında da yine Cumhuriyet ve Atatürk'e dair yazı neredeyse hiç bulunmamaktadır.

3.4 HAYAT DERGİSİNİN NO.31 İLE NO.40 ARASI ANALİZİ

Ön Kapak

Otuz birinci sayının ön kapağı incelendiğinde; Amerika sinema yıldızlarından Jayne Mansfield görülmektedir. Otuz ikinci sayının ön kapağında; Fransız film yıldızı Brigitte Bardot dekolteli bir kıyafet ile poz verdiği görülmektedir. Otuz üçüncü sayının ön kapağında; Amerikan televizyon artistlerinden Rosemary Roman'ın mayolu bir fotoğrafı bulunmaktadır. Buna ek olarak ilk defa bu sayıda "televizyon artisti" sıfatı görülmektedir. Otuz dördüncü sayının ön kapağında; Hollywood'da bulunan İtalyan sinema yıldızlarından Sophia Loren bulunmaktadır. Fotoğrafı incelendiğinde çok seksi ve feminen bir poz

görülmektedir. Otuz beşinci sayının ön kapağında; İtalyan sinema artistlerinden, Myriam Bru'nun bikinili bir fotoğrafı görülmektedir. İlk defa bikinili bir poz "Hayat Dergisi"nin ön kapağı için kullanılmıştır. Otuz altıncı sayının ön kapağında; Cannes film festivalinde keşfedilen İsveç'li yıldız Moha Arvidsson'ın fotoğrafı bulunmaktadır. Otuz yedinci sayının ön kapağında; Amerikan kapak yıldızı Jerly Johnson'ın plajdaki bir fotoğrafı görülmektedir. Otuz sekizinci sayının ön kapağına bakıldığında; İngiliz sinema artistlerinden Anne Heywood mayosuyla denizde dalgalar arasında görülmektedir. Otuz dokuzuncu sayının ön kapağına bakıldığında; Dina Maes'in bikinili bir fotoğrafı görülmektedir. Bu fotoğrafın Suavi Sonar tarafından çekildiği de yazılmıştır. Kırkıncı sayının ön kapağında ise; Mitzi Gaynor plajda bikinili ve çok feminen bir poz ile görülmektedir. Anlaşılmaktadır ki; Hayat Dergisi'nde Hollywood ve Amerika etkisi çok yoğun bir şekilde görülmektedir. Özellikle ön kapaklarda bu durum daha da ön plana çıkmaktadır.

Reklam

Otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar derginin reklamlarına bakıldığında; Türk reklamların yanı sıra yabancı reklamlarında olduğu görülmektedir. Yabancı reklamlara bakıldığında; Squibb İlaçları, Amerikan Neşriyat Bürosu, Gibbs Tıraş Sabun ve Kremleri, Grapho English, İmedia L'Oreal Paris saç boyası ve Özel Kadıköy Koleji'nin Good English kursu reklamlarıdır. Bunlar dışında reklamlar bölümü incelediğinde; otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar tüm ikinci tam sayfa reklamlarına bakıldığında; Yapı ve Kredi Bankası'nın reklamı görülmektedir. Bunun dışında Türk reklamlarına bakıldığında; Yeni Gazete, Pereja Kolonya, Gül-ok Konfeksiyon, Ankara Makarnası, Tümsubank, Piyale Makarna, Garanti Bankası, Doğan Kardeş, Doğan Sigorta, Sana Margarin, Sürpriz Gömlekleri, Gözen Gömlekleri ve Gözen Kremleri gibi reklamlardır.

Haberler

Otuz birinci sayıdan itibaren haberler (Hayattan Fotoğraflar) bölümüne bakıldığında; otuz birinci sayıdaki on üç haberin iki haberi Türk içerikli haberdır. Bu haberlerden biri; Irak'taki Türk elçiliğinin Türkçe öğrenmek isteyen Iraklılar için elçiliğin içinde bir dersane açtığı haberi diğer haber ise; Fethiye'deki depremden sonra çadırdan şehir hayatına tekrar dönüşün haberi yapılmıştır. Otuz ikinci sayının haberler bölümüne bakıldığında; on altı haber bulunmakta olduğunu ve bunların altı tanesinin Türk içerikli

haber olduğu haberi yapılmıştır. Bu haberlere bakıldığında; Dolmabahçe Camii'nin etrafında sıralanmış tarihi eski zaman toplarının gölgesinde dinlenen biri olduğu, teknelerin yaza hazırlığı, İstanbul'da tabaklarını eski gömlek ve ayakkabılarla değiştiren satıcılar olduğu, Saray Bosna'da doğan Türk bir mültecinin Türkiye'ye döndüğu ve Andiçen Kanser Hastanesini Türkiye'ye hediye etmesi, Avrupa ve Amerika'da örnekleri olan çocuk kılavuzluğu terbiye merkezlerinin bir örneğinin de İstanbul'da açılması, Alman Devlet Başkanı Theodor Heuss'un Türkiye ziyareti ve Cumhurbaşkanı Celal Bayar ile görüşmesi haberlerini görmekteyiz. Otuz üçüncü sayının haberler bölümü incelendiğinde; on iki haberin beş tanesi Türk içerikli haberdir. Haberler incelendiğinde; İstanbul'da tatil geçirenlerin Marmara iskelelerine çıkışı, Mithat Paşa için yapılan anma töreni, Erenköy Kız Lisesi'nin mezuniyet günü beden hareketleri gösterisi, 19 Mayıs şenliklerinden izci kızların trampet çalması ve Türkiye'nin en küçük tiyatrosu haberleridir. Otuz dördüncü sayıda on dört haber bulunmakta ve bunlardan altı tanesinin Türk içerikli haber oldukları görölmektedir. Bu haberlere bakıldığında; Atatürk Bulvarı'ndaki asırdide kemerlerinin üzerinde oynayan çocuklar, Ankara'da yapılan saç modeli yarışmasında modeller ve kuaförleri, Kore'de Mehmetçiklerimiz "Hayat" okurken, köpeğini gezdiren şalvarlı bir kadının köyden değil İstanbul Ayaspaşa gibi lüks, modern ve kibar semtinde çekilmiş bir fotoğrafının, Hilton Oteli'nin yüzme havuzunun açılış töreni ve 19 Mayıs tören haberleri olduğu görölmektedir. Otuz beşinci sayının haberlerine bakıldığında yedi haberin üç tanesi Türk içerikli haberlerdir. Bu haberler; soğuk ve serin bir yaz olmasından dolayı Taşlıktaki denize nazır bir gazinonun boş olması haberi, Fethiye'deki deprem bölgesinden fotoğraflar ve Bahar ve çiçek bayramındaki Gülhane Parkının haberleridir. Otuz altıncı sayının haberlerine bakıldığında; on dört haberin dört tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Komedi Tiyatrosunda yapılan konservatuar sınavı, Ankara Devlet Operasında verilen temsillerin Yugoslavya'dan gelen sanatkarlarla oynanması ilgi çekmiş ve Belgrad Operası ile yapılan anlaşma gereğince baritonlarımızdan Orhan Günek ve Soprano Belkıs Aran Yugoslavya'ya gitmelerinin ve başrolde oynamalarının haberi ve televizyon yayınlara kadar milli kıyafetlerimizi Amerika'da tanıtmakta önderlik eden Türk talebelerinden biri Western Collage mezunu Mihrican Z. Özdemir olduğunun haberi yapılmıştır. Otuz yedinci sayıda on beş haber bulunmakta ve yedi tanesi Türk içerikli haber olmaktadır. Bu haberler; 170.000.000 liraya çıkacak olan Salihli'deki Demir köprü – Gediz barajının inşasına devam edildiği haberi, askerlerin İzmir'den hareket eden 8. Kore Birliği'nin kendilerini geçirmeye gelen aileleri ile vedalaşmalarının haberi, Yapı ve Kredi Bankasının, spor

gazete yazarları arasında bir yarışma düzenlemesi ve kazanan dört kişiye ödül verilmesi haberi, Türkiye güzellik kraliçesi seçimlerinde 1 numaranın Gönül Dinletir (Zarafet), on beş numaranın Sunay Uslu (Türkiye), dört numaranın Keriman Özer (Halk), altı numaranın Zehra Eroğlu (Fotojenik) ve on yedi numara Tomris Gözbak (Bahar) güzeli olmalarının haberi, Ankara Etimesgut alanında yapılan havacılık önünde askerlerin komik yoğurt yeme yarışmasının, Lodostan kıyıya vuran eşyaları toplayan kişilerin ve Sulukule'ye yeni evler yapılacağı haberi üzerine turist olduklarını söyleyen Sulukuleli'lerin haberleri yapılmıştır. Otuz sekizinci sayının haberler bölümünde on dört haber incelenmiş ve dört tanesinin Türk içerikli haber olduğu görülmüştür. Bu haberler; Gülçin Bayburt'un Atlas Sinemasında verdiği resitalin bir sahnesinde Ebeyan'la beraber olması haberi, Bolu Dağında 20-25 mt. yuvarlanan kamyonun haberi, maliye vekili Hasan Polatkan'ın hemşiresinin evlenmesinin haberi ve kadınların günlerini artık Hilton Oteli'nde yaptığının haberi yapılmıştır. Otuz dokuzuncu sayının haberler bölümünde ise; on beş haber bulunmaktadır. Bu haberlerden üç tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Dolmabahçe stadında maç oynanırken, etrafta tepelerde bedavacı izleyiciler ve maçın bile ne olduğunu bilmeyen çarşafly ve baş örtülü kadınların olduğu haberi, pazarda at satışının haberi ve Umurbey'deki Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın doğduğu evin haberi yapılmıştır. Kırkıncı sayının haberler bölümü incelendiğinde; on iki haber görülmektedir. Bu haberlerden üç tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın İzmir'e bağlı Tire ilçesini ziyareti, İstanbul Üniversitesi bahçesinde "Atatürk'ün rehberliğinde dinç adımlar atan ilerleyen gençlik ve geri adımlar atan çürük kabuğunda sımsıkı örtünmüş kara taassup'un resminin olması ve belediye zabıtalарının bir günlük hayatlarının haberi yapılmıştır.

Sohbet Köşesi

Otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar Şevket Rado tarafından yazılan "Sohbet Köşesi" bölümündeki konulara bakıldığında; otuz birinci sayıda "*Gösterişsiz Merhamet*" başlığı ile bir iyilik yapıldığında bunu her önüneze gelene anlatılmayacağını ve anlatılmaması gerektiğini içeren bir yazı yazılmıştır. Otuz ikinci sayıda; "*Hayat ve İnsanlar*" başlığı ile yazılan yazıda Rado'nun çok toz pembe gördüğü ve yazdığı hayatın aslında öyle olmadığını tepkisini okurlarından aldığı yazılmaktadır. Otuz üçüncü sayının sohbet köşesinde; "*Yaşamış Olmanın Delili*" başlığı ile insanların arkalarında onları hatırlatan bir eser bırakmaları üzerine bir yazı yazılmıştır. Otuz dördüncü sayının sohbet köşesinde; "*Herkeste Bulunmayan Sermaye*" başlığı ile para ve sermayenin dışında

insanlarda asıl sermaye olarak doğruluğun bulunması gerektiği üzerine bir yazı yazılmıştır. Otuz beşinci sayının sohbet köşesinde; “*mektup ve Postacı*” başlığı ile uzaktaki dostlara mektuplar yazılarak tıpkı yakındakiler gibi bağı hiç bozulmayacağını ve postacının bu bağı kuracağını yazan bir yazıdır. Otuz altıncı sayıda; “*Başkaları da Tıpkı Sizin Gibidirler*” başlıklı köşe yazısını görmekteyiz. Bu yazıda; insanların küçük görülmemesi gerektiği, herkesin eşit olduğu kimsenin kimseden üstün olmadığı yazılmıştır. Otuz yedinci sayıda; “*Bir Annenin Feryadı*” başlıklı yazı bulunmaktadır. Bu yazıda; çocuğu okumak istemeyen bir annenin feryadı görülmektedir. Otuz sekizinci sayının sohbet köşesinde; “*Ölmezliğin Peşinde*” başlıklı yazı bulunmaktadır. Bu yazıda; öldükten sonra unutulmamak için bir şeyler yapmaktan bahsedilmektedir. Otuz dokuzuncu sayıda; “*Ruhunuz Güzel Olsun*” başlığı ile; dış güzelliğinin önemi kadar ruh güzelliğinin de öneminden bahsedilmektedir. Kırkıncı sayıdaki köşe yazısında ise; “*Bugünün Ana ve Babalarına*” başlığı ile bir köşe yazısı bulunmaktadır. Bu yazıda da; anne ve babaların çocuklarını anlamaya çalışmaları gerektiğine dair bir yazı yazılmıştır. Kısaca sohbet köşesi bölümünde Şevket Rado bana göre; insanların hayatına yön vermeye, onlara yardım etmeye, hayatın güzel taraflarının da olduğunu göstermeye ve her kesin yaşam tarzına bir katkıda bulunmaya çalışmıştır.

Gezi Yazıları

Hikmet Feridun Es tarafından yazılan ve eşi Semiha Es tarafından fotoğrafları çekilen gezi yazılarının otuz beşinci bölümde sona erdiği görülmektedir. Otuz birinci sayıdan sonuna kadar bu bölüm incelendiğinde; otuz birinci sayıda Küveyt’in fotoğrafları ve gezi yazısı görülmektedir. Bu ülkede benzinin diğer tüm ülkelerden daha ucuz olduğu ve bu yüzden büyük arabaları burada görmenin mümkün olduğu yazılmıştır. Bunun dışında en pahalı şahinlerin Kuveyt ve Bahreyn çarşılarında satıldığı ve hala ava gidenlerin bu kuşları kullandığı yazmaktadır. Otuz ikinci sayının gezi yazıları bölümü incelendiğinde; yine Küveyt ile ilgili yazının devam ettiği görülmektedir. Bu sayıda Küveyt’in kültüründen bahsedilmektedir. Buna ek olarak; Cadillac arabalardan ve kıyafetlerden de bahsedilmiştir. Örneğin orada ipek perdeli bu yeni otomobile “Harem Arabası” denmektedir. Burada televizyon istasyonu bulunmamasına rağmen zengin şeyhlerin televizyon cihazları satan dükkanlardan bu cihazları alıp salonlarına süs olarak koydukları bilgisi yazmaktadır. Otuz üçüncü sayıda da aynı şekilde Küveyt’ten bahsedilmiş ve diğer fotoğrafları paylaşılmıştır. Otuz dördüncü sayıda; “İnci Adaları Bahreynler” diye başlık atılmış ve Bahreyn konu

edilmiştir. Bu sayfalarda Bahreyn adalarının hükümet merkezi olan Manama'dan bahsedilmiş ve fotoğrafı paylaşılmıştır. Bu şehirde büyük sarayların bulunduğu bilgisi yazılmıştır. Günün öğle saatlerinde Bahreyn adalarında herkesin dinlendiği, uyuduğu zamanlar olduğu bilgisi de verilmiştir. Bunlar dışında Bahreyn Adalarının kadınlarına bakıldığında; diğer Arap ülkelerinin kadınlarının siyah çarşaf giydikleri bilinirken buradaki kadınların çiçekli, dallı budaklı çarşaf giydiği yazılmış ve örnek bir fotoğraf paylaşılmıştır. Gezi yazısının son bölümünün yazıldığı otuz beşinci bölümde de “Bir Yolculuğun Sonu” başlığı bulunmaktadır. Bu sayıda da Bahreyn adalarında Manama'dan bahsedilmiş kültürü anlatılarak yazıya son verilmiştir.

Ülke

Otuz birinci sayıdan kırkinci sayıya kadar olan ülke yazılarına bakıldığında; otuz birinci sayıda; “*Uzakdoğu'nun Broadway'i diye adlandırılan Tokyo'nun*” meşhur eğlence sokağında turistleri çeken “*Kadın Güreşleri*” konu edilmiştir. Otuz ikinci sayının ülke tanıtım sayfasında; Batı Almanya'nın meçhul bir noktasındaki bir Amerikan güdümlü mermi üssü tanıtılmıştır. Otuz üçüncü sayının ülke tanıtım sayfasında; masal diyarı diye bilinen “*Walt Disney*” tanıtılmıştır. Otuz dördüncü sayıda; “*Göçebe Windsorlar*”ın Avusturya'da, Londra'da, Amerika'da, Paris'te ve İtalya'da geçen hayatlarından bahsedilmiştir. Otuz beşinci sayıda; her sene Hindu hacıların, 4500 mt. yükseklikteki Himalayalar üstündeki Armanat Mağarasına çıktıkları ve tavanından damlayan suyu içtikleri haberi yapıp orası anlatılmıştır. Otuz altıncı ve otuz yedinci sayılarda ülke yazısı bulunmamaktadır. Otuz sekizinci sayıya gelindiğinde; “*kumlarına yarım milyon insanın uzandığı*” dünyanın en büyük plajı olan Coney Island'ın tanıtımı yapılmıştır. Otuz dokuzuncu sayıda; yaz mevsimini Sein Nehri kenarında geçiren Paris'in tanıtımı yapılmıştır. Kırkinci sayıda da ülke tanıtımı bulunmamaktadır.

Orta Sayfa

Otuz birinci sayıdan kırkinci sayıya kadar olan orta sayfa resimleri incelendiğinde; otuz birinci sayının orta sayfasında; deprem olmadan önceki turistik bir kasaba olan Muğla'nın ilçesi Fethiye'nin Basın Yayın ve Turizm U. Müdürlüğü'ne ait olan bir fotoğrafı paylaşılmıştır. Otuz ikinci sayının orta sayfa resmi bulunmamaktadır. Otuz üçüncü sayının orta sayfasında; “*Fethin 504. Yılında Rumelihisarı*”nın fotoğrafı bulunmaktadır. Otuz dördüncü sayının orta sayfasında; Hatay'ın 20 yıl evvel istiklaline

kavuşup Türk topraklarına girmesinin üzerine o güne ait bir resim paylaşılmıştır. Otuz beşinci sayının orta sayfasında; fotoğrafları Sami Börekçi ve Turizm Fotoğraf Ajansına ait olan Bergama Kermesi konu edilmiştir. Otuz altıncı sayının orta sayfasında; eskiden hiç bir geminin barınmadığı fakat 1957 yılında 1.200.000 ton kapasiteli modern tesisleri ile 60 geminin barınabildiği Mersin Limanı'nın fotoğrafı yayımlanmıştır. Otuz yedinci sayının orta sayfasına bakıldığında; “50. yılında Fenerbahçe” başlığı ile Fenerbahçe Spor Kulübünün futbolcularına ait bir kaç resim görülmektedir. Otuz sekizinci sayının orta sayfasında; yeni yapılan meydan ve yollar ile İstanbul'daki Beyazıt–Aksaray yolu görülmektedir. Otuz dokuzuncu sayının orta sayfasında ise; “İstanbul Profesyonel Lig İkincisi Galatasaray” görülmektedir. Kırkıncı sayının orta sayfasındaki fotoğrafta ise; Edirne'deki Selimiye Camii'nin kubbesinin tezyinatı ve yazıları görülmektedir.

Sinema

Otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar sinema haberleri bölümü incelendiğinde; otuz birinci sayının sinema sayfalarında; onuncu senesinde Cannes Film Festivali'nin haberi bulunmaktadır. Bu festivalde bütün gençlerin Fransız sinemasının yakışıklı aktörü Eddie Constantine ile ilgilendiği, yıldız olarak parlama şansının o sene Fransız Veronique Zuber'de olabileceği, lüks festival sarayında bisikletli palyaçonun olduğu ve festivale Elizabeth Taylor ve kocası Michael Todd'un da katıldığı haberleri yapılmıştır. Bu sayı ile ilgili bu haberi Semiral Bilbaşar ve Suavi Sonar'ın yaptığı yazmaktadır. Otuz ikinci sayının sinema sayfalarında; Cannes Film Festivaline meşhur yıldızların çok ilgi göstermediği bu yüzdende yeni parlamaya çalışan yıldızlara bir olanak doğduğu haberi yapılmıştır. Bu genç yıldızların değişik değişik pozlar verdiği, İtalyan aktör Raf Vallone'nin gelmesiyle Eddie Constantine'nin ilgiyi kaybetmesi ve Claude Ivry'nin sık sık mayolu fotoğraf çekirme haberlerinden oluşmaktadır. Otuz üçüncü sayının sinema sayfalarına bakıldığında; İngilizlerin çıkardığı yeni yıldız bir silah olarak kullanılan televizyonda “Aptal Sarışın” rolleri ile ünlenen ve özellikle vücut ölçülerinin 102-56-92 olduğu vurgulanan Sabrina'nın haberi yapılmıştır. Otuz dördüncü sayının sinema haberlerinde; artık hayatını Hollywood'da geçirmeye başlayan Sophia Loren'in bu sinema şehrindeki ilk günlerinin nasıl geçtiğini anlatan bir yazı ve bir kaç fotoğraf görülmektedir. Otuz beşinci sayının sinema haberlerine bakıldığında; “Cannes'ın Son Çıplakları” başlığı görülmektedir. Suavi Sonar'ın festivalden sonrasını anlattığı yazı ve dekolte fotoğrafların nasıl çekildiğine dair bir kaç örnek fotoğraf paylaşılmıştır. Otuz altıncı sayının sinema sayfalarına bakıldığında;

Ava Gardner'ın Meksika'da olduğu haberi yapılmıştır. Otuz yedinci sayıda; Hollywood'un son sarışını Jayne Mansfield, "Paris Tatili" filmi, Tony Curtis'in rol icabı bıraktığı sakallar, "Bir Parisli" filminde oynayan Brigitte Bardot, Elizabeth Taylor'un üçüncü hamileliği gibi konular yer almaktadır. Otuz sekizinci sayının sinema sayfalarında; Silvana Mangano'nun "Deniz Duvarı" adlı filminin son günlerde en hareketli sinema eserlerinden biri olduğu, Anne Heywood'un 18 yaşında güzellik kraliçesi, 23 yaşında popüler bir sinema yıldızı olduğu haberleri yapılmıştır. Otuz dokuzuncu sayının sinema haberleri bölümünde; Tuncan Okan tarafından haberi yapılan Marilyn Monroe'yi görmekteyiz. Monroe'nin şefkat duygularını hayatına giren üçüncü adam tiyatro yazarı Arthur Miller'da bulunduğu haberi ve bazı filmlerinin haberi yapılmıştır. Kırkıncı sayıda ise; kazançları artan İtalyan yıldızlarının ellerindeki parayı lüks Cadillac'lara ve şık evlere harcamakta olduklarının haberi yapılmıştır.

Tefrika Roman ve Hikaye

Bu bölümde otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar olan hikayelere bakıldığında; otuz birinci sayıda E. Sims Snow tarafından yazılmış Adnan Erim tarafından çevrilmiş Siyah İnci adlı hikaye bulunmaktadır. Otuz ikinci sayıda John Gollier'in yazdığı Semih Demirci'nin çevirdiği Her Şeyi Bilen Kadın hikayesi bulunmaktadır. Otuz üçüncü sayıda; G. Gabrini'nin yazdığı H. F. Ozansoy'un çevirdiği bir Fransız hikayesi olan Menekşe Demetli Delikanlı adlı hikaye bulunmaktadır. Otuz dördüncü sayıda; Ray Bradbury tarafından yazılan Adnan Erim tarafından çevrilen Pencere isimli hikaye görülmektedir. Otuz beşinci sayıda; Pearl S. Buck tarafından yazılıp Adnan Erim tarafından çevrilen "Her şeyden Üstün" adlı hikaye bulunmaktadır. Otuz altıncı sayıda Hans Hardt tarafından yazılıp Süreyya S. Berkem tarafından çevrilen Küçük Casus isimli hikaye bulunmaktadır. Otuz yedinci sayıda Rene Terrier tarafından yazılan H. F. Ozansoy tarafından çevrilen Sihirbaz isimli hikaye bulunmaktadır. Otuz sekizinci sayıda Francesco Pastonch tarafından yazılan Gelengül Erman tarafından çevrilen Herşey Bitmişti isimli hikaye bulunmaktadır. Otuz dokuzuncu sayıda Saki tarafından yazılan ve Metin Göker tarafından çevrilen Kurtlar isimli hikaye bulunmaktadır. Kırkıncı sayıda ise; Georges Gavy tarafından yazılan H. F. Ozansoy tarafından çevrilen "Sevgili" isimli hikaye bulunmaktadır. Bunlar dışında tefrika romanlara bakıldığında otuz dokuzuncu sayıda başlayan Bill S. Ballinger tarafından yazılan Adnan Erim tarafından Türkçeye çevrilen "Gölge Gibi" isimli roman bulunmaktadır. Bu tefrika roman elli üçüncü sayıda son bulmaktadır.

Sanat

Otuz birinci sayıdan kırkinci sayıya kadar derginin sanat sayfaları incelendiğinde; otuz birinci sayıda; Ankara'nın Sanatseverler Kulübü'nün haberi yapılmıştır. Ankara sosyetesinin tanınmış hanımlarının bu kulübe gidip sohbet ettikleri, kulüpte konserler verildiği ve sergi alanının bulunduğu yazılmıştır. Otuz ikinci sayının sanat sayfalarında; Pierre Paul Rubens'in hayatı anlatılmış ve "Adem ile Havva, 1628-1629 (Prado Müzesi, Madrid), Venüs ve Adonis 1635 (Metropolitan Sanat Müzesi, New York), Leucippus 'un Kızlarının Kaçırılması 1615-1616 (Alte Pinakothek, Münih), Susanne Fourment 1622 (National Gallery, Londra)" gibi eserleri paylaşılmıştır. Otuz üçüncü sayının sanat sayfalarında; Ankara'da açılan sergide sergilenen akıl hastalarının çizdiği tablolar M. Sürenkök'ün objektifinden görülmektedir. Bu tablolara bakıldığında hastaların kendi hastalıkları ya da kendi buldukları durum ile alakalı çizimler yaptıkları görülmektedir. Örnek vermek gerekirse; şizofren olan kadın bir hasta içine kapanık olduğu için ağzı olmayan bir kadın çizerken diğer bir hasta kadın vücut bakımı olarak "hermafrodit" olduğu için yani hem erkek hem dişilik organları bulunduğu için İsa'yı da yarı erkek yarı kadın olarak çizdiği görülmektedir. Bunun dışında bir başka sayfada Türkiye'nin en küçük tiyatrosunun Ankara'da bir apartmanın alt katındaki bir dükkanın yerine açılması ve buranın bir oda tiyatrosu olarak kullanılıp Amerikan, Hint, Japon, İngiliz, Alman ve İskandinav tiyatrolarına kadar bir çok tiyatronun afişinin bulunduğu haberi bulunmaktadır. Otuz dördüncü ve otuz beşinci sayıların sanat sayfaları bulunmamaktadır. Otuz altıncı sayının sanat sayfalarına bakıldığında; "Altın Trompetler" başlığı altında caz sanatçıları olan "Eddie Calvert, Louis Armstrong, Shorty Rogers, Harry James, Dizzie Gillespie, Miles Davis ve Chet Baker"'ın isimleri bulunmaktadır. Fotoğrafları da bulunana bazıları hakkında bilgiler de verilmiştir. Bunun dışında; otuz dördüncü sayıdan otuz dokuzuncu sayıya kadar devam etmekte olan, Amerika'nın genç televizyon yazarlarından biri olan William Bast'ın ,en yakın arkadaşı da, olan James Dean'in hayatı hakkında bir kitap çıkardığı ve bu dergide yazısının tefrika edildiği görülmektedir.

Okuyucu Mektupları (İnteraktif Geribildirim)

Otuz birinci sayıdan kırkinci sayıya kadar okuyucu mektupları bölümü incelendiğinde; otuz birinci bölümde; Sinop'tan ve Manisa'dan okur mektupları bulunmaktadır. Bu mektuplarda okurlardan birisi Rumi takvim ile bilgi almak isterken bir diğer okur bir eşyasını kaybettiğini ve derginin yardımı ile yenisini almak istediğini

bildirmiş fakat dergi eşya tedarığı ile ilgilenmediğini beyan etmiştir. Otuz ikinci sayıda; Meriç'ten ve Kahramanmaraş'tan mektupların geldiğini ve mektuplarda okurların yine merak ettikleri bir iki soruya cevap aradığı görülmektedir. Otuz üçüncü sayıdaki mektuplar; Konya, Rize, Ankara ve Hatay'dan gelmektedir. Bu mektuplarda; dergide çıkan resim ve haberlere yönelik soruların yanı sıra özel sorularda vardır. Örneğin; bir okur Yapı ve Kredi Bankası'ndan aile cüzdanı alıp alamayacağını sormuştur. Otuz dördüncü sayıda; Kastamonu'dan, Kayseri'den, Eskişehir'den, Kahramanmaraş'tan ve Şanlıurfa'dan mektuplar geldiği görülmektedir. Mektupların içeriği incelendiğinde; Atatürk'ün eşinden neden ayrıldığı, Kekemeliğin bir hastalık olup olmadığı, Fransızcanın nasıl öğrenilebileceği, ticari kelimelerin nereden öğrenilebileceği ve Rumi tarihin hangi olaydan sonra başladığı sorularının bulunmakta olduğu görülmektedir. Otuz beşinci sayıdaki mektuplar incelendiğinde; Diyarbakır ve Erzurum'dan gelen mektuplar bulunmakta ve mektupların içeriklerinde; “oto-stop” tekniği ile yurt dışına çıkmak istediklerini yazan bir kaç arkadaşın pasaport için ne yapmaları gerektiği sorusu bulunmaktadır. Otuz altıncı sayının okur mektupları bölümü bulunmamaktadır. Otuz yedinci sayının okur mektupları bölümüne bakıldığında; İstanbul, Edirne ve Samsun'dan mektup geldiği görülmektedir. Bu mektupların içeriklerine bakıldığında; kalbin dinlenip dinlenmediği, İstanbul'da bulunan sirklerin adresleri, “Berduş” kelimesinin manası ve bir insanın normal olarak kaç yaşında evlenmesi gerektiği gibi sorular bulunmaktadır. Otuz sekizinci sayıda yine okur mektubu bulunmamaktadır. Otuz dokuzuncu sayıda; Kırklareli'nden, Malatya'dan, Ankara'dan ve Nazilli'den mektuplar gelmektedir. İçerikleri incelendiğinde; Everest'e kaç kere çıkıldığı ve tarihçesi istendiğini, denizciliğin ilk defa ne zaman başladığı, “Adapte, tercüme ve telif eserler” kelimelerinin ne anlama geldiği, İslam tarihi ve Kuran-ı Kerim'in doğru yazıldığına inanılan yayımların isimlerinin bilgilerinin istendiği görülmektedir. Kırkinci sayının okur mektupları bölümüne bakıldığında ise; İzmit'ten, Salihli'den, Ankara'dan, İstanbul'dan ve Kastamonu'dan mektuplar geldiği görülmektedir. Bu mektupların içeriklerine bakıldığında; bazı hastalıkların ne olduğuna dair bilgiler ve Türkiye'nin ziraat, hayvan, ulaşım ve madenleri hakkında bilgileri istendiği görülmektedir. Okuyucu mektupları bölümü aslında dergi tarafından okurların sesi olması açısından konulmuşsa da, okur; hem dergi hakkındaki yorumlarını yazmakta hem de merak ettiği soruları sorup cevap beklemektedir. Bu haliyle okurun dergiyi “etkileşimli bir mecra”ya dönüştürme çabası dergiye gelen mektuplar incelendiğinde açıkça görülmektedir.

Taht Hikayesi

Otuz dokuzuncu sayıdan itibaren bu bölüm kendisini dergide göstermektedir. Bu bölümde Topkapı Sarayında bulunan Türk tarihinin en dikkate değer tahtlarının hikayeleri, tarih konusunda bilgisi ile tanınan Haluk Y. Şehsuvaroğlu tarafından anlatılacağı bilgisi verilmiştir. Buna ek olarak; bu sayıda, “Abbasilerin Tahtları, III. Ahmet’e izafe edilen koltuk taht (Topkapı Müzesinde), Altın Tahtlar, II. Mahmut’un tuğralı koltuk tahtı (Topkapı müzesinde) ve III. Sultan Murat’ın bayramda tahtında oturup tebrikleri kabul ederken bir minyatürü” bulunmaktadır. Kırkıncı sayıda da aynı konu devam etmekte olup bir de “Arz odası ve içindeki tahtın” o günkü görünüşü paylaşılmıştır.

1957 Meşhurları

Otuz dokuzuncu sayıdan itibaren başlayan bu bölüm o günün edebiyat ve sanat hayatlarını bütün yönleriyle tanıtacak olan Mustafa Baydar tarafından hazırlanıp bu sayısında “Yakup Kadri” ile röportaj yapılmıştır. Kırkıncı sayıda Yusuf Ziya ile bir röportaj yapılmıştır.

Moda

Otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar moda sayfalarına bakıldığında; otuz birinci sayının moda sayfasında; Suavi Sonar’ın yazdığı habere göre Fransız modacı Jacques Fath’in amacının Fransız milletini ucuz ve güzel giydirmek olup bunun için moda evinin yanında bir de moda okulu açmış olmasıdır. Ölümünden sonra eşi Genevieve Fath bunu yürütemeyerek okulu kapatmak ve moda evini de küçültmek zorunda kalmıştır. Bunun dışında sayının moda sayfalarında bu modaevine dair görsel örnekler ve bu kıyafetlerin nasıl dikileceği ve modeli konusunda bilgiler verilmiştir. Otuz ikinci sayının moda sayfalarında; “plaj aksesuarları” hakkında yazı yazılıp örnek resimler paylaşılmıştır. Bunun içinde Gaziantep’in el dokumalarının çok iyi olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Bunlara ek olarak, Avrupa’nın bu aksesuarları çoktan satışa sunduğu da yazılmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere, moda konusunda günümüzde olduğu gibi o zamanlarda da Avrupa’nın örnek alındığı ve takip edildiği görünmektedir. Otuz üçüncü sayının moda sayfalarına bakıldığında; deniz mevsiminin de açılmasıyla birlikte mayolarında değişen bir modasının olduğu kadınlara hatırlatılarak bir çok modelin kadınlar için fotoğrafları paylaşılmış ve ek olarak da hangi kumaşı kullanmaları, kendileri dikim yapan kadınlar için hangi desende kumaş seçmeleri gerektiği gibi bilgiler yazılmıştır. Otuz dördüncü sayının moda

sayfalarında; Paris'ten modeller paylaşılmıştır. Paris'in bütün dünya moda evlerini etkisi altında bırakan terziler ile dolu olduğu ve bu moda evlerinin zengin turistler ve yerliler için olduğu bilgisi aktarılmaktadır. Bunun yanı sıra bu terzilerden altta kalmayan fakat daha uygun fiyatlı, her kesimden insanın giyinebileceği terzilerin de olduğu bilgisiyle bu terzilerden J. P. Gattegno'nun bazı modelleri örnek olarak "Hayat Dergisi" okuru olan kadınlara sunulmuştur. Otuz beşinci sayının moda sayfalarında; çalışan kadınlar için modeller ve yazlık naylon geceliklerin modelleri okura tanıtılmıştır. Otuz altıncı sayının moda sayfalarında ise; "Değişik Kıyafetler" başlığı ile yine bir çok model okura sunulmuş olup plaj kıyafeti, yaz gecesi kıyafeti ve sokak kıyafeti gibi örnekler verilmiştir. Buna ek olarak bu sayfalarda; Nişantaşı Kız Enstitüsünden de iki model görseli teşhir edilmiştir. Otuz yedinci sayıda; "Emprime Modeller" görülmekte ve yaz mevsimine özel yeni saç modellerine de örnekler verilmiştir. İlk defa bu sayıda saç içinde örnekler vermeye başlandığı görülmekte olup yaratılan kadının her yönden nasıl olması gerektiği bilgisinin birer birer kadınlara vermeye devam etmekte olduğu görülmektedir. Otuz sekizinci sayıda yine Suavi Sonar tarafından hazırlanan moda sayfalarının başlığında "Her Kadın Zarif Olabilir" yazısı görülmektedir. Bu başlık ile aslında kadınların zarif olmaları gerektiği bilgisi kadınlara direk olarak verilmektedir. Görseller ile desteklenen bu başlık ile kadınlar nasıl olmaları gerektiğini, ellerini nasıl kullanmaları gerektiğini, ayakta dururken nasıl durmaları gerektiğini öğrenmektedirler. Dergi incelenirken moda sayfalarında poz veren mankenlerden örnek alan kadınların hepsinin aynı pozu vererek durdukları görülmektedir. Otuz dokuzuncu sayının moda sayfalarına bakıldığında; "Elbise İnsanları Güzel Gösterir" başlığı görülmektedir. Bu sayfada kadınların vücutlarına yakışan modeli seçmeleri gerektiği, renk, model, saç ve ten rengine göre giyinilmesi gerektiği bilgisi yazılmıştır. Kırkıncı sayının moda sayfalarına bakıldığında; yaz mevsimi için sokak ve plaj kıyafetleri örnekleri paylaşılmıştır. Bütün bu bilgilerin yanında kıyafetlerin hangilerinin kadınlar için hangilerinin genç kızlar için olduğu bilgisi de verilmektedir.

Sağlık

Otuz birinci sağıdan kırkıncı sayıya kadar sağlık bölümü incelendiğinde; sırasıyla; sigara içenlerin içmeyenlere göre daha fazla C Vitaminine ihtiyaçları olduğu, alkolün az miktarda alındığında vücudu rahatlattığı çok miktarda alındığında ise vücudun gereği protein ve vitaminleri alamadığı, kansere dair bilgiler, Bazdov Hastalığında yeni tedavinin olduğu, medeniyet ile birlikte hastalıkların azalıp azalmadığı konusu, çocuk felci ve

bademcikler, hastalık hastası insanlardan, kadınlardaki fazla tüylerden, akıl hastalıkları ve irsiyet ve grip virüsü ve antibiyotiklerden bahsedilmektedir.

Spor

Otuz birinci sayıdan kırkinci sayıya kadar bu bölüm incelendiğinde; otuz birinci sayıda spor içeriği bulunmamaktadır. Otuz ikinci sayının spor sayfasında; Polonya ve Mısır futbol maçları haber yapılmıştır. Otuz üçüncü sayının spor sayfasında; deplasmanlı Federasyon kupası maçlarının devam edeceği, Dünya Serbest Güreş Şampiyonasına katılacak olan sporcuların kampta oldukları, Danimarka’da lig maçları sırasında kaleye konan karganın uğur sayılması ve maçın kazanılması ve Basketbolcu Harlem Globe Trotters’in boyunun 2.15 cm olması haberleri yapılmıştır. Otuz dördüncü sayının spor sayfasında; 1955 yılı Paris satranç şampiyonu Fransız kız Monnique Venner’in aynı zamanda judo şampiyonu olduğu haberi, dünya serbest güreş şampiyonunun başlaması ve profesyonel ligin on centilmen futbolcusunun haberi yapılmıştır. Otuz beşinci sayının spor sayfasında; serbest güreşte dünya şampiyonu olduğumuzun haberi yapılmıştır. Otuz altıncı sayının spor sayfası bulunmamaktadır. Otuz yedinci sayının spor sayfasında; Kırkpınar güreşlerinin 1957 yılında Edirne’de hangi tarihler arasında yapıldığının haberi yapılmış ve bu sayfada paylaşılan resimler Suavi Sonar ve Ferit Can tarafından çekilmiştir. Otuz sekizinci sayının spor sayfasında “Sofia Jimnastik Grubu”nun memleketimize geldiği görülmektedir. Otuz dokuzuncu ve kırkinci sayılarda spor sayfası bulunmamaktadır.

Pul ve Tarih (Hobi)

Otuz birinci sayıdan kırkinci sayıya kadar “Pul ve Tarih” bölümü incelendiğinde; otuz birinci sayıda; tüm dünyada mayıs ayının ikinci Pazar günü kutlanan ve yurdumuzda da 1955 yılında kutlanmaya başlayan “Anneler Günü”nün 13 Mayıs 1956 da birinci yıldönümü münasebetiyle PTT idaresi 20 kuruş değerinde ve üzerinde Atatürk’ün annesi Zübeyde Hanım’ın portresi bulunan iki pulu görmekteyiz. Otuz ikinci sayının bu bölümü incelendiğinde; Alman Cumhurbaşkanı Theodor Heuss’un memleketimizi ziyafet hatırası olarak 5 Mayıs 1957 de iki puldan ibaret bir seri hatıra pulu çıkarılmış olduğunu ve pulun görselini görmekteyiz. Otuz üçüncü sayının Pul ve Tarih bölümü incelendiğinde; İran hükümdarlarının Türkiye’yi ziyareti üzerine bu dostluk ziyaretinin bir hatırası olarak; PTT İdaresi fiyatı 100 kuruş olan pulları çıkardığını ve bu pulların kırmızı olanının 50.000 tirajlı ve yeşil olanının 100.000 tirajlı olduğunu, bu pulların özelliklerinin Ankara, İzmir,

Bursa ve İstanbul şehirlerine özel hususi damgalar olması, İzmir ve Bursa damgalarının 25 liraya, Ankara ve İstanbul damgalarının 30 liraya satıldığı bilgisi bulunmaktadır. Otuz dördüncü bölümün Pul ve Tarih bölümü incelendiğinde; Sultan Fatih'in İstanbul'u fethinin 500. yılı münasebetiyle PTT idaresi 29 Mayıs 1953 yılında bir hatıra serisi çıkarmıştır. Bu sayıda da bu iki pulu görmekteyiz. Otuz beşinci sayının Pul ve Tarih bölümü incelendiğinde; bu bölümde Bergama Kermesi Hatıra Pulları ve kermes dolayısıyla kullanılan özel damgaların fotoğrafları paylaşılmıştır. Otuz altıncı sayının Pul ve Tarih bölümü incelendiğinde; bu sayıda; Avrupa Serbest Güreş Birincilikleri Hatırası için PTT İdaresinin çıkardığı pulun fotoğrafı görülmektedir. Bu pulun dört ayrı renk ve kıymette olduğu bilgisi de eklenmiştir. Otuz yedinci sayının Pul ve Tarih bölümü incelendiğinde; PTT İdaresinin Kapitülasyonların İlgası için üzerinde Arap harfleriyle “İmtiyazatı Ecnebiyenin lağvı 1330) yazılı olan bir hatıra serisi çıkardığını ve bu pulun görselini görmekteyiz. Otuz sekizinci sayının Pul ve Tarih bölümü incelendiğinde; Kabotaj hakkının tanınması üzerine PTT İdaresi 1 Temmuz 1951 yılında dört ayrı renk ve değerde bir hatıra serisi çıkarmıştır. Otuz dokuzuncu sayının bu bölümü incelendiğinde; Amerika Birleşik Devletlerine karşı olan dostluğumuzun bir nişanesi olarak PTT İdaresi 7 Temmuz 1939'da bir hatıra serisi çıkardığını ve pulun fotoğrafını görmekteyiz. Kırkıncı sayının bu bölümüne bakıldığında; Finlandiya, pul kullanımının yüzüncü yıldönümü münasebetiyle 1956 yılı 7-15 Temmuz tarihleri arasında bir sergi açmış ve 27 posta idaresinin katıldığı bu sergiye dokuz Türk koleksiyoncuda katılmış ve Türk koleksiyoner Orhan Brand'in serilerinin ve Türk pullarının çok ilgi gördüğünü bu sayıda okumakta ve pul örneğini görmekteyiz.

Karikatür

Otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar karikatür bölümüne bakıldığında; otuz birinci sayıda; Jorge, Claude Raynaud ve Romano'nun çizimleri paylaşılmıştır. Otuz ikinci sayıda; Nadal, Conti, A. Harvec ve Manuel Vazquez gibi karikatüristlerin çizimleri paylaşılmıştır. Otuz üçüncü sayıda; Conti ve A. Harvec'in çizimleri bulunmaktadır. Otuz dördüncü sayıda sadece A. Harvec'e ait çizimler bulunmaktadır. Otuz beşinci sayıda; Manuel Vazquez, Nadal ve Conti'nin çizimleri bulunmaktadır. Otuz altıncı sayının karikatürlerine bakıldığında; Bosc ve Log'un karikatürlerini görmekteyiz. Otuz yedinci sayıda; Jorge ve A. Türker'in çizimleri bulunmaktadır. Otuz sekizinci sayıda; İbrahim Ersaraç, Kemal Dağdevirenoglu ve iki diğer sanatçının çizimleri görülmektedir. Otuz dokuzuncu sayıda altı tane karikatür bulunmakta fakat kimin çizdiğine dair bir imza

bulunmamaktadır. Kırkıncı sayıda; Bosc, Gin ve Eh'in çizimleri bulunmakta olup genel olarak bu bölüm değerlendirildiğinde; genellikle yabancı karikatüristlerin çizimlerinin derginin bu bölümünde yer aldığını Türk karikatüristlerin çizimlerine az yer verildiğini görmekteyiz.

Arka Kapak

Otuz birinci sayıdan kırkıncı sayıya kadar arka kapaklar incelendiğinde; otuz birinci sayının arka kapağında her Mayıs ayının ikinci Pazar günü kutlanan anneler günü dolayısıyla "Anneler Günü" başlığıyla; 1956 yılında ilk defa "Atatürk'ün annesinin yılın annesi" seçilmesi üzerine PTT idaresinin bir pul çıkarması bilgisi, Zübeyde Hanımın bir resmi ve İzmir Karşıyaka'daki mezarının Ozan Sağdıç tarafından çekilen bir fotoğrafı paylaşılmıştır. Otuz ikinci sayının arka kapağında; Atatürk'ün arkasından Samsun'a adım attığımız günün otuz sekizinci yıldönümü olması ve Atatürk tarafından gençliğe hediye edilen 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramının Türk kızları tarafından kutlandığı günün fotoğrafı paylaşılmıştır. Otuz üçüncü sayının arka kapağında; "Fatih'in Türbesi" başlığı ile bir fotoğraf paylaşılmıştır. Otuz dördüncü sayının arka kapağında; M.Ö. 2. yüzyıla ait olan Bergama Agorası ve M.S. 2. yüzyıla ait olan İzmir Agorasından bahsedilmiş olup İzmir Agorasındaki Roma çağına ait Deniz Tanrısı Poseidon ve Bereket Tanrıçası Demeter'in yüksek kabartma heykellerinin fotoğrafı paylaşılmıştır. Otuz beşinci sayının arka kapağına bakıldığında; Ozan Sağdıç tarafından çekilen Gülhane'nin fotoğrafı basılmıştır. Otuz altıncı sayının arka kapağında; Hans Schmoll tarafından çekilen Bolu depremi sırasında Aband yolu üzerinde bir ağacın kökünden gövdenin yarısına kadar ikiye ayrılan bir ağacın fotoğrafı basılmıştır. Otuz yedinci sayının arka kapağında; 1527 yılında Ramazanoğulları tarafından Adana'da yapılan Ulucami'nin fotoğrafı K. Rudolph'un objektifiyle yayımlanmıştır. Otuz sekizinci sayının arka kapağında; restore edilmekte olan Nusretiye Camii'nin bir diğer adıyla Tophane Camii'nin fotoğrafı basılmıştır. Otuz dokuzuncu sayının arka kapağında; tarihi Kırkpınar güreşlerinin yapıldığı Edirne'deki güreşlerden bir kare paylaşılmıştır. Kırkıncı sayının arka kapağında ise; Kandilli sahilinde kıyıya bağlı bir takanın Şadan Engin tarafından çekilmiş bir fotoğrafı paylaşılmıştır. Arka sayfalar incelendiğinde; Atatürk, gençlik bayramı ve Yunan tanrıları gibi konuların yanı sıra camii fotoğraflarının da paylaşımının devam ettiği görülmektedir. Dergi muhafazakar yapısının yanında değişik konulara da yer vermeye çalışmış ve modern yüzünü de belli etmeye devam etmektedir.

3.5 HAYAT DERGİSİNİN NO.41 İLE NO.50 ARASI ANALİZİ

Ön Kapak

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan bölümde ön kapaklar incelendiğinde; ön kapaklarda; Irene Genna, Belinda Lee, Peggy Ray, Gina Lollobrigida, Dawn Adams, Valerie Allen, Jane Moore, Esther Williams ve Audrey Hepburn'un resimleri bulunmaktadır. Derginin ön kapakları ile birlikte içerikleride incelendiğinde; derginin modernlik, batılı olmak ve muhafazakarlık arasında kaldığı bazı sayılarda çok net bir biçimde karşımıza çıkmaktadır. Örnek vermek gerekirse; kırk üçüncü sayının ön kapağında Peggy Ray'ın yarım yatarak, mini etekli ve hatta iç çamaşırının bile gözükerek verdiği bir pozun yanında sarı bir yuvarlak içinde bu sayıda Kabe'yi ziyaretinde haberinin olduğu bilgisi verilmiştir. Resimde de görüldüğü gibi hem batılı olmaya çalışılırken hem de muhafazakar tarafın saklanmaya çalışılması ile böyle değişik bir kapak ortaya çıkmıştır. Derginin kapağındaki model hakkında iç sayfalarda bilgi verilmezken, derginin içinde dini haberlerinde olduğuna dair bilgi verilmiştir. Ön kapak ve kabe ziyaretinin olduğu iki sayfa yan yana getirildiğinde kapakta yaşanan hem modern hem muhafazakar durumun korunmaya çalışıldığı durumun derginin içinde de korunmaya çalışıldığını görmekteyiz. Dergide modern batılı haberler yapılırken derginin, muhafazakar yapısını da korumaya devam ettiği görülmektedir.

(Şekil 7 – Hayat Dergisi No.43 ön kapak /12-13)

Reklam

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan reklamlar incelendiğinde; Türk reklamların yanı sıra yine yabancı markalarında reklamları yer almaktadır. Bu reklamlara bakıldığında; L x sabun, Gibbs Tıraş Sabunları ve Kremleri, Grapho English, Squibb İlaçları, Marion Ekskavatör, Havilland yüz pudrası ve Havilland Krem marka ve ürünleri görülmektedir.

Haberler

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar ‘‘Hayattan Fotoğraflar’’ bölümüne bakıldığında; kırk birinci sayıda on  c tane haber bulunmakta olduğu ve sadece dört tane haberin Türk içerikli haber olduğu görülmektedir. Bu haberlere bakıldığında; Ahmet Kaban tarafından gönderilen İzmir’in kuşbakışı görünüşü, Beyazıt Camisi etrafındaki istimlak çalışmaları dolayısıyla ağacın kökünün hava aldığı, İğnecinin reklam olsun diye evinin köşesine büyük bir enjektör asması ve Moda koyunda kabotaj bayramı Őenliėinin yapılması haberleri bulunmaktadır. Kırk ikinci sayının haberler bölümünde; on dört tane haber bulunmaktadır. Bu haberlerden  c tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; sıcak olan İstanbul sokaklarında limonata içen bir ailenin fotoğrafından, İstanbul’da kurulan ‘‘Buz Rev s ’’ başlığını taşıyan sirkten ve İzmirli sekiz yaşına basan Türkiye’nin tek d rd zlerinden ibarettir. Kırk  c nc  sayının haberlerine bakıldığında bu sayıda on  c tane haber bulunmaktadır. Bunlardan sadece dört tanesi Türk haber içeriklidir. Bu haberlere bakıldığında; Ortaköy motorlu gemisinin İstinye tezgahlarında suya indiği haberi, Çanakkale Őehitliėinin inşa edilirken, Taksim Kristal Gazinosunun gereksiz ve kötü olduğu vurgulanarak yıkıldığı haberi, Türkiye’de tatil yapan ve Türk dostu olan Turyağ Fabrikası meclis başkanı İngiliz Mr. Fox ve ailesinin haberi ve dünyanın bir çok yerinden gelip on yedi gün İstanbul ve civarı dolaşan Moda’daki Unesco Kampında birleşen talebelerin haberi yapılmıştır. Kırk dördüncü sayıda dokuz tane haber bulunmakta ve dört tanesinin Türk içerikli haber olduğu görülmektedir. Bu haberler; sıcak ve soğuk havaya maruz kalan seyyar satıcıların haberi, Manisa Dağcılık ve Kayak ılık İhtisas Kulübünün on kişilik bir ekip ile Cilo dağlarının hiç ayak basılmamış olan 4170 metre yüksekliğinde Reşko zirvesine çıkılması haberi, Bursa’daki uçak kazası haberi ve Ağustos ayındaki sıcak İstanbul’un haberi yapılmıştır. Kırk beşinci sayıda on beş tane haber bulunmaktadır. Bu haberlerden; yedi tanesi Türk içerikli haberdir. Haberlerin beş tanesi ‘‘American Field Service’’in düzenlediği sınavda başarılı olarak Amerika’da bir yıl kalarak eğitim almaya

hak kazanan lise ve kolej öğrencilerinin haberi ve Polis kıyafet müzesinin haberi yapılmıştır. Kırk altıncı sayının haberler bölümünde on üç haber bulunmakta ve bunlardan üç tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; yanmış bir yolcu otobüsünün enkazı, baş örtülü ve kıyafet bakımından eskiye bağlı iki kadının at yarışı izlemek için hipodroma gitmeleri ve çocuklarını da yanında götürmeleri ve Ankara Fransız elçiliğinde düzenlenen çocuk kıyafet balosunun haberleridir. Kırk yedinci sayıda on haberin üç tanesi Türk içeriklidir. Bu haberler; İstanbul sıcaklığında 2 ayrı yaşamdan bahsedilmiş biri şehirde otobüste sıcaktan yananlar diğeri ise Caddebostan sahilinde denize girenler, Türk Balık Adamlar Kulübü mensuplarının Hilton Oteli'nde gösteri yapmaları ve Ankara Gençlik Parkı'nın şehrin ormanı ve denizi niteliğinde olduğunun haberleridir. Kırk sekizinci sayıda on bir haberin dört tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Afganistan Kralı'nın Türkiye'yi ziyareti, motosiklet üzerinde uyuyan İstanbullu, İş Bankasının 34 yaşında olduğu ve İstanbul'a gelen turistlerin haberleri yapılmıştır. Kırk dokuzuncu sayıda on bir haberden üç tanesi Türk içeriklidir. Bu haberler; Hilton Oteli'nde çantada taşınan köpek, Paşabahçe'de alev alan benzin motorunun batırılmak zorunda kaldığı ve yaz sonu İstanbul gençlik kamplarının kapatılması haberleridir. Ellinci sayıda ise; on iki haberden beş tane Türk içerikli haber bulunmaktadır. Bu haberler; İran Şahı'nın kızı Prenses Fatma Pehlevi'nin İstanbul'u ziyareti sırasında Hilton'da kalışı, Cihangir'den fotoğrafı çekilmiş şimşek, stadyuma giremeyen FB-GS maç izleyicilerinin bir tepeden ağaca tırmanarak maçı izlemeleri, Ankara'da yaşanan sel felaketi ve İzmir Fuarının gelecek sene tekrar açılmak üzere kapanmasının haberleri yapılmıştır.

Sohbet Köşesi

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan “Sohbet Köşesi” bölümü incelendiğinde; kırk birinci sayıda “Bu da Bizim Kusurumuz” başlığı ile insanları nasıl hatırlamamız gerektiği, unutulmaz olan insanların nasıl yetiştirildiği, yetişmesindeki annesinin payı ve annesinin kötü bir davranışı varsa çocuğunda onun davranışı ile anılması iyiliklerinin anılmamasından bahsedilmiştir. Kırk ikinci sayıda; “Doğru Adamın Sıkıntısı” başlığı ile; dürüst insanların hile yapanlar tarafından “budala, enayi” yerine konulması konu edilmiştir. Kırk üçüncü sayıda; “Ortalama Bir Hayat Hikayesi” başlığı ile; “Hayat” okur olan bir kadından gelen mektup paylaşılarak kadının yaşadığı dramatik hayat hikayesi paylaşılmıştır. Kırk dördüncü sayıda; “Evlenecek Gençlere Yardım Ediniz” başlığı ile; gençlere evlilik konusunda yardım edilmesi gerektiği tanıştırılıp birbirlerine uygun olan

gençlerin anlaşması için çaba harcanması gerektiği yazılmıştır. “Evlilik anketi” diye çıkan bölümde sırf bu amaçla ile çıkmıştır. Buna ek olarak, Avrupa’da birbirlerine uygun olan gençleri tanıştıran bürolar olduğu bilgisi de eklenerek benzerinin Türkiye’de “Hayat Dergisi” aracılığı ile yapılmaya çalışıldığı yazılmıştır. Kırk beşinci sayıda; “Tıpkı Bir Kaptan Gibi” başlığı ile; dağ boyu dalgalarda gemiyi sağ salim kıyıya çıkan bir kaptan gibi, kendi hayatlarımızda da bir hedefimizin olması ve o hedefe tüm zorluklara rağmen aynı kaptan gibi ulaşabilmekten bahsedilmektedir. Kırk altıncı sayıda; “İnsan Olduğumuz İçin” başlığı ile; tanıdığımız insanlara üzüldüğümüz gibi tanımadığımız insanlar için de başlarına bir felaket geldiğinde üzülme insanlık olarak önemli olduğu vurgulanmaktadır. Kırk yedinci sayıda; “Mahcup ve Çekingen Gençler” başlığı ile gençlerin özellikle yurdumuzdaki gençlerin çekingen olduklarından ama bir kaç arkadaş bir araya geldiklerinde özellikle vapurda ya da otobüste bu çekingenliklerinin yok olmasından bahsedilmektedir. Kırk sekizinci sayıda; “Neden Hoca Kin Bağlasın?” başlığı ile; öğrencilerin öğretmenleri tarafından kinlendiğini düşünenlere karşı yazılmış bir yazı bulunmakta ve aslında hiç bir öğretmenin öğrencisine kin duymadığından bahsedilmektedir. Kırk dokuzuncu sayıda; “Gençliğin En Güzel Yaşları” başlığı ile; Rado, daha önce yazdığı bir sohbet köşesine atıfta bulunarak demek istediği şeyin anne babaların gençleri anlamaya çalışmaları söylemek ama gençlerinde bu durumu kullanmamaları gerektiğini söylemektir. Ellinci sayıda ise; “Birazda Cesaret Lazım” başlığı ile; bir milyoner ve simitçi örneği verilerek, insanların zengin olmak ve daha fazla para kazanabilmek için biraz da cesaretli olmaları gerektiği yazmaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere Şevket Rado; yazdığı bu sohbet köşeleri ile okurlarına bir çok konuda yol gösterici olmayı hedeflemekte ve onlara yaşamın güzel taraflarını da göstermektedir.

Sinema

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan sinema sayfaları incelendiğinde; kırk birinci sayıda, Ara Güler’in fotoğraflarını çektiği tarih sahnesinden sinema perdesine başlığı ile Fransız Mr. Alain Cheerbrant’ın Türk tarihini anlatan Avrupa’da gösterilmek üzere bir film hazırlığında olduğunun haberi yapılmıştır. Kırk ikinci sayıda; Ingrid Bergman’ın 6 yıl sonra tekrar kızıyla buluşmasının, Londra’da “Seksen Günde Devrialem” filminin İngiltere’de bahçe partisi ile gösterime girdiği haberi, İtalyan Oscarları haberi, Sophia Loren’in İsviçre tatili ve Diana Dors’un İtalya’da olması haberleridir. Kırk üçüncü sayıda; İsveçli sarışın yıldız Mai Zetterling’in Tyrone Power’ın hayatına girdiği haberi yer

almaktadır. Kırk dördüncü sayıda; Gina Lollobrigida'nın anne olmasının haberi yapılmış fakat fotoğrafları kimin çektiğine dair bilgi bulunmamaktadır. Kırk beşinci sayıda; Hollywood'da kendi paralarıyla şirketler kurarak prodüktörlüğe atılan yıldızlardan bahsedilmektedir. Kırk altıncı sayıda; Fransız filmcilerinin beyaz perde için yeni genç yıldızları birbirleriyle yarıştırdıklarının haberi yapılmaktadır. Kırk yedinci sayıda; Hollywood'da çekilen değişik filmlerden küçük küçük haberler yapıldığı görülmektedir. Kırk sekizinci sayıda; "Bonjour Tristesse" filminden bahsedilmektedir. Kırk dokuzuncu sayıda; 18. Venedik Film Festivali'nin haberi yapılmıştır. Ellinci sayıda ise yine küçük küçük sinema haberlerine yer verilmiştir. Hayat Dergisi çıkmadan önce çok yaygın olan sinema dergileri zamanla yerlerini magazinsel dergilere bırakmışlar. Bu dergilerde içlerinde sinemaya yer vermiştir. Hayat Dergisi de bu magazinsel dergi örneklerinden bir tanesidir.²³

Tefrika Roman ve Hikaye

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan tefrika roman ve hikayelere bakıldığında; "Gölge Gibi" adlı romanın hala devam etmekte olduğu görülmektedir. Hikayelere bakıldığında ise kırk birinci sayıda; Anton Çekov tarafından yazılan Süreyya S. Berkem tarafından çevrilen "Hayat Yoldaşı" isimli hikaye bulunmaktadır. Kırk ikinci sayıya bakıldığında; Dorothy Parker tarafından yazılan Bedia Taneri tarafından çevrilen "Telefon" adlı hikaye bulunmaktadır. Kırk üçüncü sayıda; Colette tarafından yazılan ve H. F. Ozansoy tarafından çevrilen "Şafak" isimli hikaye bulunmaktadır. Kırk dördüncü sayıda; Robert Sheckley tarafından yazılıp Adnan Sadri tarafından çevrilen "Hangisi?" isimli hikaye bulunmaktadır. Kırk beşinci sayıda; Somerset Maugham tarafından yazılan İncilay Oğanalp tarafından çevrilen "Şeytan Ruhlu Kadın" isimli hikaye bulunmaktadır. Kırk altıncı sayıda; G. Sumner Albee tarafından yazılıp Adnan Sadri tarafından Türkçeye çevrilen "Bir Milyoner Aranıyor" başlıklı hikaye bulunmaktadır. Kırk yedinci sayıda; Robert Campbell tarafından yazılıp İsmail Arslanbayrak tarafından Türkçeye çevrilen "İntikam" isimli hikaye bulunmaktadır. Kırk sekizinci sayıda; Rene Dornier tarafından yazılan Halit Fahri Ozansoy tarafından Türkçeye çevrilen "Köye Gelen Ressam" adlı hikaye bulunmaktadır. Kırk dokuzuncu sayıda; Anton Çehov tarafından yazılıp Süreyya S. Berkem tarafından Türkçeye çevrilen "Müşteri ve Satıcı" isimli hikaye bulunmaktadır. Ellinci sayıda ise; Guy Verdout tarafından yazılıp Halit Fahri Ozansoy tarafından Türkçeye

²³<http://www.tsa.org.tr/yazi/yazidetay/18/turkiye-de-sinema-dergilerinin-tarihine-hizli-bir-bakis>

çevrilen “Ağaç” isimli hikaye bulunmaktadır. Bu sayılar arasındaki hikayelere bakıldığında; genellikle ikili ilişkiler yani kadın-erkek ilişkileri ön plana çıkmaktadır.

Tahtların Hikayesi

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar incelendiğinde; bu bölümün kırk beşinci sayıya kadar devam etmekte olduğu görülmektedir. Kırk birinci sayıya bakıldığında; iki taht görülmektedir. Bunlardan biri, I. Mahmut’un arz odasındaki tahtı diğeri ise; III. Murat’ın odasında yatak olarak kullanılabilen XVIII. asırda yapılan tahtlardır. Kırk ikinci sayıda; Topkapı Sarayındaki altın tahtın hikayesi bulunmaktadır. Kırk üçüncü sayıda da Topkapı Sarayı’ndaki altın tahtın II. Abdülhamit zamanındaki hikayesi yazılmıştır. Kırk dördüncü sayıda; II. Abdülhamit yerine geçen ama altın tahta oturamayan V. Mehmet Reşat’tan söz edilmiştir. Kırk beşinci sayıda ise; Hindistan’dan gelen tahttan söz edilmiştir. Bu tahtlarında halen Topkapı sarayında olduğu bilgisi verilmiş ve hikayeleri yazılmıştır. Bu bölüme baktığımızda; Hayat Dergisi’nin halen Türkiye’nin Osmanlı’dan gelen geçmişini koruduğunu ve önemsendiğini görmekteyiz. Dergide “Cumhuriyet” kavramına çok atıf olmasa da Osmanlı’nın önemsendiği çok açık bir şekilde hem fotoğraflarda hem de yazılarda görülmektedir.

Orta Sayfa

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar bakıldığında; kırk birinci sayının orta sayfasına bakıldığında, “Büyükada’nın Plajlarında” başlığı ile Suavi Sonar’ın fotoğraflarıyla Değirmen Plajı ve Yörükali Plajı’ndan kareler görülmektedir. Kırk ikinci sayının orta sayfasında; “İstanbul’da yaz, yangın mevsimi idi” başlığı ile İstanbul’da tarihte çıkmış olan yangınların haberi fotoğraflar ile paylaşılmıştır. Kırk üçüncü sayının orta sayfasında; Ferit Can tarafından çekilmiş Karadeniz’deki “Kumköy” plajından bir kare renkli olarak basılmıştır. Kırk dördüncü sayının orta sayfasında “İstanbul’un Turizm merkezi Sultan Ahmet Meydanı” paylaşılmıştır. Kırk beşinci sayının orta sayfasında; Dolmabahçe Sarayı’nın denizden bir görünüşü bulunmaktadır. Kırk altıncı sayının orta sayfasında; Emir Tuna’nın objektifinden “Yirmi altıncı İzmir Fuarı”ndan bir fotoğraf basılmıştır. Kırk yedinci sayının orta sayfasında; Othmar tarafından çekilmiş “30 Ağustos’u Kutlayan İstanbul’un” fotoğrafı bulunmaktadır. Kırk sekizinci sayının orta sayfasında; “9 Eylül 1922” tarihinde Yunan ordusundan kurtulacak olan İzmir’den bir görünüş bulunmaktadır. Kırk dokuzuncu sayının orta sayfasında çok nadir kullanılan renkli

bir fotoğraf bulunmaktadır. Bu sayfalarda “Türkiye’de Kalkınma” başlığı ile Zonguldak Limanı, İzmir’deki dev silo ve Gülhane’deki sergi çadırı görülmektedir. Ellinci sayının orta sayfasında ise; 150 sene önceki görünüşleri ile “Yeni Camii, Edirnekapı, Tophane ve Süleymaniye bulunmaktadır.

Musul İnsanları

Kırk birinci sayıdan itibaren dergi incelendiğinde; kırk dördüncü sayıya kadar bu bölüm karşımıza çıkmaktadır. Bu bölümde Hindistan’ın “en renkli adamı” olarak tasvir edilen Jaipur Mihracesi’nden bahsedilmektedir. Kırk birinci sayının bu bölümünde; Jaipur’un genç mihracesinin Hindistan’da av merakıyla şöhret olduğu, dünyadaki en keskin nişancı kadın olduğu haberi yapılmış ve öldürdüğü aslan ile de fotoğrafı paylaşılmıştır. Buna ek olarak; merasimlere de büyük önem vererek elbiselerini altınla işlettikleri yazmaktadır. Kırk ikinci sayıdaki “Musul İnsanları” bölümüne bakıldığında; Gazozcu Hazretlerinden bahsedilmiş ve buna; 143 aşçının çalıştığı, 600 misafir olduğu ve 600 ipekli yorgan olduğu bilgileri verilmiştir. Bu yazılarda da saray hayatından, uşaklardan ve göz kamaştırıcı salonlardan bahsedilmiştir. Kırk üçüncü sayıda; “Şafaklar Kraliçesi” başlığı bulunmaktadır. Bu lakap Holkar kraliçesinin kızı Prensess Usha için kullanılmıştır. Bu sayfalarda da kendisinden bahsedilmiştir. kırk dördüncü sayıda ise; 562 prensin iş aradığına dair yazı yazılmıştır.

1957

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar “1957’de Diyorlar ki” bölümü incelendiğinde; kırk birinci sayıdan itibaren sırayla “Halide Edib Adıvar, Ahmet Hamdi Tanpınar, Abdülhak Şinasi Hisar, Ruşen Eşref Üneydin, Ahmet Kutsi Tecer, Oktay Rıfat Horozcu, Haldun Taner, Peyami Safa, Fuat Köprülü ve Orhan Hançerlioğlu gibi ünlü yazar, sanatçı ve edebiyatçılardan bahsedilmiş ve onlar ile röportaj yapılmıştır.

Çizgi Roman (Hamarat Teyze)

Otuz yedinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar dergi incelendiğinde ilk defa bir çizgi roman karşımıza çıkmaktadır. “Hamarat Teyze” ismi ile çıkan bu çizgi romanın her sayısında Hamarat Teyze ve eşinin yaşadığı aksilikler ve genel olarak kadın-erkek ilişkilerine yönelik konular komik olarak ele alınmıştır.

Evlilik Anketi

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar dergi incelendiğinde, kırk birinci bölümde yeni bir bölümün başladığı dikkat çekmektedir. Bu bölüm “Evlilik Anketi”dir. “Hayat Dergisi” bu bölümü, evlenmek isteyen bir çok genç olmasından dolayı onların hangi yolu izleyerek saadete gideceklerini anlatmak ve onlara yol göstermek amacı ile hazırladıkları yazmaktadır. Bunun için evli olan okurlara “Eşinizi nasıl tanıdınız?” ve “Bu tanışma sizi mesut etti mi?” gibi iki soru sorularak gençlere yol gösterilmeye çalışılacağı yazılmıştır. Kırk ikinci sayıda da aynı bilgiler yazılarak amacın gençlere yardım etmek olduğu tekrarlanmıştır. Kırk üçüncü sayıda; son kez bu anketin neden yapıldığı tekrarlanarak dergiye gelen mektupların bir sonraki sayıdan itibaren yayımlanacağı yazılmıştır. Kırk dördüncü sayıdan itibaren gelen mektuplar yayınlanmıştır. Bu mektuplardan mesut olanlarında yazmış olduğu görülmektedir. Zamanında acı çekip bunu bir tecrübe olarak kabul edenlerinde mektupları görülmektedir. Derginin bu bölümü hazırlamasından da anlaşılacağı üzere dergi her anlamda kadın için ortaya çıkan bir dergidir. Dergi hemen hemen her konuda kadın erkek ilişkilerini bir kez daha okura hissettirmektedir. Bu hazırlanan bölüm ile de genç ve bekar okurlara mutlu evlilikler örnek gösterilerek evliliğin ne kadar güzel ve kutsal bir şey olduğu anlatılmış ve özendirilmiştir. Bu durum hem kültürümüzle hem de toplumun muhafazakâr yapısı ile ilişkilendirilebilir.

Moda

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan moda sayfaları incelendiğinde; kırk birinci sayının moda sayfasında; “Günün Modelleri” başlığı ve Suavi Sonar’ın yazısı ile bayanlara yaz mevsiminde giyebilecekleri çeşitli kumaşlardan çeşitli modeller sunulmuştur. Fotoğrafların altlarında da hangi modelin hangi moda evinden alındığı yazmakta olup bayanlara bu modelleri kendilerinin de dükünebileceği hatırlatılmıştır. Kırk ikinci sayının moda sayfasında; “En Son Yaz Modelleri” başlığı ile yine Suavi Sonar’ın yazısı bulunmaktadır. Bu sayıda; son zamanlarda Avrupa’nın belli şehirlerinde moda olan yeni modellerin resimleri sunulmuştur. Kırk üçüncü sayının moda sayfasına gelindiğinde; yine Suavi Sonar’ın yazısı ile son zamanlarda moda olan elbiselerden bir kaç örnek nasıl, ne ile kombinleneceği ve nerede giyileceği bilgisi ile verilmiştir. Kırk dördüncü sayıda; poplin, basma ve pikeden yapılmış olan çeşitli gündüz kıyafetlerinin resimleri bulunmaktadır. İsteyenlerin, bu modelleri çok ucuza elde edebilecekleri de hatırlatılmıştır. Kırk beşinci sayının moda sayfalarında; “Avrupa’nın en meşhur terzilerinden Fontana

Kardeşler *Schuberth* ve *Ronald Paterson'un*” sezon sonu için hazırlamış oldukları modellerden bir kaç örnek verilmiştir. Kırk altıncı sayının moda sayfalarında; bir önceki seneye göre değiştirilen modellerden örnekler verilmiş ve son zamanlarda hem kumaşların hem de terzilerin çok pahalı olduklarından söz edilip bu durumun bayanları evde dikiş dikmeye ittiğinden söz edilmiştir. Kırk yedinci sayının moda sayfalarında; “Mevsimlikler” başlığı ile gece, gündüz ve kokteyl gibi elbise çeşitlerinden örnekler verilmiştir. Kırk sekizinci sayının moda sayfalarında yine “Günün Modası” başlığı ile çeşitli modellerden örnekler verilmiştir. Bu modeller; pantolon, süveter, kemerli modeller ya da tokalı modeller gibi. Kırk dokuzuncu sayının moda sayfalarında ise; “Moda, Paris ve Sonbahar” başlığı ile Parisli terzilerin yeni mevsim için hazırladıkları kreasyondan örnekler bulunmaktadır. Ellinci sayıda ise moda sayfası bulunmamaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere; memleketimizdeki moda da yine Avrupa’dan takip ederek onlar gibi olmaya çalışarak yaratılmaya çalışılmıştır. Özellikle Paris başta olmak üzere; bir çok Avrupalı terzilerin modellerinin dergide yerini almış olduğu görülmektedir.

İsimlerinizin Manası

Otuz dokuzuncu sayıdan başlayan bu bölüm incelenmiş olan elli dokuzuncu bölüme kadar aralıksız devam etmektedir. Bu bölümde insan isimlerinin anlamları ve kökenleri tek tek yazılmıştır.

Sanat

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar dergi incelendiğinde; yine arada bir olup arada bir yok olan bölüm “Sanat” kırk üçüncü sayıdan kırk beşinci sayıya kadar devam etmektedir. Kırk üçüncü bölümdeki sanat sayfalarına bakıldığında; tiyatro oyuncusu olan Behzat Butak’ın 50. Sanat yılını doldurması üzerine “Hayat Dergisi” oyuncu ile bir röportaj yapmış, röportajı ve Ara Güler tarafından çekilen resimlerini derginin sanat sayfalarında yayımlamıştır. Kırk dördüncü sayıya bakıldığında; “Açık hava Tiyatrosunda Tam Tam Sesleri” başlığı görülmektedir. Bu başlık ile İstanbul’da gerçekleşen Afrikalı sahne sanatçılarının gerçekleştirdiği Afrika yaşamı sahnelenmiştir. Kırk beşinci sayıda; klasik resim sanatçılarından Ingres ve Velasquez’in doğum ve ölümler daha sonra da sanatları konu edilmiş olup “*Menba 1856- Jean-Auguste- Dominique Ingres (Louves Müzesi, Paris), Odalisque (1814)- Jean- Auguste- Dominique Ingres (Louvres Müzesi, Paris), Banyo Yapan Kadın 1808- Jean-Auguste- Dominique Ingres (Louvres Müzesi,*

Paris) ve Venüs ve Ayna 1651- Diego Rodriquez de Silva y Velasquez (Milli Galeri, Londra) gibi eserlerinin resimleri paylaşılmıştır.

Okuyucu Mektupları (İnteraktif Geribildirim)

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan okur mektupları incelendiğinde; kırk birinci sayıda okur mektubu bulunmamaktadır. Kırk ikinci sayıdaki okur mektupları; Almanya-Bonn, Aydın, Muğla, İstanbul, Mersin, Tarsus, Kilis ve Trabzon'dan gönderilmiştir. Bu bölümde İzmir Amerikan Kız Koleji'nden birincilik ile mezun olan ve okul tarafından Amerika'daki Missouri-Lindenwood Kolejine gönderilen ve orada "Dünya Edebiyatı ve Modern Sanat" okuyup her dönem şeref öğrencisi olan Gül Atal'dan bahsedilmektedir. Bunun dışında gelen mektuplarda; "Türkiye'de ilk defa uçak kullananların kim oldukları, Avrupa çıkan dergiler baz alınarak istatistik bilgiler sorulmuş, Türk müziğinin mi yoksa batı müziğinin mi daha eski olduğu ya da Kleopatra'nın kim olduğu gibi sorular bulunmaktadır. Kırk altıncı sayının okur mektupları incelendiğinde; mektupların, Ankara, İstanbul, Samsun, Antakya ve Burdur'dan geldiği görülmektedir. Bu mektuplarda; okurlar yine akıllarına gelen merak ettikleri soruları sormakta, hastalık ve kendi durumlarını içeren sorular sormaktadırlar. Kırk dokuzuncu sayının okur mektuplarına bakıldığında; mektupların; Kıbrıs, İzmir, Ankara, Bursa, Kanada ve Aydın'dan geldiği görülmektedir. Bu mektuplarda; spor yapmak isteyen birinin vücudunu nasıl geliştireceği, çimentoğunun nasıl yapıldığı, nereden ehliyet alınacağı ya da kaybettikleri bir aileyi nasıl bulacakları konularında mektuplar gelmiştir. Ellinci sayının okur mektupları ise; İstanbul, Ankara, Denizli ve İzmit'ten gelmiştir. Bu mektuplarda; okurlar yine hem "Hayat Dergisi" hakkında merak ettikleri şeyleri hem de nasıl dans öğrenebileceklerini ya da nasıl daha iyi tıraş olabilecekleri gibi konulardan bahsedilmiştir. Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan bölümde, bazı sayılarda "Okuyucu Mektupları" bölümü var bazı bölümlerde yoktu. Derginin bu bölümü incelendiğinde; mektuplardan da anlaşılacağı üzere derginin büyük şehirlerde okunduğu dikkat çekmektedir. Bunun iki sebebi aşıkardır. Bunlardan biri ekonomik durumken diğeri ise okuma yazma bilme oranı ve yerleridir.

Yer Tanıtım

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar incelendiğinde; kırk üçüncü sayıdan başlayan "yer tanıtım" olarak adlandırabileceğimiz bölüm başlamaktadır. Kırk üçüncü sayıda o seneki hacdan fotoğraflar ve haberler bulunmaktadır. Bu fotoğrafların bir Mısır

ajansından “Hayat Dergisi” için geldiği yazılmış ve fotoğraflara bakarak okurların da bu şekilde Kabe’yi ziyaret ettikleri eklenmiştir. Buradan da görüleceği gibi dergi modern ve batılı olmanın yanı sıra hala muhafazakar yapısından da ödün vermemektedir. Burada ilginç olan durum ise; ön kapakta Peggy Ray’in süper mini elbisesi ile uzanırken iç çamaşırı ile frikik verdiği pozun tam yanında sarı kutu içinde “ Bu sayıda Kabe’yi ziyaret” yazısının bulunmasıdır. Kırk dördüncü sayıya bakıldığında; “Edinburg yolunda” başlığı ile tanıtım görülmektedir. Bu fotoğraflar Suavi Sonar tarafından çekilmiştir. Kırk beşinci sayıda; “Günde 100 Otobüsün Kalktığı Durak” olarak başlıklandırılan Demirkapı anlatılmıştır. Buna ek olarak 29 Temmuz gecesi Edirne yolunda devrilip yanan 2011 plakalı otobüsün buradan kalktığı bilgisi de eklenmiştir. Kırk altıncı sayıda; Karadeniz kıyılarındaki Turizm mucizesi olarak adlandırılan Akçakoca’dan bahsedilmiştir. Kırk yedinci sayıda tekrar Edinburg Festivalinden söz edilmiştir. Kırk sekizinci sayıda; İzmir Turizm Ajansı tarafından fotoğraf temin edilen haberde Meryem Ana’nın Evi ve orada hac olanların haberi yapılmıştır. Kırk dokuzuncu sayıda son olarak Edinburg Festivalinden fotoğraflar paylaşılmıştır. Ellinci sayıda ise; Surların içindeki Diyarbakır konu edilmiştir.

Herşeyden Biraz

Dergide zaman zaman yok olan sonra tekrar ortaya çıkan “Herşeyden Biraz” bölümü kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar incelendiğinde kırk sekizinci sayıda karşımıza çıkmaktadır. Kırk sekizinci sayıdaki bu bölüme baktığımızda; öncelikle dergide bire bir yazılmış bir mektup dikkatleri çekmektedir. Mektup İngilizce yazılmıştır ve çok nettir ki bu mektup “Hayat Dergisi” için yazılmamıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere, dergi başka dergilerden alıntılar yapmakta ve bunu kendisi içinmiş gibi kullanmaktadır. Bu yazılan mektubu bile Türkçeye çevirme ihtiyacı duymamıştır. Buna ek olarak haberin aslında dergide yayımlanmıştır. Haber olan mektubun Londra’nın Daily Sketch Gazetesi için yazıldığı ve küçük bir çocuğun annesini aradığı haberi yapıldığı eklenmiştir. Bu haberin Türkiye’de haber olma değeri nedir ve neden haber yapılmıştır bilinmemektedir. Bunun dışında bu bölümde; eskiden Hilton Oteli’nin havuzunu tercih eden İstanbullu sosyete hanımların son zamanlarda Tarabya plajını tercih ettiği haberi yapılmıştır. Buna ek olarak yine Amerika’da bir caz festivali yapıldığı haberi bulunmaktadır. Yapılan haberlere bakıldığında; yurt dışından haberlerde ya haberlerin Türkiye’yi ilgilendirmeyen haberler olduğu görülmekte ya da dergideki haberlerin dergiyi okuyan okurlar için özendirici durumda oldukları görülmektedir.

Sağlık

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar incelenmiş ve Doktor S. Recep Doksat tarafından yazılan sağlık bölümünde; “*Sıcaklar ve Tuz, Hayvani Yağlar Zararlı mı?, Güneş ve Sıcak Çarpması, Çocuk Felci ve Temizlik, Hıçkırık Nasıl Durdurulur?, Egzama'nın Sebepleri ve Tedavisi, Ergenlik Nedir?, Tek çocuk Mahzurludur, Kulak Çınlaması ve Soğuk ve Ilık Duş*” gibi başlıklar yer almakta ve açıklanmaktadır.

Pul-Tarih (Hobi)

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan “Pul ve Tarih” bölümü incelendiğinde; kırk birinci sayıda; NATO'nun beşinci yıldönümü için PTT idaresi 1954 yılında üç ayrı renk, desen ve kıymette bir hatıra serisi çıkarmış olması bilgisi ve örnek pulun resmi bulunmaktadır. Kırk ikinci sayıda; 21 Temmuz 1913'te Edirne'nin kurtuluşu sebebi ile PTT İdaresi aynı desen, aynı kıymet ve renkte üç puldan oluşan bir seri çıkarmış olmasının bilgisi ve pulun resmi paylaşılmıştır. Kırk üçüncü sayının Pul ve Tarih bölümünde; İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nin 75. kuruluş yıldönümü için PTT'nin 6 Temmuz 1957 de iki puldan oluşan bir seri çıkarmış olduğu bilgisi ve pulun resmi bulunmaktadır. Kırk dördüncü sayıda; Türk-Amerikan İşbirliği 10. yıldönümü için PTT'nin 1 Temmuz 1957'de bir hatıra serisi çıkardığı, pula ait bilgiler ve pulun resmi paylaşılmıştır. Kırk beşinci sayıda; 1923 senesindeki İzmir İktisat Kongresi dolayısıyla PTT'nin altı puldan oluşan bir hatıra serisi çıkardığı bilgisi ve pulun resmi paylaşılmıştır. Kırk altıncı sayıda; 9 Eylül 1927'de İzmir'de açılan sergi için PTT'nin çıkardığı hatıra serisinin bilgisi ve resmi paylaşılmıştır. Kırk yedinci sayıda; 30 Ağustos zaferi için PTT'nin üç desen ve altı kıymette çıkardığı hatıra serisi ve resimleri paylaşılmıştır. Kırk sekizinci sayıda; Askeri Tabipler ve Eczacılar Kongresi sebebi ile PTT'nin iki kıymet ve renk'te pul çıkardığı bilgisi ve resimleri bulunmaktadır. Kırk dokuzuncu sayıda; 9 Eylül serilerinden sonra Fuar için 1939,1941,1947,1956 ve 1956 yıllarında beş seri pul serileri çıkarılmıştır. Bu pulların bilgileri ve resimleri bu sayıda bulunmaktadır. Ellinci sayıda ise; 25. Beynelmilel Antialkolizm Kongresi için PTT'nin 25 kuruş değerinde iki seri çıkardığı bilgisi ve pulların görselleri basılmıştır.

Karikatür

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar karikatür sayfaları incelendiğinde; kırk birinci sayıda; Gin, A.Harvec, Claude Raynaud ve Gifre'nin karikatürleri bulunmaktadır.

Kırk ikinci sayıda; Uğur Köseahmetoğlu ve Hikmet'in karikatürleri bulunmaktadır. Kırk üçüncü sayının karikatür sayfasında; sadece Jorge'nin karikatürleri bulunmaktadır. Kırk dördüncü sayıda; "Sinan'dan Karikatürler" başlığı ile Türk bir karikatüristin çizimleri paylaşılmıştır. Kırk beşinci sayıda; Nadal, Conti ve Rolf Toter'in çizimleri paylaşılmıştır. Kırk altıncı sayıda; Jorge, Nadal, Guy Barargo ve Bosc'un çizimleri bulunmaktadır. Kırk yedinci sayıda Rolf Totter'in çizimleri bulunmaktadır. Kırk sekizinci sayıda Cog ve Artun'un çizimleri bulunmaktadır. Kırk dokuzuncu sayıda; Andrew, Gurr, Jorge, Bill ve Manuel Vazquez'in çizimleri paylaşılmıştır. Ellinci sayıda ise; Sonsteloy, Conti, Gifre ve Manuel Vazquez'in çizimleri bulunmaktadır. Bu bölümde de daha çok yabancı karikatüristlerinin çizimlerinin yer aldığı Türk karikatüristlere az yer verildiği görülmektedir.

Arka Kapak

Kırk birinci sayıdan ellinci sayıya kadar olan arka kapaklar incelendiğinde; kırk birinci sayının arka kapağında; "Türk Rivierası" başlığıyla İzmir'den başlayarak İskenderun'a kadar devam eden sahil boyunca, Fransız ve İtalyan Riviera'ları ile kıyas edilmeyecek kadar güzel olduğu bilgisi ve Mersin-Silifke Yolu arasının fotoğrafı Sami Börekçi'nin objektifinden paylaşılmıştır. Kırk ikinci sayının arka kapağında Ozan Sağdıç tarafından çekilmiş; Bolu şehrine bağlı bulunan Göynük ilçesinde bulunan Gazi Süleyman Paşa tarafından yaptırılmış büyük bir camii, caminin yanında Fatih zamanının bilginlerinden Şeyh Mehmet Akşemsettin'in türbesi ve yine türbenin az ilerisindeki Gazi Süleyman Paşa'nın hayratı 622 senelik hamam'ın fotoğrafları bulunmaktadır. Kırk üçüncü sayının arka kapağında; Yapı ve Kredi Bankası'nın reklamı bulunmaktadır. Bu reklam ile aile cüzdanına sahip müşterilerin 1957 ikramiye planı ile kırk apartman dairesi ve 700.000 lira para ikramiyesi kazanabileceğinin reklamıdır. Kırk dördüncü sayının arka kapağında; "Universal- International"dan alınan Hollywood yıldızı Tony Curtis'in fotoğrafı "Hayat" okuru olan genç kızların ve hanımların isteği üzerine basılmıştır. Kırk beşinci sayının arka kapağında; Baruthane mevkiisinde tesis edilen ve modern olduğu vurgusu yapılan "Baruthane Plajı"nın fotoğrafı bulunmaktadır. Kırk altıncı sayının arka kapağında; "Hayat" tarafından çekilen göç edecek olan leyleklerin fotoğrafı bulunmaktadır. Kırk yedinci sayının arka kapağında; Basın, Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü tarafından temin edilen "Afyon Zafer Abidesi"nin fotoğrafı bulunmaktadır. Kırk sekizinci sayının arka kapağında; fuar dolayısı ile İzmir'den bir kare paylaşılmıştır. Kırk dokuzuncu sayını arka

kapağında “PE—RE-JA” parfümlerinin reklamı bulunmaktadır. Ellinci sayının arka kapağında ise; Amerikan sinemasının en beğenilen erkek yıldızlarından olan Tab Hunter’ın fotoğrafı Hollywood’un genç aktrislerinden Lori Nelson ile birlikte görülmektedir.

3.6 HAYAT DERGİSİNİN NO.51 İLE NO.59 ARASI ANALİZİ

Ön Kapak

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan ön kapaklar incelendiğinde; sırasıyla, Irak Kralı II. Faysal’ın Nişanlısı Prenses Fazıla ve Annesi Prenses Hanzade, Rita Egan, Anita Ekberg, Jackie Lane, Heather Sears, Charlotte Banaouf, Ava Gardner, Shirley Eaton ve Yvonne Furneaux’un fotoğrafları bulunmaktadır. İncelemiş olduğum elli dokuz sayı boyunca bir kaç ön kapak dışında bütün kapak fotoğraflarının ya kraliçe ya da Hollywood film yıldızlarından oluştuğunu görmekteyiz. Dergide Avrupa ve Amerika yaşam tarzı ve kadın profilinin daha ön kapaktan başladığı ve nasıl olunması gerektiği gösterilmektedir. Buna ek olarak; Avrupa ve Amerika yaşam tarzı ve kadın profilini Hayat Dergisinin başında olan erkek grubunun gözü ile Türkiye’de yeni bir modern kadın anlayışı yaratılmaya çalışılmıştır.

Reklam

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan reklamlar incelendiğinde; Türk reklamların yanı sıra yabancı markalara ait reklamları da yine bu sayılar arasında da görmekteyiz. Bu reklamlar; Lux tuvalet sabunu, Gibbs Tıraş Sabun ve kremleri, Havilland Krem ve yüz pudraları ve Squibb İlaçlarıdır.

Haberler

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar haberler bölümü incelendiğinde; elli birinci sayıda on yedi haberden altı tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Beşiktaş’ta evi yanan birinin taşınması, Akçakoca’da bir motorun kıyıya çıkarılması, Avrupa Fuarına Türkiye’nin katılması, Ortadoğu’nun Kral, Kraliçe, Prens ve Prenseslerinin yaz aylarında İstanbul’u ziyaretleri ve Harika kızlarımız piyanist İdil Biret ve Ayşegül Sarıca’nın haberleridir. Elli ikinci sayıda; on beş haberin dört tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Çağaloğlu’ndaki çatıda kuruyan mankenlerin cansız olduğu ve kurumması için oraya koyulduğu haberi, yaz sonu olmasına rağmen hala Hilton’un havuzunda güneşlenip

yazı bitiremeyenlerin haberi, İstanbul'un kurtuluşu ve İstanbul'un geçmişten bugüne denizaltı ve tünellerinin haberleridir. Elli üçüncü sayıda on üç haberin altı tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Pen Kulübünün İ.Ü. Profesörlerevindeki toplantılarının haberi, Ankara'da yapılan güzellik yarışması, Heybeliada Harb Okulundaki Türkiye Atlama Şampiyonası haberi, Ali Han'ın kendi resmini kendi boyunda bir yağlı boya tablo yaptırdığı haberi, Ali Han'ın kızının babasının yolunda olduğu ve at bindiği haberi ve İstanbul'da av bayramı haberleri yapılmıştır. Elli dördüncü sayıda sekiz haberin dört tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Türk ve Amerikan Üniversiteler Derneği yararına Ankara ve İstanbul'da 115 kişilik Amerikan Senfoni Orkestrası konseri haberi, ODTÜ Gölbaşı sitesinin temel atılışı haberi, futbol yarışmalarında YKB'sı üyesinin hakeme ödülünü vermesi haberi ve Ankara 19 Mayıs Stadı binicilik gösterilerinin haberleridir. Elli beşinci sayıda; on bir haber bulunmakta ve sadece dört tanesi Türk içeriklidir. Bu haberler; Florya kıyısında bir köpek balığının yakalanması, Hüseyin Cahit'in çalışma masası, yabancılara nasıl görüldüğümüzün haberi ve Yarımburgaz İstanbul'dan kalkan tren'in 35. km'de olan kaza haberleridir. Yabancılara nasıl görüldüğümüz haberine baktığımızda; 1957 yılında İstanbul'a gelen bir çok turist arasında Alman gazeteci Hannelore König'i yurdumuzdan geri dönerken yazdığı düşüncelerinin haberidir. Elli altında sayıda on üç haber bulunmakta ve sadece bir tane Türk içerikli haber bulunmaktadır. Bu haber çokta fazla haber değeri taşımayan Bursalı bir çocuğa ait fotoğrafıdır. Elli yedinci sayıda; on dört haber bulunmakta ve sadece dört tanesi Türk içeriklidir. Bu haberler; Ege'de incirin toplanıp kurutulup ve yurt dışına gönderilmek üzere kutulanması haberi, İstanbul'da binalar arası ağaçların yükselmesi, DP'nin üçüncü defa iktidara gelmesi ve 27 Ekim 1957 seçimleri ve Ölümünün 19. Yıldönümü dolayısıyla Atatürk'e ait çıkmamış hatıraların haberleridir. Elli sekizinci sayıda; on dört haberin beş tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu'nun açılışı, İzmir'de freni patlayan otobüsün korkuluklara takılarak durabilmesi, camisiz minarenin, Ankara Hipodromunda "Cumhurbaşkanlığı Koşusu" için at yarışı olacağı ve İstanbul Amerikan Kolejinde tanınmış firmaların öğrencilere meslek tanıtımı yaptığı haberleridir. Elli dokuzuncu sayıda ise; on bir tane haber bulunmaktadır. Bu haberlerden üç tanesi Türk içerikli haberdir. Bu haberler; Afgan Kralı Zahir Han'ın Bursa'da kaldığında Çelik Palas kaplıcasını sevi, Afganistan'da da aynısından yaptırması haberi, İzmir Bornova'da olan trafik kazası haberi ve İstanbul İktisat Fakültesinden mezun gencin Amerika'da yaşayıp bir yıl okumasının haberidir.

Sohbet Köşesi

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar derginin sohbet köşeleri incelendiğinde; sırasıyla;” Ümit Dünyası, Evlenme Sevgiye Dayanır, İstidat Nereye Çekerse, İnsan Yetiştirmek Zevki, İyilik Görmek İsteği, Giden Yazın Arkasından, Gidebildiğiniz Yoldan Gidiniz, Talihsizliği Yenmek Kabil midir? ve Yapabileceğiniz Şeyleri Vadediniz” gibi başlıklar yer almaktadır. Rado yine bu yazılarıyla okura bazı konularda bilgi verme ve yol gösterme çabasındadır. Bunlara ek olarak; Rado, okura her zaman dünyanın pozitif taraflarını göstermeye çalışmaktadır.

Orta Sayfa

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan orta sayfalar incelendiğinde; elli birinci sayının orta sayfasında; Othmar’ın objektifinden “Mevsimin en hareketli Merkezi: Ankara” başlığı ile Ankara’da meclisin tatil olması, serbest meslekte çalışanların yazlıklarına gitmeleri ve memurlarında kıyı şehirlerde tatil yapmaları ile boşalan şehir sonbahar geldiğinde eski hareketli zamanlarına geri dönmesinin fotoğrafı bulunmaktadır. Elli ikinci sayıda; Avrupa ile Asya’yı ilk defa devamlı olarak birbirine bağlayacak olan köprünün nasıl bir görünüşte olacağına resmi bulunmaktadır. Elli üçüncü sayıda; Ankara’da Kocatepe’de yaptırılacak olan Büyük Camii’nin nasıl olacağına dair bir görüntü bulunmaktadır. Elli dördüncü sayıda; kompozisyonu Firuz Aşkın tarafından oluşturulmuş “Göç Eden Sultan- El-Ulema” isimli çizim bulunmaktadır. Elli beşinci sayıda; Hubert’in Semağ Kompozisyonundan “Mevlevilerin Büyük Ayini Semağ” çizimi paylaşılmıştır. Elli altıncı sayıda; Sabit Karamani tarafından çekilmiş Manavgat Şelalesinden bir görüntü bulunmaktadır. Elli yedinci sayıda; Atatürk’ün ölüm yıldönümü dolayısıyla Esat Nedim Tengizman tarafından çekilmiş bir Atatürk portresi paylaşılmıştır. Elli sekizinci sayıda; Hayat Arşivinden çıkarılmış Mevlana Celaleddin Rumi’nin türbesinden bir kare bulunmaktadır. Elli dokuzuncu sayıda ise; Ara Güler tarafından çekilmiş Doğu Beyazıt yaylasından bir şark şatosu İshak Paşa Sarayı’nın fotoğrafı basılmıştır. Bu sayılar arasındaki orta sayfalarda, camiden , Atatürk’e Tarihten, sanata bir çok konuda resim ve fotoğraf paylaşılmıştır.

Tefrika Roman ve Hikaye

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar dergi incelendiğinde; tefrika roman bölümüne bakıldığında; Halide Edib Adıvar tarafından yazılmış yeni bir tefrika roman ile

karşılaşılmaktadır. Bu roman elli ikinci sayıdan başlayarak devam etmekte olan “Cıvıl Gız” adlı romandır. Bunun dışında elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan hikayelere bakıldığında; elli birinci sayıda, Robert Fontaine tarafından yazılan Semih Demirci tarafından çevrilen “Bir Evlilik Hikayesi” adlı hikaye bulunmaktadır. Elli ikinci ve elli üçüncü sayılarda hikaye bulunmamaktadır. Elli dördüncü sayıda; Betty Kzelgaard tarafından yazılıp N.F.B. tarafından çevirisi yapılan “Seni Daima Sevdim” başlıklı hikaye bulunmaktadır. Elli beşinci sayıda; Robert O’brien tarafından yazılan ve Semih Demirci tarafından çevrilen “Randevu” isimli hikaye bulunmaktadır. Elli altıncı sayıda; Arthur Conan Doyle tarafından yazılıp Adnan Erim tarafından çevrilen “Örümcek” isimli hikaye paylaşılmıştır. Elli yedinci sayıda; Steve Allen tarafından yazılan, Adnan Erim tarafından çevrilen “Büyük Sır” isimli hikaye yazılmıştır. Elli sekizinci sayıda; Frank R. Stockton tarafından yazılan ve Süreyya S. Berkem tarafından yazılan “Kız mı? Kaplan mı?” başlıklı hikaye bulunmaktadır. Elli dokuzuncu sayıda ise Guy De Maupassant tarafından yazılan ve Adnan Erim tarafından çevrilen “Rüya mıydı?” başlıklı hikaye bulunmaktadır. Hikayeler tek tek incelendiğinde; aşk, evlilik, kadın-erkek ilişkileri, romantizm, dram gibi konular ile karşılaşılmaktadır.

Sinema

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan derginin sinema sayfaları incelendiğinde; elli birinci sayıda; Kirk Douglas’ın işi patronluğa döküp film çevirmeye başladığı haberi, “Yedi Yıldırım” isimli bir filmde yeni Fransız yıldız Anna Gaylor’u tanıtılacağı haberi, Edith Jost’un oynayacağı filmlerin haberi, Marilyn Monroe hastalanınca yerine devam eden dublörü Vanda’nın haberi ve romandan beyaz perdeye aktarılan filmlerin haberi yapılmıştır. Elli ikinci sayının sinema sayfalarında; Pier Angeli’nin yaşadığı villa ve aile hayatı konu edilmiştir. Elli üçüncü sayının sinema sayfalarında; Anita Ekberg’in annesi ile birlikte üç gün geçirdiği Paris tatilinin hikayesi ve fotoğrafları yer almaktadır. Elli dördüncü sayının sinema sayfalarında; Hollywood’da yeni meşhur olan Anthony Perkins’in tanıtım haberi, Gerard Philipe’in “Modigliani”nin filmini çevirmesi haberi, Leslie Caron ve Maurice Chevalier’in birlikte bir filmde oynadıkları haberi ve Shirley Jones ve “Nisan Aşkı” isimli bir film çevirdiği haberleri yapılmıştır. Elli beşinci sayıda sinema haberi bulunmamaktadır. Elli altıncı sayının sinema haberlerinde; Jayne Mansfield ve Heather Sears’dan bahsedilmiştir. Elli yedinci sayıda; İran Kraliçesi Süreyya ve Sophia Loren’e ikizleri kadar benzeyen iki kızın haberi yapılmıştır. Elli

sekizinci sayıda; Maria Schell konu edilmiştir. Elli dokuzuncu sayıda ise; Ingrid Bergman'ın boşanması haber yapılmıştır. Buradan da görüldüğü üzere sinema haberlerinde de Avrupa ve Hollywood konu edilmiş ve odak nokta hep o ülkeler olmuştur. "Hayat" okuruna bu yıldızların bilinmesi gerektiği gibi davranılmış ve hatta tanıtılmıştır.

Sanat

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar derginin sanat sayfaları incelendiğinde; elli birinci sayının sanat sayfalarında; şehir tiyatrosunun oyuncularından Merhum Talat Artemel'i arkadaşı Vasfi Rıza Zobu anlatmıştır. Elli ikinci ve elli üçüncü sayılarda sanat sayfaları bulunmamaktadır. Elli dördüncü sayının sanat sayfalarında; 1957 yılı baz alındığında 78 sene evvel Bursa'da kurulan Ahmet Vefik Paşa tiyatrosu konu edilmiştir. Elli beşinci sayıda da sanat sayfası bulunmamaktadır. Elli altıncı sayının sanat sayfalarında; Ara Güler'in objektifinden yurdumuzda bale gösterisi yapan Jean Babilee yazılmıştır. Elli yedinci sayının sanat sayfalarında; Salvador Dali ve eserleri anlatılmıştır. Elli sekizinci ve elli dokuzuncu sayılarda ise sanat sayfaları bulunmamaktadır.

Herşeyden Biraz

Dergi elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar incelendiğinde; elli birinci sayıda; yıldırım aşkı, uzun yaşamın sırrı, müzikle tedavi ve misafirperverlik gibi konular ele alınmıştır. Elli ikinci sayıda; Alman hükümetinden üç vekilin boks dersi aldığı, bir dedikodu yazarının kokteyl vermesi, alkol kontrolü için alınan on gram kan için dava açılması haberleri yer almaktadır. Elli üçüncü sayıda; dullar mitingi, Margaret'in evlenmesi, kıskançlık, kıyafet düşkünlüğü ve karısı tarafından aldatılanlar kulübü konu edilmiştir. Elli dördüncü sayıda; Londra'daki evlerin pahalı olması, Sophia Loren'in boks dersi almaya başlaması, Prenses İra'nın ikiz çocuk istiyor olmasının haberleri yapılmıştır. Elli beşinci sayıda; yüzen halı, anayasa, particiler ve yeni çıkan bir hastalık konu olmuştur. Elli altıncı sayıda; televizyonda opera, kadın şeklinde elektrikli ev aleti, Güney Afrika'nın ihtiyacı, yeni yılın erkek modası gibi konular ele alınmıştır. Elli yedinci sayıda; yeni modalar, gazeteden ev, aç gözlülük ve suni Peyk Kraliçesi konu edilmiştir. Elli sekizinci sayıda; dev kertenkele, beşizler, kıskançlık kurbanları, Almanya'dan borç isteyenler ve atomdan elmas ve yakut haberleri yazılmıştır. Elli dokuzuncu sayıda ise; roket fiyatlarından, firdöndü, Errol Flynn'ın merakından, beyaz boksörlerin arzusundan ve mühendislerin sayısından bahsedilmiştir.

Anket Evlilik

Dergi elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar incelendiğinde yine gençlere yol göstermek üzere hazırlanmış evlilik anketi karşımıza çıkmaktadır. Bu bölüm sadece elli dokuzuncu bölümde bulunmamaktadır. Elli birinci sayıda; evli okurlardan gelen; nasıl tanıştıkları, yaş farkı, acı tecrübeler ve evlenme hikayeleri gibi konular yazılmıştır. Elli ikinci sayıda da okurlardan gelen hikayeler paylaşılmış ve maddi sıkıntı çeken yeni evlenecek olan bir çifte yardım duyurusu yapılmaktadır. Elli üçüncü sayıdan itibaren yine sadece gelen mektuplar yayımlanmıştır. Bu bölüm elli sekizinci sayıda sona ermektedir. Elli sekizinci sayıda ayrıca maddi sıkıntılar çeken ve evlenebilmeleri için yardım toplanan çiftin evlendikleri haberi fotoğraflar eşliğinde basılmıştır.

Gezi Yazısı

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar derginin gezi yazıları bölümü incelendiğinde; Hikmet Feridun Es'in uzun zaman ara veren ve tekrar başlayan gezi yazısına baktığımızda; elli ikinci sayıdan elli beşinci sayıya kadar gezi yazısının bulunduğu görülmektedir. Elli ikinci sayıdaki gezi yazısına bakıldığında; yazının yine Hikmet Feridun Es'e ve fotoğraflarında eşi Semiha Es'e ait olduğu görülmektedir. Bu sayıda İstanbul'dan Rus hududuna kadar olan bir Karadeniz yolculuğu yazılmıştır. Elli üçüncü sayıda; yine Karadeniz yolculuğuna ait "Sinop ve Ötesi" başlığı ile bir yazı bulunmaktadır. Elli dördüncü sayıda; Trabzon'un meşhur karayemişi, 2 Liraya satılan barbunya balığı, hamsinin 271 türlü yemeği, maden suyu ile yıkanan turistler ve gümüş nalından bahsedilmiştir. Elli beşinci sayının gezi sayfalarında ise; ortasından Türk-Rus hududunun geçtiği Sarp Köyü'nde geçirilen üç dört saatten bahsedilmektedir.

Ege'de 20 Gün

Dergi elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar incelendiğinde; "Hayat Dergisi"nin yaptığı büyük bir röportaj olan "Ege'nin Altında 20 Gün" başlıklı yazı bulunmaktadır. Bu yazı elli ikinci sayıdan elli yedinci sayıya kadar devam etmektedir. Yazıda tarihi ve doğa zenginlikleri çok olan Ege sahilleri ve Ege'nin deniz altı tanıtılmaktadır. "Hayat Dergisi" 20 gün süren bu incelemeyi "İzmir Kurbağa Adamları Kulübü"ne yaptırmış fotoğrafları ise Mustafa Kapkın'a çekirmiştir. Tanıtıma Foça'dan başlanmıştır. Elli üçüncü sayıda zehirli mürenler ve Cyme Harabeleri tanıtılmıştır. Elli dördüncü sayıda; ıstakoz avı yapılmıştır. Elli beşinci sayıda; daha da derinlere inildiğinden

ve tehlikeli bir dalış olduğundan ve Osmanlı donanmasına ulaşılacağı konu edilmiştir. Elli altıncı sayıda; eskiden şarap doldurulması için kullanılan tarihi küplere ulaşıldığı yazılmıştır. Elli yedinci sayıda ise; Küllük koyunda saatlerce köpek balığı beklediklerinin, yavrulayan vatoz balığı gördüklerinin ve hepsi yetmiş kilo gelen yedi parça orfoz ve sargos tuttuklarını haberi yapılarak “Büyük Balık Partisi” başlığı atılmıştır.

Okuyucu Mektupları (İnteraktif Geri Bildirim)

Dergi elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar incelendiğinde; elli birinci sayıda okur mektubu bulunmamaktadır. Elli ikinci sayıda mektupların Mardin, Kastamonu, Erzurum ve Gümüşhane’den geldiği görülmektedir. Mektuplarda; erken saç beyazlamasının sebebi, roman okumanın zararının olup olmadığı, bazı romanların filme çekilip çekilmedi gibi sorular sorulmaktadır. Elli üçüncü sayıda; Diyarbakır’dan, Emirgan’dan, Aydın’dan, Manisa’dan, Akşehir’den, Sivas’tan ve İzmir’den mektuplar gelmektedir. Bu mektuplarda; coğrafi meraklar ile ilgili sorular, şiirler ve sağlıkla ilgili sorular yer almaktadır. Elli dördüncü sayıda; Balıkesir, İzmir ve Sinop’tan mektuplar gelmiştir. Bu mektuplarda; tercüman olmak ve İngilizce öğrenmek için Amerika’ya gitmek isteyen birinin doğru karar verme aşaması, 1941 yılında Atlantik’te batan zırhlı hakkında bilgi ve kışın şimşek çakmasının sebebi sorulmaktadır. Elli beşinci ve elli altıncı sayılarda okur mektubu bulunmamaktadır. Elli yedinci sayıdaki mektuplar, Ankara, Laleli, İzmir, Samsun, Mani ve Tarsus’tan gönderilmiştir. Bu mektuplarda; aşk, tarih ve müzikle ilgili sorular yer almaktadır. Elli sekizinci sayıda, İstanbul, Bursa, İzmir ve Manisa’dan mektuplar bulunmamaktadır. Bu mektuplarda; Şevket Rado’nun köşe yazılarının bir kitap halinde çıkıp çıkmayacağı, el falı öğrenmek isteyen birisinin nereden öğreneceği, maddi olanağı kötü ve okumak için birisine ihtiyaç duyan bir vatandaşın yardım çağrısı görülmektedir. Elli dokuzuncu sayıdaki mektuplar ise; Ankara, Adana, Zonguldak, Bitlis ve İzmir’den gelmiştir. Bu mektuplarda; isimlerin manası istenmiş, başka dergilerde çıkan sanatçıların resimlerinin bu dergide basılması istenmiş ve Türk büyüklerinin fotoğraflarının bu dergide yayımlanması istenmiştir.

Bilgi Testi

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar dergi incelendiğinde; okurların bilgilerini sınamaları adına bilgi testi bölümü dergide yerini almıştır. Test daha çok coğrafi

yerlerden, madenlerden, ülke ve insanlarından oluşan, dergi okurunun kendini geliştirmesini sağlayan bir formattadır.

Spor

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan spor sayfaları incelendiğinde; elli bir ve elli ikinci sayılarda spor sayfaları bulunmamaktadır. Elli üçüncü sayının spor sayfalarında; atletizm şampiyonu Danielsen, orta sıklet boks şampiyonasında Sugar Robinson'un yenilmesi ve futbolda Rusya'nın Macaristan'ı yendiği gibi konulardan bahsedilmiştir. Elli dördüncü sayıda spor sayfası bulunmamaktadır. Elli beşinci sayının spor sayfalarında; 86 defa İngiltere Milli takımı formasını giyen Wolverhampton Wonderers, Rus atlet V. Kuts, İngiliz futbolcu 42 yaşındaki S. Mathews'un yerini gençlere bırakarak milli takımda oynamayacağı ve İtalya'nın Juventus takımında futbol oynayan John Charles'in 2.5 milyon aldığı haberi yapılmıştır. Elli altıncı sayının spor sayfalarında; İspanyol milli futbol takımıyla İstanbul ve Madrid'de futbol karşılaşmamız olacağı haberi yapılmıştır. Elli yedinci sayıda da spor sayfası bulunmamaktadır. Elli sekizinci sayının spor sayfalarında; Türkiye- İspanya maçı haber yapılmıştır. Elli dokuzuncu sayının spor sayfalarında ise; Bülent Giz tarafından fotoğrafları çekilen birinci lig devresine ait haberler yayımlanmıştır.

Mevlana

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar dergi incelendiğinde; elli dört, elli beş ve elli sekizinci sayılarda 750. doğum yıldönümü sebebiyle Mevlana'dan bahsedilmiştir. Bu sayfalarda Mevlana'nın göç etmesinden yaşam hikayesine her şeyin anlatıldığı bir yazı dizisi paylaşılmıştır.

Moda

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan moda sayfaları incelendiğinde elli birinci sayıda; "Yeni Sezonun Modelleri" başlığı ile kürk modası, Hollywood modası ve motifli ve kelebekli elbiseler tanıtılmıştır. Modeller Londra ve Hollywood'dan alınmıştır. Elli ikinci sayının moda sayfalarında; kış modelleri tanıtılmış ve 1958 Paris ve Roma'nın kış modasında eski Türk motiflerinin etkisinin olduğu yazılmıştır. Elli üçüncü sayının moda sayfalarında; elbiselerde görülen torba modasının mantolara da etki ettiği yazılmış ve mantolara örnekler verilmiştir. Elli dördüncü sayıda; Suavi Sonar'ın Roma'da

dünyaca tanınmış modaevlerinde çektiği fotoğrafları paylaşılmış ve Fernanda Gattinoni ile yapılan röportajı basılmıştır. Elli beşinci sayıda; “Şık ve Zarif” sıfatı ile kokteyl elbiseleri tanıtılmıştır. Bu elbiseler yine Suavi Sonar tarafından Roma’ya gidilip orada röportaj yaptığı “Rapuano” modaevine aittir. Elli altıncı sayıda; “Günün Modasına Uygun Gardrop” başlığı ile seyahat için elbise, tuvalet, manto, hasır örgüsü, piyedöpül gibi elbise ve kumaşlar tanıtılmıştır. Elli yedinci sayının moda sayfalarında; Suavi Sonar’ın yazısı ile birlikte ünlü modacı Christian Dior’un ölümüyle moda aleminin en hareketli devrinin kapandığı yazmaktadır. Elli sekizinci sayının moda sayfalarında; “Mevsim ve Moda” başlığı ile senenin birbirinden değişik altı orijinal modelinin resimleri paylaşılmıştır. Elli dokuzuncu sayıda ise; “Meşhurların Terzisi Schubert” konu edilmiştir. Sophia Loren, Martine Carol, Abbe Lane, Silvana, Maria Schell ve Gina gibi isimlerin bu modacıdan giyindiği yazılmıştır. İncelenmiş olan elli dokuz sayıya bakıldığında; yurdumuzda modanın da Avrupa ve Amerika’nın etkisinde olduğu çok açık bir şekilde görülmektedir. O yıllarda yurdumuzda ünlenmiş bir modacı olmadığından ve ekonomik gücün zorluğu ve evde dikiş diken hanımlar göz önünde bulundurulduklarında dergide Avrupa ve Amerika’dan örnekler basılıp dergi okuru bayanlara bu örnekler gösterilmiş ve öyle giyinmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Buna ek olarak, bu kıyafetlerin ne zaman, nerede, giyileceği, hangi kumaştan dikileceği, hangi saç modelini yapmaları gerektiği gibi bilgilerde yer verilmiş ve bir kadın modeli yaratılmıştır. Suavi Sonar’ın, yazdığı moda sayfalarında, Avrupa başkentlerindeki yüksek sosyete moda olan kıyafet, saç kesimi ve bakımı vb. durumların bulunduğu iki sayfalık bölüm Türk kadınlarına lüks, sosyetik ve daha modern görünmek için yöntemler sunmaktadır. Sonuç olarak Hayat Mecmuasının yaratmak istediği kadın; Batılı yaşam biçimini benimsemiş, modern, sosyal yaşama katılan, giyimi kuşamı çok itinalı, çekici, modayı takip eden, biraz rahat ve açık bir kadın figürüdür.

Sağlık

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar derginin sağlık bölümü incelendiğinde; sırasıyla, “Pişikler ve İsilikler, Çocuk Felci ve Salk Aşısı, SafraTaşları ve Kanser, Anjin Dö Puatrin, Firar ve Ruh Hastalıkları, Astım, Anjinler, Alerji ve Verem Korkusu” konuları ele alınmıştır.

Pul ve Tarih (Hobi)

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar olan “Pul ve Tarih” bölümü incelendiğinde; elli birinci sayıda; 1957 yılında tedavüle çıkacak olan posta pullarımızın renk, ebat ve değerlerinin bilgisi verilmiştir. Elli ikinci sayıda, Preveze Harbinin dört yüz üçüncü yıldönümü hatırası dolayısıyla PTT'nin 1941 yılında tedavüle çıkardığı pulların bilgisi verilmiştir. Elli üçüncü sayıda; yeni resmi ve sürşarjlı pullarımız hakkında bilgi verilmiştir. Elli dördüncü sayıda; nüfus sayımı hatıra serisi hakkında bilgi verilmiştir. Elli beşinci sayıda; Cumhuriyet'in Onuncu Yıl Hatırası olarak basılan pulların bilgisi verilmiştir. Elli altıncı sayıda; Aziziye Tabyası Zaferi Hatırası için PTT tarafından basılan pulların bilgisi verilmiştir. Elli yedinci sayıda; Atatürk'ün naaşı ve kabre konuluşu sebebi ile basılan Atatürk Hatıra Serisinin bilgisi verilmiştir. Elli sekizinci sayıda Süleymaniye Camisinin 400. açılış yılı hatıra serisinin bilgisi verilmiştir. Elli dokuzuncu sayıda ise; basım hatası bulunan “Erörlü pul” dan yani hatalı puldan bahsedilmiştir.

Karikatür

Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar bu bölüm incelendiğinde; elli birinci sayıda; Jorge, Manuel Vazquez ve E.H.'nin karikatürleri bulunmaktadır. Elli ikinci sayıda; CLE, Peter Ender ve Paton'ın çizimleri bulunmaktadır. Elli üçüncü sayıda; Paton, Peter Ender ve bir kaç yabancı karikatüristin daha çizimleri bulunmaktadır. Elli dördüncü sayıda; Peter Ender ve bir kaç yabancı karikatüristin çizimleri yer almaktadır. Elli beşinci sayıda; Clew, Jorge ve Nadal'ın karikatürleri yer almaktadır. Elli altıncı sayıda; STYX ve bir yabancı karikatüristin daha çizimleri paylaşılmıştır. Elli yedinci sayıda; Uğur Köseahmetoğlu, Ben ve Manuel Vazquez'in çizimleri yer almaktadır. Elli sekizinci sayıda; E.H. ve Guy Bara'nın çizimleri paylaşılmıştır. Elli dokuzuncu sayıda ise; Bara ve Bob Barnes'in karikatürleri yer almaktadır.

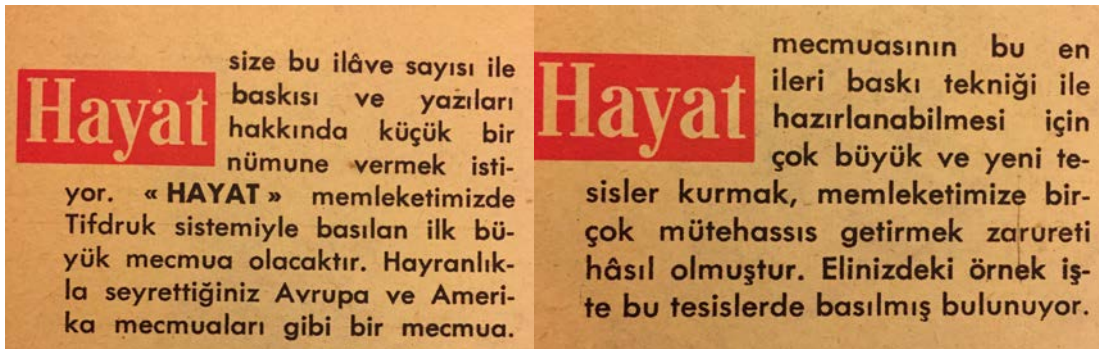
Arka Kapak

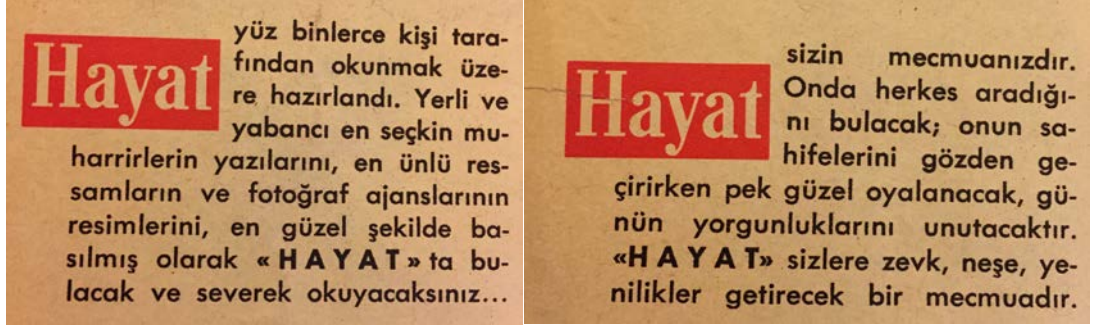
Elli birinci sayıdan elli dokuzuncu sayıya kadar arka kapaklar incelendiğinde; elli birinci sayının arka kapağında; “Dost Irak Kralı” olarak tanımlanan II. Faysal'ın nişanlısı Prenses Fazıla'nın o tarihten beş sene evvel çekilmiş bir fotoğrafı bulunmaktadır. Elli ikinci sayının arka kapağında; Ferit Can tarafından çekilmiş Şile'de Sonbahar başlıklı bir fotoğraf bulunmaktadır. Elli üçüncü sayının arka kapağında; Haliç'teki balıkçı motorlarından bir kare bulunmaktadır. Elli dördüncü sayının arka kapağında; Hayat

Dergisi Moda yazarı Suavi Sonar'ın Roma'da yaptığı röportaja ait resimlerden bir moda resmi kullanılmıştır. Elli beşinci sayının arka kapağında; Hikmet tarafından çekilmiş "Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti" başlıklı bir fotoğraf bulunmaktadır. Elli altıncı sayının arka kapağında; "Pereja Limon Kolonyası" reklamı bulunmaktadır. Elli yedinci sayının arka kapağında; Antalya Körfezindeki Balıkçı Gemilerinin fotoğrafı bulunmaktadır. Elli sekizinci sayının arka kapağında; genç kızlar tarafından beğenilen ve fotoğrafının paylaşılması istenen Robert Wagner'ın fotoğrafı bulunmaktadır. Elli dokuzuncu sayının arka kapağında ise; Balık tezgahından bir kare paylaşılmıştır.

3.7 Genel Değerlendirme

Hayat Dergisi bu anlamda ilk defa "tarz" kelimesinin üzerinde duran bir dergidir. Özellikle 1950'li yıllarda Hayat Dergisi kendisine Avrupa ülkelerinde çıkan dergileri örnek alarak yayım hayatına başlamıştır. Yaşam tarzı dergileri aracılığı ile ve bu dergilerin birbirlerinden etkilenmeleri ile kültürlerarası etkileşimde olmaya başlanması muhtemeldir. Hayat Dergisinin Batı'ya olan ilgisi Türkiye'nin daha çok kendisine batıyı örnek aldığı bir yansıması olarak görülebilir. Hayat Dergisi Türkiye'deki yaşam tarzı dergilerinin ilk örneklerinden biri olduğu için daha çok dergide de yaşam tarzını değiştirme ya da geliştirme yolunda Avrupa ve Amerika'dan haberler verilmekte ve o ülkelerin artistlerinin giyim tarzları, günlük yaşamları ve davranışları haber konusu edilmektedir. Hayat Dergisi'nde hiç bir zaman alt sınıf yaşam tarzına rastlanmamaktadır. Cumhuriyetin ilk gençlerinin dergisi olduğundan dolayı da toplumu üst seviyeye ulaştırmak adına seçkinlerin yaşam tarzına özendirilmeye çalışılmaktadır.

(Şekil 8)

Nitekim, Hayat Dergisi ilk sayısından önce çıkan tanıtım sayısında derginin nasıl bir dergi olduğu anlatılmış ve kısa bilgiler verilmiştir. Örneğin; derginin Avrupa ve Amerika dergileri gibi bir dergi olacağı, en ileri baskı tekniği ile basılacağı, her kesime hitap ettiği ve yerli ve yabancı yazılara yer verileceğine, en ünlü ressamların resimlerinin basılacağı ve en ünlü fotoğrafçıların fotoğraflarının yayımlanacağı Hayat Dergisi'nin neşe ve yenilik getireceği bir dergi olacağı yazılmıştır. Bu ifadeden de anlaşılacağı gibi "Hayat Dergisi" dönemin eğlen-bilgilen dergisi olup, aynı zamanda tüketimin teşvik edildiği modern ve yeniliklerle dolu bir yaşam tarzının sözcüsü olarak konumlandırılabilir.

Özellikle günümüzde her tüketim unsurunda çok fazla çeşit bulunduğu için topluma yeni olanı iletmek sadece yaşam tarzı medyası aracılığı ile mümkün olmaktadır. Fakat Hayat Dergisi; moda, sağlık ve reklam gibi konularda bunu ön plana çıkartmaktadır. Günümüzde farklı dergilerin olması farklı her türden hedef kitleye ulaşmayı kolaylaştırır da bu durum 1956 yılında Hayat Dergisi ile sağlanmaya başlamıştır. Hayat Dergisi aynı zamanda Cumhuriyet'in ilk kuşak gençlerinin dergisi olduğu içinde yaşam tarzı ve yön gösterme açısından oldukça büyük önem taşımaktadır. Cumhuriyet'in ilk gençleri Hayat Dergisi sayesinde kendi dünyalarını geliştirmiş, birçok konuda kendilerine yeni bilgiler eklemişler ve yeni bir yaşam tarzını kabul etmişlerdir. Bu duruma iktidarında etkisi yüksektir. Çünkü iktidar, sunduğu şeyleri vatandaşa kabul ettirmek istemekte, vatandaşın rızasını almak istemekte ve bunun içinde medyayı ve aracılı iletişimi kullanmaktadır.

Batılılaşma Osmanlıdan günümüze yaşamın her alanında kendini gösteren bir proje olarak değerlendirilebilir. Mimariden ekonomiye daha çok biçimsel bir yorumla ele alınan Batılılaşma çabalarının en belirgin dışavurumu mekânın ve bedeninin örgütlenmesindeki billurlaşan yaşam tarzlarında gerçekleşmiştir. Bu durum özellikle II. Mahmut zamanındaki

kıyafetteki değişimler ile de desteklenip, Cumhuriyet dönemi ve Atatürk inkılâpları ile de sürdürülmüştür. Batı normlarına uygun modern bir toplum öncelikle kadın üzerinden ele alınmışsa da 1950'lerle birlikte yeni oluşmakta olan orta sınıfların anlam evrenini muhafazakârlık ve geleneksellikle örmesinin bir sonucu olarak kadın biçim itibarıyla modernleşmesi gereken ama tözsel olarak geleneksel olan bir konumla tanımlanmıştır. Bu ikilik Hayat Dergisi'nde oldukça belirgindir.

Dergide Amerikan yaşam tarzına benzer kadınlar için hazırlanmış bir platform görülmektedir. Kadınların giyimlerinden, gittikleri mekânlara kadar birçok alanda Amerikanlaşma görülmektedir. 1950'li yıllarda Türkiye'de henüz televizyon olmadığı için, Hayat Dergisi'nin bazı renkli sayfaları ve orta sayfalarındaki resimlerle imge ve metin bir araya getirilmiştir. "Hayat Dergisi" ilk sayfasından son sayfasına kadar Amerikan etkisini çok net bir biçimde ortaya koymaktadır. Hayat Dergisi, incelenilen yıllar içerisinde (1956-1957) Türk kadınına, batının aktrisleri ve lüks yaşam süren kraliçe ve prenseslerini bir model olarak sunmakta; Batılılaşmayı, modernleşmeyi idealize ederek ona batılı yaşam tarzını vazetmektedir. Dergi öncelikle Türk kadınına, onların nasıl olduğunu fotoğrafa dayalı imgelerle göstermekte, sonra ise onlar gibi olabilmeleri için yol gösterip eğitici bir ton benimsemektedir. Nasıl onlar gibi giyineceklerini, nasıl makyaj yapacaklarını, nerede nasıl giyineceklerini, hangi kıyafetin günlük hangi kıyafetin balo için olduğunu anlatan kadınlar için bir dergi olmuştur. Bunlara ek olarak; dergi nerede nasıl eğlenilmesi gerektiği, hangi müziklerin dinlenilmesi gerektiği ya da vücut ölçülerinin nasıl olması gerektiği gibi konularda enformasyon sunarak "Batılı, modern ve ideal" bir kadın bedeni kurgulanmaktadır. Nitekim derginin ön kapakları incelendiğinde; kapaktaki yıldızların genel olarak kadın oldukları ve Hollywood veya Avrupa sinema yıldızlarından oluştuğu görülmektedir. Dergi kadın dergisi olmasına rağmen herhangi bir erkek yıldız fotoğrafı bir veya iki kez karşımıza çıkmıştır. Derginin ön kapaklarındaki kadın figürleri; zihinlerde oluşturulmaya çalışılan "Batılı, modern ve ideal" kadının cisimleşmiş hali olarak değerlendirilebilir. Bu kadın, Avrupa'nın moda evlerinden giyinen ya da o modaevlerinin modellerini giyen, Hollywood ve Avrupa sinema yıldızlarını yakından takip eden ve onlar gibi olmaları sağlanan, İngilizce şarkı sözlerini bilen bir kadın yaratılmaya çalışılmıştır. Dergi yapısı gereği, muhafazakâr kadının yanı sıra, modern ve batılı tarafını da gösterip yeni bir kadın profili oluşturmaya çalışmıştır. Dergi de yayımlanan reklamların daha çok kadınlara yönelik reklamlar olduğu görülmektedir. Özellikle krem ve pudra reklamlarında

kadınlara, Hollywood yıldızlarının kullandıklarını, çok güzel olduklarını ve o markayı tercih ettiklerini söyleyerek kadınları etkiledikleri görülmektedir. Dergide yayımlanan hikaye ve tefrika romanlara bakıldığında; genel olarak konunun aşk, kadın erkek ilişkileri ve Avrupalı yaşam olduğu görülmektedir. Bu haliyle derginin hedef kitlesinin dönemin kent ve kasaba küçük burjuvazisi olduğu düşünüldüğünde, derginin yayınladığı romanlarda erotik bir sosla sunulan bu tarz ilişkilerinin dış gerçeklikte karşılığı oluşmayan imgesel bir göndergeye karşılık geldiğini söylemek mümkündür. Bu yönüyle dergi olanı değil olmasını arzu ettiği bir gerçeklik kurma eğilimindedir.

Genel olarak dergi incelendiğinde; derginin bazı sayfalarında Avrupa'da çıkan yaşam tarzı dergilerine referans verilmiştir. Örneğin; derginin ellinci sayısının altıncı sayfasında Fransa'da çıkan Paris-Match dergisine atıfta bulunulmuş ve yayımlanan haberin Paris-Match ve Hayat Dergisi için hazırlandığı yazılmıştır. Resimde de görüldüğü gibi Büyük başlığın altında yazan yazıda bu bilgi yer almaktadır.

(Şekil 9 – Hayat Dergisi No.50:6)

Buradan da anlaşılacağı üzere dergi Avrupa dergilerini takip etmekte ve okuruna ona göre haber yapmaktadır. Buna ek olarak; “Hayat Dergisi”nin çalıştığı yabancı ajanslarda derginin neyi haber yapmak istediğini çok açık bir şekilde göstermiştir. Dergide Türk sinema yıldızlarının haber yapılmaması ve genel olarak Hollywood yıldızlarının görülmesi Amerikan kadın profiline yurdumuzda kabul görüp onlar gibi olunmasını sağlamaktır. Dergide örnek gösterilen Avrupa moda evlerinin sonucunda henüz hazır giyim olmayan ve dikiş nakış kursuna giden kadınların giymek istedikleri modelleri kendileri diktiği ya da bazı sokak tarzlerinde diktirdiği yurdumuzda hazır giyimin başladığını dergiye verilen reklamlar ile görmekteyiz. Dergiye gelen okur mektupları ile okur kitlesinin artık yabancı sinema yıldızlarını tanıdığı ve modayı yakından takip ettiği görülmektedir. Eskiden sadece giyinmek için giyinen kadınlara “Hayat Dergisi”nin verdiği Avrupai ve Amerikanvari vizyonu ile artık kadınların nasıl giyineceğini, hangi kıyafeti nerede nasıl giyeceğini ve nasıl bir araya getireceğini, saç ve makyajını nasıl yapacağını ve bunların hepsinin toplumda önemli olduğunu anlatmıştır. Okur mektuplarından gelen taleplerde erkek modasından da bahsedilmesi istenmektedir fakat dergi daha çok kadın dergisi olduğu için bu istek erkek modasında çok çeşit olmadığı yorumu ile reddedilmiştir. Bunun yanı sıra “Hayat Dergisi” muhafazakâr yapısını, Osmanlı’ya olan saygısını ve yurdumuzun değerlerine olan bağlılığını korumaktadır. Dergi genel olarak incelendiğinde; Demokrat Parti’nin iktidarı zamanında çıkan dergi; Osmanlı devrinden ve derginin çıktığı 1950’li yıllardan söz etmekte ve incelenen 59 sayının son sayılarına doğru Atatürk ve Cumhuriyet’e dair yazılar bulunmaktadır. Dergi’nin batılı ve modern olmak ile muhafazakârlık arasında kalmasının belli ipuçları vardır. Dergi kapağında seksi yatan ve dekolte veren bir kızın yanında bir yuvarlak içinde “Kabe’yi ziyaret” yazısı derginin arada kalmasının bir göstergesidir.

Yine dergide; ülkenin siyasal ve kültürel bağlamına ilişkin pek az şey dergide yer almaktadır. Dergi, apolitik çizgisine koşut olarak, çıktığı 1956 yılından itibaren iki yıl boyunca Demokrat Parti dönemi ve 1960 darbesi öncesi döneme ilişkin siyasal iktidarlara ters düşecek bir söylem benimsememiştir. 1956-57 yıllarındaki Türkiye’deki bağlama “Hayat Dergisi”nden bakıldığında; Türkiye’de ekonomik sıkıntı olmadığı, siyasal çatışmaların olmadığı, Avrupa ve Amerika baz alınarak insanların hayatlarına devam ettiği düşünülebilirdi. Oysa tarımsal üretimin ve ihracatın düşmesi, kişi başına düşen gelirin

azalmasıyla ülkede ekonomik sıkıntılar baş göstermişse de dergide bunlara ilişkin referans neredeyse yoktur.

Dergi çıktığı ilk iki yılda emeği geçenlere ilişkin oldukça sınırlı bir künye ile yayına başlamıştır. Ünlü bir fotoğraf sanatçısı olan Ara Güler, 1954 yılında Resimli Hayat Dergisi'nde fotoğraf bölüm şefi olarak çalışmaya başlamıştır. O dönemler Hayat Dergisi "Resimli Hayat Dergisi" olarak çıkmaktaydı. 1956 yılında "Hayat" Dergisi adını alan dergide de Ara Güler'in fotoğraflarını sık sık görmekteyiz. 1958'de Time-Life, Paris-Match ve Der Stern dergilerinde de yakın doğu fotoğraf muhabirliği yaptığı da bilinmektedir.²⁴ Buna rağmen derginin künyesine bakıldığında, künyede Ara Güler'in adını görmemekteyiz.

HAFTALIK MECMUA	
SAHİBİ : ŞEVKET RADO	
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : HİKMET FERİDUN ES	
HAZIRLIYANLAR : RAKİM ÇALAPALA, SEMİRAL BİLBAŞAR, HANS - JO SCHMOLL ve FIRUZ AŞKIN	
FOTOĞRAFLAR : Memleket içi ve dışı : FOTO HAYAT - Asor - Associated Press - Birleşik Basın - Bos- for - Türk Haberler ve Uni- ted Press fotoğraf ajansları	
TELİF HAKLARI : Mecmuamızda nesrolunan bü- tün yazı ve resimlerin İktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz gös- termek suretiyle dahi alınmaz.	
İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer Caddesi No. : 7. İstanbul. Tel: 22 43 73	
DİZİLDİĞİ YER : Doğan Kardeş Yayınları An- nim Şirketi Basımevi - İstanbul	
BASILDIĞI YER : Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. S. Basımevi - İstanbul	
REKLÂM İÇİN : REKLÂM MORAN A. S. İstik- lâl Cad. No. 465. Tel: 44 93 18.	
ABONE ŞARTLARI : Yıllık (52 sayı hesabıyla) 40 T. L. 6 aylık (26 sayı hesabıyla) 20 T. L. Yabancı memleketler için (Aidi posta ile) Yıllık abone : 50 T. L. Yabancı Memleketler için Fiyat :	
Hindistan	1 Rupee 6 Annas
Irak	100 Fillea
Iran	25 Riyal
İsrail	300 Prutot
Kıbrıs	100 Mils
Lübnan	100 Piastres
Mısır	10 Piastres
Pakistan	1 Rupee 6 Annas
Suriye	100 Piastres
Saudi Arabistan	1 Riyal
Türkiye	120 Fille
Yunanistan	8 Drahmi 4 Lepta

(Şekil 10)

Yine, Ozan Sağdıç'ın verdiği bir röportaja göre, kendisi de bir dönem Ara Güler ile birlikte Hayat Dergisi'nin yazı işleri bölümünde çalışmıştır. Sağdıç, ilk maaşlı işine Hayat Dergisi'nde başlamıştır. Kendisine gelen teklif de son derece enteresan olmuştur. Bir gün Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkan "Manzara fotoğrafları satın alınacaktır" ilanı üzerine elindeki negatif fotoğraflar ile birlikte adrese giden Sağdıç, Vedat Nedim Tör, Şevket

²⁴<http://www.araguler.com.tr/aboutaraguler.html>

Rado, Hikmet Feridun Es ve Karl Rudolf gibi kişilerden oluşan bir heyete fotoğraflarını vermiş ve on tanesi kartpostal yapılmak üzere satın alınmıştır. Bunun üzerine Şevket Rado'nun yönlendirmesiyle Hikmet Feridun Es, Ozan Sağdıç ile konuşmuş ve bir iki aya kadar “*modern*” bir dergi (Hayat Dergisi) çıkaracaklarını söylemiş ve iş teklif etmiştir. Sağdıç, bu teklifi Hayat Dergisi çıkmaya başladıktan sonra kabul etmiştir.²⁵ Yine Kemalettin Tuğcunun da dergiye bir hayli emeğinin geçtiği bilinmektedir. Derginin künyesine bakıldığında ise; gezi yazısı fotoğrafçısı Semiha Es dışında hiç bir kadın bulunmamaktadır.

Dergide toplumsal kültürel bağlama ilişkin tek ipucu, derginin moda sayfalarında yayımlanan Avrupa modaevlerine ait modellerin pahalı gelmesi durumunda mahalle terzilerine diktirilebileceği ya da dikiş nakış bilen kadınların evde kendilerinin dikebileceği tavsiyesidir.

Bunun yanı sıra; dergi genel anlamda Avrupa ve Amerika'dan haber yapmaktadır. Bu hem yurtdışındaki dergileri takip ettiğini hem de onların örnek alınması için bireyleri etkilemeyi yeğlediğini göstermektedir. Bu şekilde de dergi rıza mühendisi edasıyla bireylere yeni bir yaşam tarzı sunma, bunu sürdürme konusunda rıza imalatı çabasındadır. Dönemin toplumsal ve kültürel bağlamı bunu meşrulaştıracak bir zemini beraberinde getirmektedir. Buna ek olarak; derginin gezi yazıları bölümünde de genellikle peçeli ve çarşafli doğu ülke kadınları gösterilmekte ve onları olumsuz göstermek ve karşılaştırılabilmesi açısından dergi sayfalarında yer verilmektedir. Bununla birlikte; dergide Türkiye'deki geleneksel yaşam tarzları da kısmen eleştirilmektedir. Hayat Dergisi Türkiye'de çıkan bir dergi olmasına rağmen Türkiye bağlamından çok Amerika bağlamı ile yaşam tarzını kurmaya eğilimlidir. Bu yönüyle derginin oldukça çalkantılı bir dönemde yayın hayatına başlamasına rağmen Türkiye'nin toplumsal ve siyasal bağlamını dışarıda tutan bir tavrı olduğu söylenebilir. Toplumsal ve siyasal bağlam sadece Şevket Rado'nun sunuş yazılarında maddileşmekte; bağlamsallaşmaktadır.

Görünen o ki, İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen yıllarda Amerika ve Avrupa'da Hayat dergisi formatında hatırı sayılır sayıda yaşam tarzı dergisi çıkmıştır. Bu dergilerin çıkış

²⁵http://www.zaman.com.tr/kultur_fotografin-ozani-80-yasinda_2190686.html, 03.08.2015

yıllarına ve sahipliklerine bakıldığında; Fransız “Paris Match” Dergisi 1949 yılında Jean Prouvant tarafından çıkarılmıştır ve 1958 yılındaki tirajına bakıldığında; 1.800.000’dir.

Hayat Dergisi’nin kapak mizanpajı ile çok yakından benzerlik taşıdığı Amerikan “Life” Dergisi 1883 yılında New York şehrinde John Ames Mitchell ve Andrew Miller tarafından çıkarılmış ve çıkarılmasında İngiliz “Punch” Dergisi örnek alınmıştır. 1937 yılında aylık olarak çıkan “Life” dergisi 1.000.000 tiraj yapmıştır. Derginin haftalık 13.5 milyon tirajı da görülmüştür.²⁶

(Şekil 11)

Almanya’da ise Brigitte, Hayat Dergisi’ne benzer bir biçimde 1954 yılında yayınlandığında yüksek tirajlara ulaşmıştır. On beş günde bir çıkan bu dergi aslında 1886 yılında yayın hayatına başlayan *Das Blatt für die Hausfrau* (Ev hanımları için Gazete) adlı derginin yeni adıdır. 1957 yine benzer bir formatta başka bir dergi olan *Contanze*’ın yayıncıları *Brigitte* dergisini satın alır; 1969 yılında iki dergi birleşerek (Frazer&Hoffmann,2006:200). *Brigitte* bir moda dergisi olmaktan çok kadınların eğitimine odaklanan bir dergi olarak tanımlanmaktadır (Frazer&Hoffmann, 2006: 201).

²⁶[http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Life_\(magazine\)](http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Life_(magazine))

(Şekil 12)

2010'dan itibaren 0 bedenin takıntı haline getirilmesi yüzünden profesyonel mankenlerle çalışmayacağını duyuran Brigitte, günümüzde de, 6 milyona erişen okur sayısı ve 800,000 tirajı ile moda, kültür, psikoloji sağlık, çevre, kariyer ve siyaset gibi konulara odaklanan Almanya'nın en büyük dergisi sayılmaktadır.²⁷

Bu tarz bir başka girişim ise 1898'de Franz Burda tarafından başlatılır. 1894'den 1945'e kadar Burda giysi kalıpları ve dergileri yayımlar. Savaş sonrasında ise karısı kadın dergisi çıkarılmasına önyak olur ve 1950'de Burda Moden (Burda Moda) dergisi çıkar. Bu dergi en son moda trendlerine uygun resimler ve onların nasıl yapılacağına dair ipuçlarını da içeriğe dâhil eder. Bunun dergi grubu kârlı bir yatırım olduğu rakamlardan da anlaşılmaktadır. "1957 yılında Burda basım ve yayın şirketlerinde istidam edilen çalışan sayısı 1.400'e, yıllık iş hacmi de 50 milyon Alma markına ulaşmıştır".²⁸ Günümüzde tüm dünya ölçeğinde bilinen ve birçok ülkede yayınlanan Hubert Burda grubunun dergileri Doğan Medya'nın ortaklığında yayınlanmaktadır.

²⁷<http://www.goethe.de/ins/gb/gla/bib/best/zei/enindex.htm>

²⁸www.referenceforbusiness.com/history2/57Burda_Holding_GmbH.co.html

(Şekil 13)

Almanya’da bu tarz bir magazinleşme sürecinin 1920’lerde başladığı söylenebilir. Nitekim, Sylvester (2007:550), 1920lerde hem Avrupa’da hem de ABD’de magazinlerin parlak sayfaları arasından genç, moda uygun ve özellikle ekonomik bakımdan bağımsız yeni bir kadın imgesinin görünür hale geldiğini ancak bu dergilerde sunulan gerçekliğin toplumda bir karşılığı olmayan yapay bir gerçeklikte kendisi de süs haline gelen kadınlar türettiğini belirtmektedir. Özellikle Almanya’da çıkan *the Girl*, *Die Dame* (Kadın) ve *Das Blatt für die Hausfrau* dergilerinin “bu gerçeklik simülasyonunda diğer yalıtılmış kadınlarla bir köprü inşa ettiğini ifade etmektedir Sylvester (2007:551).

Almanya, kadının geleneksel rolünün ve konumunun sorgulandığı, kadınların erkeklerle eşit ücret taleplerinin dillendirildiği, kadın hareketinin savunucu bir dergiye kavuşmak için 1997’de Alice Schwarzer’in *Emma* dergisini çıkarmasına kadar bekleyecekti.

Doğu Almanya’da 1956-1989 yılları arasında yayınlanan Kultur im Heim (Ülkede Külür) bilim, felsefe tasarım alanlarının sosyalizm, beğeni ve estetikle harmanlandığı ev dekorasyonuna odaklanmış bir kadın dergisidir.

Sonuç olarak; dergi ile birlikte 1950’li yıllara da bakıldığında; televizyonun yokluğunda derginin metni ve imgeyi birleştiren yönelimi belirginleşmektedir. Özellikle dergi renkli basılmaya başlandığında ve orta sayfalarındaki resimler ile birlikte okurun dikkatini çekmekte ve hoşuna gitmektedir. Okur kitlesi dergiyi hem bir eğlence aracı hem de bir eğitim aracı olarak görmektedir. Dergi, Avrupa koşullarında tıfdruck tekniği ile basılmaya başlandıktan sonra ise daha çok ilgi görmüştür.

Okur kitlesi dergide, Amerika’da televizyonun varlığını öğrenip, bir bakıma bu dergiyle yurdumuzdaki televizyon eksikliğini doldurmaya çalışmaktadır. Hayat Dergisi’nde Türk yazarların yanı sıra yabancı birçok yazarın hikâyelerinin bulunması Avrupa ve Amerika’daki kadın erkek ilişkilerinin nasıl olduğuna dair okurlara ipuçları vermektedir. Kadın erkek ilişkilerini yönelik bilgi verirken aynı zamanda muhafazakâr bir damardan, okurlar için evlilik bölümü oluşturup evli çiftlerin nasıl tanışıp evlendikleri ve ilişkilerini nasıl devam ettirdikleri konusunda genç çiftlere yardımcı olmaya çalışılmaktadır. Dergi’nin sahibi olan ve aynı zamanda dergide “Sohbet Köşesi” bölümünü de yazan Şevket Rado bu bölümü Amerika’daki bir tür radyo yayınından esinlenerek hazırladığını bildirmiştir. Şöyle ki; Amerika’da dinleyiciye yol göstermek, bilgi vermek ve yardımcı olmak amaçlı yayımlanan ve çok dinlenen bir programı Rado, kendi dergisinde yazılı bir formatta hayata geçirmiştir. Kısaca dergi içerik ya da biçim olarak ele alındığında; Amerikan etkisi her yönden kendisini göstermektedir. Dergi’nin tıfdruck tekniği ile basılmaya başladığı on birinci sayıda örnek olarak verilen Avrupa’da çıkan yaşam tarzı dergilerinden içerik ve biçim olarak etkilenmiş olması ve Hayat Dergisi’nin o dergilerden de alıntı yaparak içeriği oluşturmuş olma ihtimali oldukça yüksektir. Biçim olarak o dönemde çıkan dergilere bakıldığında; Hayat Dergisi çok büyük bir benzerlik göstermektedir.

Kuşkusuz bu dönemin ekonomik yaşamının belirleyici unsuru yabancı sermayenin teşvik edilmesidir. Osmanlı’nın Düyunu Umumiye ve İdaresi ve dış borç sorununun etkisi ile Cumhuriyetin ilk yıllarından Demokrat Parti dönemine kadar yabancı sermayeden kaçmak ve yabancı şirketleri millileştirmek bir devlet politikası olmuştu (Eroğul, 1970: 92). İkinci Dünya Savaşı’nın sona ermesiyle birlikte 1947’de Türkiye’nin Truman doktrinine açılması, siyasal iktidarın yabancı sermayeyi destekleme çabalarına tanıklık etmiştir. 1951’de Yabancı Sermaye Yatırımların Teşvik Kanunu ve 1954’de daha da ileri

gidilerek Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'nun kabulü ile yabancı sermayedarlar yerli yatırımcıların yararlandığı bütün hak ve kolaylıklara erişim olanağına erişmişlerdir (Eroğul, 1970: 92).

Derginin siyasal kültürel bağlamına daha önceki döneme oranla dinin daha çok merkeze alındığı bir muhafazakârlık eşlik etmektedir. Nitekim Eroğul (1970:90), Demokrat Parti'nin laiklik konusundaki yumuşak politikaların kendi bünyesinde teokratik eğilimlere yol açtığı görüşündedir. 1952'deki Anayasa'nın Osmanlılaştırılmasını ve Ankara il kongresinde ihtiyacı olanlar dışında kadın memurların çalıştırılmaması, köy okullarına din derslerinin konulması, radyoda din konusunda konuşmalar yayınlanması gibi taleplerin de olduğunu aktaran Eroğul (1970:90), bunu bir zihniyetin ifadesi olmak bakımından anlamlı bulmaktadır; Demokrat Parti yetkililerinin bu zihniyeti toplumsal açıdan “tehlikeli bir mahiyet alana kadar” görmezden geldiklerini dile getirmektedir. Nitekim Hayat Dergisi'nin toplum geneli için bu Osmanlıcı muhafazakâr duruşu kalkış noktası olarak benimsemiş, bunu da kimi zaman orta sayfaya, yer yer de arka kapağa Osmanlı saray, şadırvan ve camilerini imgesel olarak içeriğe taşıyarak yapmıştır.

Derginin çıktığı 1956 yılı aynı zamanda basına yönelik baskıların hissedilmeye başladığı yıllardır. Bu dönemde böyle bir yaşam tarzı dergisinin çıkması, Yapı ve Kredi Bankası'ndan destek alması ve derginin gizlemediği muhafazakâr pozisyonu o dönem iktidara yakınlığını göstermektedir. Dergi de bir iki haber dışında hiç siyasi haber olmaması, onların da Demokrat Parti ve Menderes hakkında olması ve muhalefet parti hakkında hiç haber bulunmaması derginin iktidara olan yakınlığını daha da belirgin hale getirmektedir. Derginin kendisi de bir dönem Demokrat Parti Manisa milletvekilliği yapmış Kazım Taşkent'in ve Yapı Kredi Bankasının himayesinde ve maddi desteğiyle çıkmış olması iktidar, basın ve sermaye ilişkilerini daha görünür hale getirmekte; yakınlığı günümüzdeki medya ve siyasal iktidar ilişkisini çağrıştırmaktadır. Demokrat Parti'nin bu döneminin “kendine yakın basın sahiplerini “beslerken” muhalif gazetelere siyasi ve ekonomik baskılar uygulayan” (Sözeri, 2015:8) bir siyasi iktidara dönüşmesi en azından derginin ilk dolaşıma çıktığı yıl için böyle bir desteği aldığı bir göstergesi sayılabilir.

SONUÇ

Bu çalışmada 1956-1957 yılları arasında çıkmış olan (ilk 59 sayı) Hayat Dergisi incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda; Türkiye’de demokrasi kavramının kullanılmasıyla birlikte, ülkede kadına verilen değer, önem ve toplumdaki yeri batılılaşma ve modernleşme kavramları ve Türk kadınının batılı yönde değiştirilmeye çalışıldığı görülmüştür. Hayat Dergisi, Avrupa ve Amerika örnekleri dışında Türkiye’de çıkan ilk yaşam tarzı dergisi olduğu için Türk kadını için bir devrim niteliğinde olmuştur. Dergi eğitici ve aydınlatıcı olduğu için yeni bir aile yapısı ve Türk kadını yaratmıştır. Türk kadını baştan yaratılmak istenilerek batı kültürü ile tanıştırılmış, giyimi değiştirilmiş ve cemiyet içinde nasıl olmaları gerektiği öğretilmiştir. 1950 yılında Demokrat Parti’nin iktidara gelmesi ile birlikte kadınların yaşam biçimleri, aile yapıları ve kadın erkek ilişkileri değişmiştir. Hayat Dergisi bu bağlamda incelendiğinde dergide magazin ve aşk hikayeleri bulunmaktadır. Kadın dergisi olarak çıkmasa da daha çok kadına yönelik çıkan dergi her sayısında Türk kadınına batılı kadını örnek göstermiştir.

Dilimiz de dergi, mecmua, magazin sözcükleri “siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, mecmua” anlamında yaygın olarak kullanılmayı sürdürmektedir.²⁹ Magazin için TDK “Halkın çoğunluğunu ilgilendirecek, çeşitli konulardan söz eden, bol resimli yayın” tanımını önermekte; imge kullanımını öne çıkarmaktadır.³⁰ Yine mecmua sözcüğü **Arapçam-** kökünden gelen *macmūa* “derlenmiş şey, koleksiyon” anlamında Türkçe’de de aynı kullanıma sahiptir. Magazin sözcüğünün Fransızcadaki ilk kullanımı 1580’de malların özellikle askeri mühimmatın depolandığı yer, ambar anlamına gelen *magasin* sözcüğüyle olmuştur. Arapça *maḡzan* (mahzen)³¹ sözcüğünün dönüşmüş hali olan sözcüğün dergi anlamında ilk kullanımının 1731’de çıkan *Gentleman’s Magazine* (Centilmenlerin Dergisi) ile olduğu düşünülmektedir.³² Türkçe’ye Batı kültürüyle etkileşimin bir sonucu olarak girdiği rahatlıkla söylenebilir. Bu etimolojik soruşturmanın kendisi de özellikle bu tür dergilerin her türlü enformasyonun bir araya getirilerek derlendiği bir mecra olduklarının bir göstergesi sayılabilir.

²⁹ http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.55d5b9156d7cd2.40370342

³⁰ http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.55d5b91ab1d438.64815065

³¹ <http://www.etimolojiturkce.com/kelime/mahzen>

³² http://www.etymonline.com/index.php?allowed_in_frame=0&search=magazine&searchmode=none

Hayat Dergisi, Türkiye'deki ilk yaşam tarzı dergisidir. Derginin daha önce çıkmış olan Amerika ve Avrupa örnekleri bulunmaktadır. Türk milletinin çok eskilerden başlayan bir batılılaşma durumu söz konusudur. Bu durumun Osmanlılar zamanına kadar ulaştığı görülmektedir. Batılılaşma önce bireylerin dış görünümü ile başlamıştır. Kadının dış görünümü, toplumdaki yeri, erkek ile eşitliği ve kadının saygınlığı ile batılılaşma başlatılmıştır. Dergide Amerikan yaşam tarzına benzer kadınlar için hazırlanmış bir platform görülmektedir. Kadınların giyimlerinden, gittikleri mekanlara kadar bir çok alanda modernleşme başlatılmaya çalışılmıştır. 1950'li yıllarda henüz televizyon olmadığı için televizyon etkisi, Hayat Dergisi'nin bazı renkli sayfaları ve orta sayfalarındaki resimler ile verilmeye çalışılmıştır. "Hayat Dergisi" ilk sayfasından son sayfasına kadar Amerikan etkisini çok net bir biçimde ortaya koymaktadır.

Türkiye'deki magazinleşme sürecinin ilk aktörlerinden biri Hayat Dergisi'dir. Derginin amacı toplumu eğlendirmek ve gündelik yaşamın sıkıntılı ve stresli durumundan bireyleri birazda olsa uzaklaştırmaktır. Diğer magazinler gibi Hayat Dergisi de daha çok üst sınıf bireylerin yaşayış biçimlerini sergilemiş, o yaşam biçimlerine özendirmiş, Türkiye'de yeni oluşmakta olan orta sınıflara bu yaşam tarzına ulaşılabilirlik duygusu yaratmıştır. Toplumsal sınıf çatışmalarını yok sayan bir üslupla okurların kurgusal bir yaşam tarzının hayalini kurmaları, ideal olarak sunulan bu yaşam tarzını benimsemeleri salık verilmiştir. Nitekim, Hayat Dergisi Türk toplumuna batılı yaşam tarzında yaşayan Hollywood yıldızlarının ve kraliçe ve prenses gibi üst tabaka insanların yaşam tarzlarını sunarak insanlarda gıpta yaratmış; dergi toplumsal ve kültürel bağlamda bu yaşam tarzına erişmenin yolunun zenginleşmek ve modernleşmek olduğu yolundaki telkinlerle okurlarını yönlendirmeye çalışmıştır.

Türk milleti Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinden başlayıp Cumhuriyet ile devam eden uzun bir Modernleşme/Batılılaşma süreci geçirmiştir. Türkiye'de yapılan reform ve inkılâplar ile de bu modernleşmenin izlerini görmek mümkündür. Toplumun aydın kesimi yani batıcılığı savunan kesim öncelikle modernleşme konusuna kadın figüründen başlanması gerektiğini düşünmüşlerdir. Çünkü kadın hem aileyi oluşturur hem de görsel açıdan çekici ve modern gözükmesi bir toplum için önemlidir. İncelenilen Hayat Dergisinin de basın yolu ile aynı şeyi yapmaya çalıştığı görülmektedir. Dergi bir

misyona sahip olarak yayım hayatına başlamış ve Türk kadınına batılı yaşam tarzını tanıtmak ve benimsetmek amacı ile yoluna devam etmiştir.

Hayat Dergisi 6 Nisan 1956 'da çıkmış bir dergidir. Derginin hedef kitlesi aslında genel olmasına rağmen, dergi Avrupa ve Amerika'daki kadın dergilerine çok fazla biçim ve içerik bakımından benzerlik göstermektedir. Dergi de modernlik ve batılılaşma vurgusunun olduğu görülmektedir fakat aynı zamanda dergi, Demokrat Parti'nin son döneminde muhafazakar yapısını ve Osmanlı zamanına olan romantik algısını devam ettirmektedir. Derginin çıktığı 1956 yılı aynı zamanda basın yasağının başladığı yıllardır.

İktidara geldiğinde Demokrat Parti, 1950'de çıkarılan yeni Basın Yasası'na göre; gazete ve dergi çıkarmak için hükümetten izin almaya gerek kalmayacak, suç sayılan yazıdan dolayı dergi ve gazete sahibi cezai sorumluluk taşımayacaktı (İnan, 2006: 136). Basına yönelik bu özgürlük ortamı kısa sürede kendini baskıların yoğunlaştığı, Demokrat Partisi yanlısı gazetelerin kayırıldığı, örtülü ödenekten kimi gazetecilere para aktarıldığını, muhalif basının resmi ilan ve kâğıt kesintilerinin haricinde özel ilanların da kesilerek gelir kaynaklarının denetlendiği (Topuz, 2003: 203) bir eğilime dönüşmüştür. Bu ortamda Rado'nun sahipliğindeki derginin siyasal iktidar tarafından sübvansede edildiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Yine 1956 yılını değerlendirmek için yalnızca "Hayat Dergisi" incelenseydi; Türkiye'de ekonomik ve siyasi çalkantının olmadığı, vatandaşların ekonomik ve toplumsal sıkıntının olmadığı bir ortamda Avrupa ve Amerika'daki vatandaşlar gibi hayatlarını sürdürdükleri düşünülebilirdi.

Öte yandan bu dönemde böyle bir yaşam tarzı dergisinin çıkması, Yapı ve Kredi Bankasından destek alması ve gizlemedikleri muhafazakar yapısı derginin o dönem iktidara yakınlığını göstermektedir. Dergi de bir iki haber dışında hiç siyasi haber olmaması, o bir iki haberinde Demokrat Parti ve Menderes hakkında olması ve muhalefet partisi hakkında hiç haber bulunmaması derginin iktidara olan yakınlığını bir kez daha ortaya koymaktadır. Derginin iktidara olan yakınlığı tıpkı günümüzdeki medya sahipliği iktidar yakınlığını çağrıştırmaktadır. Örneğin dergide; ülke gerçekliği ile ilgili hiç bir şey bulunmamaktadır. Dergi siyasetin dışında bir çizgiyi kendisine çizmiş ve o şekilde davranmaktadır. Derginin çıktığı 1956 yılı Demokrat Parti dönemi ve daha sonrasında

başlayacak olan 1960 darbesi dönemi öncesi olan karışıklıkların hiç biri dergiye yansıtılmamıştır.

Hayat Dergisi incelenilen yıllar içerisinde (1956-1957), Türk kadını batının aktrisleri ve çok lüks hayat yaşayan kraliçe ve prensesleri ile etkileyerek değiştirmeye çalışmaktadır. Dergi; Türk kadını batılılaştırmak, modernleştirmek ve ona batılı yaşam tarzını empoze etmekte ve Türk kadınına onların nasıl olduğunu göstermekte sonra ise onlar gibi olabilmeleri için yol gösterip eğitici bir durum sağlamaktadır. Nasıl onlar gibi giyineceklerini, nasıl makyaj yapacaklarını, nerede nasıl giyineceklerini, hangi kıyafetin günlük hangi kıyafetin balo için olduğunu anlatan bilgiler vermektedir.

Bunlara ek olarak; dergi nerede nasıl eğlenilmesi gerektiği, hangi müziklerin dinlenilmesi gerektiği gibi ya da vücut ölçülerinin nasıl olması gerektiği gibi bilgileri de içermektedir. Dergi aslında genel bir kitleye ait olarak yayımlansa da içeriği Türk kadınının modernleşmesi ve batılılaşması yönünde ilerlemiştir. Okur kitlesi dergiyi hem bir eğlence aracı hem de bir görsel bir eğitim aracı olarak görmektedir.

Derginin sayı sayı sayfaları incelendiğinde; modernleştirme çabalarının bilinçli ve planlı bir şekilde yapıldığı görülmektedir. Dergi öncelikle kadınlara olmaları istenilen figürleri sunar ve özendirir daha sonra ise; o figürler gibi nasıl olacakları konusunda yol gösterir. Bu figürler genellikle prenses, kraliçe ya da görkemli yaşamları olan Hollywood yıldızlarının yaşamlarıdır. Dergi de pırıltılı yaşama o kadar çok ilgi gösterilmiş ve yer verilmiştir ki; kadınlar o hayatın bir parçası olmayı artık kendileri istiyormuş etkisi altında kabul etmişlerdir.

Hayat Dergisi, Avrupa ve Amerika örnekleri dışında dönemin tek yaşam tarzı dergisi olduğu için, modernleşmenin Türkiye'deki etkileri bu dergi aracılığı ile incelenmiş ve Türk toplumuna yeni yaşam tarzlarının nasıl empoze edildiğine bakılmıştır. Toplumun modernleşme süresi incelenmiş ve bu süreçte toplumun nasıl bu durum karşısında bırakıldığı izlenmiştir. Planlı bir şekilde batılılaştırılmaya çalışılan Türk toplumunun ve özellikle kadınların nasıl bir batılılaşma/modernleşme sürecinden geçirildiğine bakılmıştır. Türkiye'de batılılaşma ve modernleşme konusunda rıza oluşturulurken, toplumun yaşam tarzının değişmesinin tüketimi de nasıl etkilediğine bakılmıştır. Hayat Dergisi'nin

yaratmak istediği ve yaratmayı amaçladığı kadın, batılı yaşam tarzını benimsemiş, modern, sosyalleşen, giyimine ve dış görünümüne özen gösteren, biraz rahat ve açık fikirli bir kadındır. Bu kadın figürü kolay yaratılmasa da idealize edilmiş bir kadın figürüdür. Bu kadın figürü gerçek hayattan kopuk seçkin bir kadındır. Ayrıca; dergiye baktığımızda dergi aracılığı ile Türkiye’de batılılaşmanın kadın figürü üzerinden gittiği ve yaşam tarzının da bu şekilde değiştiği görülmektedir.

Sonuç olarak; Hayat Dergisinin yayımlanmış olan ilk 59 sayısı incelendiğinde, Avrupa ve Amerika örneklerine benzerliği görülmektedir. Dergi yayın hayatına genel bir hedef okur kitlesi ile başlamadığı dile getirilse de biçim ve içerik olarak Avrupa ve Amerika’daki kadın dergilerine dönüştüğü açıkça görülmektedir. Dergi, içerik olarak, anı yazılarından, gezi yazılarına, modadan, sağlığa, tefrika romandan magazin haberlerine, karikatürden astrolojiye kadar bir çok konuyu içermektedir. Bu bağlamda dergi tek tek incelendiğinde; dergide Türkiye’ye ait haber çok az sayıda bulunmaktadır. Özellikle magazin sayfalarına bakıldığında; içeriğin Avrupa ve Amerika’nın sinema yıldızlarına ait olduğu ya da kral ve kraliçelere ait olduğu görülmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere; Türkiye’de yaratılmaya çalışılan yeni Türkiye formu, bu tarz haberler ve dergi içerikleri ile desteklenmektedir.

Genel bir tarama yapıldığında da, Hayat Dergisi’nin kapak fotoğrafında kullanılan yıldızların Avrupa ve Amerika örneklerindeki dergilerin kapaklarında da olması, derginin onlardan ne ölçüde esinlendiğinin bir başka göstergesi sayılabilir. Dergi, televizyonun henüz olmadığı dönemlerde, imge taşıyıcı rolünün bir parçası olarak toplumu dönüştürmeye, kapitalizm modernitenin eşliğinde Avrupa ve Amerika standartlarına uygun bir yaşayış kurgulamıştır. Bu kurgu içinde biçim ve töz olarak ilk dönüştürülmesi gereken unsur ise kadın olmuştur. Türk kadınına, ünlü sinema yıldızlarının ışıltılı hayatlarını kullanarak, reklamlarda ünlülerin yüzünün eşlik ettiği reklamları seçerek kurgusal bir modernleşme ve batılılaşma algısı sunulmuş, bu yolla da kadının kendisini dönüştürme arzusu yaratılmaya çalışılmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere; dergi okurlarına; ne yemeleri gerektiğinden, nerede gezeceklerine kadar ya da ne giyeceklerinden, nasıl davranacaklarına kadar bir çok konuda yol göstermekte ve modernleşmeleri konusunda yol göstermeye çalışmaktadır. Dergide alt gelir grubu ya da kırsal kesimle yoksulluğa nadiren temsil hakkı verilmiştir.

Günümüzde çeşitli pazarlama stratejileri ile istediğiniz hedef kitleye, istediğiniz zaman ve mecra ile ulaşmak mümkün. Oysa 1956 yılında bunun için birkaç sinema dergisi dışında elinizdeki nerdeyse tek mecra Hayat Dergisiydi. Toplumda bir rıza oluşturulmaya çalışılarak; yeni olanın kabulü sağlanmaya çalışıldı. Dolayısıyla Hayat Dergisi hedef kitleleri ile iletişim olanağı sınırlı olan, yeni canlanan birçok sektör için de etkili bir reklam mecrası olmuştur. Ancak reklam verme gücü söz konusu olduğunda, dergiye düzenli reklam verenlerin sıklıkla ülkeye yeni girmiş Batılı şirketler ve Yapı Kredi Bankası ile sınırlı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Özellikle matbaa konusunda önemli ilerlemeleri ülkeye getirmiş olan derginin Avrupa ve Amerika'dakiler gibi tıfdruk tekniği ile basıldığını da dergide yazıları bulunan Şevket Rado'nun açıklamalarından görebiliyoruz. Hayat Dergisi; sağlık, moda, spor, sinema, müzik, edebiyat ve reklam içeren bunları da batının yaşam tarzını göz önüne alarak yayımlanan bir dergidir. Derginin çıktığı dönemin bağlamına paralel olarak batılı ve modern yaşamı savunduğu hatta övdüğü göze çarpmaktadır. Dergi içerisinde de batılı kadınların (oyuncu, artist, kraliçe...) ya da batılı yaşam tarzı benimsemiş doğu kökenli ünlülerin yaşamlarını görmekteyiz. Yayımlanan bu konu başlıkları ile de içerikleri incelendiğinde tüketimin desteklendiği de görülmektedir. Özellikle derginin her sayısında Yapı ve Kredi Bankasının reklamlarını görmekteyiz. Yapı ve Kredi Bankası; 1944 yılında Türkiye'de bireylerin daha uygun şartlarda konut sahibi olmalarını sağlamaya yönelik olarak Kazım Taşkent tarafından kurulmuş ilk özel bankadır. Yapı ve Kredi Bankası isminden de anlaşıldığı gibi konut yapımı ve uygun kredi fırsatları sağlayan bir bankadır. Bankanın bu tarz reklamlarını da 1956 yılında yayım hayatına başlayan Hayat Dergisinde görebilmekteyiz.

Sonuç olarak yaşam tarzı kültürel bağlama nüfuz ettiğinden aslında kültürü bazı yönlerden değiştirmeye çalışan Hayat Dergisi'nin çıktığı dönemde batılılaşma yolunda Türkiye'de kendisine bunu bir iş edinmiştir. Bu şekilde de kültürlerarası bir etkileşim söz konusu olmuştur. Yaşam tarzı konusu ile Türkiye'de 1950'lerde Amerikan yaşam tarzını incelediğimiz bu tezde Hayat Dergisi'nden yola çıkmamızdaki sebep, Hayat Dergisinin amacının Türk insanını özellikle Türk kadınlarını daha batılı ve modern yaşama özendirdiğini görmek ayrıca Amerika ve Avrupa'daki dergilere benzer teknolojilerle basılmış ve içeriklerinin de batılı tarzda olduğunu görmektir. Genel anlamda dergi

incelendiğinde; dergide batılı yaşam tarzı övülürken; doğulu yaşam tarzının küçümsendiği hatta dergide yer bile verilmediği görülmektedir. Tüm bunlara bakıldığında Türkiye'nin 1950 yılından itibaren modern yaşama ayak uydurmaya çalıştığını ve batılı yaşam tarzını benimsediğini görüyoruz.

KAYNAKÇA

- AHMAD,Feroz (2012). Modern Türkiye'nin Oluşumu, Kaynak Yayınları: İstanbul.
- AHMAD, Feroz (2012). Bir Kimlik Peşinde Türkiye, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: İstanbul.
- AKA, Asiye (2009). Antonio Gramsci ve Hegemonik Okul, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12 (21):329-338.
- AKALIN, Ahmet (2011). Radyo ve Televizyon Teknolojilerindeki Gelişmelerin Hukuki Düzenlemelere Etkisi, Uzmanlık Tezi: Ankara.
- AŞAN, Sibel Göksel (2014). İnovasyon Tifdruk Baskının Gelecek Umutlarını Artırıyor, **Pack Converting**, 72: 62 - 68.
(http://www.ambalaj.org.tr/files/downloads/pack_internet_2014_2.pdf, erişim tarihi: 02.09.2015)
- BALTA PELTEKOĞLU, Filiz (1995). Dergiciliğin Gelişimi ve Türkiye'de Kadın Dergileri, Marmara İletişim Dergisi, Sayı 9, sf:113-139.
- BAYTAL, Yaşar (2007). Demokrat Parti Dönemi Ekonomi Politikaları 1950-1957, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, s.40, Kasım, s. 545-567)
- BİCİK, Mehmet (2012). Dünya'da İlkler, Tutku Yayınevi: Ankara.
- BİCİK, Mehmet (2012). Türklerin İlkleri, Tutku Yayınevi: Ankara.
- BORAN, Murat (2013). Avrupa'da Gelişen Modernlik ve Modernleşme Anlayışları ve Bu Anlayışların Türkiye'ye Yansımaları, Turkish Studies- International Periodical for the languages, Liteature and History of Turkish or Turkic Volume 8/11 Fall, p.55-79, Ankara.
- BRIGGS, Asa; BURKE, Peter (2011). Medyanın Toplumsal Tarihi- Gutenberg'den İnternet'e (Çev. Ümit Hüsrev Yolsal, Erkan Uzun). İstanbul:Kırmızı Yayınları,
- BÜYÜKBAYKAL, Güven, BÜYÜKBAYKAL, Ceyda Ilgaz (2007). Günümüzde Türk Basınındaki Magazinleşme Olgusu, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, Sayı 29: 51-62.
- CHANEY, David (1999). Yaşam Tarzları (Çev. İrem Kutluk) Ankara: Dost Kitabevi,
- CHOMSKY ,Noam, Edward HERMAN (2002). Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media. NewYork: Pantheon Books
- CURTIS, Adam (2002). The Century of Self, BBC Belgeseli
- ÇAKMAK, Diren (2008). Türk Siyasal Yaşamında Bir Muhalefet Partisi Örneği: Hürriyet Partisi (1955-1958) Gazi Akademik Bakış Cilt 2, Sayı 3

- DAĞTAŞ, Banu; DAĞTAŞ, Erdal (2009). Medya, Tüketim Kültürü ve Yaşam Tarzları, Türkiye Medyasından Örüntüler. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- DIJK, Teun (2007). Medya İçerikleri: Bir Söylem Olarak Haberin Disiplinlerarası Çözümlemesi, Medya Metinlerini Çözümlemek içinde (ed. Gülseren Şendur Atabek&Ümit Atabek.) Ankara: Siyasal Yayınevi.
- DOĞAN, Özlem (2002). "Türkiye'de Pozitivizm ve Siyaset" Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, Modernleşme ve Batıcılık, c.3 İstanbul: İletişim Yayınları.
- ERGÜL, Hakan (2000). Televizyonda Haberin Magazinleşmesi. İstanbul: İletişim Yayınları
- ERŞAN, Mesut (2006). Mustafa Kemal Atatürk'ün Batılılaşma Hakkındaki Düşünceleri, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Sosyal Bilimler Dergisi, cilt 8, sayı 3, s 40-50
- ERTEM, Barış (2009). Türkiye- ABD İlişkilerinde Truman Doktrini ve Marshall Planı, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 12, Sayı 21, Haziran.
- FENTON, N. (2007). Bridging the Mytical Divide: Political economy and Cultural Studies Approaches to the Analysis of the Media. Media Studies: Key Issues & Debates (ed. Devereux, E.). New York: Sage.
- FISKE, John (1990). Introduction to Communication Studies, Second Edition, Routledge.
- FISKE, John (2014). İletişim Çalışmalarına Giriş, çev. Süleyman İrvan, Ankara, 3. Edisyon
- FURSICH, Elfriede (2012). Lifestyle Journalism As Popular Journalism, Journalism Practice, 6:1, sf. 12-25.
- FRASER, Catherine& Dierk O HOFFMANN (2006). Pop culture Germany! : media, arts, and lifestyleABC-Clio: Santa Barbara.
- GENÇTÜRK HIZAL, G. Senem; Aktaş Yamaoğlu, Melike; Özdemir, B.Pınar (2013). Türkiye'de Halkla İlişkiler Tarihi. Ankara: Deki Yayınları,
- GENÇTÜRK HIZAL, Senem (2012). Cumhuriyet'in İlk Döneminde Bir Rıza Mühendisi: Vedat Nedim Tör Türklük Bilgisi Araştırmaları, Türk Düşünce Tarihi- Felsefe Sosyoloji, Antropoloji, ,cilt 37, Harvard Üniversitesi Yakındoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü, Kitapmat matbaacılık
- GÖNENÇ, Aslı (2007). Türkiye'de Dergiciliğin Tarihsel Gelişimi, İletişim Fakültesi Dergisi, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi.

GÖNENÇ, Aslı (2005). Dergicilik ve Gazetecilik Arasındaki Ayrım, İletişim Fakültesi Dergisi, İstanbul Üniversitesi, sf: 25-28

HAKOV, Cengiz (2004). Atatürk ve Türkiye'nin Modernleşmesi, Bal-Tam Türklük Bilgisi,prizren, yıl 1, sayı 1 (Eylül), sf: 39-44

HANUSCH, Folker (2012). Broadening the focus: the case for lifestyle journalism as a field of scholarly inquiry. JournalismPractice, 6(1) sf.2-11

Hayat Dergisi Örnek Sayı

Hayat Dergisi No:1 (6 Nisan 1956)

Hayat Dergisi No:2 (13 Nisan 1956)

Hayat Dergisi No:3 (20 Nisan 1956)

Hayat Dergisi No:4 (27 Nisan 1956)

Hayat Dergisi No:5 (4 Mayıs 1956)

Hayat Dergisi No:6 (11 Mayıs 1956)

Hayat Dergisi No:7 (18 Mayıs 1956)

Hayat Dergisi No:8 (25 Mayıs 1956)

Hayat Dergisi No:9 (1 Haziran 1956)

Hayat Dergisi No:10 (8 Haziran 1956)

Hayat Dergisi No:11 (15 Haziran 1956)

Hayat Dergisi No:12 (28 Aralık 1956)

Hayat Dergisi No:13 (4 Ocak 1957)

Hayat Dergisi No:14 (11 Ocak 1957)

Hayat Dergisi No:15 (18 Ocak 1957)

Hayat Dergisi No:16 (25 Ocak 1957)

Hayat Dergisi No:17 (1 Şubat 1957)

Hayat Dergisi No:18 (8 Şubat 1957)

Hayat Dergisi No:19 (15 Şubat 1957)

Hayat Dergisi No:20 (20 Şubat 1957)

Hayat Dergisi No:21 (1 Mart 1957)

Hayat Dergisi No:22 (8 Mart 1957)

Hayat Dergisi No:23 (15 Mart 1957)

Hayat Dergisi No:24 (22 Mart 1957)

Hayat Dergisi No:25 (29 Mart 1957)

Hayat Dergisi No:26 (5 Nisan 1957)

Hayat Dergisi No:27 (12 Nisan 1957)
Hayat Dergisi No:28 (19 Nisan 1957)
Hayat Dergisi No:29 (26 Nisan 1957)
Hayat Dergisi No:30 (3 Mayıs 1957)
Hayat Dergisi No:31 (10 Mayıs 1957)
Hayat Dergisi No:32 (17 Mayıs 1957)
Hayat Dergisi No:33 (24 Mayıs 1957)
Hayat Dergisi No:34 (31 Mayıs 1957)
Hayat Dergisi No:35 (7 Haziran 1957)
Hayat Dergisi No:36 (14 Haziran 1957)
Hayat Dergisi No:37 (21 Haziran 1957)
Hayat Dergisi No:38 (28 Haziran 1957)
Hayat Dergisi No:39 (5 Temmuz 1957)
Hayat Dergisi No:40 (12 Temmuz 1957)

İNAN, Süleyman (2006). Yakın Dönem Türk Politik Tarihi, Demokrat Parti Dönemi 1950-1960, Anı Yayıncılık, Ankara.

KARAHAN USLU, Zeynep (2002). Yazılı ve Görsel Medyada Magazinleşmenin Tarihsel ve Sosyolojik Dinamikleri, İletişim, Sayı 12:1-23.

KARABULUT, Sezen (2011). 1950’lerde Kadının Sosyalleşmesinde Basının Önemi “Kadın Gazete Örneği”, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi, Belgi Dergisi, Kış, sayı 1

KELOĞLU, Esra İlkay (2003). Halkla İlişkilerde Tanım, Tarih, Kuram Bağı ve Eğitimin Doğası Üzerine Eleştirel Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Ankara

KEYDER, Çağlar (1989). Türkiye’de Devlet ve Sınıflar, İletişim Yayınları, İstanbul.

KONGAR, Emre (2006). Tarihimizle Yüzleşmek, Remzi Kitabevi, 5. Baskı, İstanbul

KONGAR, Emre (2007). 21. Yüzyılda Türkiye “2000’li Yıllarda Türkiye’nin Toplumsal Yapısı, Remzi Kitabevi, 40. Baskı: İstanbul.

KRISTENSEN, Nete Nørgaard & Unni FROM (2012). Lifestyle Journalism, Journalism Practice, 6:1, sf. 26-41.

KUNT Metin, Sina AKŞİN (1988). Osmanlı Devleti 1600-1908, Türkiye Tarihi, Cem Yayınevi.

KURTBOĞANOĞLU, Baha (2010). İletişim Modelleri ve Etkileşim, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilişim Anabilim Dalı, İstanbul, sf:2

- MAKAL, Ahmet (2001). Türkiye’de 1950-1965 Döneminde Tarım Kesiminde İşgücü ve Ücretli Emeğe İlişkin Gelişmeler, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi, AÜSBF Dergisi, cilt 56, sayı 3
- MARSHALL, Gordon (2009). Sosyoloji Sözlüğü, Çev. Osman Akınhay-Derya Kömürcü, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara
- MERT, Nuray (2014). İslamcılık, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, İletişim Yayınları , C.6 sf. 411-419
- MUTLU, Erol (2012). İletişim Sözlüğü, Sofos Yayınları: Ankara.
- NÖTH, Winfried (1990). Handbook of Semiotics. Indianapolis: Indiana University Press.
- OKTAY, Ahmet (1997). Türkiye’de Popüler Kültür, Yapı Kredi Yayınları, 4 Baskı: İstanbul.
- ORTAYLI, İlber (2014). İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı, Timaş Yayınları: İstanbul.
- ORTAYLI, İlber (2013). 1923-2023 Cumhuriyetin İlk Yüzyılı, Timaş Yayınları, 5. Baskı: İstanbul.
- ÖZGÜR, Ahmet, Göstergebilim, <http://www.academia.edu/2345316/GÖSTERGEBİLİM>
- ÖZMAKAS, Utku (2009). Charles Sanders Peirce’in Gösterge Kavramı, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2/1, 32-45
- PALA GÜZEL, Şebnem (2003). “Promosyonla Mutantlaşan Bir İletişim Aracı: Türkiye’de Gazete”, Türkiye’de Gazetecilik, Der: L. Doğan Tılıç, ÇGD Yayınları, Ankara, 151
- RİFAT, Mehmet (2013). Açıklamalı Göstergebilim Sözlüğü, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul
- The Rise of Lifestyle Media, Achieving Success in the Digital Convergence Era, A Technology Center Publication. <https://www.pwc.com/us/en/technology-innovation-center/assets/lifestylemedia-gx.pdf>
- SÖZERİ, Ceren (2015). Türkiye’de Medya-İktidar İlişkileri Sorunlar ve Öneriler. Toplum Siyaset ve Ekonomi Araştırmaları Enstitüsü:İstanbul
- SYLVESTER, Nina (2007). Before Cosmopolitan. Journalism Studies, Vol. 8, No 4:550-554.
- TEZEL, Yahya Sezai (2003). “Tanzimat Sonrası İmparatorluk ve Cumhuriyet Türkiye’sinde ‘Muhafazakarlık’ Sorunsalı: Devamlılıklar, Değişmeler ve Kırılmalar” Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, Modernleşme ve Batıcılık, c.5, İletişim Yayınları, İstanbul, s.21-39.

TONGUL, Neriman (2014). Türk Harf İnkılabı, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi sf. 33-34, Mayıs-Kasım 2014, sf. 103-130, Bilkent Üniversitesi Cumhuriyet Tarih Bölümü

TOPUZ, Hıfzı (2003). II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi. İstanbul, Remzi Kitabevi.

THOMAS, Sari (2007). Bir İçerik Çözümlemesi Savunusu: Kültür Çözümlemelerinde Artifakt İncelemelerinin Rolü (Medya Metinlerini Çözümlemek içinde ed. Gülseren Şendur Atabek&Ümit Atabek.) Ankara: Siyasal Yayınevi.

ULUYAĞCI, Canan (2007). Simge Kavramı ve Bir Film Çözümlemesi: Karşılaşma, Selçuk İletişim, 5,1 (217-224)

<http://www.durusgazetesi.com/kultur-sanat/60larin-mutevazi-hayatindan-modern-cagin-temposuna-h14159.html> 22 Aralık 2013

YAPAR, Aslı (2001). Fransa'da Dergicilik Olgusu, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, Sayı 11, sf: 47-53.

YAPAR GÖNENÇ, Aslı (2013). Dergicilik Üzerine, Koyu Kitap, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi, İstanbul

YASA YAPAR, Zeynep (1998). 1950'li Yılların Sanatsal Ortamı ve "Temsil" Sorunu, Toplum ve Bilim, kış, sayı 79, s.94-131

YILDIZ, Nuran (1996). Demokrat Parti İktidarı (1950-1960) ve Basın, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Doktora Programı.

ZÜRCHER, Eric Jan (1995). Modernleşen Türkiye'nin Tarihi (Çev. Yasemin Saner Gönen) İstanbul: İletişim Yayınları.

EKLER

EK: 1 Hayat Dergisindeki Haftalık Konu Başlıklarının Dökümü

SAYI 1	SAYI 2	SAYI 3	SAYI 4	SAYI 5	SAYI 6	SAYI 7	SAYI 8	SAYI 9	SAYI 10
ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak
reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam
Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler
haberler	haberler	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı
anı	anı	sinema	Şehir tanıtımı	Şehir tanıtımı	magazin	anı	yaşam	Gerçek yaşam	anı
Gezi yazısı	karikatür	anı	Garip şeyler	Garp şeyler	Gerçek yaşam	Gerçek yaşam	Gerçek yaşam	Gezi yazısı	Şehit tanıtımı
Tefrika roman	gezi yazısı	Gezi yazısı	Anı	anı	Gezi yazısı	Gezi yazısı	Gezi yazısı	magazin	spor
Orta sayfa	hikaye	yaşam	Gezi yazısı	Gezi yazısı	spor	anı	Magazin	anı	Gezi yazısı
sağlık	Orta sayfa	Orta sayfa	magazin	yaşam	hikaye	Orta sayfa	anı	Orta sayfa	Orta sayfa
sinema	Tefrika roman	Tefrika roman	Gerçek yaşam	hikaye	Orta sayfa	Tefrika roman	Orta sayfa	Tefrika roman	roman
yaşam	Kadınlara özel	spor	Orta sayfa	Orta sayfa	Tefrika roman	Garip şeyler	Tefrika roman	Sinema	sinema
hikaye	sinema	magazin	Tefrika roman	Tefrika roman	magazin	sinema	Magazin	moda	Gerçek yaşam
teaser	Tefrika roman	hikaye	yaşamdan	moda	anı	hikaye	sinema	astroloji	hikaye
astroloji	yaşam	moda	Sinema	bilmece	moda	Tefrika roman	roman	bilmece	Tefrika roman
bilmece	teaser	teaser	hikaye	astroloji	Tefrika roman	moda	moda	karikatür	moda
moda	astroloji	bilmece	moda	Arka kapak	sinema	astroloji	astroloji	Arka kapak	astroloji
Arka kapak	bilmece	astroloji	bilmece		astroloji	bilmece	bilmece		bilmece
	moda	Arka kapak	astroloji		bilmece	karikatür	karikatür		karikatür
	Arka kapak		Arka kapak		karikatür	Arka kapak	Arka kapak		Arka kapak
					Arka kapak				

SAYI 11	SAYI 12	SAYI 13	SAYI 14	SAYI 15	SAYI 16	SAYI 17	SAYI 18	SAYI 19	SAYI 20
Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak
reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam
Hayat ara ver	Hayat yeniden	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler
haberler	haberler	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Güney kutbu	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı
İst. Olg. Ens.	Sohbet yazısı	Rock'n roll	suriye	pakistan	jetlerimiz	fıkra	Kıbrıs Türk	sanat	denizlerimiz
hikaye	1956 yılı	Yeşilköy hava	tiyatro	Çocuk masalı	Gezi yazısı	Evde 6 timsah	Bir gençlik	Gezi yazısı	roman
anı	geziyazısı	Gezi yazısı	Gezi yazısı	Gezi yazısı	sanat	Gezi yazısı	Gezi yazısı	spor	spor
Gezi yazısı	edebiyat	tarih	Yılan festivali	Çırağan	avcılık	spor	2 memleket	Orta sayfa	Orta sayfa
hikaye	petrol Arabist.	magazin	avrupa	47 yıl önce	Orta sayfa	sinema	Orta sayfa	roman	roman
Orta sayfa	Orta sayfa	Orta sayfa	spor	sanat	roman	Orta sayfa	roman	sinema	sinema
Tefrika roman	Tefrika roman	Tefrika roman	Orta sayfa	Orta sayfa	sinema	Tefrika roman	sinema	Herşeydenbiraz	Herşeydenbiraz
Sinema	Sinema	Sinema	Tefrika roman	hikaye	caz	Sinema	spor	sanat	Şarkı sözü
reklam	reklam	picasso	sinema	reklam	hikaye	reklam	sanat	hikaye	sanat
moda	bale	hikaye	sanat	sinema	Okur mektup	Sanat	hikaye	Okur mektup	hikaye
astroloji	Tefrika roman	astroloji	ressam	Sanat tablo	moda	hikaye	Okur mektup	astroloji	astroloji
bilmece	Kişilik testi	moda	hikaye	roman	test	Okur mektup	moda	moda	Son mektuplar
karikatür	Moda	test	Okur mektubu	moda	sağlık	moda	test	sağlık	moda
Arka kapak	sağlık	sağlık	test	sağlık	Pul ve tarih	test	sağlık	Pul ve tarih	sağlık
	bilmece	bilmece	moda	test	bilmece	sağlık	bilmece	bilmece	test
	karikatür	karikatür	sağlık	bilmece	karikatür	Pul ve tarih	karikatür	karikatür	Pul ve tarih
	Arka kapak	Arka kapak	bilmece	Pul ve tarih	Arka kapak	bilmece	Arka kapak	Arka kapak	bilmece
			Pul ve tarih	Arka kapak		karikatür			karikatür
			karikatür			Arka kapak			Arka kapak
			Arka kapak						

SAYI 21	SAYI 22	SAYI 23	SAYI 24	SAYI 25	SAYI 26	SAYI 27	SAYI 28	SAYI 29	SAYI 30
Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak
reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam
haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler
Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	spor	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı
Ülke tanıtım	tarih	Çankaya köşk	haber	haber	haber	haber	haber	tarih	haber
Gezi yazısı	Gezi yazısı	sanat	Gezi yazısı	gezi	Gezi yazısı	Gezi yazısı	tarih	Gezi yazısı	sanat
Tefrika roman	roman	Gezi yazısı	roman	haber	spor	haber	Gezi yazısı	haber	Gezi yazısı
Spor	hayvan	roman	Ülke	spor	ülke	ülke	ülke	Orta sayfa	haber
sanat	eğlence	eğlence	haber	moda	Orta sayfa	Orta sayfa	haber	roman	spor
hayvan	Orta sayfa	haber	hikaye	roman	roman	roman	spor	sinema	sanat
Orta sayfa	roman	roman	Orta sayfa	sinema	sinema	sinema	Orta sayfa	haber	roman
Tefrika roman	sinema	sinema	Tefrika roman	herşeydenbiraz	herşeydenbiraz	herşeydenbiraz	Tefrika roman	hikaye	sinema
sinema	şarkı	şarkı	sinema	şarkı	şarkı	şarkı	sinema	sanat	şarkı
sanat	Herşeydenbiraz	herşeydenbiraz	Şarkı	tarih	sinema	spor	şarkı	moda	herşeydenbiraz
hikaye	spor	spor	herşeydenbiraz	hikaye	hikaye	hikaye	herşeydenbiraz	sağlık	hikaye
Okur mektup	hikaye	hikaye	hikaye	sanat	haber	Okur mektubu	hikaye	Pul ve tarih	moda
moda	sanat	haber	Okur mektubu	Okur mektup	Okur mektubu	moda	Okur mektubu	bilmece	sağlık
sağlık	Okur mektup	moda	moda	sağlık	moda	sağlık	moda	karikatür	Pul ve tarih
Pul ve tarih	moda	Okur mektup	sağlık	Pul ve tarih	sağlık	Pul ve tarih	sağlık	Arka kapak	bilmece
bilmece	sağlık	sağlık	Pul ve tarih	bilmece	Pul ve tarih	bilmece	Pul ve tarih		karikatür
karikatür	Pul ve tarih	bilmece	bilmece	karikatür	bilmece	karikatür	bilmece		Arka kapak
Arka kapak	bilmece	Pul ve tarih	karikatür	Arka kapak	karikatür	Arka kapak	karikatür		
	karikatür	karikatür	Arka kapak		Arka kapak		Arka kapak		
	Arka kapak	Arka kapak							

SAYI 32	SAYI 32	SAYI 33	SAYI 34	SAYI 35	SAYI 36	SAYI 37	SAYI 38	SAYI 39	SAYI 40
Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak
reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam
haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler
Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	ülke	Sohbet yazısı
Gezi yazısı	Gezi yazısı	Ülke tanıtım	Ülke tanıtım	Ülke tanıtım	sanat	spor	spor	kitap	Ülke tanıtım
ülke	spor	Gezi yazısı	sinema	Gezi yazısı	kitap	kitap	ülke	Taht hikayesi	Musul insanlar
Orta sayfa	sanat	sanat	gezi	kitap	Orta sayfa	Orta sayfa	kitap	Orta sayfa	Taht hikaye
roman	roman	sinema	spor	Orta sayfa	roman	roman	Orta sayfa	roman	Orta sayfa
sinema	sinema	spor	Orta sayfa	roman	sinema	60 sene önce	roman	1957	roman
herşeydenbiraz	herşeydenbiraz	Orta sayfa	roman	sinema	hikaye	sinema	sinema	hikaye	sinema
şarkı	şarkı	Orta sayfa	hikaye	hikaye	moda	hikaye	60 yıl önce	Okur mektup	1957
hikaye	hikaye	Tefrika roman	Okur mektup	Okur mektup	sağlık	Okur mektup	hikaye	Moda	hikaye
sanat	Okur mektup	hikaye	moda	moda	Pul ve tarih	moda	moda	sağlık	Okur mektup
Okur mektup	moda	Okur mektup	sağlık	sağlık	bilmece	sağlık	sağlık	Pul ve tarih	moda
moda	sağlık	moda	Pul ve tarih	Pul ve tarih	karikatür	Pul ve tarih	Pul ve tarih	bilmece	sağlık
sağlık	bilmece	sağlık	bilmece	bilmece	Arka kapak	bilmece	bilmece	karikatür	Pul ve tarih
bilmece	Pul ve tarih	bilmece	karikatür	karikatür		karikatür	karikatür	Arka kapak	bilmece
Pul ve tarih	karikatür	Pul ve tarih	Arka kapak	Arka kapak		Arka kapak	Arka kapak		karikatür
karikatür	Arka kapak	karikatür							Arka kapak
Arka kapak		Arka kapak							

SAYI 41	SAYI 42	SAYI 43	SAYI 44	SAYI 45	SAYI 46	SAYI 47	SAYI 48	SAYI 49	SAYI 50
Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak
reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam
haber	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler
Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet yazısı	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet yazısı	Sohbet köşesi	Sohbet
sinema	sanat	sanat	sanat	sanat	Yer tanıtım	Yer tanıtım	spor	Yer tanıtım	YER TANITIM
hikaye	Musul insan	roman	Musul insan	Yer tanıtım	spor	Orta sayfa	1957	Orta sayfa	ORTA SAYFA
Tefrika roman	Taht hikaye	Yer tanıtım	sinema	spor	Orta sayfa	roman	Herşeyden bi	roman	ROMAN
Taht hikaye	Orta sayfa	sinema	Taht hikaye	taht hikaye	roman	sinema	Hamarat teyz	sinema	1957
Orta sayfa	roman	Orta sayfa	Orta sayfa	Orta sayfa	sinema	1957	Orta sayfa	1957	herşeydenbiraz
Musul insanları	sinema	Musul insan	roman	ROMAN	1957	Hamarat teyz	roman	Herşeydenbira	Hamarat teyze
sinema	1957	1957	Yer tanıtım	sinema	Hamarat teyz	hikaye	sinema	Hamarat teyze	hikaye
1957	Hamarat teyze	Hamarat teyze	1957	1957	hikaye	Evlilik anket	Yer tanıtım	hikaye	Evlilik anket
Savunma sanatı	hikaye	hikaye	Hamarat teyze	Hamaat teyze	Evlilik anket	burçlar	hikaye	Okur mektup	burçlar
Hamarat teyze	Okur mektup	Taht hikaye	hikaye	hikaye	Okur mektup	moda	Evlilik anket	Evlilik anket	Okur mektup
Evlilik anketi	Evlilik anketi	Evlilik anketi	Evlilik anketi	Evlilik anketi	moda	İsim manası	burçlar	burçlar	sinema
moda	moda	moda	moda	moda	İsim manası	sağlık	moda	moda	İsim manası
İsim manası	İsim manası	İsim manası	İsim manası	İsim manası	sağlık	Pul ve tarih	İsim manası	İsim manası	sağlık
sağlık	sağlık	sağlık	sağlık	sağlık	Pul ve tarih	bilmece	sağlık	sağlık	Pul ve tarih
Pul ve tarih	Pul ve tarih	Pul ve tarih	Pul ve tarih	Pul ve tarih	Pul ve tarih	karikatür	Pul ve tarih	Pul ve tarih	bilmece
bilmece	bilmece	bilmece	bilmece	bilmece	karikatür	arka kapak	bilmece	bilmece	karikatür
karikatür	karikatür	karikatür	karikatür	karikatür	Arka kapak		karikatür	karikatür	Arka kapak
Arka kapak	Arka kapak	Arka kapak	Arka kapak	Arka kapak			Arka kapak	Arka kapak	

SAYI 51	SAYI 52	SAYI 53	SAYI 54	SAYI 55	SAYI 56	SAYI 57	SAYI 58	SAYI 59
Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak	Ön kapak
reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam	reklam
haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler	haberler
Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi	Sohbet köşesi
Orta sayfa	Gezi yazısı	Egede 20 gün	Egede 20 gün	Egede 20 gün	Egede 20 gün	Egede 20 gün	spor	spor
roman	Egede 20 gün	Bilgi testi	sanat	Gezi yazısı	sanat	Orta sayfa	müzik	Orta sayfa
sinema	Orta sayfa	Gezi yazısı	Gezi yazısı	roman	spor	roman	mevlana	hikaye
sanat	roman	Orta sayfa	mevlana	mevlana	müzik	sinema	Orta sayfa	sinema
herşeydenbiraz	sinema	roman	Orta sayfa	Orta sayfa	Orta sayfa	sanat	sinema	herşeydenbiraz
Hamarat teyze	Herşeyden birz	sinema	hikaye	hikaye	hikaye	herşeydenbiraz	hikaye	roman
hikaye	roman	spor	moda	spor	sinema	hikaye	herşeydenbiraz	Okur mektup
Evlilik anketi	Okur mektup	herşeydenbiraz	herşeydenbiraz	herşeydenbiraz	bilgi testi	Evlilik anketi	Hamarat teyze	burçlar
burçlar	Evlilik anket	Hamarat teyze	Hamarat teyze	Hamarat teyze	İsim manası	burçlar	roman	moda
moda	burçlar	roman	roman	roman	Herşeydenbiraz	Okur mektup	Evlilik anketi	İsim manası
İsim manası	moda	Okur mektup	Okur mektup	Evlilik anketi	roman	Bilgi testi	burçlar	sağlık
sağlık	İsim manası	Evlilik anketi	Evlilik anketi	burçlar	Evlilik anketi	moda	Okur mektup	Pul ve tarih
Pul ve tarih	sağlık	Burçlar	Burçlar	moda	Burçlar	İsim manası	moda	bilmece
bilmece	Pul ve tarih	moda	moda	İsim manası	moda	sağlık	İsim manası	karikatür
karikatür	bilmece	İsim manası	İsim manası	sağlık	sağlık	Pul ve tarih	sağlık	Arka kapak
Arka kapak	karikatür	sağlık	sağlık	Pul ve tarih	Pul ve tarih	bilmece	bilmece	
	Arka kapak	Pul ve tarih	Pul ve tarih	bilmece	bilmece	karikatür	Pul ve tarih	
		bilmece	bilmece	karikatür	karikatür	Arka kapak	karikatür	
		karikatür	karikatür	Arka kapak	Arka kapak		Arka kapak	
		Arka kapak	Arka kapak					

EK: 2 Dergi Kapakları (1-59.sayılar)

